

งานวิเคราะห์ความเห็นทางกฎหมาย ของคณะกรรมการกฤษฎีกา และคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

หัวข้อ :
คณะกรรมการตามกฎหมาย

จัดทำโดย :
สำนักกฎหมายปกครอง

งานวิเคราะห์ความเห็นทางกฎหมาย
ของคณะกรรมการกฤษฎีกา
และ
คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

หัวข้อ
คณะกรรมการตามกฎหมาย

จัดทำโดย
สำนักกฎหมายปกครอง

๑. การแต่งตั้ง การได้มา และการสรรหา

๒. คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม

๓. องค์ประกอบ องค์ประชุม และการประชุม

๔. วาระการดำรงตำแหน่ง

๕. อำนาจหน้าที่

๖. เบี้ยประชุมและค่าตอบแทน

๗. การมอบอำนาจหรือตั้งตัวแทนของ
คณะกรรมการทางปกครอง

๘. การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ

สารบัญ

	หน้า
๑. การแต่งตั้ง ที่มา การได้มา และการสรรหา	๑-๑
๑.๑. การแต่งตั้งคณะกรรมการ	๑-๒
๑.๒. ที่มาของคณะกรรมการ	๑-๒
๑.๓. การได้มาซึ่งคณะกรรมการ	๑-๒
๑.๔. การสรรหาคณะกรรมการ	๑-๔
ภาคผนวก : สรุปย่อเรื่องเสร็จคณะกรรมการฯ	๑-๖
๒. คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม	๒-๑๔
๒.๑ การพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายสองฉบับที่กำหนดคุณสมบัติหรือ ลักษณะต้องห้ามสำหรับบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ	๒-๑๔
๒.๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกับกฎหมายเฉพาะ	๒-๑๔
๒.๑.๒ บทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะกับพระราชบัญญัติคุณสมบัติ มาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘	๒-๑๕
๒.๑.๓ บทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมายอื่นๆ	๒-๑๕
๒.๒ การออกกฎหมายลำดับรองเพื่อกำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้าม	๒-๑๕
๒.๓ ความหมายของถ้อยคำเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้าม	๒-๑๕
๒.๓.๑ พระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓	๒-๑๕
๒.๓.๒ พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓	๒-๑๘
๒.๓.๓ ถ้อยคำตามบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย	๒-๑๙
๒.๓.๔ ถ้อยคำตามบทบัญญัติของกฎหมายอื่นๆ	๒-๒๐
๒.๔ กรณีบุคคลเดียวดำรงตำแหน่งหลายฐานะในคณะกรรมการคณะหนึ่ง	๒-๒๑
๒.๕ การดำรงตำแหน่งหนึ่งเป็นเงื่อนไขของการดำรงตำแหน่งกรรมการ	๒-๒๑
๒.๖ บุคคลที่อาจได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทนกรรมการ	๒-๒๒
๒.๖.๑ การปฏิบัติราชการแทน	๒-๒๒
๒.๖.๒ การรักษาราชการแทน	๒-๒๒
๒.๗ ความหมายของลักษณะต้องห้าม	๒-๒๓
๒.๗.๑ การพิจารณาความมีส่วนได้เสีย	๒-๒๓
๒.๗.๒ กรณีการเป็น “ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย” เป็นลักษณะต้องห้าม	๒-๒๔
๒.๗.๓ กรณี “การดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกัน”	๒-๒๔
๒.๘ การขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของกรรมการ	๒-๒๕
๒.๘.๑ กรณีที่ไม่ถือว่าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม	๒-๒๕
๒.๘.๒ ผลทางกฎหมายกรณีกรรมการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม	๒-๒๕
ภาคผนวก : สรุปย่อเรื่องเสร็จคณะกรรมการฯ	๒-๒๖

๓. องค์ประกอบ องค์ประชุม และการประชุม**๓.๑ องค์ประกอบ**

๓.๑.๑. คณะกรรมการต้องมียกองค์ประกอบครบถ้วน

๓.๑.๒. ลักษณะขององค์ประกอบที่ไม่ครบถ้วน

๓.๑.๓ ผลของความบกพร่องในเรื่ององค์ประกอบ

๓.๒ องค์ประชุม

๓.๒.๑. จำนวนกรรมการที่จะเป็นองค์ประชุม

๓.๒.๒ กรรมการต้องอยู่ในที่ประชุมจึงจะนับเป็นองค์ประชุม

๓.๒.๓ ผลของเหตุบกพร่องในเรื่ององค์ประชุม

๓.๓ การประชุม

๓.๓.๑ การนัดประชุม

๓.๓.๒ การพิจารณาและลงมติ

ภาคผนวก : สรุปย่อเรื่องเสร็จคณะกรรมการฯ

๓-๕๙

๓-๕๙

๓-๕๙

๓-๕๙

๓-๖๑

๓-๖๑

๓-๖๒

๓-๖๒

๓-๖๓

๓-๖๓

๓-๖๓

๓-๖๔

๓-๖๕

๔. วาระการดำรงตำแหน่ง

๔.๑ หลักเกณฑ์เรื่องวาระการดำรงตำแหน่ง

๔.๒ การนับวาระการดำรงตำแหน่ง

๔.๒.๑ นับวาระการดำรงตำแหน่งใหม่

๔.๒.๒ นับวาระการดำรงตำแหน่งเท่าวาระที่เหลืออยู่

๔.๒.๓ นับวาระการดำรงตำแหน่งต่อเนื่องกัน

๔.๒.๔ นับวาระการดำรงตำแหน่งของผู้รักษาการ

๔.๓ กำหนดเวลาในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการ

๔.๔ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการประเภทต่าง ๆ

๔.๕ วาระการดำรงตำแหน่งกับการพ้นจากความเป็นกรรมการ

๔.๖ ข้อพึงระวัง

ภาคผนวก : สรุปย่อเรื่องเสร็จคณะกรรมการฯ

๔-๗๓

๔-๗๓

๔-๗๔

๔-๗๔

๔-๗๕

๔-๗๕

๔-๗๕

๔-๗๖

๔-๗๖

๔-๗๖

๔-๗๖

๔-๗๗

๕. อำนาจหน้าที่

๕.๑ การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต้องมีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจ

อยู่ภายใต้กรอบแห่งกฎหมาย และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย

๕.๑.๑ อำนาจหน้าที่ในการดำเนินการหรือกระทำการอย่างใด ๆ

ของคณะกรรมการ

๕.๑.๒ การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับ

กฎหมายอื่น

๕.๑.๓ การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต้องอาศัยอำนาจตามกฎหมาย

ที่มีผลใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น

๕.๑.๔ อำนาจหน้าที่ในการออกกฎของคณะกรรมการ

๕.๑.๕ การออกกฎหมายลำดับรองของคณะกรรมการเพื่อให้มีผลใช้บังคับย้อนหลัง

๕-๑๐๐

๕-๑๐๐

๕-๑๐๐

๕-๑๐๓

๕-๑๐๓

๕-๑๐๓

๕-๑๐๖

๕.๑.๖ เนื้อหาของกฎหมายลำดับรองที่คณะกรรมการจะประกาศกำหนด ต้องไม่เกินขอบเขตที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ และจะต้องไม่ขัด หรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายแม่บท	๕-๑๐๖
๕.๒ การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต้องอยู่ภายใต้หลักความเป็นกลาง	๕-๑๐๗
๕.๓ การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต้องอยู่ภายใต้หลักแห่งความเสมอภาค	๕-๑๐๘
๕.๔ การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต้องทำในรูปของคณะกรรมการ	๕-๑๐๘
๕.๕ การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเพื่อกระทำการในเรื่องใดอาจเป็นเงื่อนไข ในการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อไป	๕-๑๐๙
๕.๖ การใช้อำนาจของคณะกรรมการในช่วงที่กฎหมายใหม่ยังไม่มีผลใช้บังคับ	๕-๑๐๙
๕.๗ การใช้อำนาจของคณะกรรมการชุดเดิมซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระในระหว่างที่ คณะกรรมการชุดใหม่ยังไม่เข้ารับหน้าที่	๕-๑๑๐
๕.๘ การใช้อำนาจของคณะกรรมการชุดใหม่ที่เข้าดำเนินการต่อจากคณะกรรมการชุดเดิม	๕-๑๑๐
๕.๙ การใช้อำนาจแทนคณะกรรมการ	๕-๑๑๑
๕.๑๐ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามกฎหมายเฉพาะ/คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง	๕-๑๑๑
๕.๑๑ อำนาจพิจารณาทางปกครอง	๕-๑๑๓
๕.๑๒ อำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน	๕-๑๑๔
๕.๑๒.๑ ต้องมีกฎหมายบัญญัติให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนหรือกระทำการตามที่ ได้รับมอบหมาย คณะกรรมการจึงจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือ คณะทำงานขึ้นได้	๕-๑๑๔
๕.๑๒.๒ อำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานที่ได้รับแต่งตั้งจาก คณะกรรมการ	๕-๑๑๖
ภาคผนวก : สรุปย่อเรื่องเสร็จคณะกรรมการฯ	๕-๑๑๘
๖. เบี้ยประชุมและค่าตอบแทน	๖-๑๕๑
๖.๑ กฎหมายที่กำหนดเรื่องค่าตอบแทนและเบี้ยประชุมของคณะกรรมการ	๖-๑๕๑
๖.๑.๑ กรณีที่เบี้ยประชุมของคณะกรรมการเป็นไปตามพระราชบัญญัติ เบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗	๖-๑๕๑
๖.๑.๒ กรณีที่เบี้ยประชุมเป็นไปตามกฎหมายเฉพาะ	๖-๑๕๒
๖.๒ ผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทน	๖-๑๕๒
๖.๓ กรณีที่ไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทน	๖-๑๕๒
๖.๓.๑ กรณีที่ไม่ครบองค์ประกอบความเป็นคณะกรรมการ	๖-๑๕๓
๖.๓.๒ กรณีมอบอำนาจให้เข้าประชุมแทน	๖-๑๕๓
๖.๓.๓ กรณีกรรมการพ้นจากตำแหน่งโดยขาดคุณสมบัติไปแล้ว	๖-๑๕๓
๖.๓.๔ กรณีกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งเกินกว่าจำนวนที่กฎหมายกำหนด	๖-๑๕๔
๖.๓.๕ กรณีที่น่าสนใจอื่นๆ	๖-๑๕๔
๖.๔ กรณีที่กฎหมายมีข้อกำหนดจำกัดการรับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน	๖-๑๕๕
ภาคผนวก : สรุปย่อเรื่องเสร็จคณะกรรมการฯ	๖-๑๕๖

๗. การมอบอำนาจหรือแต่งตั้งตัวแทนของคณะกรรมการทางปกครอง	๗-๑๖๔
๗.๑ แนวความคิดของการมอบอำนาจในฝ่ายปกครอง	๗-๑๖๔
๗.๒ การมอบอำนาจในประเทศไทย	๗-๑๖๕
๗.๒.๑ การมอบอำนาจหรือการแต่งตั้งตัวแทนตามกฎหมาย	๗-๑๖๕
๗.๒.๒ การมอบอำนาจตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐	๗-๑๖๖
๗.๒.๓ การมอบอำนาจหรือการแต่งตั้งตัวแทนของคณะกรรมการทางปกครอง	๗-๑๗๒
๗.๓ การมอบอำนาจในต่างประเทศ	๗-๑๗๖
๗.๓.๑ การมอบอำนาจในประเทศสหรัฐอเมริกา	๗-๑๗๖
๗.๓.๒ การมอบอำนาจในประเทศอังกฤษ	๗-๑๗๗
๗.๓.๓ การมอบอำนาจในประเทศฝรั่งเศส	๗-๑๗๗
๗.๔ ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการมอบอำนาจหรือการแต่งตั้งตัวแทนของคณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาเคยให้ความเห็นไว้	๗-๑๗๙
๗.๔.๑ การมอบอำนาจเฉพาะเรื่องของคณะกรรมการ	๗-๑๗๙
๗.๔.๒ การมอบอำนาจต่อ	๗-๑๗๙
๗.๔.๓ การรับมอบอำนาจของคณะกรรมการ	๗-๑๘๐
๗.๔.๔ การใช้อำนาจของคณะกรรมการตามที่ได้รับมอบ	๗-๑๘๐
๗.๔.๕ การมอบอำนาจของคณะกรรมการที่เป็นการกระทำความผิดของอำนาจ	๗-๑๘๐
๗.๕ บทสรุป	๗-๑๘๐
ภาคผนวก : สรุปย่อเรื่องเสร็จคณะกรรมการฯ	๗-๑๘๑
 ๘. การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ	 ๘-๑๙๒
๘.๑ การพ้นจากตำแหน่งตามวาระ	๘-๑๙๒
๘.๑.๑ การสรรหากรรมการใหม่ก่อนกรรมการเดิมจะครบวาระการดำรงตำแหน่ง	๘-๑๙๒
๘.๑.๒ ระยะเวลาในการสรรหากรรมการใหม่แทนกรรมการเดิมที่พ้นจากตำแหน่ง	๘-๑๙๓
๘.๒ การพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ	๘-๑๙๓
๘.๒.๑ กรณีการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	๘-๑๙๔
๘.๒.๒ กรณีการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการโดยตำแหน่ง	๘-๑๙๕
๘.๓ ผลของการกระทำหลังพ้นจากตำแหน่ง	๘-๑๙๖
๘.๓.๑ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง	๘-๑๙๖
๘.๓.๒ การปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ในกรณีไม่มีการทักท้วงว่าเป็นการดำรง ตำแหน่งโดยไม่ชอบ	๘-๑๙๗
๘.๓.๓ การรับรองการกระทำของกรรมการซึ่งมีเหตุบกพร่องในการดำรงตำแหน่ง	๘-๑๙๗
๘.๔ การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หลังพ้นจากตำแหน่ง	๘-๑๙๗
๘.๔.๑ ปัญหาการประชุมของคณะกรรมการดังกล่าว	๘-๑๙๘
๘.๔.๒ ปัญหาการได้รับเบี้ยประชุมและสิทธิประโยชน์จากการประชุม	๘-๑๙๘
ภาคผนวก : สรุปย่อเรื่องเสร็จคณะกรรมการฯ	๘-๑๙๙

สรุปหลักปฏิบัติราชการจากความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา
ชุด คณะกรรมการทางปกครอง

๑. การแต่งตั้ง ที่มา การได้มา และการสรรหา

๑.๑ การแต่งตั้งคณะกรรมการ

การแต่งตั้งบุคคลให้เป็นกรรมการตามกฎหมายมีประเด็นที่ต้องพิจารณาหลายประการที่สำคัญคือ ผู้แต่งตั้งต้องเป็นบุคคลที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการตามกฎหมายนั้นได้ และการแต่งตั้งต้องกระทำตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด (เรื่องเสร็จที่ ๑๖๐/๒๕๕๒) บุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดไว้ (เรื่องเสร็จที่ ๑๑๕/๒๕๕๖) โดยระยะเวลาที่จะดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ต้องรอให้พ้นวาระของคณะกรรมการชุดเดิมเสียก่อน แต่ก็ห้ามที่จะเตรียมความพร้อมไว้ล่วงหน้าได้ (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๔/๒๕๕๑, เรื่องเสร็จที่ ๓๒๖/๒๕๕๑ และ ๕๓๕/๒๕๕๑, เรื่องเสร็จที่ ๗๘๒/๒๕๕๑)

ในช่วงเปลี่ยนผ่านของกฎหมาย พระราชบัญญัติฉบับแก้ไขเพิ่มเติมมักจะมีบทเฉพาะกาลกำหนดให้กรรมการชุดเดิมทำหน้าที่ต่อไปจนหมดวาระ กรณีเช่นนี้หากมีกรรมการคนหนึ่งคนใดในกรรมการชุดเดิมลาออก ผู้มีอำนาจแต่งตั้งก็สามารถแต่งตั้งกรรมการตามกฎหมายใหม่แทนกรรมการที่ลาออกไปได้โดยมีวาระเท่าที่กรรมการที่ลาออกเหลืออยู่ (เรื่องเสร็จที่ ๗๑๗/๒๕๕๑, ๗๕๗/๒๕๕๓)

สำหรับการคัดค้านการแต่งตั้งคณะกรรมการทางปกครอง ผู้ซึ่งถูกกระทบสิทธิจากการกระทำของคณะกรรมการสามารถคัดค้านกรรมการได้ แต่จะคัดค้านผู้แต่งตั้งคณะกรรมการไม่ได้ เพราะผู้แต่งตั้งมิใช่ผู้พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายอันเป็นเนื้อหาสาระของเรื่อง เช่น กรณีของการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง ผู้ถูกสอบสวนสามารถคัดค้านตัวบุคคลที่จะมาเป็นกรรมการสอบสวนได้แต่จะคัดค้านผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไม่ได้ (เรื่องเสร็จที่ ๓๖๖/๒๕๕๐)

ทั้งนี้ อาจสรุปหลักกฎหมายเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการได้ ดังนี้

๑.๑.๑ รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายไม่อาจแต่งตั้งกรรมการให้นอกเหนือไปจากหลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าสู่ตำแหน่งของกรรมการที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ (เรื่องเสร็จที่ ๑๖๐/๒๕๕๒)

๑.๑.๒ เมื่อกฎหมายยังไม่มีผลใช้บังคับ ผู้ที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งจึงยังไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการตามกฎหมายนั้นได้ แต่สามารถเตรียมความพร้อมเพื่อการแต่งตั้งกรรมการไว้ได้ (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๔/๒๕๕๑ และ ๕๓๕/๒๕๕๑)

๑.๑.๓ เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายแม่บทกำหนดคุณสมบัติของกรรมการขึ้นใหม่ หากกฎหมายใหม่มีบทเฉพาะกาลกำหนดให้กฎหมายลำดับรองที่ออกตามกฎหมายแม่บทเดิมที่ถูกลบเลิกไปแล้วใช้ได้ต่อไป และเกี่ยวข้องกับการแต่งตั้งคณะกรรมการ หากจะแต่งตั้งกรรมการตามขั้นตอนที่กฎหมายลำดับรองกำหนดไว้ กรรมการนั้นต้องมีคุณสมบัติที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายแม่บทใหม่ (เรื่องเสร็จที่ ๕๓๔/๒๕๕๑)

๑.๑.๔ เมื่อกฎหมายใหม่แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการใหม่ แต่บทเฉพาะกาลกำหนดให้กรรมการเดิมทำหน้าที่ต่อไปจนหมดวาระ หากกรรมการเดิมลาออก ผู้มีอำนาจแต่งตั้งก็สามารถแต่งตั้งกรรมการตามกฎหมายใหม่แทนที่กรรมการที่ลาออกได้ โดยมีวาระเท่าที่กรรมการเดิมมีเหลืออยู่ (เรื่องเสร็จที่ ๗๑๗/๒๕๕๑)

๑.๑.๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเงินและธนาคารลาออก ผู้มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านธุรกิจภาคเอกชนมาแทนกรรมการที่ลาออกได้ (เรื่องเสร็จที่ ๗๑๗/๒๕๕๑)

๑.๑.๖ ผู้ถูกสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงมีสิทธิคัดค้านบุคคลผู้เป็นกรรมการในคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยและผู้มีอำนาจออกคำสั่งลงโทษทางวินัยได้ แต่ไม่มีสิทธิคัดค้านผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง เพราะมิใช่เป็นผู้พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายอันเป็นเนื้อหาสาระของเรื่อง (เรื่องเสร็จที่ ๓๖๖/๒๕๕๐)

๑.๑.๗ กรณีกฎหมายกำหนดให้การแต่งตั้งตั้งปรึกษาหรือความเห็นชอบขององค์กรอื่น

๑.๒ ที่มาของคณะกรรมการ

ที่มาของคณะกรรมการทางปกครอง ขึ้นอยู่กับว่ากฎหมายฉบับนั้นๆ บัญญัติไว้อย่างไร เช่น มาจากการแต่งตั้ง การเลือกตั้ง การสรรหา เป็นต้น กรณีที่กฎหมายบัญญัติให้มีคณะกรรมการสรรหาที่มาจากองค์กรต่างๆ แต่ไม่ได้ให้ความหมายขององค์กรเหล่านั้นไว้ ต้องอาศัยทั้งหลักการตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและพิจารณาถ้อยคำตามตัวอักษรประกอบกัน ดังนี้

๒.๑.๑ กรรมการสรรหาจากผู้แทนสื่อมวลชน ต้องมีลักษณะเป็นองค์กรที่เป็นนิติบุคคล ไม่ว่าหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ที่ประกอบกิจการหรือดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับสื่อมวลชนด้านต่างๆ (เรื่องเสร็จที่ ๕๙๐/๒๕๔๗)

๒.๑.๒ กรรมการสรรหาจากองค์กรภาคเอกชน คือ นิติบุคคลที่ไม่ใช่องค์กรของรัฐและดำเนินงานโดยอิสระโดยภาคเอกชน (เรื่องเสร็จที่ ๕๙๐/๒๕๔๗)

๑.๓ การได้มาซึ่งคณะกรรมการ

การได้มาซึ่งคณะกรรมการทางปกครอง นอกจากจะพิจารณาตามพระราชบัญญัติเฉพาะที่บัญญัติให้มีคณะกรรมการนั้นๆ แล้ว ยังต้องพิจารณาหลักกฎหมายตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ด้วย โดยคณะกรรมการทางปกครองต้องมีความเป็นกลางในการพิจารณาตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ (เรื่องเสร็จที่ ๖๓๑/๒๕๕๐) ในกรณีที่การได้มาซึ่งกรรมการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายมีผลให้กรรมการนั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง แต่การดำเนินการของกรรมการที่ได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ไม่เสียไปตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว (เรื่องเสร็จที่ ๗๘๒/๒๕๕๑)

นอกจากนั้น ในกรณีที่มีบทบัญญัติของกฎหมายบัญญัติให้ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด บทบัญญัติดังกล่าวเป็นเพียงระยะเวลาเร่งรัดให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จเท่านั้น ผู้มีอำนาจหน้าที่สามารถดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการต่อไปได้ แม้จะล่วงเลยระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้วก็ตาม (เรื่องเสร็จที่ ๕๙๐/๒๕๔๗, เรื่องเสร็จที่ ๑๓๗/๒๕๕๐)

การได้มาซึ่งกรรมการในบางกรณี แม้จะมีที่มาจากคณะกรรมการคัดเลือกที่ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานเท่าที่มีอยู่จริง ไม่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด แต่เมื่อบางหน่วยงานที่จะต้องเป็นผู้แทนเป็นคณะกรรมการคัดเลือกยังไม่ได้จัดตั้งขึ้น การได้มาซึ่งกรรมการกรณีเช่นนี้ก็ชอบด้วยกฎหมายแล้ว (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๗/๒๕๕๐)

กรณีที่กฎหมายบัญญัติให้บุคคลดำรงตำแหน่งประธานกรรมการหรือกรรมการได้เพียงตำแหน่งเดียว เมื่อมีกรรมการคนใดได้รับเลือกให้เป็นประธานกรรมการแล้วก็ต้องมีการเลือกตั้งกรรมการแทนที่กรรมการที่รับตำแหน่งประธานกรรมการนั้นด้วย (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๕/๒๕๕๐) และกระบวนการเลือกกรรมการต้องทำตามกฎหมายกำหนดด้วย ถ้ากฎหมายกำหนดให้เลือกกรรมการที่ละคนจนครบ จะทำการเลือกกรรมการทั้งหมดเสียทีเดียวไม่ได้ (เรื่องเสร็จที่ ๑๕๕/๒๕๕๐) หรือถ้ากฎหมายไม่ได้บัญญัติวิธีการคัดเลือกในบางกรณีไว้ ก็อาจใช้หลักกฎหมายใกล้เคียงอย่างอื่นมาปรับใช้ได้ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมาย เช่น กรณีของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นรัฐวิสาหกิจจึงต้องอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งบัญญัติให้ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่ออายุครบ ๖๕ ปีบริบูรณ์ แต่พระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ได้กำหนดการเลือกประธานกรรมการกรณีประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งในกรณีดังกล่าวไว้ แต่เมื่อพิจารณาเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยฯ แล้วเห็นได้ว่าต้องการให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเป็นผู้เลือกกรรมการทุกกรณี โดยนำมาตรา ๑๙ วรรคสอง และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยฯ มาใช้บังคับในฐานะที่เป็นกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างอื่นตามมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เรื่องเสร็จที่ ๘๕๐/๒๕๕๒)

ทั้งนี้ อาจสรุปหลักกฎหมายเกี่ยวกับการได้มาซึ่งคณะกรรมการได้ ดังนี้

๑.๓.๑ คณะกรรมการพิจารณาทางปกครองจะต้องมีความเป็นกลางในการพิจารณาตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ (เรื่องเสร็จที่ ๖๓๑/๒๕๕๐)

๑.๓.๒ แม้การได้มาซึ่งกรรมการจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่การดำเนินการต่างๆ ของกรรมการที่ได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ก็ไม่เสียไป (เรื่องเสร็จที่ ๗๘๒/๒๕๕๑)

๑.๓.๓ บทบัญญัติที่ให้ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด เป็นเพียงบทเร่งรัด แม้จะเกินเวลาที่กำหนดแล้วก็ยังคงต้องดำเนินการต่อไปได้ (เรื่องเสร็จที่ ๕๙๐/๒๕๔๗)

๑.๓.๔ เมื่อส่วนราชการที่เป็นองค์ประกอบในการคัดเลือกกรรมการแห่งหนึ่ง ยังไม่ได้จัดตั้งให้ถูกต้องตามกฎหมาย กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนจากส่วนราชการเท่าที่มีอยู่จริงก็ทำหน้าที่คณะกรรมการได้ (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๗/๒๕๕๐)

๑.๓.๕ เมื่อประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่ง กรรมการที่เหลืออยู่คนใดได้รับเลือกเป็นประธานคนใหม่แล้ว ก็ต้องหากรรมการมาแทนกรรมการคนที่ได้รับเลือกเป็นประธานนั้นด้วย (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๕/๒๕๔๗)

๑.๓.๖ กฎหมายกำหนดให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลือกกรรมการที่ละคนจนกว่าจะครบ การที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้สมาชิกเลือกกรรมการพร้อมกันทั้งเจ็ดคน จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (เรื่องเสร็จที่ ๑๕๕/๒๕๕๐)

๑.๓.๗ ถ้าไม่มีกฎหมายบัญญัติถึงการเลือกกรรมการไว้ก็ใช้หลักกฎหมายใกล้เคียงอย่างอื่นได้ (เรื่องเสร็จที่ ๘๕๐/๒๕๕๒)

๑.๔ การสรรหาคณะกรรมการ

การสรรหาคณะกรรมการเป็นวิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการวิธีหนึ่ง หลักการส่วนใหญ่จึงเหมือนกับวิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการวิธีอื่นๆ เช่น การแต่งตั้งหรือการเลือกตั้ง กล่าวคือ การสรรหากรรมการชุดใหม่จะกระทำก่อนที่คณะกรรมการชุดเดิมจะหมดวาระไม่ได้ (เรื่องเสร็จที่ ๓๒๖/๒๕๕๑) กรรมการชุดใหม่ที่สรรหามาก่อนคณะกรรมการชุดเดิมจะหมดวาระจะต้องพ้นจากตำแหน่งไปโดยปริยาย แต่การกระทำของคณะกรรมการชุดใหม่ที่ทำไปแล้วก็ไม่เสียไป (เรื่องเสร็จที่ ๗๘๒/๒๕๕๑) บทบัญญัติที่ให้ทำการสรรหาภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เป็นเพียงบทบัญญัติเร่งรัดให้ดำเนินการ (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๗/๒๕๕๐)

นอกจากนี้ การออกกฎหมายลำดับรองเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการ ต้องทำตามกฎหมายกำหนด เช่น กฎหมายบัญญัติให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด เช่นนี้ จะออกเป็นประกาศกระทรวงไม่ได้ (เรื่องเสร็จที่ ๗๙๗/๒๕๕๗)

ในช่วงเปลี่ยนผ่านของกฎหมาย พระราชบัญญัติฉบับแก้ไขเพิ่มเติมมักจะมีบทเฉพาะกาลกำหนดให้กรรมการชุดเดิมทำหน้าที่ต่อไปจนหมดวาระ กรณีเช่นนี้หากมีกรรมการคนหนึ่งคนใดในกรรมการชุดเดิมพ้นจากตำแหน่ง ก็จะต้องดำเนินการสรรหากรรมการมาแทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งนั้นโดยมีวาระเท่าที่กรรมการที่ลาออกเหลืออยู่ (เรื่องเสร็จที่ ๗๕๗/๒๕๕๓ และ ๗๑๗/๒๕๕๑)

ในวาระเริ่มแรกกรณีกฎหมายบัญญัติว่าเมื่อครบกำหนด ๓ ปีแล้ว กรรมการต้องออกจากตำแหน่ง ๓ คน โดยวิธีจับสลาก ถ้าครบ ๓ ปีแล้วแม้จะยังมีกรรมการไม่ครบทั้งหมด ๗ คน ก็ต้องจับสลากออกได้ ๓ คน (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๐/๒๕๕๐) และเมื่อต้องสรรหากรรมการแทนกรรมการที่ลาออกกรณีหนึ่ง กับกรรมการที่ครบวาระอีกกรณีหนึ่ง โดยกรรมการทั้งสองกรณีนี้มีวาระไม่เท่ากัน จึงต้องตั้งคณะกรรมการสรรหาคณะคณะกัน (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๐/๒๕๕๐)

สำหรับกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ผู้แทนองค์กรต่างๆเป็นกรรมการสรรหา ถือเป็นหน้าที่ขององค์กรนั้นที่จะต้องส่งผู้แทนมาเป็นกรรมการสรรหา (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๐/๒๕๕๐) และถ้าในความเป็นจริงองค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาไม่อาจมีได้อย่างครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดเพราะมีเหตุสุดวิสัยอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ คณะกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ก็ทำหน้าที่ต่อไปได้ (เรื่องเสร็จที่ ๒๐๔/๒๕๕๐)

ทั้งนี้ อาจสรุปหลักกฎหมายเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการได้ ดังนี้

๑.๔.๑ การสรรหากรรมการชุดใหม่จะกระทำก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการชุดเดิมไม่ได้ แต่การกระทำของกรรมการชุดใหม่ที่ทำไปแล้วก็ไม่เสียไป (เรื่องเสร็จที่ ๓๒๖/๒๕๕๑ และเรื่องเสร็จที่ ๗๘๒/๒๕๕๑)

๑.๔.๒ ระยะเวลาการสรรหากรรมการตามบทเฉพาะกาลของกฎหมายเป็นเพียงข้อกำหนดเร่งรัดให้ดำเนินการเท่านั้น (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๗/๒๕๕๐)

๑.๔.๓ เมื่อพระราชบัญญัติให้หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด จะออกเป็นประกาศกระทรวงไม่ได้ (เรื่องเสร็จที่ ๗๙๗/๒๕๕๗)

๑.๔.๔ ช่วงเปลี่ยนผ่านกฎหมาย เมื่อบทเฉพาะกาลให้คณะกรรมการชุดเดิมทำหน้าที่ต่อไปได้จนครบวาระ ระหว่างนั้น ถ้ามีกรรมการคนใดพ้นจากตำแหน่งและยังมีวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่ ก็ต้องดำเนินการสรรหากรรมการมาแทนตำแหน่งที่ว่างลง (เรื่องเสร็จที่ ๓๕๗/๒๕๕๓)

๑.๔.๕ กรณีกฎหมายบัญญัติว่าในวาระเริ่มแรกเมื่อครบกำหนด ๓ ปี กรรมการต้องออกจากตำแหน่ง ๓ คน โดยวิธีจับสลาก ถ้าครบ ๓ ปี แล้วแม้จะยังมีกรรมการไม่ครบทั้งหมด ๗ คน ก็ต้องจับสลากออกได้ ๓ คน (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๐/๒๕๕๐)

๑.๔.๖ เมื่อต้องสรรหากรรมการแทนกรรมการที่ลาออกกรณีหนึ่ง กับกรรมการที่ครบวาระอีกกรณีหนึ่ง แต่วาระของกรรมการทั้งสองกรณีนั้นเริ่มต้นไม่เท่ากัน จึงต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาคนละคณะเพื่อสรรหากรรมการทั้งสองกรณีนั้น (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๐/๒๕๕๐)

๑.๔.๗ กรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ผู้แทนองค์กรต่างๆเป็นกรรมการสรรหา ถือเป็นหน้าที่ขององค์กรเหล่านั้นที่ต้องส่งผู้แทนมาเป็นกรรมการสรรหา (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๐/๒๕๕๐)

๑.๔.๘ กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการสรรหามาจากผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน แต่ถ้าตามความเป็นจริงมีผู้แทนพรรคการเมืองไม่ถึงห้าคน ถือเป็นเหตุสุดวิสัยอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ กรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ก็ทำหน้าที่ต่อไปได้ (เรื่องเสร็จที่ ๒๐๔/๒๕๕๐)

ภาคผนวก

สรุปย่อเรื่องเสร็จคณะกรรมการกฤษฎีกาและคณะกรรมการวิปฏิบัติราชการทางปกครอง

การแต่งตั้ง ที่มา การได้มา และการสรรหาคณะกรรมการทางปกครอง

เรื่องเสร็จที่ ๑๑๕/๒๕๔๖ มาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ประธานกรรมการจะต้องเป็นผู้แทนกระทรวงเจ้าสังกัดซึ่งเป็นข้าราชการประจำ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณีเท่านั้น เมื่อกรรมการผู้จัดการใหญ่รัฐวิสาหกิจมาจากการจ้างบริหารตามสัญญาจ้าง มิใช่พนักงานรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ จึงไม่อาจแต่งตั้งให้เป็นประธานคณะกรรมการได้

เรื่องเสร็จที่ ๑๒๕/๒๕๔๗ ข้อ ๑๐ แห่งข้อบังคับสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการสกลนคร กำหนดให้สมาชิกมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้ แต่ให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงหนึ่งตำแหน่งเท่านั้น เมื่อกรรมการรายหนึ่งได้รับเลือกตั้งให้เป็นประธานแล้ว จึงต้องเลือกตั้งกรรมการขึ้นแทนกรรมการที่ได้รับเลือกให้เป็นประธานนั้นด้วย

เรื่องเสร็จที่ ๕๙๐/๒๕๔๗ กรณีกรรมการสรรหาจากองค์กรภาคเอกชน คำว่า “องค์กรภาคเอกชน” คือ องค์กรที่ไม่ใช่องค์กรของรัฐแต่ได้รับการจัดตั้งขึ้นและดำเนินงานโดยอิสระโดยภาคเอกชน ไม่ว่าจะจัดตั้งโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายเฉพาะหรือกฎหมายทั่วไป และการบริหารจัดการองค์กรต้องไม่อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในฐานะผู้มีตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมาย นอกจากนี้จะต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคลและไม่ใช่การดำเนินการที่มีลักษณะเป็นการแสวงหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน รวมทั้งต้องมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อดำเนินการด้านใดด้านหนึ่งตามมาตรานี้ด้วย โดยพิจารณาวัตถุประสงค์ที่ปรากฏในตราสารจัดตั้งองค์กรภาคเอกชนนั้น

เมื่อไม่มีการกำหนดความหมายของ “องค์กรภาคเอกชน” ไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องพิจารณาเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัตินี้ที่ประสงค์จะให้คณะกรรมการฯ ประกอบด้วยผู้แทนทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน คำว่า “องค์กรภาคเอกชน” ตามมาตรานี้จึงมีความหมายตามตัวอักษรคือองค์กรที่ไม่ใช่องค์กรของรัฐแต่ได้รับการจัดตั้งขึ้นและดำเนินงานโดยอิสระโดยภาคเอกชน ไม่ว่าจะจัดตั้งโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายเฉพาะหรือกฎหมายทั่วไป และการบริหารจัดการองค์กรต้องไม่อยู่ภายใต้

การบริหารจัดการของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในฐานะผู้มีตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมาย นอกจากนี้จะต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคล และไม่ใช้การดำเนินการที่มีลักษณะเป็นการแสวงหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน รวมทั้งต้องมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อดำเนินการด้านใดด้านหนึ่งตามมาตรานี้ด้วย โดยพิจารณาวัตถุประสงค์ที่ปรากฏในตราสารจัดตั้งองค์กรภาคเอกชนนั้น

มาตรา ๖ วรรคสี่แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่บัญญัติให้การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุให้มีการเลือกสมาชิกเป็นเพียงบทเร่งรัดให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต้องดำเนินการให้ได้มาซึ่งสมาชิกฯ เท่านั้น แม้การดำเนินการดังกล่าวจะเกินเวลาที่กฎหมายกำหนดก็ยังคงต้องดำเนินการจัดให้มีสมาชิกฯ จนครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ต่อไป

เรื่องเสร็จที่ ๗๙๗/๒๕๔๗

มาตรา ๑๔ วรรคสาม แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)ฯ ได้กำหนดรูปแบบและขั้นตอนหรือวิธีการในการออกกฎหมายลำดับรองเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาประธานกรรมการและกรรมการตามมาตรา ๑๔ (๑) (๓) และ (๔) ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยการเสนอแนะของคณะกรรมการ ในการกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวจึงต้องให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้ออกโดยคณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนเป็นผู้ให้คำแนะนำและให้ออกเป็นระเบียบ การที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้กำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวโดยออกเป็นประกาศกระทรวง จึงเป็นกรณีที่ไม่ได้ทำให้ถูกต้องตามรูปแบบที่กฎหมายกำหนด ประกาศดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต้องดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป

เรื่องเสร็จที่ ๑๓๗/๒๕๕๐

ระยะเวลาตามบทเฉพาะกาลเป็นเพียงข้อกำหนดเร่งรัดให้ดำเนินการเมื่อการสรรหาอธิการบดีมหาวิทยาลัยตามบทเฉพาะกาลยังไม่แล้วเสร็จ และกฎหมายบัญญัติให้เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษารักษาราชการในตำแหน่งอธิการบดีจนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงรักษาราชการในตำแหน่งอธิการบดีต่อไปได้จนกว่าจะมีการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอธิการบดี เมื่อวิทยาเขตนครพนมซึ่งเป็นส่วนราชการหนึ่งในทั้งหมดเจ็ดแห่งของมหาวิทยาลัยมหาสารคามยังไม่ได้จัดตั้งให้ถูกต้องตามกฎหมาย

การคัดเลือกผู้แทนจากส่วนราชการให้ครบทั้งเจ็ดแห่งจึงไม่สามารถกระทำได้ และไม่อาจนับวิทยาเขตนครพนมของมหาวิทยาลัยมหาสารคามตามกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยมหาสารคามเป็นองค์ประกอบของสภาคณาจารย์และข้าราชการตามข้อบังคับได้ ดังนั้นกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนคณาจารย์และข้าราชการจากส่วนราชการเท่าที่มีอยู่จริง ๖ แห่ง จึงทำหน้าที่ในสภาคณาจารย์และข้าราชการได้ และประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการที่มีผู้แทนส่วนราชการเพียง ๖ แห่ง ก็เป็นประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

เรื่องเสร็จที่ ๑๕๕/๒๕๕๐ ตามข้อ ๔๘ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แสดงให้เห็นว่ากฎหมายประสงค์จะให้เลือกกรรมการจนกว่าจะครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรีจึงต้องให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรีเลือกกรรมการที่ละคนจนกว่าจะครบเจ็ดคน การที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรีให้สมาชิกเลือกกรรมการทั้งเจ็ดคนพร้อมกัน จึงไม่เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ และข้อ ๔๘ ประกอบกับข้อ ๑๒ และข้อ ๘ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่นฯ

เรื่องเสร็จที่ ๒๐๔/๒๕๕๐ กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการสรรหาและคัดเลือกกรรมการสิทธิมนุษยชนมาจากผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน แม้ขณะนั้นจะไม่มีสภาผู้แทนราษฎรแต่รัฐธรรมนูญขณะนั้นบัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎรด้วย คณะกรรมการสรรหาและคัดเลือกจึงต้องมาจากผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติพรรคละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคนแทน แต่หากในสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีผู้แทนพรรคการเมืองไม่ถึงห้าคน ก็ต้องถือว่าเป็นกรณีที่เป็นเหตุสุดวิสัยอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ต้องถือว่ากรรมการสรรหาประเภทผู้แทนพรรคการเมืองมีจำนวนเท่าที่จะพึงมีได้ตามสภาพความเป็นจริงที่เป็นอยู่เพื่อให้กฎหมายใช้บังคับได้ต่อไป

เรื่องเสร็จที่ ๒๓๐/๒๕๕๐ มาตรา ๑๓ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ บัญญัติให้ ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบกำหนด ๓ ปี กรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ต้องออกจากตำแหน่ง ๓ คน โดยวิธีจับสลาก เมื่อในวาระเริ่มแรกครบกำหนด ๓ ปีแล้ว

แม้จะยังมี กทช. ไม่ครบกำหนดทั้ง ๗ คน ก็ต้องมีการจับสลากออก ๓ คน เพราะมาตรา ๑๓ วรรคสองประกอบมาตรา ๕๐ ถือเอาระยะเวลา ๓ ปี และจำนวน กทช. ๓ คนเป็นเกณฑ์ เมื่อครบกำหนด ๓ ปีในวาระเริ่มแรก แม้จะมี กทช. ไม่ครบเจ็ดคนก็สามารถจับสลากออกได้ ๓ คน เพราะตาม มาตรา ๑๓ วรรคสองประกอบมาตรา ๕๐ ถือเอาระยะเวลาสามปีและจำนวน กทช. สามคนเป็นเกณฑ์ เมื่อครบกำหนดสามปีในวาระเริ่มแรก แม้จะมี กทช. ไม่ครบเจ็ดคนก็สามารถจับสลากออกได้ ๓ คน

เมื่อต้องสรรหากรรมการแทนกรรมการที่ลาออกกรณีหนึ่ง กับกรรมการที่ครบวาระอีกกรณีหนึ่ง แต่วาระของกรรมการทั้งสองกรณีนั้นเริ่มต้นไม่เท่ากัน จึงต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาคณะคณะเพื่อสรรหากรรมการทั้งสองกรณีนั้น

บทบัญญัติที่ให้มิคณะกรรมการสรรหาซึ่งเป็นผู้แทนจากองค์กรต่าง มิใช่บทบัญญัติที่ให้สิทธิเพียงด้านเดียว แต่เป็นหน้าที่ขององค์กรนั้น ๆ ที่จะต้องส่งผู้แทนมาทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้เป็นกรรมการให้ครบตามที่กฎหมายกำหนด หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีหนังสือแจ้งให้ องค์กรนั้น ๆ ทราบถึงหน้าที่ดังกล่าว แต่ถ้าได้ผู้แทนไม่ครบตามจำนวนที่ กฎหมายกำหนดไว้ ก็ต้องใช้หลักกฎหมายทั่วไปที่ให้ตีความตามนัยที่จะ ให้กฎหมายมีผลใช้บังคับได้

เรื่องเสรีจที่ ๓๖๖/๒๕๕๐ ผู้ถูกสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงมีสิทธิคัดค้านบุคคลผู้เป็นกรรมการ ในคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยได้ แต่ไม่มีสิทธิคัดค้านผู้แต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง เพราะตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ การคัดค้านการพิจารณาจะใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่หรือ กรรมการที่เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาเนื้อหาสาระหลักของเรื่อง ซึ่งผลการ พิจารณานำไปสู่การออกคำสั่งทางปกครองได้ โดยในเรื่องของการ สอบสวนทางวินัยนั้น เจ้าหน้าที่ที่จะพิจารณาเนื้อหาสาระของเรื่องว่า ผู้ถูกสอบสวนกระทำความผิดหรือไม่และจะนำไปสู่การออกคำสั่งลงโทษ ทางวินัยต่อไปนั้น ได้แก่ กรรมการในคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย และผู้มีอำนาจออกคำสั่งลงโทษทางวินัย สำหรับผู้ออกคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยนั้นมิใช่เป็นผู้พิจารณาข้อเท็จจริงและ ข้อกฎหมายอันเป็นเนื้อหาสาระของเรื่อง แต่เป็นการดำเนินการแต่งตั้ง บุคคลตามอำนาจหน้าที่

เรื่องเสรีจที่ ๖๓๑/๒๕๕๐ คณะอนุกรรมการประเมินและคัดเลือกข้อเสนอการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิต ไฟฟ้าเอกชนมีเป็น “กรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณา ทางปกครอง” ซึ่งต้องมีความเป็นกลางในการพิจารณาและอยู่ภายใต้

บังคับมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ การที่ประธานอนุกรรมการดำรงตำแหน่งประธานกรรมการในบริษัทที่ยื่นข้อเสนอหรือประธานกรรมการในรัฐวิสาหกิจที่เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ในบริษัทที่ยื่นข้อเสนอ จึงเป็นทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับบริษัทที่ยื่นข้อเสนอให้พิจารณาและเป็นผู้พิจารณาผลของการยื่น ข้อเสนอตนเอง ถือเป็นเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณา ทางปกครองไม่เป็นกลางตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ ราชการทางปกครองฯ

เรื่องเสร็จที่ ๒๓๔/๒๕๕๑ พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑ เริ่มมีผลใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในขณะที่พระราชบัญญัติดังกล่าวยังไม่มีผลใช้บังคับ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและคณะรัฐมนตรียังไม่อำนาจแต่งตั้ง คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

เรื่องเสร็จที่ ๓๒๖/๒๕๕๑ มาตรา ๑๗ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้มหาวิทยาลัยดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยเดิมพ้นจากตำแหน่ง ประกอบกับมาตรา ๑๗ วรรคห้า ก็ได้บัญญัติไว้ด้วยว่า เมื่อนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้ มีนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่อีกด้วย ดังนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางจะดำเนินการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งไม่ได้ หากดำเนินการไป ย่อมขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติมาตรา ๑๗ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏฯ

เรื่องเสร็จที่ ๗๘๒/๒๕๕๑ การสรรหากรรมการชุดใหม่ก่อนที่กรรมการชุดเดิมจะครบวาระมีผลให้ กรรมการชุดใหม่พ้นจากตำแหน่งโดยปริยายทันทีที่ได้รับเลือก แต่การกระทำที่ผ่านมาของกรรมการชุดใหม่ก็ไม่เสียไป

เรื่องเสร็จที่ ๕๓๔/๒๕๕๑ ในระหว่างที่ยังไม่มีการออกกฎ ก.ค.ศ. ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาฉบับใหม่ การพิจารณาคัดเลือก บุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ยังใช้กฎ ก.ค.ศ. เดิมต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติใหม่ เมื่อพระราชบัญญัติ ใหม่ บัญญัติห้ามอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่ การศึกษาเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา แม้ กฎ ก.ค.ศ. เดิมจะไม่ห้ามก็ตาม ก.ค.ศ. ก็ไม่อาจแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาเป็นอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้

เรื่องเสร็จที่ ๕๓๕/๒๕๕๑ แม้ว่าก่อนที่พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑ จะมีผลบังคับใช้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและคณะรัฐมนตรีจะยังไม่มีความเห็นที่ตามมาตรา ๒๕๕๑ แต่โดยที่พระราชบัญญัติดังกล่าวมิได้กำหนดขั้นตอนการแต่งตั้งบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งดังกล่าวไว้เป็นพิเศษ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ การเสนอรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบเป็นการล่วงหน้า จึงเป็นกระบวนการภายในทางบริหารที่สามารถดำเนินการได้อยู่แล้วเพื่อเตรียมความพร้อมในการพิจารณาบุคคลที่เหมาะสมสำหรับการดำรงตำแหน่งดังกล่าวต่อไป

เรื่องเสร็จที่ ๗๑๗/๒๕๕๑ กรณีที่กฎหมายซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ได้แก้ไขของประกอบของคณะกรรมการตามกฎหมาย โดยเพิ่มตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ เมื่อกฎหมายฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมมีผลใช้บังคับแล้ว องค์ประกอบของคณะกรรมการย่อมต้องเป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่นั้น กรณีจึงสามารถแต่งตั้งบุคคลเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นได้ แต่หากกฎหมายกำหนดให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งเพิ่มขึ้นนั้นย่อมต้องอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิตใหม่ โดยในส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีจำนวนห้าคน ได้แก่

- (๑) ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการคุ้มครองผู้บริโภค จำนวนสองคน
 - (๒) ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินการธนาคาร จำนวนหนึ่งคน
 - (๓) ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์ จำนวนหนึ่งคน และ
 - (๔) ผู้แทนผู้ประกอบการด้านธุรกิจภาคเอกชน จำนวนหนึ่งคน
- โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากผู้แทนผู้ประกอบการด้านธุรกิจภาคเอกชนได้กำหนดเพิ่มขึ้น ซึ่งแต่เดิมไม่มีกำหนดไว้ในกฎหมาย และขณะเดียวกัน

มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นบทเฉพาะกาลได้บัญญัติให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนครบวาระ และเมื่อครบวาระแล้ว หากยังไม่มีกรรมการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน โดยมีได้บัญญัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งและระยะเวลาของวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการไว้เป็นพิเศษ

เมื่อปรากฏว่า นาย ธ. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเงินและการธนาคาร ได้ลาออกจากตำแหน่งก่อนที่พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลใช้บังคับ และคณะรัฐมนตรีมิได้แต่งตั้งผู้ใดเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทน เมื่อพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลใช้บังคับแล้ว องค์ประกอบของกรรมการในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิตและระยะเวลาของวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ ย่อมต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙ ที่แก้ไขใหม่ คณะรัฐมนตรีจึงสามารถแต่งตั้ง นาย ส. ในฐานะผู้แทนผู้ประกอบการด้านธุรกิจภาคเอกชนเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นได้

เรื่องเสร็จที่ ๗๘๒/๒๕๕๑ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้ดำเนินการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำ ก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดเดิม การดำเนินการดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย กรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดใหม่จึงต้องพ้นจากตำแหน่งโดยปริยายในทันทีที่ได้รับเลือก แต่การดำเนินการต่างๆ ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำชุดใหม่ที่ได้ทำไปตามอำนาจหน้าที่ย่อมไม่เสียเปล่า และมีผลใช้ได้ต่อไป ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

เรื่องเสร็จที่ ๑๖๐/๒๕๕๒ เมื่อพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ และข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยวิธีการสรรหา การเลือก การเลือกตั้ง และการแต่งตั้งคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าสู่ตำแหน่งของกรรมการแต่ละประเภทไว้อย่างชัดเจนแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้จึงไม่อาจแต่งตั้งกรรมการมาตรฐานวิชาชีพตามมาตรา ๒๑ (๒) (๓) (๔) และ (๕) นอกเหนือไปจากหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ได้

เรื่องเสร็จที่ ๘๕๐/๒๕๕๒ ธนาкарอิสลามแห่งประเทศไทยซึ่งกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ จึงมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจจึงอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ประธานหรือกรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่ออายุครบ ๖๕ ปีบริบูรณ์ แต่พระราชบัญญัติธนาкарอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ได้กำหนดกรณีประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งกรณีดังกล่าวไว้ แต่เมื่อพิจารณาเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยธนาкарอิสลามแห่งประเทศไทยฯ แล้วเห็นได้ว่าต้องการให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเป็นผู้เลือกกรรมการทุกกรณี โดยนำ

มาตรา ๑๙ วรรคสอง และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยฯ มาใช้บังคับในฐานะที่เป็นกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งตามมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เรื่องเสรีจที่ ๓๕๗/๒๕๕๓

มาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ มุ่งหมายให้คณะกรรมการซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกามีผลใช้บังคับยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่ง

ในกรณีที่มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติในมาตรา ๑๙ ประกอบกับมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓ กล่าวคือต้องดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ และให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เพื่อให้มีคณะกรรมการครบองค์ประกอบเดิมตามที่กฎหมายกำหนด จนกว่าคณะกรรมการชุดเดิมจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระไปพร้อมกันทั้งคณะเสียก่อน จึงจะดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ตามองค์ประกอบใหม่ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ ดังนั้น การที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้ลาออกจากตำแหน่ง และคณะกรรมการยังมีวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่เกินกว่าเก้าสิบวัน สมศ. จึงต้องดำเนินการสรรหาและเสนอคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้อื่นดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนผู้ที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามองค์ประกอบเดิม ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ ประกอบกับมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓

๒. คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม

บทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดคุณลักษณะและความรู้ความสามารถที่เหมาะสมของกรรมการให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ซึ่งจะมีผลทำให้การปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลรวมถึงปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลางปราศจากข้อบกพร่องและความขัดแย้งในผลประโยชน์ส่วนตนกับหน่วยงานที่ต้องเข้าทำหน้าที่ในฐานะกรรมการ

ในกรณีที่บทบัญญัติของกฎหมายกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการไว้รวมกัน การพิจารณาว่าอย่างไรเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับ “คุณสมบัติ” หรือ “ลักษณะต้องห้าม” นั้น ควรต้องพิจารณาจากเจตนารมณ์ของกฎหมายเป็นรายกรณี (เรื่องเสรีที่ ๗๗๔/๒๕๔๗) ว่าประสงค์จะกำหนดให้เป็น “คุณสมบัติ” หรือ “ลักษณะต้องห้าม” และมีข้อสังเกตว่าหากบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับ “คุณสมบัติ” อย่างใดอย่างหนึ่งไว้ แต่บุคคลมีคุณสมบัติตรงข้ามกับคุณสมบัติที่กฎหมายกำหนดก็ไม่ถือว่าบุคคลดังกล่าวมี “ลักษณะต้องห้าม” แต่จะถือว่าเป็นกรณี “ขาดคุณสมบัติ”

๒.๑ การพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายสองฉบับที่กำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามสำหรับบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ

๒.๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกับกฎหมายเฉพาะ

หลักความเป็นกฎเกณฑ์ที่มีผลบังคับสูงสุดของรัฐธรรมนูญ (Verfassungsvorrang) มีผลทำให้ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการต้องผูกพันต่อกฎเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญและรัฐธรรมนูญ ซึ่งกฎหมายและกฎเกณฑ์แห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญย่อมมีผลเป็นโมฆะ สำหรับบุคคลซึ่งรัฐธรรมนูญกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามไว้เป็นการเฉพาะ เช่น มาตรา ๑๑๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งบุคคลที่รัฐธรรมนูญกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามไว้เป็นการเฉพาะนั้นก็อาจเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการไม่ว่าจะเป็นการดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของกฎหมาย การสรรหา หรือการคัดเลือกก็ได้ อย่างไรก็ตาม การดำรงตำแหน่งดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ตัวอย่างเช่น

(๑) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาไม่อาจดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจได้ เนื่องจากขัดต่อมาตรา ๑๑๐ ของรัฐธรรมนูญฯ (เรื่องเสรีที่ ๒๗๗/๒๕๔๔, เรื่องเสรีที่ ๒๙๗/๒๕๔๔, เรื่องเสรีที่ ๒๓๘/๒๕๔๖, เรื่องเสรีที่ ๔๖๔/๒๕๔๖) และการแต่งตั้งดังกล่าวอาจมีผลทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นขาดสมาชิกภาพ (เรื่องเสรีที่ ๔๒๐/๒๕๔๖)

(๒) มาตรา ๑๑๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญฯ กำหนดยกเว้นให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาสามารถดำรงตำแหน่งกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในการบริหารราชการแผ่นดินได้ (เรื่องเสรีที่ ๒๗๗/๒๕๔๔, เรื่องเสรีที่ ๒๙๗/๒๕๔๔, เรื่องเสรีที่ ๔๒๐/๒๕๔๖, เรื่องเสรีที่ ๔๖๔/๒๕๔๖)

๒.๑.๒ บทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะกับพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘

หลักการตีความ “กฎหมายเฉพาะย่อมตัดกฎหมายทั่วไปมิให้ใช้บังคับในเรื่องเดียวกัน” กล่าวคือ กรณีที่ข้อเท็จจริงใดข้อเท็จจริงหนึ่งสามารถปรับได้กับบทกฎหมายหลายบทและผลในทางกฎหมายที่เกิดขึ้นจากการปรับบทกฎหมายดังกล่าวมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ โดยที่บทกฎหมายต่าง ๆ เหล่านั้นอยู่ในลำดับชั้นเดียวกัน ให้พิจารณาว่าบทกฎหมายใดเป็นบทกฎหมายทั่วไป บทกฎหมายใดเป็นบทกฎหมายเฉพาะ และให้ถือหลักว่า “กฎหมายเฉพาะย่อมตัดกฎหมายทั่วไปมิให้ใช้บังคับในเรื่องเดียวกัน” (*lex specialis derogat legi generali*)^๑ ดังนั้น ในกรณีที่บทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามไว้จึงไม่ต้องนำบทบัญญัติของกฎหมายทั่วไปที่กำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามมาใช้บังคับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ จะใช้บังคับแก่กิจการทุกแห่งที่มีลักษณะเป็นรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวและหากบทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะซึ่งจัดตั้งรัฐวิสาหกิจดังกล่าวมิได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจไว้ ย่อมนำบทบัญญัติดังกล่าวที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจฯ มาใช้บังคับด้วย จึงถือได้ว่าพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นบทกฎหมายทั่วไป (เรื่องเสรีที่ ๒๓/๒๕๓๔, เรื่องเสรีที่ ๑๑๘/๒๕๕๒) อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) เคยมีความเห็นว่า ในกรณีที่บทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามไว้แล้ว แต่ก็ต้องพิจารณาทบทบัญญัติของกฎหมายทั่วไปด้วย (เรื่องเสรีที่ ๔๖๕/๒๕๔๙)

๒.๑.๓ บทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมายอื่นๆ

การพิจารณาคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของกรรมการ นอกจากจะต้องพิจารณาทบทบัญญัติของกฎหมายทั่วไปและบทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะแล้ว ยังต้องพิจารณาความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายเฉพาะฉบับนั้น ๆ หรือหลักกฎหมายทั่วไปอื่น ๆ ด้วย เช่น เจตนารมณ์หรือความสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมาย (เรื่องเสรีที่ ๒๘๗/๒๕๕๐) หรือหลักการสืบสวนสอบสวนตามขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรม (เรื่องเสรีที่ ๑๖๐/๒๕๕๒)

๒.๒ การออกกฎหมายลำดับรองเพื่อกำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้าม

ในกรณีที่กฎหมายแม่บทมิได้กำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของกรรมการไว้ การออกกฎหมายลำดับรองเพื่อกำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามจะกระทำไม่ได้ (เรื่องเสรีที่ ๙๕๓/๒๕๔๓)

๒.๓ ความหมายของถ้อยคำเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้าม

๒.๓.๑ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

^๑ วรเจตน์ ภาคีรัตน์, การใช้และการตีความกฎหมายมหาชน, วารสารวิชาการศาลปกครอง ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม) ๒๕๕๑, หน้า ๖๑

(๑) คำว่า “ผู้แทนคณาจารย์ประจำซึ่งสอนในสาขาวิชาโทรคมนาคม ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนที่เป็นนิติบุคคลและการสอนระดับปริญญาในสาขาวิชาดังกล่าว”

มาตรา ๔๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ กำหนดเงื่อนไขในการคัดเลือกผู้แทนคณาจารย์ไว้สองประการ คือ (๑) ต้องเป็นคณาจารย์ประจำซึ่งสอนในสาขาวิชาโทรคมนาคมในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือในสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน และ (๒) สถาบันอุดมศึกษานั้นต้องเป็นนิติบุคคลและมีการสอนระดับปริญญาในสาขาวิชาโทรคมนาคม (เรื่องเสร็จที่ ๗๑๖/๒๕๔๔)

สำหรับการพิจารณา คำว่า “สาขาวิชาโทรคมนาคม” หรือ “ปริญญาในสาขาวิชาโทรคมนาคม” มีความหมายอย่างไร นั้น เมื่อพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ มิได้กำหนดความหมายของคำดังกล่าวไว้โดยเฉพาะ จึงต้องถือตามความหมายในทางวิชาการการศึกษา ซึ่งมีหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและกำกับดูแลการดำเนินงานของสถาบันการศึกษาโดยเฉพาะอยู่แล้ว ได้แก่ ทบวงมหาวิทยาลัย และกระทรวงศึกษาธิการ (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๑/๒๕๔๖)

(๒) คำว่า “ผู้แทนสมาคมวิชาชีพด้านโทรคมนาคม คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ หรืออิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นนิติบุคคล สมาคมละหนึ่งคน คัดเลือกกันเองให้เหลือสี่คน”

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มีความเห็นว่า เมื่อมิได้กำหนดความหมายของคำว่า “สมาคมวิชาชีพ” ไว้โดยเฉพาะจึงต้องถือตามความหมายทั่วไป ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพต่าง ๆ จะกำหนดให้มีการจัดตั้ง “องค์กรวิชาชีพ” ขึ้น เพื่อทำหน้าที่ (๑) ส่งเสริมการศึกษาและการประกอบวิชาชีพ (๒) ส่งเสริมจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเพื่อผดุงเกียรติของผู้ประกอบวิชาชีพ และ (๓) ใช้อำนาจของรัฐในการควบคุมการประกอบวิชาชีพโดยออกใบอนุญาตให้ผู้ประกอบวิชาชีพด้วย ดังนั้น การรวมตัวกันเป็นสมาคมเพื่อกิจกรรมเพียงอย่างเดียวหนึ่งขององค์กรวิชาชีพก็ย่อมถือได้ว่าเป็น “สมาคมวิชาชีพ” โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของสมาคมเป็นหลัก “สมาคมวิชาชีพ” จึงหมายความว่า สมาคมที่มีวัตถุประสงค์หลักอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ (๑) พัฒนาองค์ความรู้หรือศาสตร์ที่ใช้ในการประกอบวิชาชีพด้านนั้น (๒) พัฒนาบุคลากรในวิชาชีพด้านนั้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และ (๓) ส่งเสริมจริยธรรม (เรื่องเสร็จที่ ๗๑๖/๒๕๔๔)

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) มีความเห็นว่า เงื่อนไขของการเป็นสมาคมวิชาชีพมีสองประการ คือ (๑) ต้องเป็นสมาคมที่มีวัตถุประสงค์หลักเกี่ยวข้องกับวิชาชีพ และ (๒) ต้องมีสมาชิกเป็นผู้ประกอบวิชาชีพในด้านนั้นอยู่ด้วย ซึ่งคำว่า “สมาคมวิชาชีพ” ตามมาตรา ๙ (๓) และมาตรา ๔๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ จะมีลักษณะแตกต่างกันหรือไม่ นั้น เนื่องจากเงื่อนไขทั้งสองประการสอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เพราะวัตถุประสงค์ของสมาคมวิชาชีพตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ที่กำหนดไว้สามประการดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น คำว่า “สมาคมวิชาชีพ” ทั้งสองกรณีจึงมีความหมายอย่างเดียวกัน (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๑/๒๕๔๖)

(๓) คำว่า “ผู้แทนองค์กรเอกชนที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคทางด้านโทรคมนาคมหรือใช้บริการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ และไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจ องค์กรละหนึ่งคน คัดเลือกกันเองให้เหลือสี่คน”

(๓.๑) ความหมายของถ้อยคำ

(ก) คำว่า “องค์กรเอกชน” ตามมาตรา ๔๙ (๔) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ มีหลักเกณฑ์การพิจารณา (เรื่องเสร็จที่ ๖๕/๒๕๔๖) ได้แก่

ประการแรก องค์กรเอกชนต้องมีการจดทะเบียนจัดตั้งขึ้นเพื่อให้เกิดสภาพนิติบุคคลและเมื่อกฎหมายกำหนดว่าต้องเป็นองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจแล้ว การจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรเอกชนดังกล่าวก็จะกระทำในรูปของสมาคมตามมาตรา ๗๘ หรือมูลนิธิตามมาตรา ๑๑๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นส่วนใหญ่

ประการที่สอง องค์กรเอกชนที่เป็นนิติบุคคลและไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจต้องมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) การคุ้มครองผู้บริโภคทางด้านโทรคมนาคม

(๒) การใช้บริการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ

(ข) คำว่า “การคุ้มครองผู้บริโภคทางด้านโทรคมนาคม” หมายความว่า ความหมายตามมาตรา ๓ นิยามคำว่า “ผู้บริโภค” แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ประกอบกับมาตรา ๓ นิยามคำว่า “โทรคมนาคม” แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ จึงสรุปได้ว่าต้องเป็นการคุ้มครองผู้ซื้อ ผู้ได้รับบริการ ผู้ได้รับการเสนอให้ซื้อหรือรับบริการ รวมถึงผู้ใช้สินค้าหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับการส่ง แพร่ หรือรับเครื่องหมายหรือสัญญาณหรือการอื่นใดซึ่งสามารถให้เข้าใจความหมายได้โดยระบบสาย ระบบคลื่นความถี่ ระบบแสง ระบบแม่เหล็กไฟฟ้าอื่นหรือระบบอื่น (เรื่องเสร็จที่ ๖๕/๒๕๔๖)

(ค) คำว่า “การใช้บริการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ” หมายความว่า เป็นองค์กรที่ใช้บริการ “โทรคมนาคม” ตามความหมายของมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ เพื่อการดำเนินงานอันเป็นประโยชน์แก่บุคคลทั่วไป ไม่จำกัดเฉพาะสมาชิกขององค์กร (เรื่องเสร็จที่ ๖๕/๒๕๔๖)

(๓.๒) การพิจารณาวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ขององค์กรเอกชนตามมาตรา ๔๙ (๔) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ ให้พิจารณาจากข้อบังคับขององค์กรเอกชนดังกล่าวเท่านั้น โดยไม่พิจารณาข้อเท็จจริงอื่นประกอบ เนื่องจากเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ที่กว้างจนไม่มีขอบเขตที่แน่นอนและจะทำให้ทุกองค์กรอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์นี้หมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการให้บริการสาธารณะ (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๑/๒๕๔๖, เรื่องเสร็จที่ ๖๓๐/๒๕๕๐)

(๓.๓) กรณีองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคทั่วไป

องค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคทั่วไปจะถือว่า มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคทางด้านโทรคมนาคมด้วยหรือไม่ นั้น ในการพิจารณาปัญหานี้ ควรคำนึงถึงข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันและจากการเปิดรับสมัครกรรมการสรรหาในส่วนของผู้แทนองค์กรเอกชนในครั้งที่ผ่านมาและในครั้งนี้ว่า ในขณะนี้ยังไม่ปรากฏว่ามีองค์กรเอกชนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคทางด้านโทรคมนาคมโดยเฉพาะ (User group) ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการตามกฎหมายที่ระบุให้ต้องมีกรรมการสรรหาในส่วนของผู้แทนองค์กรเอกชน จึงควรตีความอย่างกว้างให้รวมถึงองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคทั่ว ๆ ไปด้วย เพราะการคุ้มครองผู้บริโภคทั่ว ๆ ไปย่อมรวมถึงการคุ้มครองผู้บริโภคทางด้านโทรคมนาคมด้วยในตัว ต่อไปภายหน้าหากปรากฏว่า ได้มีการจัดตั้งองค์กรเอกชน

ที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคทางด้านโทรคมนาคมเป็นจำนวนมากเพียงพอที่จะสามารถจัดให้มีการคัดเลือกตัวแทนในส่วนนี้ได้โดยเฉพาะก็สามารถจำกัดการตีความกฎหมายในส่วนนี้ได้ต่อไป (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๑/๒๕๔๖)

๒.๓.๒ พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓

(๑) คำว่า “องค์กรภาคเอกชน”

กรณีมาตรา ๖ (๑) (ข) แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฯ กำหนดให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต้องมีผู้แทนองค์กรภาคเอกชนที่ดำเนินการโดยมิใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกันเองจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกกันเองในแต่ละด้าน ๆ ละหนึ่งคนจากองค์กรภาคเอกชนที่มีวัตถุประสงค์หลักตามที่มาตรานี้กำหนด ได้แก่

(๑.๑) ด้านการพัฒนาชุมชนชนบท การพัฒนาชุมชนเมือง การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการเกษตรทางเลือก หรือการจัดการเทคโนโลยีที่เหมาะสม

(๑.๒) ด้านการพัฒนาชีวิตของเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี หรือผู้ป่วย

(๑.๓) ด้านสิทธิเสรีภาพของประชาชน สิทธิของผู้บริโภค การส่งเสริมประชาธิปไตย หรือการพัฒนาแรงงาน

(๑.๔) ด้านการสาธารณสุข การศึกษา หรือศิลปวัฒนธรรม

เมื่อบทบัญญัติของกฎหมายไม่มีการกำหนดความหมายของ “องค์กรภาคเอกชน” ไว้เป็นการเฉพาะจึงต้องพิจารณาเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัตินี้ที่ประสงค์จะให้คณะกรรมการฯ ประกอบด้วยผู้แทนทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน คำว่า “องค์กรภาคเอกชน” ตามมาตรานี้จึงมีความหมายตามตัวอักษรคือองค์กรที่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ แต่ได้รับการจัดตั้งขึ้นและดำเนินงานโดยอิสระโดยภาคเอกชน ไม่ว่าจะจัดตั้งโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายเฉพาะหรือกฎหมายทั่วไป และการบริหารจัดการองค์กรต้องไม่อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในฐานะผู้มีตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมาย นอกจากนี้จะต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคล และไม่ใช้การดำเนินการที่มีลักษณะเป็นการแสวงหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน รวมทั้งต้องมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อดำเนินการด้านใดด้านหนึ่งตามมาตรานี้ด้วย โดยพิจารณาวัตถุประสงค์ที่ปรากฏในตราสารจัดตั้งองค์กรภาคเอกชนนั้น (เรื่องเสร็จที่ ๕๙๐/๒๕๔๗)

(๒) คำว่า “พัฒนาแรงงาน”

เมื่อไม่มีการกำหนดความหมายของ “พัฒนาแรงงาน” ไว้เป็นการเฉพาะจึงต้องพิจารณาตามความหมายทั่วไป ซึ่งพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายของคำว่า “พัฒนา” หมายถึง “ทำให้เจริญ” “พัฒนาแรงงาน” จึงหมายความว่าความถึงการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นผลที่ทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านแรงงานให้มีความเจริญขึ้นหรือดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาในด้านการพัฒนาตัวบุคคลหรือสถานะของบุคคล หรือการพัฒนาฝีมือแรงงาน (เรื่องเสร็จที่ ๕๙๐/๒๕๔๗)

(๓) คำว่า “ผู้แทนสื่อมวลชน”

ความหมายของคำว่า “ผู้แทนสื่อมวลชน” ต้องมีลักษณะเป็นองค์กรที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งตามพจนานุกรมฯ ได้ให้ความหมายขององค์กรไว้รวมถึงหน่วยงานของรัฐและหน่วยงาน

เอกชน ดังนั้น เมื่อผู้ใดประกอบกิจการหรือดำเนินการใด ๆ อันเกี่ยวกับสื่อมวลชนด้านต่างๆ ตามที่กำหนดในมาตรานี้และเป็นนิติบุคคลก็ย่อมอยู่ในความหมายของมาตรานี้ด้วย (เรื่องเสร็จที่ ๕๙๐/๒๕๕๓)

๒.๓.๓ ถ้อยคำตามบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย

(๑) คำว่า “ส่วนงานภายในมหาวิทยาลัย”

หน่วยงานในกำกับ ศูนย์ หน่วยงาน หรือส่วนงานภายในที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่มีฐานะเทียบเท่าคณะก็อยู่ในความหมายของคำว่า “ส่วนงานภายในมหาวิทยาลัย” (เรื่องเสร็จที่ ๕๕๓/๒๕๕๔, เรื่องเสร็จที่ ๘๘๓/๒๕๕๐)

(๒) คำว่า “คณาจารย์ประจำ”

คณะกรรมการกฤษฎีกาเคยมีความเห็นว่า “พนักงานมหาวิทยาลัย” ซึ่งทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้สอนและทำงานประจำอยู่ในมหาวิทยาลัยย่อมเป็น “คณาจารย์ประจำ” ด้วย (เรื่องเสร็จที่ ๑๕๑/๒๕๔๔, เรื่องเสร็จที่ ๕๔๒/๒๕๔๔, เรื่องเสร็จที่ ๑๘๘/๒๕๕๐) หรือกรณี “พนักงานวิชาการ” ที่มีหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้สอนและทำงานประจำอยู่ในมหาวิทยาลัยเป็นคณาจารย์ประจำ (เรื่องเสร็จที่ ๘๘๓/๒๕๕๐)

นอกจากนี้ อาจมีบทบัญญัติของกฎหมายอื่น ๆ ที่กำหนดนิยามคำว่า “คณาจารย์ประจำ” เป็นการเฉพาะ เช่น “คณาจารย์ประจำ” หมายความว่า ข้าราชการครูซึ่งได้ปฏิบัติงานต่อเนื่องไม่น้อยกว่าหกเดือน อยู่ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏฯ ดังนั้น การเกษียณอายุราชการ ย่อมเป็นเหตุให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ (เรื่องเสร็จที่ ๒๘๔/๒๕๕๓) หรือกรณีกำหนดนิยามคำว่า “คณาจารย์ประจำ” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ตามมาตรา ๑๘ (ก) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือผู้ที่ทำหน้าที่สอนโดยได้รับเงินเดือนจากงบประมาณแผ่นดินหรือรายได้ของมหาวิทยาลัยและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาแล้ว ดังนั้น กรณีการจ้างในตำแหน่งอาจารย์ประจำตามสัญญาซึ่งมีระยะเวลาต่อเนื่องกันในตำแหน่งพนักงานมหาวิทยาลัยและทำหน้าที่ผู้สอนประจำอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ โดยได้รับเงินเดือนจากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยย่อมเป็นคณาจารย์ประจำและมีคุณสมบัติที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำได้ (เรื่องเสร็จที่ ๒๘๔/๒๕๕๓)

(๓) คำว่า “ผู้บริหารมหาวิทยาลัย”

การขยายเวลาราชการจนถึงอายุหกสิบห้าปีตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นการกำหนดให้ต่อเวลาราชการเฉพาะกรณีข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีตำแหน่งวิชาการ ได้แก่ ศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์ โดยเป็นตำแหน่งที่ทำหน้าที่สอนและวิจัย หรือทำหน้าที่วิจัยโดยเฉพาะตามมาตรา ๑๘ (ก) (๑) และ (๒) และให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวรับราชการต่อไปเพื่อทำหน้าที่สอนหรือวิจัยเท่านั้น ดังนั้น ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งได้รับการต่อเวลาราชการจึงไม่สามารถทำหน้าที่ในตำแหน่งทางบริหารตามมาตรา ๑๘ (ข) ในขณะเดียวกันได้ (เรื่องเสร็จที่ ๕๒๒/๒๕๔๘) ด้วยเหตุนี้จึงมีข้อพิจารณาว่าตำแหน่งใดบ้างที่มีลักษณะเป็น “ผู้บริหารมหาวิทยาลัย” ตัวอย่างเช่น กรรมการประจำสาขาวิชา (เรื่องเสร็จที่ ๒๐๙/๒๕๔๔) หัวหน้าภาควิชาและรองหัวหน้าภาควิชา (เรื่องเสร็จที่ ๓๓/๒๕๕๐) หรือสภามหาวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ (เรื่องเสร็จที่ ๓๓/๒๕๕๐)

(๓.๔) ข้าราชการการเมืองตามมาตรา ๑๑๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ประกอบกับมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๘/๒๕๔๖)

(๔) คำว่า “หน่วยราชการ” หรือ “ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ”

กรณีที่มีการปฏิบัติหน้าที่กรรมการในคณะกรรมการชุดใดจะถือว่าเป็น “หน่วยราชการ” หรือ “ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ” นั้น ควรต้องพิจารณาด้วยว่าลักษณะการปฏิบัติงานของคณะกรรมการดังกล่าวต้องเป็นการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐโดยตรง (เรื่องเสร็จที่ ๒๒๔/๒๕๓๑, เรื่องเสร็จที่ ๖๘๐/๒๕๕๒)

(๕) คำว่า “รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือองค์กรอื่นของรัฐที่อยู่ใน การกำกับดูแล”

ในกรณีที่องค์กรที่กระทรวงการคลังหรือหน่วยงานของรัฐถือหุ้นต่ำกว่า ร้อยละห้าสิบอาจไม่มีลักษณะเป็นรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ แต่หากรัฐมนตรีหรือกระทรวง ทบวง กรม มีอำนาจในการควบคุมหรือกำกับดูแลการบริหารกิจการที่รัฐถือหุ้นต่ำกว่าร้อยละห้าสิบแล้ว ย่อมถือได้ว่าอยู่ในฐานะองค์กรของรัฐประเภทหนึ่ง (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๙/๒๕๔๗)

๒.๔ กรณีบุคคลเดียวดำรงตำแหน่งหลายฐานะในคณะกรรมการคณะหนึ่ง

บทบัญญัติของกฎหมายอาจกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการคณะหนึ่งให้มี กรรมการโดยตำแหน่ง เช่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ปลัดกระทรวง หรืออธิบดีกรม และกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิโดยการแต่งตั้ง การสรรหา หรือการคัดเลือก แล้วแต่กรณี โดยในความเป็นจริงก็อาจมี กรณีที่บุคคลหนึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานหรือองค์กรซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นกรรมการ โดยตำแหน่งแล้ว และในฐานะส่วนตัวก็ยังสามารถได้รับการแต่งตั้ง การคัดเลือก หรือการสรรหาให้เป็น กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคณะเดียวกันได้อีก หรือในกรณีที่บุคคลดำรงตำแหน่งหัวหน้า หน่วยงานหรือองค์กรสองแห่งแตกต่างกันและบทบัญญัติกำหนดให้กรรมการโดยตำแหน่ง มาจากหัวหน้าหน่วยงานหรือองค์กรทั้งสองแห่งดังกล่าว ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นเป็นกรรมการที่มี สองตำแหน่งในคณะกรรมการคณะเดียวกัน แต่กรรมการคนดังกล่าวก็ยังสามารถปฏิบัติหน้าที่ กรรมการทั้งสองตำแหน่งนั้นได้ (เรื่องเสร็จที่ ๕๘๕/๒๕๔๓, เรื่องเสร็จที่ ๒๘๒/๒๕๔๘) ทั้งนี้ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการลงมติหรือการนับองค์ประชุมว่าจะต้องดำเนินการอย่างไร

๒.๕ การดำรงตำแหน่งหนึ่งเป็นเงื่อนไขของการดำรงตำแหน่งกรรมการ

โดยที่บทบัญญัติของกฎหมายกำหนดให้การดำรงตำแหน่งในองค์กร หน่วยงาน หรือ การเป็นกรรมการในคณะกรรมการเป็นเงื่อนไขของการดำรงตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการ อีกคณะหนึ่ง ซึ่งการมีสถานภาพเป็นผู้ดำรงตำแหน่งหรือกรรมการจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญของการมี คุณสมบัติในการเข้าสู่ตำแหน่งกรรมการ ดังนั้น หากผู้ดำรงตำแหน่งหรือกรรมการต้องพ้นจาก ตำแหน่งหรือพ้นจากการเป็นกรรมการไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ย่อมมีผลทำให้การเป็นกรรมการใน คณะกรรมการอีกชุดหนึ่งสิ้นสุดลงด้วย (เรื่องเสร็จที่ ๗๑/๒๕๒๕, เรื่องเสร็จที่ ๔๒๘/๒๕๔๖, เรื่องเสร็จที่ ๖๗๓/๒๕๔๘, เรื่องเสร็จที่ ๙๙/๒๕๔๙, เรื่องเสร็จที่ ๑๗๗/๒๕๕๐)

๒.๖ บุคคลที่อาจได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทนกรรมการ

การมอบอำนาจทางปกครองของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานทางปกครองสามารถแยกได้ ๒ กรณี ได้แก่ (๑) กฎหมายบัญญัติให้มอบอำนาจได้เป็นกรณีเฉพาะ และ (๒) กฎหมายบัญญัติให้มอบอำนาจได้ไว้เป็นการทั่วไป^๒ ซึ่งกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้มอบอำนาจได้ไว้เป็นการทั่วไปนั้น ในระบบกฎหมายไทยเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยกฎหมายจะกำหนดตัวบุคคลที่อาจรับมอบอำนาจเอาไว้ล่วงหน้า และจะมอบแก่ผู้อื่นนอกจากที่กำหนดไว้ไม่ได้^๓

การมอบอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมนี้มี ๒ ประเภท ได้แก่

๒.๖.๑ การปฏิบัติราชการแทน

หลักเกณฑ์ในการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทน กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ สรุปได้ดังนี้

(๑) ผู้มอบอำนาจยังคงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอยู่ แต่ได้มอบอำนาจของตนให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่กฎหมายกำหนดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน

(๒) การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนตามบทบัญญัตินี้ต้องเป็นกรณีที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งหรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นหรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้

(๓) ผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๓๘

(๔) การมอบอำนาจให้ทำเป็นหนังสือ

เมื่อมีการมอบอำนาจโดยชอบแล้ว ผู้รับมอบอำนาจมีหน้าที่ต้องรับมอบอำนาจนั้น โดยผู้มอบอำนาจจะกำหนดให้ผู้รับมอบอำนาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนต่อไป โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการใช้อำนาจนั้นไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้ อนึ่ง ผู้รับมอบอำนาจจะมอบอำนาจนั้นให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นต่อไปไม่ได้ อันเป็นหลักทั่วไปที่ “การมอบอำนาจต่อ (sub delegation)” จะกระทำไม่ได้ เว้นแต่กรณีที่กฎหมายกำหนดให้มอบอำนาจต่อได้

๒.๖.๒ การรักษาราชการแทน

การรักษาราชการแทน หมายถึง กรณีที่ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งหรือมีแต่ผู้ดำรงตำแหน่งไม่อาจปฏิบัติราชการได้เพราะเหตุไม่อยู่หรือป่วยเจ็บ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งรองลงไปหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจแต่งตั้งให้รักษาราชการแทนชั่วระยะเวลาหนึ่ง จนกว่าจะมีการแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นเป็นการถาวรต่อไป^๔ หลักเกณฑ์ในการรักษาราชการแทน กำหนดไว้ในหมวด ๖ การรักษาราชการแทน มาตรา ๔๑ ถึงมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ สรุปได้ดังนี้

(๑) เป็นกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนั้นหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้

^๒ รายละเอียดโปรดดู นพดล เกร็ดฤกษ์, การมอบอำนาจทางปกครอง, เผยแพร่ใน www.lawreform.go.th (๒๕๔๘)

^๓ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์, กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง, (กรุงเทพฯ: จีระชัยการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๔๐), หน้า ๑๘๕-๑๘๖

^๔ ถาวร เกียรติทัฬหี, คำอธิบายกฎหมายปกครอง, ๒๕๕๑, หน้า ๒๕๙-๒๖๐.

(๒) ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองลงมาเป็นผู้รักษาราชการแทนโดยการมีคำสั่งแต่งตั้งให้รักษาราชการแทน

(๑) กรณีที่อาจมอบหมายให้เข้าร่วมประชุมแทนได้

การมอบหมายบุคคลอื่นให้เข้าร่วมประชุมกรรมการในกรณีที่กรรมการไม่อาจเข้าร่วมประชุมได้นั้นควรต้องพิจารณาด้วยว่า การมอบหมายให้ร่วมประชุมสามารถกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เพราะการมอบหมายที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายย่อมทำให้บุคคลดังกล่าวไม่มีคุณสมบัติเป็นกรรมการที่จะสามารถนับรวมเป็นองค์ประชุมของกรรมการในครั้งนั้นได้ และการมอบหมายจะกระทำเฉพาะกรรมการโดยตำแหน่งเท่านั้น และการดำรงตำแหน่งดังกล่าวสามารถมอบหมายให้บุคคลอื่นเข้าร่วมการประชุมได้โดยชอบด้วยกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรรมการโดยตำแหน่งในหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น หากกรรมการโดยตำแหน่งไม่สามารถเข้าร่วมการประชุมได้ก็สามารถมอบหมายบุคคลอื่นให้เข้าร่วมการประชุมได้ (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๐/๒๕๓๙, เรื่องเสร็จที่ ๑๓๕/๒๕๔๔, เรื่องเสร็จที่ ๔๐/๒๕๔๙)

(๒) กรณีที่ไม่อาจมอบหมายให้เข้าร่วมประชุมแทนได้

(๒.๑) การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ต้องเป็นการมอบอำนาจให้ปฏิบัติ “ราชการ” แทนเท่านั้น หากเรื่องที่มอบอำนาจมิใช่การปฏิบัติราชการแล้ว ย่อมไม่อาจมอบอำนาจได้ (เรื่องเสร็จที่ ๔๕๘/๒๕๔๙)

(๒.๒) กรณีการเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการอาศัยการได้รับความไว้วางใจหรือความรู้ความสามารถเป็นการเฉพาะตัว (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๕/๒๕๔๔, เรื่องเสร็จที่ ๔๖๔/๒๕๔๖)

(๒.๓) กรณีการมอบอำนาจขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะ (เรื่องเสร็จที่ ๔๐/๒๕๔๙)

(๒.๔) กรณีบทบัญญัติของกฎหมายมิได้กำหนดเกี่ยวกับการมอบอำนาจไว้ (เรื่องเสร็จที่ ๕๘๕/๒๕๔๓, เรื่องเสร็จที่ ๔๖๔/๒๕๔๖)

๒.๗ ความหมายของลักษณะต้องห้าม

๒.๗.๑ การพิจารณาความมีส่วนได้เสีย

หลักความเป็นกลาง (principe d'impartialité) เกิดขึ้นจากความคิดพื้นฐานที่ว่า หากบุคคลมีอำนาจสั่งการในเรื่องที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียอยู่ บุคคลนั้นก็จะสูญเสียความเป็นกลางและไม่อาจสั่งการโดยปราศจากอคติในเรื่องนั้น ๆ ได้ ดังนั้น หลักนี้จึงนำมาใช้ในองค์กรของรัฐที่มีอำนาจวินิจฉัยตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหลักความเป็นกลางของผู้พิพากษาหรือตุลาการหรือหลักความเป็นกลางขององค์กรฝ่ายปกครองที่ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือกรรมการในคณะกรรมการใด ๆ ที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองพิจารณาและวินิจฉัยสั่งการหรือร่วมประชุมและลงมติในเรื่องใด ๆ ที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียอยู่^๕ และ**หลักความไม่มีส่วนได้เสียของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง** เป็นหลักกฎหมายทั่วไป (principe général du droit) ที่เรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ต้องไม่มีเหตุอันอาจทำให้ขาดความเป็นกลางในเรื่องที่จะพิจารณา ซึ่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ได้นำหลักกฎหมายทั่วไปดังกล่าวมาบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมาตรา ๑๓

^๕ บุนผา อัครพิมณ, หลักกฎหมายทั่วไป เผยแพร่ใน <http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=920>
สืบค้นวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

ได้กำหนดเหตุที่เจ้าหน้าที่มีส่วนได้เสียและอาจทำให้ขาดความเป็นกลางไว้เป็นรายกรณี โดยเจ้าหน้าที่ซึ่งมีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ไม่อาจทำการพิจารณาทางปกครองได้ นอกจากนี้ เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้รวมถึงกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นคู่กรณีเสียเองด้วย ตัวอย่างเช่น

(๑) ส่วนได้เสียในเชิงพาณิชย์หรือผลประโยชน์อื่น ๆ โดยการพิจารณาส่วนได้เสียในเชิงพาณิชย์ย่อมหมายถึงการมีส่วนได้เสียหรือมีประโยชน์ได้เสียทั้งในทางตรง เช่น การเป็นคู่สัญญาหรือได้ประโยชน์ในทางธุรกิจโดยตรง และส่วนได้เสียหรือมีประโยชน์ได้เสียในทางอ้อม เช่น การมีส่วนได้เสียโดยผ่านบุคคลอื่นหรือใช้วิธีการอื่นที่ทำให้เกิดการขัดกันผลประโยชน์ได้เสียด้วย (เรื่องเสร็จที่ ๗๗/๒๕๓๐, เรื่องเสร็จที่ ๑๗๑/๒๕๔๗, เรื่องเสร็จที่ ๕๑๒/๒๕๔๗, เรื่องเสร็จที่ ๒๙๓/๒๕๔๘, เรื่องเสร็จที่ ๔๖๕/๒๕๔๙, เรื่องเสร็จที่ ๘๘๐/๒๕๕๐)

(๒) ส่วนได้เสียในการร้องทุกข์กล่าวโทษหรือเป็นคู่ความในการฟ้องคดีปกครองหรือคดีอาญา ซึ่งสิทธิในการฟ้องคดีปกครองหรือคดีอาญานั้นเป็นสิทธิที่กฎหมายรองรับสิทธิเอาไว้ โดยผู้ใดจะมีสิทธิฟ้องคดีได้จะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายเท่านั้น ดังนั้น การฟ้องคดีปกครองหรือฟ้องคดีอาญาจึงไม่ทำให้มีประโยชน์ได้เสีย (เรื่องเสร็จที่ ๔๖๕/๒๕๔๙)

(๓) ส่วนได้เสียทางอ้อม (เรื่องเสร็จที่ ๔๖๕/๒๕๔๙, เรื่องเสร็จที่ ๕๐๖/๒๕๕๑, เรื่องเสร็จที่ ๘๐๕/๒๕๕๑)

๒.๗.๒ กรณีการเป็น “ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย” เป็นลักษณะต้องห้าม

มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดนิยามคำว่า “ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย” ซึ่งต้องไม่เป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ข้าราชการ และลูกจ้างของส่วนราชการซึ่งปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย พนักงานราชการ หรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ดังนั้น ผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ซึ่งไม่ได้ปฏิบัติงานในฐานะที่เป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ข้าราชการ และลูกจ้างของส่วนราชการซึ่งปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย หรือพนักงานราชการ และลูกจ้างของมหาวิทยาลัย จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย (เรื่องเสร็จที่ ๘๙๐/๒๕๕๑)

๒.๗.๓ กรณี “การดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกัน”

การห้ามดำรงตำแหน่งติดต่อกันหลายวาระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการนานจนเกินไป เพราะอาจจะตัดโอกาสบุคคลอื่นซึ่งมีความสามารถที่จะผลัดเปลี่ยนกันเข้ามาเป็นกรรมการต่อไป ดังนั้น การที่บุคคลหนึ่งเคยดำรงตำแหน่งดังกล่าวติดต่อกันสองวาระแล้วจึงอาจถือได้ว่าเป็นลักษณะต้องห้ามในการดำรงตำแหน่งนั้น ๆ อีกตัวอย่างเช่น

(๑) การดำรงตำแหน่งในฐานะคณะกรรมการรักษาการไม่ถือว่าเป็นการดำรงตำแหน่งตามวาระ (เรื่องเสร็จที่ ๔๒๘/๒๕๔๖)

(๒) การได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างลงซึ่งบุคคลนั้นสามารถดำรงตำแหน่งได้เพียงเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทนนับเป็นหนึ่งวาระ (เรื่องเสร็จที่ ๔๕๑/๒๕๔๗)

(๓) วาระการดำรงตำแหน่งใช้บังคับเฉพาะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (เรื่องเสร็จที่ ๑๕๐/๒๕๕๑)

๒.๘ การขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของกรรมการ

การขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของกรรมการ นั้น พิจารณาตรวจสอบตั้งแต่ก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง โดยผู้ที่มีหน้าที่พิจารณาแต่งตั้งต้องมีหน้าที่ในการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะดำรงตำแหน่ง หากพบว่าขาดคุณสมบัติหรือมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วน และมีลักษณะต้องห้าม ก็ต้องไม่เสนอชื่อให้เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการ หากพบเมื่อดำรงตำแหน่งกรรมการไปแล้ว การดำรงตำแหน่งนั้นย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะขาดคุณสมบัติหรือกระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมาย จำต้องให้กรรมการนั้นพ้นจากตำแหน่งไป

๒.๘.๑ กรณีที่ไม่ถือว่าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม (เรื่องเสร็จที่ ๒/๒๕๔๖, เรื่องเสร็จที่ ๔๘๒/๒๕๔๖, เรื่องเสร็จที่ ๒๔๑/๒๕๕๐)

๒.๘.๒ ผลทางกฎหมายกรณีกรรมการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม

(๑) การกระทำของกรรมการที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม

โดยที่มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติว่า ถ้าปรากฏภายหลังว่าเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่งการพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ เห็นได้ว่าบทบัญญัติของกฎหมายบัญญัติรับรองผลของการกระทำและความผูกพันของการกระทำเพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลภายนอก (เรื่องเสร็จที่ ๒๙๓/๒๕๔๘)

(๒) คณะกรรมการไม่ครบองค์ประกอบ กรณีที่กรรมการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามไม่อาจถือได้ว่าบุคคลดังกล่าวร่วมเป็นกรรมการและนับเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการชุดนั้น ๆ ได้ (เรื่องเสร็จที่ ๑๗๗/๒๕๕๐)

(๓) การพ้นจากตำแหน่ง (เรื่องเสร็จที่ ๗๑/๒๕๒๕, เรื่องเสร็จที่ ๒/๒๕๔๖, เรื่องเสร็จที่ ๒๓๘/๒๕๔๖, เรื่องเสร็จที่ ๓๐/๒๕๕๐, เรื่องเสร็จที่ ๕๙๐/๒๕๕๐, เรื่องเสร็จที่ ๒๘๔/๒๕๕๓)

ภาคผนวก

สรุปย่อเรื่องเสร็จคณะกรรมการกฤษฎีกาและคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๒๕

เรื่องเสร็จที่ ๗๑/๒๕๒๕

นาย ส. ข้าราชการครูและกรรมการอำนวยการครุสภา ในประเภท ข้าราชการครูตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ และได้ดำรงตำแหน่งกรรมการอำนวยการครุสภาตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้ถูกสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติสั่งให้ออกจากราชการ ตามมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการอำนวยการครุสภา เพราะเหตุพ้นจากการเป็นข้าราชการครูและโดยผลของบทเฉพาะกาล ในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๓๐

เรื่องเสร็จที่ ๗๗/๒๕๓๐

ลักษณะต้องห้ามของผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมฯ ตามมาตรา ๒๖ (๙) แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๒๒ กำหนดว่า “เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญา กับ กนอ. หรือในกิจการที่กระทำ ให้แก่ กนอ. หรือในกิจการที่มีสภาพเดียวกันและแข่งขันกับ กนอ. ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม เว้นแต่เป็นเพียงผู้ถือหุ้นเพื่อการลงทุน โดยสุจริตในนิติบุคคลที่กระทำการอันมีส่วนได้เสียเช่นนั้น” มุ่งหมายถึงการกระทำของผู้ว่าการฯ ในลักษณะที่ได้รับประโยชน์ ตอบแทนไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการกระทำความผิดกล่าวของตนและ เล็งเห็นได้ว่าอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผลประโยชน์ของการนิคม อุตสาหกรรมฯ ได้ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผลของสัญญาร่วมดำเนินงาน โครงการนิคมอุตสาหกรรมบางปูระหว่างการนิคมอุตสาหกรรมฯ กับบริษัทพัฒนาที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรมประเทศไทยจำกัด ทำให้ การนิคมอุตสาหกรรมฯ ร่วมเป็นเจ้าของโครงการตามสัญญาในฐานะ ที่เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวด้วย และคณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทยได้มีมติแต่งตั้งให้ผู้ว่าการฯ ดำรงตำแหน่งกรรมการของ บริษัทฯ ตามข้อกำหนดของสัญญาดังกล่าว ดังนั้น ผู้ว่าการฯ จึงกระทำ ไปในฐานะเป็นเพียงตัวแทนของการนิคมอุตสาหกรรมฯ เท่านั้น และ ไม่อาจถือได้ว่าเป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๒๖ (๙) แห่งพระราชบัญญัติ

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยฯ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการของผู้ว่าการฯ ในฐานะเป็นกรรมการของบริษัทฯ นั้นจะต้องเป็นไปโดยสุจริต และมุ่งรักษาผลประโยชน์ให้แก่การนิคมอุตสาหกรรมฯ เป็นประการสำคัญด้วย ซึ่งกรณีเช่นนี้จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นแต่ละกรณีไป

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๓๑

เรื่องเสร็จที่ ๒๒๔/๒๕๓๑ คณะกรรมการส่งเสริมแรงงานไทยไปต่างประเทศเป็นคณะกรรมการที่คณะรัฐมนตรีได้แต่งตั้งขึ้นตามข้อเสนอของกระทรวงมหาดไทย มิใช่เป็นคณะกรรมการที่มีกฎหมายบัญญัติให้แต่งตั้งขึ้น โดยได้รับเบี้ยประชุมจากเงินงบประมาณของกรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย ลักษณะการปฏิบัติงานของคณะกรรมการดังกล่าวจึงถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทยโดยตรง ดังนั้น การแต่งตั้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมิได้ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง เป็นกรรมการในฐานะผู้แทนผู้จัดหางานภาคเอกชนของคณะกรรมการดังกล่าวจึงเป็นการแต่งตั้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่เป็นกรรมการในหน่วยราชการ โดยมีใช่เป็นกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยเฉพาะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นจึงไม่อาจดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าวได้ตามมาตรา ๙๗ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๓๔

เรื่องเสร็จที่ ๒๓/๒๕๓๔ กรณีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นกฎหมายพิเศษเฉพาะเรื่องที่กำหนดให้รัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการโดยตำแหน่ง มีผลเป็นการยกเว้นบทบัญญัติในเรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามโดยทั่วไปของกรรมการในรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ อันเป็นกฎหมายทั่วไป

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๓๕

เรื่องเสร็จที่ ๔๘๑/๒๕๓๕ “ผู้ดำรงตำแหน่งการเมือง” หรือ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” รวมทั้งถ้อยคำอื่นในลักษณะเดียวกันนั้น หมายถึงผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่อำนวยความสะดวกการบริหารประเทศ หรือควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งเป็นถ้อยคำที่มีความหมายกว้างกว่าคำว่า “ข้าราชการการเมือง”

โดยรวมถึงบรรดาผู้ที่รับผิดชอบงานด้านการเมืองทั้งหมด โดยงานการเมืองนั้นจะเป็นงานที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย (policy) เพื่อให้ฝ่ายปกครองที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานประจำรับไปบริหาร (administration) ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดนั้น “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” จึงหมายถึงคณะรัฐมนตรี สมาชิกรัฐสภา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๓๙

เรื่องเสร็จที่ ๑๓๐/๒๕๓๙ แม้ว่ามาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ กำหนดให้มี “คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล” โดยระบุให้ “ปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ” ก็ตาม แต่เมื่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ มิได้มีบทบัญญัติมาตราใดกำหนดเรื่องการมอบอำนาจของปลัดกระทรวงการคลังในฐานะประธานกรรมการไว้เป็นอย่างอื่นหรือห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ปลัดกระทรวงการคลังจึงยอมมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการเป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลแทนได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๓

เรื่องเสร็จที่ ๕๘๕/๒๕๔๓ มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติให้นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยและนายกสมาคมสมาพันธ์การศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการโดยตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งนาย ว. ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นนายกสมาคมสมาพันธ์การศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยอยู่ก่อนที่จะได้รับการเลือกตั้งให้เป็นนายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย จึงมีผลทำให้นาย ว. ดำรงตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาพร้อมกันทั้งสองตำแหน่ง ดังนั้น นาย ว. จึงต้องปฏิบัติหน้าที่และมีฐานะเป็นกรรมการโดยตำแหน่งในคณะกรรมการในฐานะนายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยและในฐานะนายกสมาคมสมาพันธ์การศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยทั้งสองตำแหน่ง นอกจากนี้ เมื่อมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวกำหนดตำแหน่งกรรมการโดยตำแหน่งไว้โดยมิได้บัญญัติให้กรรมการโดยตำแหน่งสามารถมอบหมายผู้แทนเพื่อเข้าร่วมประชุมในฐานะกรรมการได้ แสดงให้เห็นว่ากฎหมายประสงค์จะอาศัยฐานะของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ มาประกอบกันขึ้นเป็นคณะกรรมการเพื่อให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ นาย ว. จึงไม่สามารถมอบหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองลงมาไปปฏิบัติหน้าที่แทนในตำแหน่งกรรมการตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใดได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๔

เรื่องเสร็จที่ ๑๓๕/๒๕๕๔ การมอบหมายให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนของกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขึ้นอยู่กับลักษณะการได้รับแต่งตั้งของกรรมการแต่ละประเภทตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยในกรณีกรรมการที่มาจากการเลือกกันเองหรือเสนอชื่อให้เป็นกรรมการสรรหาเป็นการเฉพาะตัวไม่อาจมอบหมายให้ผู้อื่นเข้าร่วมประชุมแทนได้ เว้นแต่ในการเสนอชื่อได้มีการระบุผู้ทำหน้าที่สำรองไว้สำหรับคณะอนุกรรมการนั้น มาตรา ๖ (๒) บัญญัติให้แต่งตั้งโดยมุ่งถึงคุณสมบัติเฉพาะตัวที่บุคคลนั้นมีอยู่ จึงไม่สามารถมอบหมายให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนได้ ทั้งนี้ ผู้ที่เข้าประชุมแทนกรรมการที่ไม่สามารถมอบหมายให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนได้ย่อมไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม

เรื่องเสร็จที่ ๒๓๗/๒๕๕๔ กรรมการและที่ปรึกษาในคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (มาตรา ๖ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐) เป็นตำแหน่งหรือหน้าที่ในหน่วยราชการตามมาตรา ๑๑๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ดังนั้น รัฐมนตรีไม่อาจดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ แต่เนื่องจากวรรคสองของมาตรา ๑๑๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ได้บัญญัติมิให้นำมาตรานี้ไปใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เมื่อกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน บัญญัติให้มีกรรมการซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ รัฐมนตรีที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจึงอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้

เรื่องเสร็จที่ ๒๓๗/๒๕๕๔ ประเด็นที่หนึ่ง การที่มาตรา ๒๐๘ บัญญัติว่า รัฐมนตรีจะดำรงตำแหน่งหรือกระทำการใดที่บัญญัติในมาตรา ๑๑๐ ไม่ได้ ย่อมหมายความว่า การใดที่มาตรา ๑๑๐ บัญญัติห้ามไม่ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภากระทำแล้ว การนั้นรัฐมนตรีจะกระทำไม่ได้ แต่การใดที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาได้รับยกเว้นตามวรรคสองของมาตรา ๑๑๐ รัฐมนตรีย่อมไม่ต้องห้ามเช่นเดียวกัน ดังนั้น เมื่อการเป็นกรรมาธิการของรัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา หรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายได้รับยกเว้นตามมาตรา ๑๑๐ วรรคสอง รัฐมนตรีจึงสามารถดำรงตำแหน่งเป็นกรรมาธิการของรัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา หรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้ ทั้งนี้ รวมถึงการเป็นอนุกรรมการได้ด้วยเพราะการเป็นกรรมการและอนุกรรมการมีลักษณะอย่างเดียวกัน เว้นแต่กฎหมายหรือระเบียบนั้น ๆ จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

สำหรับการเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นไม่จำเป็นว่ากฎหมายนั้นใช้คำว่า “กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ” โดยตรง อาจใช้คำอื่นที่ได้ความว่าต้องการกรรมการซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในตำแหน่งนั้น ๆ ก็ได้ **ประเด็นที่สอง** รัฐมนตรีสามารถดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ หรือกรรมการในหน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานของรัฐตามมติคณะรัฐมนตรีได้ไม่ขัดต่อมาตรา ๒๐๘ ของรัฐธรรมนูญ เพราะเป็นการแต่งตั้งไปทำหน้าที่การบริหารแทนคณะรัฐมนตรีหรือเพื่อหาข้อเท็จจริงหรือข้อยุติก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี อันมีลักษณะของการบริหารราชการแผ่นดิน ประกอบกับมิใช่เป็นการดำรงตำแหน่งในหน่วยงานของรัฐที่ต้องห้ามตามมาตรา ๑๑๐ (๑) ของรัฐธรรมนูญฯ

ประเด็นที่สาม รัฐมนตรีสามารถดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ หรือกรรมการ หรือที่ปรึกษาคณะกรรมการ เพื่อปฏิบัติราชการใด ๆ ตามที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้ เพราะมาตราดังกล่าวเป็นการให้อำนาจแก่นายกรัฐมนตรีในการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา หรือคณะที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี หรือเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใดๆ ซึ่งเป็นการดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๑๑๐ วรรคสอง

ประเด็นที่สี่ การเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่ได้ขึ้นอยู่กับถ้อยคำกฎหมายที่ใช้คำว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไว้โดยตรงเท่านั้น แต่จะต้องพิจารณากฎหมายนั้น ๆ ด้วยว่าต้องการอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญหรือไม่ และกรรมการใดก็ตามที่อยู่ในตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น แต่ต้องการบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเหมาะสมกับหน้าที่ที่แต่งตั้งนั้นแล้ว ก็ถือว่าเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้

เรื่องเสร็จที่ ๗๑๖/๒๕๔๔

มาตรา ๔๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ กำหนดเงื่อนไขในการคัดเลือกผู้แทนคณาจารย์ไว้สองประการ คือ (๑) ต้องเป็นคณาจารย์ประจำซึ่งสอนในสาขาวิชาโทรคมนาคมในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือในสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน และ (๒) สถาบันอุดมศึกษานั้นต้องเป็นนิติบุคคลและมีการสอนระดับปริญญาในสาขาวิชาโทรคมนาคม

นอกจากนี้ เมื่อมิได้กำหนดความหมายของ “สมาคมวิชาชีพ” ไว้ โดยเฉพาะจึงต้องถือตามความหมายทั่วไป ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพต่าง ๆ จะกำหนดให้มีการจัดตั้ง “องค์กรวิชาชีพ” ขึ้น เพื่อทำหน้าที่ (๑) ส่งเสริมการศึกษาและการประกอบวิชาชีพ (๒) ส่งเสริมจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเพื่อผดุงเกียรติของผู้ประกอบวิชาชีพ และ (๓)ใช้อำนาจของรัฐในการควบคุมการประกอบวิชาชีพโดยออก

ใบอนุญาตให้ผู้ประกอบวิชาชีพด้วย ดังนั้น การรวมตัวกันเป็นสมาคม เพื่อกิจกรรมเพียงอย่างเดียวหนึ่งขององค์กรวิชาชีพก็ย่อมถือได้ว่าเป็น “สมาคมวิชาชีพ” โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของสมาคมเป็นหลัก “สมาคมวิชาชีพ” จึงหมายความว่า สมาคมที่มีวัตถุประสงค์หลักอย่างใด อย่างหนึ่งคือ (๑) พัฒนาการความรู้หรือศาสตร์ที่ใช้ในการประกอบ วิชาชีพด้านนั้น (๒) พัฒนาบุคลากรในวิชาชีพด้านนั้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และ (๓) ส่งเสริมจริยธรรม

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๖

เรื่องเสร็จที่ ๒/๒๕๔๖

คุณสมบัติการดำรงตำแหน่งกรรมการอำนวยการครุสภาตามมาตรา ๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘ กำหนดให้ครู ซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการอำนวยการครุสภาต้องเป็นข้าราชการครู ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ แม้นาย ร. ได้รับ คำสั่งให้ไปช่วยปฏิบัติราชการที่สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ ก็เป็นการไปช่วยปฏิบัติราชการเป็นเวลาชั่วคราว เท่านั้น ไม่ได้พ้นจากการเป็นครู นาย ร. ยังคงมีคุณสมบัติเป็นข้าราชการ ครุตามมาตรา ๒๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติครูฯ จึงไม่พ้นจากตำแหน่ง กรรมการอำนวยการครุสภา

กรณีตำแหน่งกรรมการอำนวยการครุสภามาจากการเลือกตั้งตาม ประกาศครุสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งกรรมการอำนวยการ ครุสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกตั้งครูให้มาดำรงตำแหน่ง กรรมการอำนวยการครุสภา เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การเข้าสู่ ตำแหน่งกรรมการเท่านั้น ไม่อาจนำมาพิจารณาให้นาย ร. พ้นจาก ตำแหน่งกรรมการอำนวยการครุสภาเพราะเหตุที่ได้รับคำสั่งให้ไปช่วย ราชการที่สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการได้

เรื่องเสร็จที่ ๖๕/๒๕๔๖

การพิจารณาองค์กรเอกชนตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์กร จัดสรรคลื่นความถี่ฯ ได้แก่

ประการแรก องค์กรเอกชนต้องมีการจดทะเบียนจัดตั้งขึ้นเพื่อให้เกิด สภาพนิติบุคคลและเมื่อกฎหมายกำหนดว่าต้องเป็นองค์กรเอกชน ที่ไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจแล้ว การจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรเอกชน ดังกล่าวก็จะกระทำในรูปของสมาคมตามมาตรา ๗๘ หรือมูลนิธิตาม มาตรา ๑๑๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นส่วนใหญ่

ประการที่สอง องค์กรเอกชนที่เป็นนิติบุคคลและไม่แสวงหากำไร ในทางธุรกิจต้องมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) การคุ้มครองผู้บริโภคทางด้านโทรคมนาคม

(๒) การใช้บริการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ

สำหรับคำว่า “การคุ้มครองผู้บริโภคทางด้านโทรคมนาคม” พิจารณาความหมายตามมาตรา ๓ นิยามคำว่า “ผู้บริโภค” แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ประกอบกับมาตรา ๓ นิยามคำว่า “โทรคมนาคม” แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ จึงสรุปได้ว่าต้องเป็นการคุ้มครองผู้ซื้อ ผู้ได้รับบริการ ผู้ได้รับการเสนอให้ซื้อหรือรับบริการ รวมถึงผู้ใช้สินค้าหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการส่ง แพร่ หรือรับเครื่องหมายหรือสัญญาณหรือการอื่นใดซึ่งสามารถให้เข้าใจความหมายได้โดยระบบสาย ระบบคลื่นความถี่ ระบบแสง ระบบแม่เหล็กไฟฟ้าอื่นหรือระบบอื่น ส่วนคำว่า “การใช้บริการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ” หมายความว่า เป็นองค์กรที่ใช้บริการ “โทรคมนาคม” ตามความหมายของมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ เพื่อดำเนินงานอันเป็นประโยชน์แก่บุคคลทั่วไป ไม่จำกัดเฉพาะสมาชิกขององค์กร

เรื่องเสร็จที่ ๑๑๕/๒๕๔๖

กรณีที่กระทรวงการคลังถือหุ้นของบริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (บมจ. ทอท.) เกินกว่าร้อยละห้าสิบ บมจ. ทอท. ย่อมเป็นรัฐวิสาหกิจตามนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ในมาตรา ๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจฯ อย่างไรก็ตาม โดยที่กรรมการผู้จัดการใหญ่ของ บมจ. ทอท. เป็นผู้บริหารที่มาจากการจ้างและการแต่งตั้งตามมาตรา ๘ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ ดังนั้น จึงมิใช่พนักงานรัฐวิสาหกิจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จะเป็นประธานกรรมการรัฐวิสาหกิจไม่ได้

เรื่องเสร็จที่ ๒๓๑/๒๕๔๖

การคัดเลือกคณะกรรมการสรรหา กทช. ตามมาตรา ๔๙ ในสัดส่วนของผู้แทนคณาจารย์ประจำซึ่งสอนในสาขาวิชาโทรคมนาคม เมื่อพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ มิได้กำหนดความหมายของคำว่า “สาขาวิชาโทรคมนาคม” ไว้โดยเฉพาะ จึงต้องถือตามความหมายในทางวิชาการศึกษาดังนั้น การที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ขอให้กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเป็นผู้ดำเนินการจึงเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องแล้ว

สำหรับความหมายของคำว่า “สมาคมวิชาชีพ” มีองค์ประกอบอยู่สองประการคือ (๑) ต้องเป็นสมาคมที่มีวัตถุประสงค์หลักเกี่ยวข้องกับวิชาชีพ และ (๒) ต้องมีสมาชิกเป็นผู้ประกอบวิชาชีพในด้านนั้นอยู่ด้วย รวมทั้งต้องมีวัตถุประสงค์หลักอย่างใดอย่างหนึ่งในสามประการ คือ (๑) พัฒนาองค์ความรู้

หรือศาสตร์ที่ใช้ในการประกอบวิชาชีพด้านนั้น (๒) พัฒนาบุคลากรในวิชาชีพด้านนั้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และ (๓) ส่งเสริมจริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพดังกล่าว

ส่วนกรณี “องค์กรเอกชน” นั้น เมื่อได้พิจารณาบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้วไม่ปรากฏว่ามีการแยกวัตถุประสงค์ของสมาคมและมูลนิธิออกเป็นวัตถุประสงค์หลักและวัตถุประสงค์รองแต่อย่างใด ดังนั้น หากข้อบังคับของสมาคมและมูลนิธิมีการระบุถึงวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคทางด้านโทรคมนาคมหรือในการให้บริการโทรคมนาคมรวมอยู่ด้วยแล้ว ก็ถือได้ว่าเป็นองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ตามที่กฎหมายกำหนด

เรื่องเสรีที่ ๒๓๘/๒๕๔๖

บรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย (บตท.) มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ การพิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษาคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาวิสาหกิจจึงต้องเป็นไปตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ การแต่งตั้งบุคคลที่ยังคงมีสถานะเป็นข้าราชการ ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำรวมทั้งข้าราชการการเมืองเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาวิสาหกิจของ บตท. นั้น ไม่สามารถกระทำได้เพราะขัดต่อบทบัญญัติดังกล่าว ส่วนกรณีของข้าราชการการเมืองตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น แยกพิจารณาได้เป็นสองกรณี คือ (๑) กรณีข้าราชการการเมืองที่เป็นรัฐมนตรี นอกจากต้องห้ามตามมาตรา ๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานฯ แล้ว ยังเป็นการกระทำที่ขัดต่อบทบัญญัติของมาตรา ๒๐๘ และมาตรา ๑๑๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้วย และ (๒) กรณีข้าราชการการเมืองอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรี จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาวิสาหกิจไม่ได้ เนื่องจากเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานฯ

ส่วนกรณีของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา มาตรา ๑๑๐ (๑) ของรัฐธรรมนูญฯ ได้บัญญัติห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น และตามมาตรา ๑๒๘ ของรัฐธรรมนูญฯ บัญญัติให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๐ มาใช้บังคับกับการกระทำอันต้องห้ามของสมาชิกวุฒิสภาด้วยโดยอนุโลม ดังนั้น บตท. จึงไม่อาจแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาวิสาหกิจของ บตท. ได้เช่นกัน

อนึ่ง กรณีที่บุคคลดังกล่าวจะไม่ขอรับค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่นใดตลอดระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาคณะกรรมการหรือที่ปรึกษา

รัฐวิสาหกิจของ บตท. นั้น หากมีผลทำให้บุคคลดังกล่าวกลับมา
มีคุณสมบัติหรือพ้นจากลักษณะต้องห้ามการเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจได้
แต่ประการใด

เรื่องเสร็จที่ ๔๒๐/๒๕๔๖ คณะกรรมการพัฒนาการเมืองเป็นคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นตาม
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาการเมือง
พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นเพียงระเบียบปฏิบัติราชการภายในสำนักเลขาธิการ
นายกรัฐมนตรีที่มีได้มีฐานะเป็นกฎหมาย ดังนั้น การแต่งตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาเป็นกรรมการใน
คณะกรรมการพัฒนาการเมืองย่อมเป็นกรณีการแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาให้ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่เป็นกรรมการใน
หน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๑๐ (๑) ของรัฐธรรมนูญฯ
ที่มีใช้เป็นการกระทำที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิอันได้รับการ
ยกเว้นตามมาตรา ๑๑๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญฯ และการแต่งตั้ง
ดังกล่าวอาจมีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้น
ขาดจากสมาชิกภาพได้ตามนัยมาตรา ๑๑๘ (๖) หรือมาตรา ๑๓๓ (๗)
ของรัฐธรรมนูญฯ

เรื่องเสร็จที่ ๔๒๘/๒๕๔๖ คณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์นั้นประกอบด้วยกรรมการ
โดยตำแหน่งและกรรมการอื่นที่รัฐมนตรีแต่งตั้งจากฝ่ายนายจ้างและ
ฝ่ายลูกจ้าง ซึ่งได้รับเลือกตั้งในระหว่างประธานสหภาพแรงงานด้วยกัน
แต่เมื่อวาระการดำรงตำแหน่งประธานสหภาพแรงงานผู้ใดครบวาระผู้นั้น
จึงขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ วรรคสาม สิทธิที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็น
กรรมการฝ่ายลูกจ้างในคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์
ย่อมหมดสิ้นไปพร้อมกัน เพราะแม้แต่ผู้ที่รัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ
ฝ่ายลูกจ้างอยู่ก็ยังคงต้องพ้นจากการเป็นกรรมการฝ่ายลูกจ้าง ตาม
มาตรา ๑๐ (๔) แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์
พ.ศ. ๒๕๔๓ ดังนั้น สิทธิของกรรมการสำรองที่มีอยู่ก็ย่อมหมดสิ้นไป
ทันทีที่ครบวาระด้วยเหตุเดียวกัน การที่ได้รับมอบหมายให้รักษาการ
ประธานสหภาพแรงงาน ก็มีผลแต่เพียงเป็นผู้ดำเนินกิจการและ
เป็นผู้แทนของสหภาพแรงงานในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกตาม
มาตรา ๕๕ เท่านั้น แม้ต่อมาจะได้ดำรงตำแหน่งเป็นประธานสหภาพ
แรงงานอีกครั้งหนึ่งก็ไม่ถือว่าได้เป็นประธานสหภาพแรงงานต่อเนื่องกัน
และเมื่อขาดสิทธิการเป็นกรรมการสำรองไปแล้วจะถือเอาการปฏิบัติ
หน้าที่ประธานสหภาพแรงงานไปเป็นข้ออ้างเพื่อจะได้รับการแต่งตั้ง
เป็นกรรมการฝ่ายลูกจ้างในคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ไม่ได้

เรื่องเสร็จที่ ๔๖๔/๒๕๔๖ ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติฯ
มาตรา ๑๓ (๖) และมาตรา ๔๘ (๙) กำหนดให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ในคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติและคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุข หากสมาชิกวุฒิสภาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการดังกล่าว ย่อมไม่เป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๑๐ ของรัฐธรรมนูญฯ เนื่องด้วยเข้าข่ายกเว้นกรณีที่เป็นกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ประเด็นที่สอง มาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติฯ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติโดยตำแหน่ง และไม่อาจมอบอำนาจให้ผู้ช่วยรัฐมนตรีทำหน้าที่ประธานแทนได้ เพราะตำแหน่งผู้ช่วยรัฐมนตรีเป็นตำแหน่งที่แต่งตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๖ มิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๓๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๘ ที่รัฐมนตรีจะมอบให้ปฏิบัติราชการแทนได้ รวมทั้งระเบียบดังกล่าวก็ไม่ได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นประการอื่น

ประเด็นที่สาม ตามมาตรา ๑๓ (๓) และมาตรา ๔๘ (๔) แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติฯ กำหนดให้มีกรรมการจากผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองของผู้บริหารท้องถิ่น โดยการคัดเลือกดังกล่าวนี้เป็นการอาศัยความไว้วางใจหรือความรู้ความสามารถเฉพาะตัว ดังนั้น กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวจึงไม่อาจมอบให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนได้

เรื่องเสร็จที่ ๔๘๒/๒๕๔๖

กรณีมาตรา ๙ (๔) แห่งพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ ไม่ได้กำหนดว่าผู้แทนองค์การเอกชนจะต้องดำรงตำแหน่งใดหรือเป็นสมาชิกขององค์กรที่เป็นผู้เสนอชื่อบุคคลนั้นหรือต้องมีคุณสมบัติอย่างไร ประกอบกับกรรมการสรรหาฯ ในส่วนของผู้แทนองค์การเอกชนจะต้องผ่านการคัดเลือกกันเอง เมื่อปรากฏว่านาย ส. ได้รับการคัดเลือกให้เป็นกรรมการ กสช. ในกลุ่มของผู้แทนองค์กรเอกชน แม้ต่อมาจะได้พ้นจากตำแหน่งรองประธานสภาสังคมสงเคราะห์ฯ ไปแล้ว นาย ส. ก็ยังมีสถานะเป็นกรรมการสรรหาฯ อยู่และจะอยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนกว่าจะสิ้นสุดภารกิจตามที่กฎหมายกำหนด อนึ่ง กรรมการฯ (นายอมรฯ) มีความเห็นแย้งจากกรรมการฯ ฝ่ายข้างมากกว่า จะต้องเริ่มกระบวนการสรรหา กสช. ด้วยการจัดตั้ง “คณะกรรมการสรรหา กสช. ขึ้นใหม่ แทนชุดเดิมทั้งชุดตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดสรรคลื่นความถี่ฯ ทั้งนี้ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคณะกรรมการสรรหา กสช. ได้เปลี่ยนแปลงไปหลายประการ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อสถานภาพของคณะกรรมการสรรหา กสช.ชุดเดิม โดยเฉพาะที่มาและคุณสมบัติของคณะกรรมการสรรหา กสช.ชุดเดิม และความเชื่อถือในกรรมการสรรหา กสช.ชุดเดิม

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๗

เรื่องเสร็จที่ ๑๓๙/๒๕๕๗ ผู้ช่วยรัฐมนตรีซึ่งได้รับมอบหมายให้ช่วยเหลืองานของรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลราชการของกระทรวงใด ผู้ช่วยรัฐมนตรีนั้นย่อมไม่อาจไปดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือองค์กรอื่นของรัฐที่อยู่ในการกำกับดูแลของรองนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวงซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับการบริหารราชการของรองนายกรัฐมนตรีนั้น ตามข้อ ๑๑ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าดังนั้น หากรัฐมนตรีหรือกระทรวง ทบวง กรม มีอำนาจในการควบคุมหรือกำกับดูแลการบริหารกิจการที่รัฐถือหุ้นต่ำกว่าร้อยละห้าสิบแล้วย่อมถือได้ว่าอยู่ในฐานะองค์การของรัฐประเภทหนึ่ง จึงห้ามผู้ช่วยรัฐมนตรีไปดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาขององค์กรอื่นของรัฐที่อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐมนตรีหรือกระทรวงซึ่งผู้ช่วยรัฐมนตรีนั้นไปประจำอยู่ ผู้ช่วยรัฐมนตรีจึงไม่อาจดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของกิจการที่มีลักษณะดังกล่าวได้

เรื่องเสร็จที่ ๑๓๑/๒๕๕๗ การที่มาตรา ๘ ตี (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้บริหารรัฐวิสาหกิจว่าไม่เป็นหรือภายในระยะเวลาสามปีก่อนวันได้รับแต่งตั้งไม่เคยเป็นกรรมการหรือผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการจัดการหรือมีส่วนได้เสียในนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้รับสัมปทาน ผู้ร่วมทุน หรือมีประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการของรัฐวิสาหกิจนั้น เว้นแต่การเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในนิติบุคคลดังกล่าวโดยการมอบหมายของรัฐวิสาหกิจนั้น หลักเกณฑ์เช่นนี้มีไว้ก็เพื่อป้องกันมิให้บุคคลซึ่งมีอำนาจในการจัดการหรือมีส่วนได้เสียในนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้รับสัมปทานผู้ร่วมทุนหรือมีประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการของรัฐวิสาหกิจ เข้ามาดำรงตำแหน่งผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจนั้นเพื่อแสวงหาประโยชน์ใด ๆ อันมิชอบในรัฐวิสาหกิจ

โดยการพิจารณาการมีประโยชน์ได้เสียเกี่ยวกับกิจการของรัฐวิสาหกิจย่อมหมายถึงการมีส่วนได้เสียหรือมีประโยชน์ได้เสียทั้งในทางตรงและส่วนได้เสียหรือมีประโยชน์ได้เสียในทางอ้อม เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าธนาคารกรุงไทยฯ ถือหุ้นในบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนกรุงไทยฯ ถึงร้อยละ ๙๙.๙๙ จึงมีผลประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการของบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนกรุงไทยฯ ดังนั้น การที่กรรมการของธนาคารกรุงไทยฯ จะสมัครรับการคัดเลือกเป็นผู้บริหารของบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนกรุงไทยฯ จึงมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ ตี (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจฯ

เรื่องเสร็จที่ ๔๕๑/๒๕๔๗ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งอนุกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างลงก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่ง และให้อนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน นั้น อนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งแทนและปฏิบัติหน้าที่ครบกำหนดตามวาระของคณะอนุกรรมการในเวลาต่อมาย่อมต้องถือว่าอนุกรรมการผู้นั้นได้ดำรงตำแหน่งครบหนึ่งวาระแล้วตามมาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ประกอบกับข้อ ๖ ทวิ วรรคสี่ แห่งกฎทบทวน ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เรื่องเสร็จที่ ๕๑๒/๒๕๔๗ กรณีมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้แยกคุณสมบัติของคณะกรรมการความลับทางการค้าออกเป็นสองกรณีดังนี้

กรณีที่หนึ่ง ประธานกรรมการและกรรมการต้องไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจ ซึ่งการใช้ถ้อยคำว่าไม่ดำรงตำแหน่งใดนั้น หากกฎหมายไม่ได้ระบุชัดเจนย่อมหมายความว่าตำแหน่งทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นประธานกรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษา ห้างหุ้นส่วนผู้จัดการ ตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้าง เป็นต้น สำหรับการดำรงตำแหน่งในองค์การที่ดำเนินธุรกิจนั้น พระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความลับทางการค้าของผู้ประกอบธุรกิจ ดังนั้น คณะกรรมการความลับทางการค้าจึงต้องมีความเป็นกลางและไม่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับองค์การที่ดำเนินธุรกิจใดๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน

กรณีที่สอง ประธานกรรมการและกรรมการต้องไม่มีส่วนได้เสียอย่างใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจ นั้น บทบัญญัติส่วนนี้ประสงค์จะห้ามเฉพาะการมีส่วนได้เสียทางตรงเท่านั้น เพราะหากกฎหมายประสงค์จะห้ามการมีส่วนได้เสียทางอ้อมด้วยก็ต้องบัญญัติไว้ชัดเจน ดังนั้น การที่คู่สมรสหรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะมีส่วนได้เสียในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจ ย่อมไม่มีผลให้ประธานกรรมการและกรรมการเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจแต่อย่างใด

เรื่องเสร็จที่ ๕๙๐/๒๕๔๗ ประเด็นที่หนึ่ง คำว่า “องค์กรภาคเอกชน” ตามมาตรา ๖ (๑) (ข) แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ หมายถึง องค์กรที่จัดตั้งและดำเนินงานอิสระโดยภาคเอกชน มีฐานะเป็นนิติบุคคล และในการดำเนินการไม่มีลักษณะเป็นการแสวงหากำไรหรือรายได้

ประเด็นที่สอง คำว่า “พัฒนาแรงงาน” ตามมาตรา ๖ (๑) (ข) (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓

ไม่มีบทนิยามกำหนดความหมายของคำดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องพิจารณาจากพจนานุกรมที่ได้ให้ความหมายของคำว่า “พัฒนา” ว่าหมายถึง ทำให้เจริญ คำว่า “พัฒนาแรงงาน” จึงหมายถึงการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นผลที่ทำให้เกิดการพัฒนาด้านแรงงานให้มีความเจริญขึ้นหรือดีขึ้น กรณีขององค์กรสภานายจ้างหรือองค์กรที่มีลักษณะเดียวกัน เมื่อพิจารณาจากวัตถุประสงค์ในการแสวงหาและคุ้มครองผลประโยชน์เกี่ยวกับสภาพการจ้าง และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง จึงถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาแรงงานให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงเป็นองค์กรภาคเอกชนตามมาตรา ๖ (๑) (ซ) (๓)

ประเด็นที่สาม คำว่า “ผู้แทนสื่อมวลชน” ตามมาตรา ๖ (๑) (ซ) แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ จะต้องมีลักษณะเป็นองค์กรที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งความหมายของคำว่า “องค์กร” ตามพจนานุกรมหมายความว่ารวมถึงหน่วยงานของรัฐ เช่น องค์การของรัฐ และหน่วยงานเอกชน เช่น บริษัทจำกัด หรือสมาคม ผู้ที่ประกอบกิจการหรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับสื่อมวลชนด้านต่าง ๆ และมีลักษณะเป็นนิติบุคคล จึงเป็นผู้แทนสื่อมวลชนสามารถมาขอขึ้นทะเบียนกับสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อคัดเลือกตัวแทนเป็นกรรมการสรรหาได้ แต่หากองค์กรใดที่สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ขึ้นทะเบียนแล้ว และสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ เห็นว่าไม่อยู่ในความหมายของคำว่า “ผู้แทนสื่อมวลชน” ก็สามารถเพิกถอนได้

ประเด็นที่สี่ การนับคะแนนการเลือกกันเองของผู้แทนสหภาพแรงงานและผู้แทนองค์กรภาคเอกชน หากสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวถูกต้องแล้ว ก็ต้องดำเนินการต่อไปให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา แต่หากสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ เห็นว่ามีขั้นตอนหรือกระบวนการที่ไม่ถูกต้อง ก็ต้องดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องแม้จะล่วงพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดก็ตาม

ประเด็นที่ห้า ผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกามีสิทธิดำเนินการตามช่องทางที่กฎหมายกำหนดได้

ประเด็นที่หก การที่มาตรา ๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุให้มีการเลือกสมาชิก เป็นเพียงบทบัญญัติเร่งรัดเท่านั้น กรณีนี้แม้เกินกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนด สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ก็ยังมีหน้าที่ต้องดำเนินการจัดให้มีสมาชิกให้ครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด

เรื่องเสร็จที่ ๗๗๔/๒๕๔๗ กรณีการแต่งตั้งกรรมการสภาสถาบันของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยบทบัญญัติมาตรา ๓๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้กรรมการสภาสถาบันต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีและต้องไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี และวรรคสาม กำหนดว่าผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาอาจได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสภาสถาบันได้ แต่ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคสอง นั้น แม้มาตรา ๓๐ วรรคสอง จะไม่ได้ใช้ถ้อยคำว่า “คุณสมบัติ” หรือ “ลักษณะต้องห้าม” โดยตรง แต่จากสาระของมาตรานี้พิจารณาได้ว่าเป็นการกำหนดทั้งสองเรื่องรวมไว้ในวรรคเดียวกัน โดยที่พระราชบัญญัติดังกล่าวมีเจตนารมณ์จะยกเว้นเรื่องคุณสมบัติที่ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีไม่ให้ใช้บังคับกับการแต่งตั้งผู้รับใบอนุญาตเป็นกรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ เพราะไม่เช่นนั้นก็อาจใช้มาตรา ๓๐ วรรคสองบังคับได้อยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องบัญญัติมาตรา ๓๐ วรรคสามขึ้นไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาที่สำเร็จการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจึงอาจได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิได้

เรื่องเสร็จที่ ๙๕๓/๒๕๔๗ กรณีพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกและการพ้นจากตำแหน่งของผู้แทนองค์กรเอกชนตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ มิได้บัญญัติเรื่องคุณสมบัติของกรรมการผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ไว้ ดังนั้น การออกระเบียบกำหนดคุณสมบัติของบุคคลดังกล่าว เช่น คุณลักษณะเฉพาะหรืออาชีพเป็นหลักเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ย่อมจะกระทำไม่ได้เพราะขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ไม่ได้บัญญัติห้ามบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะบางประการหรือบางอาชีพไว้แต่อย่างใด

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๘

เรื่องเสร็จที่ ๒๘๒/๒๕๔๘ กรณีมาตรา ๑๓ (๒) แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้ เจ้ากรมแผนที่ทหารเป็นกรรมการโดยตำแหน่งในคณะกรรมการบริหารสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ และคณะรัฐมนตรีมีคำสั่งแต่งตั้งพลตรี ว. ดำรงตำแหน่งเจ้ากรมแผนที่ทหารเป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าวด้วยซึ่งมีอำนาจหน้าที่ที่จะปฏิบัติงานในฐานะประธานกรรมการในคณะกรรมการจนกว่าจะครบตามวาระการดำรงตำแหน่ง และในขณะเดียวกันการที่พลตรี ว. ดำรงตำแหน่งเจ้ากรมแผนที่ทหารซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งจึงสามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่งในฐานะเจ้ากรมแผนที่ทหารต่อไปได้

เรื่องเสร็จที่ ๒๙๓/๒๕๔๘ บริษัทคู่สัญญาดำเนินการทดสอบบริการ Voice Over Internet Protocol (VoIP) ขาเข้าประเทศไทยกับกับบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่มีประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการ โทรคมนาคมของบริษัท กสท โทรคมนาคมฯ อดีตประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัทคู่สัญญาดังกล่าว จะสามารถมาดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่บริษัท กสท โทรคมนาคมฯ ได้ ก็จะต้องลาออกจากบริษัท ดังกล่าวไม่น้อยกว่าสามปีก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้ง ทั้งนี้ ตามมาตรา ๘ ตรี (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓

เมื่อการสื่อสารแห่งประเทศไทยได้แปลงสภาพเป็นบริษัทมหาชนแล้ว การดำเนินกิจการของบริษัท กสท โทรคมนาคมฯ และการดำเนินการต่างๆ ของบริษัท กสท โทรคมนาคมฯ จึงต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด แล้วแต่กรณี เว้นแต่ที่มีบัญญัติแล้วในพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการบริษัท กสท โทรคมนาคมฯ ได้มีมติเห็นชอบให้เป็นผู้ได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่ โดยยึดถือตามความเห็นของประธานกรรมการสรรหาฯ ที่ได้รับขอให้เป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วน โดยได้มีคำสั่งแต่งตั้งและกระทรวงการคลัง ในฐานะผู้ถือหุ้นได้อนุมัติแล้ว การกระทำของกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) แม้จะแต่งตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายขาดคุณสมบัติในการดำรงตำแหน่งก็ย่อมผูกพันบริษัท กสท โทรคมนาคมฯ ต่อบุคคลภายนอก เนื่องจากการกระทำในนามบริษัท ซึ่งมีผลสมบูรณ์และผูกพันแม้จะปรากฏภายหลังว่ามีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการแต่งตั้งหรือคุณสมบัติก็ตาม ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕

ส่วนคำตอบแทนหรือผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากบริษัท กสท โทรคมนาคมฯ นั้น แม้ผู้ได้รับแต่งตั้งจะมีลักษณะต้องห้ามเป็นกรรมการผู้จัดการใหญ่ตามมาตรา ๘ ตรี (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจฯ แต่การที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวมาโดยตลอด ประกอบกับไม่มีข้อกำหนดในสัญญาจ้างบริหารตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่ของบริษัท กสท โทรคมนาคมฯ และไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดที่กำหนดให้บริษัท กสท โทรคมนาคมฯ เรียกคำตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่ได้รับไปแล้วคืนได้ ดังนั้น บริษัท กสท โทรคมนาคมฯ จึงไม่ต้องเรียกคำตอบแทนหรือผลประโยชน์ต่าง ๆ ดังกล่าวคืน

เรื่องเสร็จที่ ๕๒๒/๒๕๔๘ การขยายเวลาราชการจนถึงอายุหกสิบห้าปีตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นการกำหนดให้ต่อเวลาราชการเฉพาะกรณีข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีตำแหน่งวิชาการ ได้แก่ ศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์ โดยเป็นตำแหน่งที่ทำหน้าที่สอนและวิจัย หรือทำหน้าที่วิจัยโดยเฉพาะตามมาตรา ๑๘ (ก) (๑) และ (๒) และให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวรับราชการต่อไปเพื่อทำหน้าที่สอนหรือวิจัยเท่านั้น ดังนั้น ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งได้รับการต่อเวลาราชการจึงไม่สามารถทำหน้าที่ในตำแหน่งทางบริหารตามมาตรา ๑๘ (ข) ในขณะเดียวกันได้

เรื่องเสร็จที่ ๖๗๓/๒๕๔๘ *ประเด็นที่หนึ่ง* ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากกรรมการอิสลามประจำจังหวัดที่เป็นผู้แทนของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนั้น ต้องถือว่าการดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเป็นคุณสมบัติที่ทำให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ดังนั้นเมื่อวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสิ้นสุดลงก่อนวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยจะสิ้นสุด กรรมการผู้นั้นย่อมขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวด้วย

ประเด็นที่สอง กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย พ้นจากตำแหน่งเพราะสิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการอิสลามประจำจังหวัดจึงทำให้ขาดคุณสมบัตินั้น มิใช่กรณีการพ้นจากตำแหน่งตามวาระซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๙ แต่เป็นการพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่นใดนอกจากถึงคราวออกตามวาระตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง กระทั่งรวมหาได้ไทยจึงต้องดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้มีการคัดเลือกและดำเนินการแต่งตั้งกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยแทนตำแหน่งที่ว่างลงต่อไป

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๙

เรื่องเสร็จที่ ๔๐/๒๕๔๙ *ประเด็นที่หนึ่ง* ผู้อำนวยการธนาคารออมสินจะมอบอำนาจให้ผู้บริหารระดับรองลงมาเข้าประชุมแทนในฐานะกรรมการธนาคารออมสินได้หรือไม่ นั้น พิจารณามาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๔ แล้วเห็นได้ว่าการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธนาคารออมสินแตกต่างหากจากอำนาจหน้าที่ในการบริหารกิจการทั่วไปของผู้บริหารและผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการโดยตำแหน่ง โดยผลของกฎหมาย ดังนั้น การที่ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้

บุคคลอื่นเป็นกรรมการแทนจึงต้องมีกฎหมายกำหนดให้ดำเนินการได้เท่านั้น แต่ไม่อาจออกระเบียบการบริหารภายในของธนาคารให้มีผลแตกต่างไปจากบทบัญญัติของกฎหมายได้ อย่างไรก็ตาม มาตรา ๑๒/๒ บัญญัติห้ามพนักงานหรือลูกจ้างของธนาคารออมสินเป็นกรรมการ เพราะฉะนั้น ในกรณีที่ผู้อำนวยการมีความจำเป็นไม่สามารถเข้าประชุม ในคณะกรรมการธนาคารออมสินได้ก็อาจมอบหมายให้ผู้บริหารระดับรองลงมาซึ่งมีฐานะเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของธนาคารออมสินเข้าประชุมแทนเพื่อปฏิบัติหน้าที่เลขานุการได้ แต่ไม่สามารถมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการธนาคารออมสินได้

ประเด็นที่สอง คณะกรรมการตามคำสั่งกระบวนการทางวินัย ได้แก่ คณะกรรมการชี้มูลความผิด คณะกรรมการพิจารณาโทษทางวินัย พนักงาน คณะกรรมการพิจารณาความรับผิดชอบทางละเมิด คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ และคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ สามารถมอบอำนาจให้พนักงานได้บังคับบัญชาเข้าทำหน้าที่กรรมการ ในคณะกรรมการชุดต่างๆ ดังกล่าวได้หรือไม่ นั้น การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการต่างๆ ดังกล่าวเป็นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารกิจการภายในองค์กรตามระเบียบการและคำสั่งของธนาคารออมสิน มิใช่กรรมการตามกฎหมาย ฉะนั้น การที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการดังกล่าวจะมอบอำนาจต่อไปได้หรือไม่ หรือการมอบอำนาจมีข้อจำกัดเพียงใด ย่อมต้องเป็นไปตามระเบียบการที่ธนาคารออมสินกำหนดขึ้นสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละคณะ เมื่อพิจารณาระเบียบการและคำสั่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการทางวินัยแล้ว เห็นได้ว่า คณะกรรมการในคณะต่าง ๆ ประกอบไปด้วย (๑) กรรมการซึ่งแต่งตั้งโดยตำแหน่ง (๒) กรรมการซึ่งแต่งตั้งโดยตำแหน่งและวงเล็บชื่อไว้ข้างท้าย และ (๓) กรรมการที่เป็นผู้แทนสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจธนาคารออมสิน

ในกรณีกรรมการโดยตำแหน่ง ผู้อำนวยการธนาคารออมสินได้อาศัยอำนาจตามข้อ ๔ ของระเบียบการธนาคารออมสิน ฉบับที่ ๓๒๙ ว่าด้วยการปฏิบัติงานแทน ทำการแทน และรักษาการแทนฯ ออกคำสั่งธนาคารออมสิน ที่ ๕๓/๒๕๔๗ เรื่อง การมอบอำนาจให้ปฏิบัติงานแทน และรักษาการแทน ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๗ โดยในข้อ ๓ ของคำสั่งดังกล่าวได้กำหนดหลักการเรื่องการมอบอำนาจให้ปฏิบัติงานแทนและการรักษาการแทนไว้เป็นการทั่วไปว่า อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การปฏิบัติงาน หรือการดำเนินการอื่นที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามมติคณะกรรมการ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ หรือบันทึกสั่งการธนาคาร ถ้ามติคณะกรรมการ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ หรือบันทึกสั่งการดังกล่าวมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้รักษาการแทนตำแหน่งนั้นอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นระดับรองลงมาในสายบังคับบัญชา

ปฏิบัติงานแทนได้ตามตำแหน่งต่างๆ ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาแล้ว เห็นว่าระเบียบการและคำสั่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการทางวินัยนั้น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจของกรรมการไว้เป็นอย่างอื่นหรือกำหนดห้ามมอบอำนาจไว้ ดังนั้น ในกรณีที่มีความจำเป็นไม่สามารถเข้าประชุมได้ กรรมการโดยตำแหน่งในคณะกรรมการตามคำสั่งกระบวนการทางวินัย ซึ่งเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓ แห่งคำสั่งธนาคารออมสิน ที่ ๕๓/๒๕๔๗ จึงสามารถมอบอำนาจให้พนักงานผู้ได้บังคับบัญชาตาม ตำแหน่งที่กำหนดไว้เข้าทำหน้าที่กรรมการแทนได้

สำหรับกรรมการซึ่งแต่งตั้งโดยตำแหน่งและวงเล็บชื่อไว้ข้างท้ายนั้น การเป็นกรรมการต้องพิจารณาตำแหน่งและชื่อบุคคลประกอบกัน ส่วนกรรมการที่เป็นผู้แทนสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจธนาคารออมสินนั้น การเป็นกรรมการย่อมเป็นไปตามที่สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจธนาคารออมสินเลือกหรือแต่งตั้ง โดยที่การเป็นกรรมการทั้งสองกรณีนี้ถือได้ว่าเป็นเรื่องเฉพาะตัว จึงไม่อาจมอบอำนาจให้บุคคลอื่นกระทำการแทนในการประชุมคณะกรรมการได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีข้อสังเกตว่า การแต่งตั้งกรรมการตามกระบวนการทางวินัยของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ จะพิจารณาแต่งตั้งโดยระบุตัวบุคคล โดยพิจารณาคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ อันได้แก่ ความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ เป็นสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อให้กรรมการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างต่อเนื่องอันเป็นการรักษามาตรฐานการพิจารณาในแต่ละเรื่องและคุ้มครองบุคคลที่จะได้รับผลกระทบจากกระบวนการทางวินัย ดังนั้น ในการแต่งตั้งกรรมการตามกระบวนการทางวินัย คณะต่างๆ ของธนาคารออมสิน จึงควรแต่งตั้งโดยระบุตัวบุคคลมิใช่แต่งตั้งโดยตำแหน่ง

ประเด็นที่สาม กรณีที่ผู้บริหารหรือพนักงานธนาคารซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ไปเป็นกรรมการในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดจะสามารถแต่งตั้งพนักงานอื่นเข้าประชุมกรรมการบริษัทแทนบุคคลดังกล่าวได้หรือไม่นั้น การแต่งตั้งผู้ใดเป็นกรรมการในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดย่อมต้องเป็นไปตามมติของคณะกรรมการธนาคารออมสินที่เห็นควรมอบหมายให้ผู้นั้นไปปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว และการที่ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งจะมอบหมายให้ผู้อื่นไปปฏิบัติหน้าที่แทนได้หรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับมติของคณะกรรมการธนาคารออมสินที่จะให้มีการมอบหมายได้หรือไม่เพียงใดซึ่งต้องพิจารณาเป็นกรณีไป ทั้งนี้อาจนำระเบียบเรื่องการมอบอำนาจทั่วไปมาใช้ได้เพราะระเบียบดังกล่าวมุ่งหมายถึงการปฏิบัติหน้าที่ปกติภายในธนาคารออมสิน

อย่างไรก็ดี คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีข้อสังเกตว่า ระเบียบเกี่ยวกับการมอบอำนาจที่ธนาคารออมสินใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นระเบียบที่ออกตามพระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการในหน้าที่และความรับผิดชอบ

ของคณะกรรมการฯ ซึ่งอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติ
 ธนาคารออมสิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ปัจจุบันบทบัญญัติดังกล่าวถูกยกเลิกแล้ว
 โดยพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ และ
 นอกจากนี้ยังได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธนาคารออมสิน
 ไว้โดยตรงด้วยปรากฏตามมาตรา ๑๔ (๔) และไม่ได้บัญญัติให้มีการตรา
 พระราชกฤษฎีกาอีก ดังนั้น จึงเป็นผลให้พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวและ
 รวมตลอดถึงระเบียบต่าง ๆ และระเบียบเกี่ยวกับการมอบอำนาจที่ออก
 โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวย่อมสิ้นผลบังคับไป
 ดังนั้น คณะกรรมการธนาคารออมสินจะต้องออกระเบียบหรือข้อกำหนด
 ในเรื่องดังกล่าวขึ้นใหม่โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๔ (๔) อย่างไรก็ตาม
 ในระหว่างที่ยังไม่มีระเบียบหรือข้อกำหนดใหม่ใช้บังคับแทนระเบียบเดิม
 คณะกรรมการธนาคารออมสินอาจมีมติให้ใช้ระเบียบเดิมเป็นการชั่วคราว
 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของธนาคารออมสิน
 เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานต่อเนื่องไปได้และมีให้เกิดความเสียหาย

เรื่องเสร็จที่ ๙๙/๒๕๔๙

การดำรงตำแหน่งกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเป็นคุณสมบัติเบื้องต้น
 ของการเป็นกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย เมื่อวาระการดำรง
 ตำแหน่งของกรรมการอิสลามประจำจังหวัดได้สิ้นสุดลง วาระการดำรง
 ตำแหน่งของกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยย่อมต้องสิ้นสุดลงด้วย
 และหากกรณีที่มีการดำเนินการตามขั้นตอนทางกฎหมายนั้นส่งผลกระทบ
 ต่อสิทธิของกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นผู้แทน
 คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดรายใดแล้ว บุคคลผู้ดำรงตำแหน่ง
 ดังกล่าวย่อมมีสิทธิฟ้องเป็นคดีปกครองต่อศาลปกครองได้

เรื่องเสร็จที่ ๑๕๑/๒๕๔๙

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า บุคลากรสายวิชาการของมหาวิทยาลัยบูรพา
 มีทั้งผู้ที่เป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยและพนักงาน
 มหาวิทยาลัย พนักงานมหาวิทยาลัยบูรพาที่ได้ทำหน้าที่เป็นอาจารย์
 ผู้สอนและทำงานประจำอยู่ในมหาวิทยาลัยจึงเป็น “คณาจารย์ประจำ”
 ของมหาวิทยาลัยบูรพาเช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย
 ที่เป็นคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย และมีสิทธิได้รับแต่งตั้งให้ดำรง
 ตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาตามบทบัญญัติมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติ
 มหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้

เรื่องเสร็จที่ ๒๐๙/๒๕๔๙

คณะกรรมการประจำสาขาวิชามีหน้าที่พิจารณาดำเนินงานด้านบริหาร
 และวิชาการของสาขาวิชา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัย
 หรือสภาวิชาการมอบหมาย และเนื่องจากสภาพงานของคณะกรรมการ
 ประจำสาขาวิชานั้นไม่สามารถแยกงานด้านบริหารและวิชาการออกจาก
 กันได้โดยเด็ดขาด ดังนั้น ผู้ที่ได้รับการขยายเวลาราชการจนถึงอายุ
 หกสิบห้าปีซึ่งไม่สามารถทำหน้าที่ในตำแหน่งทางบริหารได้ จึงไม่สามารถ
 ทำหน้าที่กรรมการประจำสาขาวิชาได้

เรื่องเสร็จที่ ๔๕๘/๒๕๔๙ กรณีมาตรา ๑๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้กำหนดให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นข้าราชการไปดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารกิจการขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) ที่เป็นรัฐวิสาหกิจ จึงเป็นการปฏิบัติราชการอย่างหนึ่งของปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่กฎหมายกำหนดให้ไปปฏิบัติ เมื่อกฎหมายมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นหรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในฐานะประธานกรรมการบริหารกิจการของ อ.อ.ป. จึงมอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปฏิบัติราชการเป็นประธานกรรมการบริหารกิจการของ อ.อ.ป. ได้

เรื่องเสร็จที่ ๔๖๕/๒๕๔๙ ประเด็นที่หนึ่ง เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับสัมปทานหรือผู้ร่วมทุนกับ กกท. สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยจึงไม่เป็นนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้รับสัมปทานหรือผู้ร่วมทุนตามมาตรา ๘ ตรี (๑๒) ส่วนการพิจารณาว่าสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยมีผลประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการของ กกท. หรือไม่นั้น เห็นว่า การที่ กกท. ได้ถูกจัดตั้งขึ้นแทนองค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย ก็เพื่อให้มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมกีฬาและควบคุมการดำเนินกิจการกีฬาให้กว้างขวางและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักในการควบคุมการกีฬาตามที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจแก่ กกท. ซึ่งกรณีดังกล่าวเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายในการก่อกวนตีสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการ กกท. กกท. และสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยตามที่พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทยฯ บัญญัติให้อำนาจไว้โดยเฉพาะ มิใช่การมีผลประโยชน์ได้เสียในทางธุรกิจระหว่างกันแต่อย่างใด นอกจากนี้ สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยเป็นสมาคมที่ได้จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งมาตรา ๗๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ก็ได้บัญญัติชัดแจ้งว่าการก่อตั้งสมาคมนั้น จะต้องไม่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งกันอีกด้วย ดังนั้น สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยจึงไม่มีผลประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการของ กกท. ตามมาตรา ๘ ตรี (๑๒)

ประเด็นที่สอง เมื่อวินิจฉัยในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยไม่เป็นนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้รับสัมปทาน ผู้ร่วมทุน หรือมีผลประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการของ กกท. ตามมาตรา ๘ ตรี (๑๒) ดังนั้น การเป็นกรรมการบริหารของสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยจึงไม่ใช่ผู้มีลักษณะต้องห้ามเป็นผู้ว่าการ กกท. ตามมาตรา ๘ ตรี (๑๒) ด้วย อย่างไรก็ดี คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) มีความเห็นเพิ่มเติมว่า แม้การเป็นกรรมการบริหารของสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยจะไม่ใช่ผู้มีลักษณะต้องห้ามเป็นผู้ว่าการ กกท. ตามมาตรา ๘ ตรี (๑๒) ก็ตาม

แต่โดยที่มาตรา ๘ ตี ได้บัญญัติไว้ด้วยว่า ผู้ว่าการ กท. จะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการ กท. ด้วย กล่าวคือ ในการดำรงตำแหน่งผู้ว่าการ กท. นั้น นอกจากผู้ว่าการ กท. จะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจดังกล่าวแล้ว ยังจะต้องไม่มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับ กท. ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมตามมาตรา ๒๒ (๑) อีกด้วย ดังนั้น หากกรรมการบริหารสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยที่ได้รับเลือกและประสงค์ที่จะดำรงตำแหน่งผู้ว่าการ กท. ก็ต้องลาออกจากตำแหน่งกรรมการบริหารสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยเสียก่อน จึงจะเข้าดำรงตำแหน่งผู้ว่าการ กท. ได้

ประเด็นที่สาม แม้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า สมาคมมวยไทยแห่งประเทศไทยได้ฟ้อง กท. เป็นคดีปกครองเพื่อขอให้ศาลปกครองยกเลิกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของสมาคมฯ และฟ้องคดีอาญาผู้ว่าการ กท. ในขณะนั้น ในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญาก็ตาม แต่โดยที่สิทธิในการฟ้องคดีปกครองหรือคดีอาญานั้นเป็นสิทธิที่กฎหมายรองรับสิทธิเอาไว้ โดยผู้ใดจะมีสิทธิฟ้องคดีได้นั้น จะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายเท่านั้น ดังนั้น การฟ้องคดีปกครองหรือฟ้องคดีอาญาจึงไม่ทำให้มีประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการของ กท. แต่อย่างไรก็ดี การที่ผู้สมัครเป็นผู้ว่าการ กท. เป็นโจทก์ฟ้องคดีต่อ กท. ในคดีปกครองหรือเป็นโจทก์ฟ้องคดีต่ออดีตผู้ว่าการ กท. ในคดีอาญา จึงไม่ทำให้ผู้สมัครขาดคุณสมบัติการเป็นผู้ว่าการ กท. ตามมาตรา ๘ ตี (๑๒)

ประเด็นที่สี่ แม้ว่า กท. ได้ดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษผู้สมัครเป็นผู้ว่าการ กท. ต่อพนักงานสอบสวนขอให้ดำเนินคดีอาญาล้วนนั้น เป็นการใช้สิทธิของ กท. ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดนั้น มาตรา ๓๓ ของรัฐธรรมนูญฯ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าไม่มีความผิดประกอบกับปรากฏข้อเท็จจริงว่า คดีดังกล่าวยังไม่ถึงที่สุดเพราะอยู่ระหว่างการพิจารณาของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติตามมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้น การร้องทุกข์กล่าวโทษนายสันติภาพฯ ต่อพนักงานสอบสวนขอให้ดำเนินคดีอาญาดังกล่าว จึงไม่ทำให้ผู้สมัครขาดคุณสมบัติการเป็นผู้ว่าการ กท. ตามมาตรา ๘ ตี (๑๒)

ประเด็นที่ห้า เมื่อวินิจฉัยในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยไม่เป็นนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้รับสัมปทาน ผู้ร่วมทุน หรือมีประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการของ กท. ตามมาตรา ๘ ตี (๑๒) ดังนั้น กรรมการสรรหาผู้ว่าการ กท. ซึ่งเป็นผู้ที่เป็นหรือเคยเป็น

กรรมการบริหารของสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยมาก่อน จึงไม่เป็น
ผู้มีลักษณะต้องห้ามเป็นกรรมการสรรหาผู้ว่าการ กกท. ตามมาตรา ๘ ตรี (๑๒)
ประกอบกับมาตรา ๘ จัตวา วรรคสอง

เรื่องเสร็จที่ ๕๔๒/๒๕๕๙ *ประเด็นที่หนึ่ง* เมื่อมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้กำหนดให้ตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ประจำ มีตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และ อาจารย์ แต่ไม่ได้ให้ความหมายของคำว่า “คณาจารย์ประจำ” ไว้ แต่อย่างใด แต่ที่ผ่านมาผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในฐานะเป็น คณาจารย์ประจำจะมีเพียงข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่เมื่อมีมติคณะรัฐมนตรีให้มหาวิทยาลัยรับพนักงานมหาวิทยาลัย ทดแทนตำแหน่งข้าราชการที่เกษียณอายุเพื่อรองรับการดำเนินการ เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ทำให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ สามารถมีได้ทั้งผู้ที่เป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยและ ผู้ที่เป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ดังนั้น พนักงานมหาวิทยาลัยของ มหาวิทยาลัยมหิดลที่ได้ทำหน้าที่สอนและทำงานประจำอยู่ใน มหาวิทยาลัยมหิดลจึงเป็นคณาจารย์ประจำตามนัยของมาตรา ๔๑

ประเด็นที่สอง แม้บทบัญญัติมาตรา ๒๓ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดลฯ กำหนดให้สภามหาวิทยาลัย เป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ประจำ มาจากข้าราชการพลเรือนของมหาวิทยาลัยผู้ซึ่งได้รับปริญญาระดับหนึ่ง ระดับใดหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาชั้นสูงอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรองก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าในขณะที่มีการตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๓๐ บุคลากรของ มหาวิทยาลัยมีแต่เพียงผู้ที่เป็นข้าราชการพลเรือนของมหาวิทยาลัย เท่านั้น การบัญญัติคำว่า “ข้าราชการพลเรือนของมหาวิทยาลัย” และ คำว่า “คณาจารย์ประจำ” ในกฎหมาย แม้จะใช้ถ้อยคำแตกต่างกัน แต่น่าจะมีเจตนารมณ์ให้มีความหมายเช่นเดียวกัน คือ ประสงค์ให้ ผู้ที่เป็นคณาจารย์ประจำเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารของมหาวิทยาลัย ดังนั้น เมื่อคณาจารย์ประจำหมายความว่าความรวมถึงพนักงานมหาวิทยาลัยที่ได้ ทำหน้าที่สอนและทำงานประจำอยู่ในมหาวิทยาลัยมหิดลแล้ว และ เพื่อแก้ปัญหาในการพิจารณาแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมมาดำรงตำแหน่ง ดังกล่าวในขณะที่มหาวิทยาลัยยังไม่สามารถดำเนินการเพื่อเปลี่ยนฐานะ เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐได้ พนักงานมหาวิทยาลัยของ มหาวิทยาลัยมหิดลจึงสามารถดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ และหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ และหัวหน้าภาควิชาได้

เรื่องเสร็จที่ ๕๔๓/๒๕๔๙ กรณีมหาวิทยาลัยศิลปากรอาศัยอำนาจของสภามหาวิทยาลัยที่มีอำนาจและหน้าที่ในการควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัยออกข้อบังคับว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารงานหน่วยงานในกำกับของมหาวิทยาลัยศิลปากรฯ จัดตั้ง “หน่วยงานในกำกับของมหาวิทยาลัยศิลปากรที่มีฐานะเป็นคณะ” ซึ่งมีฐานะและอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับคณะตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากรฯ อีกทั้งเมื่อพิจารณา มาตรา ๑๓ (๕) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้ สภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนเก้าคน ซึ่งเลือกตั้งจาก ผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์และหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ โดยไม่ได้กำหนดเฉพาะเจาะจงว่าต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งของส่วนราชการในมหาวิทยาลัยเท่านั้น ดังนั้น คณบดีในคณะซึ่งเป็นหน่วยงานในกำกับของมหาวิทยาลัยศิลปากร จึงมีสิทธิได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยได้

เรื่องเสร็จที่ ๖๒๑/๒๕๔๙ ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ย่อมจะต้องประกอบไปด้วย การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยเมื่อการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอยู่ในความหมายของการบริหารราชการแผ่นดินด้วยแล้ว ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่อำนวยความสะดวกการบริหารหรือควบคุมการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น อันได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น จึงอยู่ในความหมายของคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ด้วย นอกจากนี้ บรรดาผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่มีหน้าที่ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น อันได้แก่ รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ประธานที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้บริหารท้องถิ่นในการอำนวยความสะดวกหรือควบคุมการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย โดยผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นผู้แต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง และเมื่อผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งนั้นๆ ก็ต้องพ้นจากตำแหน่งด้วย จึงอยู่ในความหมายของคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๐

เรื่องเสร็จที่ ๓๐/๒๕๕๐ กรณีมาตรา ๑๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (คณะกรรมการ สสวท.) ในส่วนของกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิว่า “ให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่าแปดคนแต่ไม่เกินสิบสองคน ทั้งนี้ ต้องมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นครูผู้สอนด้านวิทยาศาสตร์ หรือด้านคณิตศาสตร์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากเขตพื้นที่การศึกษาในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ อย่างน้อยภาคละหนึ่งคน” ดังนั้น การเป็นครูซึ่งทำการสอนด้านวิทยาศาสตร์ หรือด้านคณิตศาสตร์จากเขตพื้นที่การศึกษาในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ เป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวของบุคคลที่จะมีสิทธิได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเภทนี้ トラบใดที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิผู้นั้นยังคงเป็นครู และได้ทำการสอนด้านวิทยาศาสตร์ หรือด้านคณิตศาสตร์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากเขตพื้นที่การศึกษาในภาคนั้นๆ อยู่ แม้จะเกษียณอายุราชการหรือพ้นจากการเป็นข้าราชการครูในกรณีอื่น ๆ หากยังคงมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๓ (๓) ก็ยังคงดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต่อไปได้ แต่ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นครูผู้สอนด้านวิทยาศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์โยกย้ายไปรับราชการครูในเขตพื้นที่การศึกษาในภาคอื่นๆ หรือไม่ได้เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิผู้นั้นย่อมขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ (๓) ส่วนในกรณีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นครูผู้สอนด้านวิทยาศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์ได้รับมอบหมายให้สอนวิชาอื่นที่ไม่ใช่ด้านวิทยาศาสตร์ หรือด้านคณิตศาสตร์ หากไม่ได้สอนด้านวิทยาศาสตร์ หรือด้านคณิตศาสตร์อีกต่อไป ย่อมขาดคุณสมบัติและพ้นจากตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

เรื่องเสร็จที่ ๓๓/๒๕๕๐

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการต่อเวลาราชการสามารถดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาหรือรองหัวหน้าภาควิชาได้หรือไม่ นั้น มาตรา ๑๙ และมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาฯ กำหนดให้ต่อเวลาราชการเฉพาะข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาที่มีตำแหน่งวิชาการ ได้แก่ ศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์ ผู้ที่ได้รับการต่อเวลาราชการจึงสามารถทำหน้าที่อื่นซึ่งมิใช่การทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้บริหารได้เมื่อทำหน้าที่สอนหรือวิจัยแล้ว ซึ่งตำแหน่งหัวหน้าภาควิชา นั้นต้องรับผิดชอบการบริหารของภาควิชาและเป็นตำแหน่งที่ได้รับเงินประจำตำแหน่งเช่นเดียวกับผู้บริหารในมหาวิทยาลัย แม้ว่าตำแหน่งรองหัวหน้าภาควิชาจะไม่ใช่ตำแหน่งผู้บริหารในมหาวิทยาลัยที่จะได้รับเงินประจำตำแหน่ง แต่ก็มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติราชการแทนหัวหน้าภาควิชาตามที่หัวหน้าภาควิชามอบหมาย ดังนั้น ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งได้รับการต่อเวลาราชการจึงดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าภาควิชาไม่ได้

ประเด็นที่สอง ผู้ได้รับการต่อเวลาราชการซึ่งถือเป็นคณาจารย์ประจำ มีสิทธิได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย กรรมการ

ประจำคณะ และกรรมการอื่นๆ ตามภารกิจของมหาวิทยาลัยทั้งในเชิงการบริหารและหรือการบริหารการศึกษาได้หรือไม่ และในกรณีที่ได้รับการต่ออายุราชการในขณะที่ผู้นั้นยังดำรงตำแหน่งดังกล่าวจะต้องพ้นจากตำแหน่งหรือไม่นั้น ผู้ที่ได้รับการต่อเวลาราชการสามารถทำหน้าที่อื่นซึ่งมิใช่การทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้บริหารได้เมื่อทำหน้าที่สอนหรือวิจัยในฐานะคณาจารย์ประจำแล้ว และเมื่อพิจารณาอำนาจและหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะแล้ว จะเห็นได้ว่าไม่มีอำนาจบังคับบัญชาในลักษณะเดียวกันกับตำแหน่งผู้บริหารตามมาตรา ๑๘ (ข) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาฯ ดังนั้น ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการต่อเวลาราชการจึงมีสิทธิได้รับเลือกเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย กรรมการประจำคณะ หรือกรรมการอื่นในฐานะคณาจารย์ประจำตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยได้ หากกรณีได้รับการต่อเวลาราชการในขณะที่ยังดำรงตำแหน่งดังกล่าวอยู่ ย่อมสามารถดำรงตำแหน่งต่อไปได้

เรื่องเสร็จที่ ๑๗๗/๒๕๕๐

มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้กรรมการจำนวนหนึ่งในคณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรต้องแต่งตั้งจากกรรมการในคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร การเป็นกรรมการในคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจึงเป็นคุณสมบัติที่จะทำให้อุคคลนั้นมีสิทธิได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ดังนั้น เมื่อผู้แทนเกษตรกรและผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรที่คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรแต่งตั้งให้เป็นกรรมการในคณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรได้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจนครบวาระแล้ว ย่อมทำให้กรรมการผู้นั้นขาดคุณสมบัติที่จะเป็นกรรมการในคณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรด้วย และมีผลทำให้คณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรซึ่งต้องมีบุคคลในคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการด้วยนั้นไม่ครบองค์ประกอบของการเป็นคณะกรรมการตามที่กฎหมายกำหนด จึงทำให้คณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรไม่อาจจะดำเนินการประชุมเพื่อทำหน้าที่ต่อไปได้ แม้จำนวนกรรมการจะครบเป็นองค์ประชุมก็ตาม

เรื่องเสร็จที่ ๑๘๘/๒๕๕๐

บทบัญญัติมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ กำหนดให้อธิการบดีเป็นผู้แต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย รองคณบดีของคณะ รองผู้อำนวยการวิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ และ

รองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะจาก “ข้าราชการพลเรือนของมหาวิทยาลัย” แต่เมื่อได้พิจารณาข้อเท็จจริงที่ว่าในขณะที่มีการตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากรฯ บุคลากรในหน่วยงานของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีแต่เพียงผู้ที่เป็นข้าราชการพลเรือนของมหาวิทยาลัยเท่านั้น เมื่อพิจารณาถึงบทบัญญัติในมาตราต่าง ๆ แล้ว เห็นว่า คำว่า “ข้าราชการพลเรือนของมหาวิทยาลัย” ที่ปรากฏอยู่ในมาตราต่าง ๆ นั้น มีความมุ่งหมายเฉพาะแต่เพียงว่า ประสงค์ที่จะให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบริหารในบัณฑิตวิทยาลัย คณะ สถาบัน สำนัก ศูนย์ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะต้องแต่งตั้งจากบุคลากรประจำของมหาวิทยาลัยเท่านั้น เมื่อบุคลากรประจำของมหาวิทยาลัยศิลปากรมีทั้งผู้ที่เป็นข้าราชการพลเรือนของมหาวิทยาลัยและผู้ที่เป็นพนักงานมหาวิทยาลัย การจะห้ามมิให้พนักงานมหาวิทยาลัยดำรงตำแหน่งผู้บริหารหน่วยงานต่าง ๆ จะเป็นอุปสรรคต่อการบริหารกิจการของมหาวิทยาลัย และไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของกฎหมายด้วย พนักงานมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยศิลปากรสามารถดำรงตำแหน่งรองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย รองคณบดีของคณะ รองผู้อำนวยการวิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ และรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะได้

เรื่องเสร็จที่ ๒๔๑/๒๕๕๐ กรณีมาตรา ๑๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนสัตว์ พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการองค์การสวนสัตว์ กรรมการในคณะกรรมการองค์การสวนสัตว์จึงไม่มีการการโดยตำแหน่ง แต่มีลักษณะเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งนาย ส. ให้เป็นกรรมการและเลขานุการฯ ในคณะกรรมการองค์การสวนสัตว์ ซึ่งเป็นการแต่งตั้งกรรมการโดยระบุชื่อบุคคล การเป็นกรรมการองค์การสวนสัตว์ของนาย ส. จึงเป็นในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งจะพ้นจากตำแหน่งกรรมการเมื่อครบวาระสามปีหรือพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระในกรณีถึงแก่ความตาย ลาออก หรือคณะรัฐมนตรีให้ออกตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนสัตว์ พ.ศ. ๒๔๙๗ การที่นาย ส. ต้องพ้นจากตำแหน่งผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์เนื่องจากครบกำหนดเวลาตามสัญญาจ้าง จึงมิใช่เหตุที่ทำให้พ้นจากความเป็นกรรมการองค์การสวนสัตว์ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

เรื่องเสร็จที่ ๒๘๗/๒๕๕๐ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมฯ ได้กำหนดให้องค์กรบรรดากิจการของกรมไปรษณีย์โทรเลข ไปเป็นของสำนักงาน กทช. ก็ตาม แต่เมื่อได้

พิจารณาอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน กทช. จะเห็นได้ว่า เลขาธิการ กทช. มีอำนาจหน้าที่แตกต่างจากอธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข อีกทั้งไม่ปรากฏว่าได้มีบทบัญญัติใดกำหนดให้อำนาจหน้าที่ของอธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลขไปเป็นของเลขาธิการ กทช. ดังนั้น เลขาธิการ กทช. จึงไม่มีสถานภาพเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สำหรับกรณีองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยนั้น เมื่อแปลงสภาพมาเป็นบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) แม้ว่าจะยังคงมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ แต่ก็ได้เปลี่ยนสถานะไปเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจการค้าและหากำไรแทน ทำให้การที่กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) จะเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชโดยตำแหน่งสืบต่อไปจึงไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ฯ ที่กำหนดให้ผู้ดำเนินการองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยในฐานะผู้บริหารหน่วยงานของรัฐเข้ามาเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย ดังนั้น กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) จึงไม่มีสถานภาพเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เรื่องเสร็จที่ ๕๙๐/๒๕๕๐

กรณีมาตรา ๑๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ การกำหนดให้ผู้แทนข้าราชการกรุงเทพมหานครแต่ละประเภทซึ่งคัดเลือกกันเองก็เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนของประเภทนั้นโดยแท้จริงประกอบกับมาตรา ๗ ยังบัญญัติให้จำแนกข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ กับข้าราชการครูกรุงเทพมหานครออกจากกัน อีกทั้งมีระเบียบการบริหารงานบุคคลที่แยกออกจากกันตามมาตรา ๘ ด้วย ประเภทของข้าราชการกรุงเทพมหานครจึงเป็นสาระสำคัญของคุณสมบัติของผู้แทนของข้าราชการแต่ละประเภทในคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร ดังนั้น หากกรรมการผู้ได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้แทนข้าราชการกรุงเทพมหานครประเภทใดเปลี่ยนแปลงประเภทข้าราชการไปจากเดิมก็ย่อมขาดคุณสมบัติในการเป็นผู้แทนข้าราชการกรุงเทพมหานครประเภทที่ตนได้รับเลือกจึงไม่อาจทำหน้าที่เป็นผู้แทนข้าราชการกรุงเทพมหานครประเภทเดิมต่อไปได้

เรื่องเสร็จที่ ๖๓๐/๒๕๕๐

กรณีมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย สมาคมเครือข่ายผู้ปกครองแห่งชาติ และสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน เป็นองค์กรเอกชน แต่เนื่องจากข้อบังคับของแต่ละองค์กรเอกชนเช่นว่านั้นไม่ปรากฏชัดเจนว่ามีวัตถุประสงค์ในการให้บริการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ ดังนั้น แม้จะปรากฏข้อเท็จจริงว่ามูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย สมาคมเครือข่ายผู้ปกครองแห่งชาติ และสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน ได้ให้บริการโทรคมนาคมเพื่อเผยแพร่กิจการของตนเพื่อประโยชน์แก่สาธารณชนก็ตาม แต่เมื่อมิได้มีวัตถุประสงค์ใน

การใช้บริการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยตรงย่อมถือไม่ได้ว่าเป็นองค์การเอกชนตามมาตรา ๔๙ (๔) แห่งพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ

เรื่องเสร็จที่ ๘๘๐/๒๕๕๐ มาตรา ๓๒ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ได้กำหนดลักษณะต้องห้ามของเลขาธิการไว้อย่างชัดเจนว่าต้องไม่เป็นหรือภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนวันได้รับแต่งตั้ง ไม่เคยเป็นกรรมการหรือผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการจัดการหรือมีส่วนได้เสียในนิติบุคคลซึ่งเป็นคู่สัญญา ผู้เข้าร่วมงาน หรือมีประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการของสำนักงาน เมื่อนาย ส. เลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการในคณะกรรมการองค์การเภสัชกรรม ซึ่งองค์การเภสัชกรรมมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์การเภสัชกรรมฯ ดังนั้น หากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติทำสัญญาหรือข้อตกลงกับองค์การเภสัชกรรม ย่อมมีผลให้นาย ส. เลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๒ (๑๒)

เรื่องเสร็จที่ ๘๘๓/๒๕๕๐ บทนิยามมาตรา ๓ ประกอบกับมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดรองรับให้บรรดาคณะ สถาบัน สำนัก ศูนย์ หรือส่วนงานภายในที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะที่สภาสถาบันอุดมศึกษาได้อนุมัติให้จัดตั้งขึ้นเป็นส่วนงานภายในหรือเป็นส่วนงานในกำกับของสถาบันอุดมศึกษาอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนั้น คณบดีหรือหัวหน้าส่วนงานภายในของมหาวิทยาลัยมหาสารคามจึงสามารถดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการวิทยาลัยและผู้อำนวยการศูนย์ หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะตามมาตรา ๑๒ (๓) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้เช่นเดียวกัน

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๑

เรื่องเสร็จที่ ๑๕๐/๒๕๕๑ บทบัญญัติห้ามดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชนฯ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศฯ มีมุ่งหมายห้ามเฉพาะประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมิใช่กรรมการโดยตำแหน่ง ประธานกรรมการจึงจัดอยู่ในประเภทเดียวกันกับกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนั้น กรณีบุคคลซึ่งเคยได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาหนึ่งวาระแล้ว และได้รับการแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งประธานกรรมการในวาระติดกันอีกวาระหนึ่ง จึงไม่อาจแต่งตั้ง เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกวาระหนึ่ง เพราะจะขัดต่อ มาตรา ๒๒ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชนฯ ส่วนการ แต่งตั้งบุคคลที่เคยดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิมาแล้วสองวาระติดต่อกันเป็นผู้อำนวยการ นั้น โดยที่ ตำแหน่งผู้อำนวยการเป็นตำแหน่งในทางการบริหาร ซึ่งเป็นคนละ ประเภทกับตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนั้น เมื่อผู้อำนวยการเป็นกรรมการโดยตำแหน่งโดยผลของกฎหมาย จึงไม่อาจนับวาระการดำรงตำแหน่งของผู้อำนวยการรวมกับวาระการ ดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้

เรื่องเสรีที่ ๕๐๖/๒๕๕๑ กิจกรรมของบริษัทวิทยุการบินฯ เป็นการควบคุมเส้นทางการบินของบริษัท การบินทุกบริษัทที่ทำการบินเข้ามาในหรือทำการบินภายในประเทศไทย เพื่อให้เกิดความปลอดภัยทางการบินและเป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยบริษัทวิทยุการบินฯ จะเรียกเก็บค่าบริการควบคุมจราจรทางอากาศ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยบริษัทการบินผู้ถือหุ้นทุกราย ที่ทำการบิน เข้ามาในหรือทำการบินภายในประเทศไทยต้องเสียค่าบริการ ควบคุมจราจรทางอากาศในอัตราเท่ากัน ไม่ว่าจะเป็นบริษัทการบินที่มี ผู้แทนเป็นกรรมการบริษัทวิทยุการบินฯ หรือไม่ อีกทั้งข้อบังคับของ บริษัทวิทยุการบินฯ ยังกำหนดให้บริษัทการบินผู้ถือหุ้นไม่มีสิทธิได้รับเงินปันผล และบริษัทการบิน ผู้ถือหุ้นมีหน้าที่รับผิดชอบกรณีที่บริษัทวิทยุ การบินฯ มีค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายรับด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เพียงแต่ มุ่งหมายให้มีผู้แทนบริษัทการบินเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเกี่ยวกับ กิจกรรมของบริษัทวิทยุการบินฯ โดยให้บริษัทการบินผู้ถือหุ้นมีแต่ภาระ รับผิดชอบกรณีที่บริษัทวิทยุการบินฯ มีค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายรับเท่านั้น จึงไม่อาจถือได้ว่าบริษัทการบินผู้ถือหุ้นมีประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับ กิจกรรมของบริษัทวิทยุการบินฯ ดังนั้น บริษัทการบินผู้ถือหุ้นจึงไม่มี ประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของบริษัทวิทยุการบินฯ และการ ดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทวิทยุการบินฯ ของกรรมการหรือ ผู้บริหารของบริษัทการบินซึ่งเป็นผู้ถือหุ้น ข จึงไม่ขัดต่อมาตรา ๕ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงาน รัฐวิสาหกิจฯ

เรื่องเสรีที่ ๘๐๕/๒๕๕๑ กรณีพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้กำหนดลักษณะ ต้องห้ามของประธานกรรมการ ก.ล.ต. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน คณะกรรมการ ก.ล.ต. ว่าต้องไม่เป็นผู้จัดการหรือบุคคลผู้มีอำนาจในการ จัดการในบริษัทอื่นใดซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการ

ก.ล.ต. คณะกรรมการกำกับตลาดทุน หรือสำนักงาน ก.ล.ต. และ มาตรา ๑๖/๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้บัญญัติลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกำกับตลาดทุนไว้ว่าต้องไม่เป็นกรรมการ ผู้จัดการ บุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการ พนักงาน ลูกจ้าง ที่ปรึกษา หรือตำแหน่งอื่นใดในบริษัทอื่นใด ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการ ก.ล.ต. คณะกรรมการกำกับตลาดทุน หรือสำนักงาน ก.ล.ต. นั้น

เมื่อคณะกรรมการ ก.ล.ต. คณะกรรมการกำกับตลาดทุน และสำนักงาน ก.ล.ต. ในฐานะที่เป็นองค์กรกำกับดูแลตลาดทุนมีอำนาจและหน้าที่โดยตรงในการกำกับดูแลบริษัทที่เสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนหรือบริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยการวางนโยบาย ออกกฎและคำสั่งตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ฯ รวมถึงการกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามและดำเนินการบังคับใช้กฎหมายกับบุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย การกำกับดูแลตามนัยดังกล่าวจึงหมายถึงการกำกับดูแลให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด มิใช่หมายถึงการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจเท่านั้น ดังนั้น บริษัทที่เสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนหรือบริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จึงอยู่ในความหมายของ “บริษัทอื่นใด ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการ ก.ล.ต. คณะกรรมการกำกับตลาดทุน หรือสำนักงาน”

เรื่องเสรีจที่ ๘๙๐/๒๕๕๑

การแต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับข้อ ๖ แห่งข้อบังคับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่าด้วยการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. ๒๕๕๑ จะแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย และต้องไม่เป็นผู้ปฏิบัติงานในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ ต้องไม่เป็นผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย ข้าราชการ และลูกจ้างของส่วนราชการซึ่งปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย พนักงานราชการ หรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ตามบทนิยามคำว่า “ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฯ ดังนั้น ในกรณีที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญภายนอกมหาวิทยาลัยให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ โดยไม่ได้ปฏิบัติงานในฐานะที่เป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ข้าราชการ และลูกจ้างของส่วนราชการซึ่งปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย หรือพนักงานราชการ และลูกจ้างของมหาวิทยาลัย จึงไม่อาจถือได้ว่า ผู้ที่ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ซึ่งแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญภายนอกมหาวิทยาลัยเป็นผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย ดังนั้น ศาสตราจารย์ดังกล่าวจึงสามารถดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารคณะ สำนักวิชา และวิทยาลัยได้โดยไม่มีลักษณะต้องห้าม

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๒

เรื่องเสร็จที่ ๑๑๘/๒๕๕๒ กรณีมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๘ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นประธานกรรมการโดยตำแหน่งนั้นเป็นการดำรงตำแหน่งโดย บทบัญญัติของกฎหมายซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งไม่อาจหลีกเลี่ยงการดำรง ตำแหน่งและการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้นได้ การดำรงตำแหน่ง ประธานกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นกรรมการ โดยตำแหน่งตามที่กฎหมายกำหนดไว้ จึงไม่ต้องนำบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง กับการเป็นกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๑๕ แห่ง พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๘ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงาน รัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาใช้บังคับแก่กรณีดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จึงสามารถดำรงตำแหน่ง ประธานกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทยได้

เรื่องเสร็จที่ ๑๖๐/๒๕๕๒ แม้ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยการพิจารณาการประพฤติผิด จรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดให้ประธานกรรมการ มาตรฐานวิชาชีพแต่งตั้งอนุกรรมการสืบสวนหรืออนุกรรมการสอบสวน จากผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่ข้อบังคับกำหนดไว้ แต่หากพิจารณาด้านความ เหมาะสมแล้วเห็นว่า คณะกรรมการคุรุสภาเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่พิจารณา วินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ อันเป็นการวินิจฉัย ชี้อาการณที่ได้มีการสืบสวนสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาว่าประพฤติผิด จรรยาบรรณของวิชาชีพมาแล้ว การกำหนดให้ประธานกรรมการ มาตรฐานวิชาชีพแต่งตั้งกรรมการคุรุสภาบางคนร่วมเป็นอนุกรรมการ สืบสวนหรืออนุกรรมการสอบสวนในชั้นพิจารณาจึงย่อมไม่เหมาะสม และขัดกับหลักการสืบสวนสอบสวนตามขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรม

เรื่องเสร็จที่ ๖๘๐/๒๕๕๒ มาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้มีคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของแต่ละสถานศึกษาโดยดำเนินการ อย่างเป็นอิสระในลักษณะคู่ขนานกับการบริหารราชการของสถานศึกษา และมีได้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาตามการจัดระเบียบบริหาร ราชการของสถานศึกษาตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการฯ ดังนั้น การดำรงตำแหน่งกรรมการ ในคณะกรรมการสถานศึกษาจึงมิใช่การดำรงตำแหน่งในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และการปฏิบัติหน้าที่ของ

คณะกรรมการสถานศึกษาก็มิใช่เป็นการปฏิบัติหน้าที่อื่นใด
ในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๓

เรื่องเสร็จที่ ๒๘๔/๒๕๕๓ ข้อ ๔ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์
คุณสมบัติและวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
จากคณาจารย์ประจำ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดนิยามคำว่า “คณาจารย์
ประจำ” หมายความว่า ข้าราชการครูซึ่งได้ปฏิบัติงานต่อเนื่องไม่น้อยกว่า
หกเดือน อยู่ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ดังนั้น การเกษียณอายุ
ราชการย่อมเป็นเหตุให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยก่อน
ครบวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ เนื่องจากข้าราชการพลเรือน
ในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเกษียณอายุราชการแล้วย่อมไม่เป็นข้าราชการพลเรือน
ในสถาบันอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
ในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ อีกต่อไป รวมทั้งไม่ใช่คณาจารย์ประจำ
ตามบทนิยามข้างต้นด้วย การเกษียณอายุราชการดังกล่าวจึงเป็นเหตุให้
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศ. ดังกล่าวต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการสภา
มหาวิทยาลัยก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๗ (๓) แห่ง
พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ เนื่องจากขาดคุณสมบัติ
ของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำ
นับตั้งแต่วันที่เกษียณอายุราชการเป็นต้นไปและทำให้ขาดคุณสมบัติ
การเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำ อนึ่ง
แม้ว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์จะได้มีคำสั่ง เรื่อง จ้างผู้เกษียณอายุ
เป็นลูกจ้างชั่วคราวแต่ก็มีสถานะเป็นเพียงลูกจ้างชั่วคราวของ
มหาวิทยาลัยเท่านั้นจึงไม่ถือว่าเป็นคณาจารย์ประจำและไม่อาจรับเลือก
ให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์
ประจำได้

นอกจากนี้ ข้อ ๔ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ว่าด้วย
หลักเกณฑ์ คุณสมบัติและวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุดรดิตถ์จากคณาจารย์ประจำ พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดนิยามคำว่า
“คณาจารย์ประจำ” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนใน
สถาบันอุดมศึกษา ตามมาตรา ๑๘ (ก) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือผู้ที่ทำหน้าที่
สอนโดยได้รับเงินเดือนจากงบประมาณแผ่นดินหรือรายได้ของ
มหาวิทยาลัยและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาแล้ว ดังนั้น กรณีการจ้างใน
ตำแหน่งอาจารย์ประจำตามสัญญาซึ่งมีระยะเวลาต่อเนื่องกันในตำแหน่ง

พนักงานมหาวิทยาลัยและทำหน้าที่ผู้สอนประจำอยู่ในมหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุดรดิตถ์โดยได้รับเงินเดือนจากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย
ย่อมเป็นคณาจารย์ประจำและมีคุณสมบัติที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการ
สภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำได้

๓. องค์ประกอบ องค์ประชุม และการประชุม

๓.๑ องค์ประกอบ

คณะกรรมการทางปกครองเป็น “องค์กรกลุ่ม” ที่ประกอบด้วยกรรมการซึ่งมาจากผู้ดำรงตำแหน่งในหน่วยงานของรัฐ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้ง และผู้แทนกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ โดยกฎหมายแต่ละฉบับอาจกำหนด “องค์ประกอบ” ของคณะกรรมการไว้แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระของเรื่อง ซึ่งการที่กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการประกอบด้วยบุคคลกลุ่มต่างๆ นั้น เนื่องจากประสงค์ที่จะให้มีการปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างบุคคลที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบและมีความรู้ความเชี่ยวชาญแตกต่างกัน หรือบุคคลที่เป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ อันจะทำให้การพิจารณาและตัดสินใจของคณะกรรมการเป็นไปอย่างรอบด้านและรอบคอบมากที่สุด ดังนั้น จึงมีหลักว่าคณะกรรมการต้องมีองค์ประกอบครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด จึงจะปฏิบัติหน้าที่ได้ และเมื่อคณะกรรมการมีองค์ประกอบครบถ้วนแล้ว จึงจะพิจารณาต่อไปว่าคณะกรรมการครบ “องค์ประชุม” และพร้อมที่จะดำเนินการประชุมหรือไม่

๓.๑.๑. คณะกรรมการต้องมีองค์ประกอบครบถ้วน

กรณีที่บทบัญญัติกฎหมายกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการไว้เช่นไร คณะกรรมการต้องมีองค์ประกอบครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดเสียก่อน จึงจะถือเป็นคณะกรรมการตามกฎหมาย หากยังไม่มีองค์ประกอบ ไม่ครบ ย่อมไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ในฐานะคณะกรรมการได้ และเมื่อใดก็ตามที่คณะกรรมการขาดองค์ประกอบส่วนหนึ่ง ส่วนใดไป ย่อมไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้เช่นกัน

(๑) คณะกรรมการยังไม่ครบองค์ประกอบย่อมไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ เช่นกรณีที่กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการฝ่ายต่างๆ รวมถึงกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ปรากฏว่ายังไม่มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการอื่นโดยตำแหน่งที่มีอยู่ก็ยังไม่เป็นคณะกรรมการตามกฎหมายและไม่อาจประชุมในฐานะคณะกรรมการได้ ส่วนบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประชุมของคณะกรรมการนั้น จะนำมาใช้ต่อเมื่อมีคณะกรรมการครบถ้วนแล้วเท่านั้น (เรื่องเสร็จที่ ๔๒๖/๒๕๓๑, เรื่องเสร็จที่ ๒๕๑/๒๕๓๖ และเรื่องเสร็จที่ ๗๔๔/๒๕๔๕)

(๒) การแต่งตั้งคณะกรรมการยังไม่แล้วเสร็จและครบองค์ประกอบ คณะกรรมการตามบทเฉพาะกาลย่อมต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไป (เรื่องเสร็จที่ ๘๕๒/๒๕๔๒ และเรื่องเสร็จที่ ๑๙๐/๒๕๔๙)

๓.๑.๒. ลักษณะขององค์ประกอบที่ไม่ครบถ้วน

การพิจารณาว่าคณะกรรมการมีองค์ประกอบครบถ้วนหรือไม่ อาจพิจารณาว่ามีกรรมการครบถ้วนตามกลุ่มและจำนวนที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ หากมีกรรมการครบถ้วนตามกลุ่มและจำนวนที่กฎหมายกำหนด ย่อมถือว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการครบสมบูรณ์ ซึ่งโดยทั่วไปกฎหมายมักกำหนดให้คณะกรรมการประกอบด้วยประธานกรรมการ กรรมการผู้แทนส่วนราชการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ หรือกรรมการผู้แทนกลุ่มบุคคลต่างๆ และเลขานุการของคณะกรรมการ (ซึ่งมีฐานะเป็นกรรมการด้วย) ดังนั้น หากขาดกรรมการกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งไป คณะกรรมการย่อมไม่ครบองค์ประกอบ และไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการตามกฎหมายได้

(๑) **ขาดประธานกรรมการ** เช่น ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่ง และยังไม่มีแต่งตั้งประธานกรรมการใหม่แทน (เรื่องเสร็จที่ ๗๙๗/๒๕๔๐ และที่ ๑๐๙/๒๕๕๓) หรือประธานกรรมการลาออก และยังไม่มีแต่งตั้งประธานกรรมการใหม่แทน (เรื่องเสร็จที่ ๘๔๙/๒๕๕๒)

(๒) **ขาดกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ** เช่น ยังไม่มีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (เรื่องเสร็จที่ ๔๒๖/๒๕๓๑, ที่ ๒๕๑/๒๕๓๖ และที่ ๗๔๔/๒๕๔๕) หรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งและยังไม่ได้แต่งตั้งกรรมการใหม่แทน และกฎหมายมิได้กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งครบวาระแล้วอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการที่ได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่ (เรื่องเสร็จที่ ๔๑๖/๒๕๕๑) แต่กรณีที่บทเฉพาะกาลของกฎหมายฉบับแก้ไขเพิ่มเติมได้รองรับให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเดิมจึงยังดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ องค์ประกอบของคณะกรรมการจึงครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด (เรื่องเสร็จที่ ๒๒๗/๒๕๕๒)

(๓) **ขาดกรรมการกลุ่มหนึ่งหรือฝ่ายหนึ่ง** หากคณะกรรมการขาดบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งไปทั้งหมด ย่อมไม่ครบองค์ประกอบตามที่กฎหมายกำหนด กรรมการที่เหลืออยู่ย่อมไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการฯ ได้ (เรื่องเสร็จที่ ๘๗๗/๒๕๔๗ และเรื่องเสร็จที่ ๓๗๓/๒๕๕๓) แต่หากกรรมการในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งขาดไป แต่ยังคงมีกรรมการในแต่ละกลุ่มเหลืออยู่ มิได้ขาดไปเสียทั้งหมด ถือว่าคณะกรรมการยังมีองค์ประกอบครบถ้วนและปฏิบัติหน้าที่ได้ (เรื่องเสร็จที่ ๔๘๒/๒๕๔๖ และเรื่องเสร็จที่ ๕๔๗/๒๕๔๗) อย่างไรก็ตาม หากกฎหมายเจาะจงให้กรรมการในกลุ่มหนึ่งต้องแต่งตั้งจากผู้แทนของหน่วยงานใดหรือกลุ่มบุคคลใด หากขาดผู้แทนของหน่วยงานนั้นหรือกลุ่มบุคคลนั้น ย่อมถือว่าคณะกรรมการไม่ครบองค์ประกอบตามที่กฎหมายกำหนด (เรื่องเสร็จที่ ๑๗๗/๒๕๕๐ และเรื่องเสร็จที่ ๘๔๙/๒๕๕๒)

(๔) **ขาดบุคคลที่เป็นกรรมการและเลขานุการ** (เรื่องเสร็จที่ ๘๗๗/๒๕๔๗)

(๕) **ปัญหากรณีกรรมการกลุ่มหนึ่งหรือฝ่ายหนึ่งไม่ได้เข้าประชุมหรือเข้าประชุมไม่ครบ** ปัญหาว่ากรณีที่กรรมการกลุ่มหนึ่งหรือฝ่ายหนึ่งในคณะกรรมการที่ประกอบด้วยกรรมการหลายกลุ่มหรือหลายฝ่ายไม่ได้เข้าร่วมประชุมหรือเข้าร่วมประชุมแต่ไม่ครบตามจำนวนที่มีอยู่ตามกฎหมาย จะถือว่ากระทบต่อการประชุมและพิจารณาลงมติหรือไม่ นั้น ย่อมต้องถือว่าหากมีการแจ้งนัดประชุมกรรมการทุกคนโดยถูกต้อง และองค์ประชุมครบตามที่กฎหมายกำหนด การที่กรรมการกลุ่มหนึ่งหรือฝ่ายหนึ่งไม่ได้เข้าประชุมหรือเข้าประชุมไม่ครบ ย่อมไม่มีผลกระทบต่อการพิจารณาลงมติของคณะกรรมการแต่อย่างใด เว้นแต่จะมีบทกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น โดยศาลปกครองสูงสุดของฝรั่งเศสเคยวินิจฉัยว่า กรณีของคณะกรรมการร่วมข้าราชการ (commission administrative paritaire) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนฝ่ายหน่วยงาน (แต่งตั้งโดยหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ) และผู้แทนฝ่ายเจ้าหน้าที่ (เลือกตั้งโดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน) ในจำนวนเท่ากัน แม้ว่าผู้แทนฝ่ายเจ้าหน้าที่จะเข้าร่วมประชุมเพียงสองคน ขณะที่ผู้แทนฝ่ายหน่วยงานเข้าร่วมประชุมครบ ๔ คน ทำให้สัดส่วนของผู้แทนทั้งสองฝ่ายไม่เท่ากัน แต่เมื่อได้นัดประชุมกรรมการครบทุกคนและองค์ประชุมก็ครบตามที่กฎหมายกำหนด คณะกรรมการย่อมมีอำนาจประชุมพิจารณาและลงมติได้ โดยชอบด้วยกฎหมาย (C.E., ๒๒ décembre ๑๙๗๖, Cantobion, R.p.๕๖๙) หรือกรณีของคณะกรรมการกำกับการประกอบธุรกิจประกันภัย (Bureau central de tarification) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระทางปกครอง (autorité administrative indépendante) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนฝ่ายบริษัทประกันและ

ผู้แทนผู้เอาประกันในจำนวนเท่ากัน แม้ว่าการประชุมจะมีกรรมการผู้แทนฝ่ายบริษัทประกัน และกรรมการผู้แทนฝ่ายผู้เอาประกันมาประชุมในจำนวนไม่เท่ากัน แต่เมื่อปรากฏว่ามีกรรมการมาประชุมครบเป็นองค์ประชุมแล้ว คณะกรรมการย่อมมีอำนาจพิจารณาสิ่งใดโดยชอบด้วยกฎหมาย (C.E., ๑๙ janvier ๑๙๙๘, SNC Grand Littoral, R.p.๑๖)

กรณีองค์ประกอบครบตอนแต่งตั้ง แต่องค์ประกอบหนึ่งไม่ร่วมประชุมโดยมีเจตนาไม่ให้มีการประชุม

๓.๑.๓ ผลของความบกพร่องในเรื่ององค์ประกอบ

(๑) **ความสมบูรณ์ของการกระทำ** เมื่อคณะกรรมการมีองค์ประกอบไม่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด ย่อมไม่ถือเป็นคณะกรรมการตามกฎหมายและไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หากกรรมการที่เหลืออยู่กระทำการใดไป ย่อมเป็นการกระทำโดยปราศจากอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย การกระทำนั้นย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่อาจนำมาตรา ๑๙ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มารับรองการกระทำมิให้เสียไปได้ เพราะไม่ใช่กรณีของกรรมการที่มีเหตุบกพร่องในการดำรงตำแหน่ง เช่น ได้รับแต่งตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขาดคุณสมบัติ หรือ มีลักษณะต้องห้าม ซึ่งอาจนำบทบัญญัติมาตรา ๑๙ มารับรองการกระทำของคณะกรรมการมิให้เสียไปได้ เช่น กรณีที่ประธานกรรมการได้รับแต่งตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่นัดประชุมและทำหน้าที่ประธานในการประชุม การประชุมและมติของคณะกรรมการย่อมไม่เสียไป (เรื่องเสร็จที่ ๒๘๕/๒๕๕๓)

(๒) **คำตอบแทนของกรรมการ** กรณีที่คณะกรรมการมีองค์ประกอบไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนด แต่กรรมการที่เหลืออยู่ได้จัดประชุมไป ย่อมไม่อาจถือเป็นการประชุมของคณะกรรมการตามกฎหมาย กรรมการที่มาประชุมย่อมไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม และต้องมีการเรียกคืนเบี้ยประชุม (เรื่องเสร็จที่ ๕๓๔/๒๕๕๓)

๓.๒ องค์ประชุม

“องค์ประชุม” หมายถึง จำนวนสมาชิกขั้นต่ำที่กำหนดให้ร่วมประชุมเพื่อที่องค์กรกลุ่มจะพิจารณาการงานหรือลงมติ^๖ ในทางกฎหมายปกครอง องค์ประชุมของคณะกรรมการตามกฎหมายฉบับต่างๆ ย่อมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายฉบับนั้นกำหนดไว้ โดยกรณีของคณะกรรมการที่มีลักษณะเป็น “คณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง” หากกฎหมาย กฎ หรือคำสั่งที่จัดให้มีคณะกรรมการชุดนั้นมีได้บัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับองค์ประชุมไว้เป็นการเฉพาะ การนับองค์ประชุมย่อมต้องพิจารณาตามบทบัญญัติมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

อนึ่ง ก่อนที่จะพิจารณาเรื่ององค์ประชุม คณะกรรมการจะต้องมีองค์ประกอบครบถ้วนเสียก่อน จึงจะปฏิบัติหน้าที่และประชุมได้ (ดู องค์ประกอบ)

^๖Black’s Law Dictionary Part II – 7th Edition p.1263

“quorum, n. The minimum number of members (usu. A majority) who must be present for a body to transact business or take a vote. ...”

๓.๒.๑. จำนวนกรรมการที่จะเป็นองค์ประชุม

บทบัญญัติกฎหมายส่วนใหญ่กำหนดให้ถือว่าคณะกรรมการครบองค์ประชุม เมื่อมีกรรมการมาประชุมอย่างน้อยถึงหนึ่ง เช่น พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ซึ่งเป็น “กฎหมายกลาง” ว่าด้วยการพิจารณาทางปกครองที่ใช้กับ “คณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง” (มาตรา ๗๙) อย่างไรก็ตาม กฎหมายบางฉบับอาจกำหนดองค์ประชุมของคณะกรรมการในแนวทางที่เข้มงวดยิ่งขึ้นเพื่อให้การพิจารณามีความรอบคอบเป็นพิเศษ เช่น กรณีของคณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานและดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่พิจารณาขอบเขตของโครงการร่วมงาน สัญญาร่วมงาน และคัดเลือกเอกชนเข้าร่วมงาน นั้น มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง กำหนดว่าการประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม และในบางกรณีกฎหมายอาจกำหนดองค์ประชุมของคณะกรรมการไว้เป็นพิเศษ ถึงขั้นที่ต้องมีกรรมการมาประชุมครบทุกคน จึงจะเป็นองค์ประชุม ดังนั้น หากไม่มีกรรมการคนหนึ่งคนใด เข้าร่วมประชุม การประชุมย่อมไม่ครบองค์ประชุม (เรื่องเสรีที่ ๕๔๗/๒๕๕๐)

ในการประชุมคณะกรรมการในบางกรณีอาจมี**ปัญหากรรมการไม่ครบองค์ประชุมและต้องเลื่อนการประชุม** พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ได้แก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมาตรา ๗๙ วรรคสาม กำหนดว่า หากได้นัดประชุมในเรื่องนั้นอีกภายใน ๑๔ วันนับแต่วันนัดประชุมที่เลื่อนมา และการประชุมครั้งหลังมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุม (จากกรณีปกติที่ถือว่าต้องมีกรรมการมาประชุมอย่างน้อยถึงหนึ่ง จึงจะเป็นองค์ประชุม) อย่างไรก็ตาม หลักที่ให้ “ลด” จำนวนกรรมการที่เป็นองค์ประชุมดังกล่าวไม่อาจนำไปใช้กับคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทได้ และมีปัญหามุ่งพิจารณาว่า จะนำไป**เทียบเคียงบังคับใช้**กับคณะกรรมการอื่นๆ ที่ไม่ใช่คณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองได้หรือไม่

๓.๒.๒ กรรมการต้องอยู่ในที่ประชุมจึงจะนับเป็นองค์ประชุม

การที่มาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กำหนดว่าการประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมอย่างน้อยถึงหนึ่งจึงจะเป็นองค์ประชุม ก็ด้วยมีเจตนารมณ์ให้กรรมการเข้าประชุมด้วยจำนวนมากพอเพื่อสามารถปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและลงมติตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้ **ในการประชุมจึงต้องมีกรรมการอยู่ครบองค์ประชุมในการพิจารณาและลงมติด้วย** หากมีกรรมการลงชื่อมาประชุมเกินถึงหนึ่ง แต่อยู่ในที่ประชุมเพื่อพิจารณาและลงมติไม่ถึงถึงหนึ่ง ย่อมถือว่าไม่ครบองค์ประชุม การพิจารณาและลงมติของกรรมการย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมาย (เรื่องเสรีที่ ๑๗๕/๒๕๕๓)

ข้อสังเกต กฎหมายเยอรมันมีหลักการว่าการประชุมจะถูกต้องได้ต้องมีกรรมการครบองค์ประชุมตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม ฝ่ายตำรายังมีความเห็นไม่ลงรอยกันว่า “ตลอดเวลา” นั้นหมายความว่าอย่างไร โดยบางส่วนเห็นว่าการที่กรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมในช่วงสั้นๆ ยังถือไม่ได้ว่าองค์ประชุมไม่ครบ แต่บางส่วนเห็นว่ากรรมการต้องอยู่ตลอดระยะเวลาการประชุมจริงๆ^๗ ส่วนในฝรั่งเศส ศาลปกครองสูงสุดมีแนวคำพิพากษาว่า ในการประชุมสภาเทศบาล แม้ว่าการนับองค์ประชุมจะพิจารณาในขณะที่เริ่มการประชุม แต่สมาชิกสภาจะต้องอยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีการพิจารณา

^๗วรเจตน์ ภาคีรัตน์, **วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในระบบกฎหมายเยอรมัน**, (กรุงเทพฯ : วิญญูชน ๒๕๕๙) น.๘๓.

วาระต่างๆ ด้วย จึงจะนับเป็นองค์ประชุม (C.E., ๑๕ février ๑๙๒๙, Bessiat et Hugon, ๑๙ janvier ๑๙๙๓, Lefèvre) แต่กรณีที่สมาชิกบางคนจงใจออกจากที่ประชุมภายหลังเริ่มพิจารณาวาระไปแล้วหรือเมื่อมีการลงคะแนนเสียง อาจพิจารณาได้ว่าเป็นการแสดงความประสงค์ที่จะ “งดออกเสียง” จึงไม่ถือว่ากระทบต่อองค์ประชุม (C.E., ๔ novembre ๑๙๓๖, élection de Plestau) และกรณีของคณะกรรมการทางปกครองอื่นๆ หากกรรมการบางคนจงใจออกจากที่ประชุมเพื่อ “ซัดขว้าง” การพิจารณาของคณะกรรมการ ก็ถือว่าไม่กระทบต่อองค์ประชุมเช่นกัน (C.E., ๑๔ octobre ๒๐๐๕, l’Association NODELOC, req. n°๒๕๙๙๙๒)

๓.๒.๓ ผลของเหตุบกพร่องในเรื่ององค์ประชุม

ในกรณีที่คณะกรรมการได้ประชุมพิจารณาและลงมติไปทั้งที่มีองค์ประชุม ไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนด การดำเนินการประชุมและมติที่ประชุมย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมาย (เรื่องเสร็จที่ ๕๔๗/๒๕๕๐ และที่ ๑๓๕/๒๕๕๓)

๓.๓ การประชุม

หลักเกณฑ์การนัดประชุมและการประชุมของคณะกรรมการย่อมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายในเรื่องนั้นกำหนดไว้ โดยกรณีของคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครอง หากกฎหมายเฉพาะมิได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ การนัดประชุมและการประชุมย่อมอยู่ภายใต้บังคับหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ซึ่งเป็น “กฎหมายกลาง” ว่าด้วยการพิจารณาทางปกครอง และแม้กรณีของคณะกรรมการอื่นที่ไม่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครอง หากกฎหมายมิได้กำหนดหลักเกณฑ์การนัดประชุมไว้เป็นการเฉพาะ ก็อาจนำหลักเกณฑ์การนัดประชุมคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาใช้บังคับโดยเทียบเคียงได้ เพราะเป็นการพิจารณาขององค์กรกลุ่มในรูปคณะกรรมการในลักษณะเดียวกัน (เรื่องเสร็จที่ ๖๓๖/๒๕๔๙)

๓.๓.๑ การนัดประชุม

(๑) **ผู้มีอำนาจนัดประชุม** บทบัญญัติกฎหมายส่วนใหญ่มักจะกำหนดให้ประธานกรรมการเป็น ผู้มีอำนาจเรียกประชุม ดังนั้น หากบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ประธานกรรมการเป็นผู้เรียกประชุม การประชุมย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมาย มติของการประชุมดังกล่าวจึงไม่มีผลใช้บังคับได้โดยชอบด้วยกฎหมาย (เรื่องเสร็จที่ ๔๕๖-๔๕๘/๒๕๔๘)

(๒) **วิธีการนัดประชุม** โดยปกติบทบัญญัติกฎหมายมักกำหนดให้การประชุมต้องทำเป็นหนังสือและแจ้งกรรมการทุกคนทราบล่วงหน้าเป็นเวลาพอสมควร แต่กรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน ก็อาจมีข้อยกเว้นให้นัดประชุมโดยวิธีการอื่นได้ เช่น มาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ที่กำหนดในวรรคสองให้การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือและแจ้งกรรมการทุกคนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ก็ยกเว้นให้ประธานกรรมการสามารถ “นัดประชุมเป็นอย่างอื่น” ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน อย่างไรก็ตาม ข้อยกเว้นนี้เพียงแต่มุ่งหมายให้ประธานกรรมการสามารถนัดประชุมโดยใช้วิธีการอื่นที่สะดวกรวดเร็วกว่าวิธีการทำเป็นหนังสือ และการแจ้งนัดประชุมอาจกระทำล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันก็ได้ แต่มิได้หมายความว่า ประธานกรรมการมีอำนาจ

ดุลพินิจที่จะไม่แจ้งนัดกรรมการครบทุกคน โดยนัดประชุมกรรมการเพียงบางคน เพราะจะเท่ากับเปิดโอกาสให้ประธานกรรมการสามารถตัดอำนาจในการพิจารณาของกรรมการที่ไม่ได้รับแจ้งนัดประชุม ซึ่งขัดต่อวัตถุประสงค์ของการพิจารณาในรูปคณะกรรมการที่เป็นองค์กรกลุ่ม โดยประธานกรรมการจะไม่นัดประชุมกรรมการคนหนึ่งคนใดได้เฉพาะในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัยทำให้ไม่สามารถแจ้งการนัดประชุมแก่กรรมการคนนั้นได้เท่านั้น (เรื่องเสร็จที่ ๖๓๖/๒๕๔๙)

๓.๓.๒ การพิจารณาและลงมติ

โดยทั่วไปบทบัญญัติกฎหมายมักกำหนดให้การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก (เช่น มาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ) แต่กฎหมายอาจกำหนดให้การลงมติในบางเรื่องต้องอาศัยคะแนนเสียงมากกว่าเสียงข้างมากก็ได้

ทั้งนี้ หลักในการลงมติให้ถือว่ากรรมการคนหนึ่งมีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน โดยกรณีบุคคลคนเดียวดำรงตำแหน่งสองตำแหน่งในคณะกรรมการ การนับคะแนนเสียงต้องพิจารณาว่าบุคคลดังกล่าวประสงค์เข้าร่วมประชุมในฐานะใด หากเข้าร่วมประชุมในฐานะกรรมการในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง ก็ต้องนับคะแนนเสียงเพียงเสียงหนึ่งในการลงคะแนน แต่ถ้าเข้าร่วมประชุมในฐานะกรรมการทั้งสองตำแหน่ง ก็ต้องนับเป็นสองเสียง (เรื่องเสร็จที่ ๕๘๕/๒๕๔๓)

ภาคผนวก
สรุปย่อเรื่องเสร็จคณะกรรมการกฤษฎีกาและคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

องค์ประกอบ

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๓๑

เรื่องเสร็จที่ ๔๒๖/๒๕๓๑ โดยที่ พ.ร.บ. คຸ້ມครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้คณะกรรมการคຸ້ມครองผู้บริโภคประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา และผู้ทรงคุณวุฒิอีก ไม่เกิน ๖ คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการคຸ້ມครองผู้บริโภคเป็นกรรมการ และเลขานุการ ดังนั้น หากยังไม่มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการที่มีอยู่ย่อมไม่อาจประชุมในฐานะเป็นคณะกรรมการคຸ້ມครองผู้บริโภคได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๓๖

เรื่องเสร็จที่ ๒๕๑/๒๕๓๖ โดยที่ พ.ร.บ. การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางประกอบด้วยปลัดกระทรวงคมนาคม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือผู้แทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือผู้แทน อธิบดีกรมทางหลวงหรือผู้แทน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้แทนเป็นกรรมการ และผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกิน ๓ คน เป็นกรรมการ โดยให้มีความรู้และมีความชัดเจนในการขนส่งรวมอยู่ด้วย ดังนั้น หากรัฐมนตรียังไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการอื่นๆ ที่แต่งตั้งโดยตำแหน่ง ก็ยังไม่เป็นคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง และไม่อาจประชุมในฐานะเป็นคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๐

เรื่องเสร็จที่ ๗๙๗/๒๕๔๐ คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินตาม พ.ร.บ. มาตราการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ประธานกรรมการ ป.ป.ป. เป็นประธานคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน แต่ปรากฏว่าประธานกรรมการ ป.ป.ป. ได้พ้นจากตำแหน่งตามวาระ โดยยังไม่มีกรรมการแต่งตั้งประธานกรรมการ ป.ป.ป. ใหม่ขึ้นแทน ถือว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินไม่ครบถ้วน กรรมการอื่นที่เหลืออยู่จึงไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๒

เรื่องเสร็จที่ ๘๕๒/๒๕๕๒

กรณีคณะกรรมการสถาบันเทคโนโลยีปทุมวันตาม พ.ร.บ. การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยที่ มาตรา ๑๑ กำหนดให้คณะกรรมการสถาบันประกอบด้วยประธาน กรรมการสถาบันซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้ง และ กรรมการสถาบันอีกจำนวนหนึ่ง และบทเฉพาะกาลในมาตรา ๓๘ กำหนดว่าในระหว่างที่ยังไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสถาบันตามมาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการสถาบันประกอบด้วย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็น ประธานกรรมการสถาบัน และกรรมการสถาบันจากบุคคลฝ่ายต่างๆ ดังนั้น เมื่อปรากฏว่ายังมิได้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการสถาบันให้ครบ ตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด ย่อมทำให้องค์ประกอบของคณะกรรมการ สถาบันไม่ครบถ้วน ดังนั้น ประธานกรรมการสถาบันซึ่งรัฐมนตรีได้แต่งตั้งไว้ จึงยังไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ในฐานะประธานกรรมการสถาบันได้ และ คณะกรรมการสถาบันตามบทเฉพาะกาลต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่า จะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถาบันแล้วเสร็จ

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๕

เรื่องเสร็จที่ ๗๔๔/๒๕๕๕

กรณีคณะกรรมการอุทธรณ์ตามกฎหมายควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง โดยที่ พ.ร.บ. ควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้มีคณะกรรมการ อุทธรณ์ประกอบด้วยปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการผังเมือง อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ผู้แทนสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิ อีกสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ ดังนั้น ในกรณีที่รัฐมนตรี ยังไม่ได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการโดยตำแหน่งที่มีอยู่ ก็ยังไม่ครบเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการอุทธรณ์ และไม่อาจประชุม ในฐานะเป็นคณะกรรมการอุทธรณ์ได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๖

เรื่องเสร็จที่ ๔๘๒/๒๕๕๖

คณะกรรมการสรรหา กสช. ซึ่ง พ.ร.บ. องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และ กำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้ประกอบด้วยผู้แทนสี่ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายราชการ จำนวน ๕ คน ฝ่ายคณาจารย์ประจำ จำนวน ๔ คน ฝ่ายสมาคมวิชาชีพ จำนวน ๔ คน และฝ่ายองค์กรเอกชน จำนวน ๔ คน หากปรากฏว่า ผู้แทนฝ่ายราชการและฝ่ายสมาคมวิชาชีพยังคงอยู่ครบตามจำนวนที่ กฎหมายกำหนด เพียงแต่ผู้แทนฝ่ายคณาจารย์ประจำได้ลาออก ๓ คน เหลือผู้แทน ๑ คน และผู้แทนฝ่ายองค์กรเอกชนได้ลาออก ๓ คน

เหลือผู้แทน ๑ คน ย่อมถือว่ายังคงมีกรรมการในแต่ละองค์ประกอบอยู่ คณะกรรมการสรรหา กสช. จึงมีองค์ประกอบครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๗

เรื่องเสร็จที่ ๕๔๗/๒๕๔๗ กรณีคณะกรรมการข้าราชการครู ซึ่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ กำหนดให้ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ กรรมการผู้แทนส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวน ๕ คน และ กรรมการผู้แทนข้าราชการครูจำนวน ๗ คน และเลขาธิการ ก.ค. เป็นกรรมการและเลขานุการ แม้วานาย บ. ผู้แทนข้าราชการครู จะพ้นจากการเป็นข้าราชการครูเนื่องจากเกษียณอายุราชการ ทำให้พ้นจากการเป็นกรรมการไปด้วย แต่เมื่อองค์ประกอบของคณะกรรมการ ยังคงครบถ้วนตามกลุ่มที่กฎหมายกำหนด โดยมีได้มีกรรมการในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งพ้นจากตำแหน่งทั้งหมด คณะกรรมการข้าราชการครูที่เหลืออยู่ ย่อมสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

เรื่องเสร็จที่ ๘๗๗/๒๕๔๗ คณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสีย ซึ่ง พ.ร.ฎ. จัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ. ๒๕๓๘ กำหนดให้ประกอบด้วยประธานกรรมการ ฝ่ายหนึ่ง กรรมการผู้แทนส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ฝ่ายหนึ่ง กรรมการอื่น ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินเจ็ดคน ฝ่ายหนึ่ง และผู้อำนวยการองค์การจัดการน้ำเสีย เป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการฯ อีกฝ่ายหนึ่ง เมื่อกรรมการอื่นลาออกทั้งหมด จึงมีผลให้องค์ประกอบของ คณะกรรมการไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนดไว้ กรรมการที่เหลืออยู่ จึงไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการฯ ได้นับตั้งแต่วันที่ขาด องค์ประกอบของคณะกรรมการอื่นไป และกรณีที่ผู้อำนวยการได้ลาออกจากตำแหน่ง โดยที่ผู้อำนวยการเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของ คณะกรรมการฯ และ พ.ร.ฎ. จัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสียฯ บัญญัติมิให้ ผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการในฐานะ เป็นกรรมการ คณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสียจึงขาดองค์ประกอบ และไม่สามารถดำเนินการใดๆ ได้ตั้งแต่ผู้อำนวยการลาออกจากตำแหน่ง

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๙

เรื่องเสร็จที่ ๑๙๐/๒๕๔๙ กรณีสภาสถาบันการพลศึกษา ตาม พ.ร.บ. สถาบันการพลศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยที่มาตรา ๑๖ กำหนดให้สภาสถาบันประกอบด้วยนายก สภาสถาบัน ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอุปนายกสภา สถาบัน ได้แก่ อธิการบดี และกรรมการสภาสถาบันจากบุคคลฝ่ายต่างๆ

ซึ่งรวมถึงกรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ และบทเฉพาะกาลในมาตรา ๕๙ กำหนดว่าในระยะเริ่มแรกให้สภาสถาบันประกอบด้วยปลัดกระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬา เป็นนายกสภาสถาบัน และกรรมการสภาสถาบัน อีกจำนวนหนึ่งซึ่งนายกสภาสถาบันแต่งตั้ง โดยให้ปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่า จะมีการแต่งตั้งนายกสภาสถาบัน อธิการบดี และกรรมการสภาสถาบัน ผู้ทรงคุณวุฒิ และได้มีการเลือกหรือแต่งตั้งกรรมการสภาสถาบันตาม พ.ร.บ. นี้ ดังนั้น เมื่อปรากฏว่ายังไม่ได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งกรรมการ สภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ องค์ประกอบของสภาสถาบันย่อมไม่ครบถ้วน สภาสถาบันตามบทเฉพาะกาลจึงยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่า จะมีกรรมการสภาสถาบันครบองค์ประกอบ ส่วนนายกสภาสถาบัน การพลศึกษาที่ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งไว้นั้น แม้จะดำรง ตำแหน่งนายกสภาสถาบันตั้งแต่วันที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง แต่เนื่องจากการดำเนินงานของสภาสถาบันจะเริ่มได้ต่อเมื่อมีองค์ประกอบ ครบตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ดังนั้น ในขณะนี้นายกสภาสถาบันจึงไม่อาจ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะนายกสภาสถาบันได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๐

เรื่องเสร็จที่ ๑๗๗/๒๕๕๐ คณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ซึ่ง พ.ร.บ. กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้ประกอบด้วย ประธานกรรมการ และกรรมการซึ่งคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรแต่งตั้งจำนวนรวมกัน ๗ คน โดยแต่งตั้งจากบุคคล ในคณะกรรมการกองทุนฯ จำนวน ๓ คน ซึ่งในจำนวนนี้จะต้องเป็น ผู้แทนเกษตรกรจำนวน ๒ คน และผู้ทรงคุณวุฒิสาขาเศรษฐศาสตร์ สาขา บริหารการเงินหรือการธนาคาร และสาขาเกษตรศาสตร์ สาขาละ ๑ คน และเลขาธิการคณะกรรมการกองทุนฯ เป็นกรรมการและเลขานุการ หากปรากฏว่า ผู้แทนเกษตรกรในคณะกรรมการกองทุนฯ ดำรงตำแหน่ง ครบวาระแล้ว ย่อมขาดคุณสมบัติที่จะเป็นกรรมการในคณะกรรมการ บริหารกองทุนฯ ด้วย เมื่อไม่มีผู้แทนเกษตรกรในคณะกรรมการบริหาร กองทุนฯ คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ย่อมไม่ครบองค์ประกอบตามที่ กฎหมายกำหนด และไม่อาจดำเนินการประชุมต่อไปได้แม้จำนวน กรรมการจะครบเป็นองค์ประชุมก็ตาม

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๑

เรื่องเสร็จที่ ๔๑๖/๒๕๕๑ กรณีคณะกรรมการวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท โดยที่ พ.ร.บ. วัตถุ ที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้คณะกรรมการฯ ประกอบด้วย กรรมการสองประเภท คือ กรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิที่รัฐมนตรีแต่งตั้ง ดังนั้น กรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ครบวาระการอยู่ในตำแหน่งแล้ว และรัฐมนตรียังไม่ได้แต่งตั้งกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่ คณะกรรมการฯ ที่เหลืออยู่จึงไม่ครบองค์ประกอบที่จะประชุมในฐานะเป็นคณะกรรมการฯ ได้ ประกอบกับ พ.ร.บ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ มิได้กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งครบวาระแล้วอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการที่ได้รับแต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งครบวาระการดำรงตำแหน่งแล้วย่อมไม่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินงานใดๆ ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ และ ในระหว่างที่คณะกรรมการขาดองค์ประกอบในส่วนของการกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิย่อมประชุมไม่ได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๒

เรื่องเสร็จที่ ๒๒๗/๒๕๕๒ กรณีที่ พ.ร.บ. วัตถุอันตราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการวัตถุอันตรายตาม พ.ร.บ. วัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยปรับปรุงจำนวนและที่มาของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้วย และมีบทเฉพาะกาลกำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่เมื่อมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่ เมื่อปรากฏว่ายังไม่มี การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่ พ.ร.บ. วัตถุอันตราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ ใช้บังคับจึงยังดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ องค์ประกอบของคณะกรรมการวัตถุอันตรายจึงครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว

เรื่องเสร็จที่ ๘๔๙/๒๕๕๒ คณะกรรมการบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ซึ่ง พ.ร.ก. บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ กำหนดองค์ประกอบไว้สามส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง ประธานกรรมการ ๑ คน ส่วนที่สอง กรรมการอื่นไม่เกิน ๑๑ คน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี โดยในจำนวนนี้ต้องแต่งตั้งจากผู้แทนของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ๑ คน สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ๑ คน สมาคมธนาคารไทย ๑ คน และส่วนที่สาม ประธานกรรมการบริหารเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง โดยในส่วนของกรรมการอื่น ย่อมเป็นกรณีที่กฎหมายประสงค์ให้ผู้แทนของภาคเอกชนทั้งสามหน่วยงานเป็นองค์ประกอบสำคัญของกรรมการอื่นในคณะกรรมการ บสท. ที่ไม่อาจขาดไปได้ เมื่อปรากฏว่า ประธานกรรมการหรือกรรมการอื่นซึ่งเป็นผู้แทนจากสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยลาออกและยังไม่มี การแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการคนใหม่แทน องค์ประกอบของคณะกรรมการ บสท. จึงไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนด กรรมการที่เหลืออยู่จึงไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการ บสท. ได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๓

- เรื่องเสร็จที่ ๑๐๙/๒๕๕๓** กรณีคณะกรรมการหมู่บ้านซึ่ง พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นประธาน และมีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นกรรมการในคณะกรรมการอยู่ด้วย เมื่อผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลตำบลฯ ต้องพ้นจากตำแหน่งและหน้าที่ ย่อมพ้นจากตำแหน่งประธานและกรรมการในคณะกรรมการหมู่บ้านด้วย ทำให้องค์ประกอบของคณะกรรมการหมู่บ้านไม่ครบถ้วน กรรมการที่เหลืออยู่จึงไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการหมู่บ้านได้
- เรื่องเสร็จที่ ๒๘๕/๒๕๕๓** กรณีที่ประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพตาม พ.ร.บ. สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้รับแต่งตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ประธานกรรมการนัดประชุมและทำหน้าที่ประธานในการประชุม การประชุมและมติของคณะกรรมการย่อมไม่เสียไป เนื่องจากได้รับการรองรับไว้โดยบทบัญญัติมาตรา ๑๙ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ
- เรื่องเสร็จที่ ๓๗๓/๒๕๕๓** คณะกรรมการพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ (ก.พ.ศ.) ซึ่ง พ.ร.บ. การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้ประกอบด้วยบุคคลสี่กลุ่ม ได้แก่ (๑) ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนกรมพระธรรมนูญ (๒) คณบดีคณะนิติศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและของเอกชน ซึ่งเลือกกันเอง ๒ คน (๓) พนักงานสอบสวนคดีพิเศษระดับ ๘ ขึ้นไป ที่ได้รับเลือกจากพนักงานสอบสวนคดีพิเศษด้วยกัน ๓ คน และ (๔) ข้าราชการกระทรวงยุติธรรมระดับ ๙ ขึ้นไปที่ปลัดกระทรวงยุติธรรมแต่งตั้ง ๓ คน โดยที่ พ.ร.บ. การสอบสวนคดีพิเศษฯ ไม่มีบทบัญญัติใดที่กำหนดว่าหากกรรมการกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งว่างลงก่อนครบวาระให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ ดังนั้น หากขาดบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งไปทั้งหมด ก.พ.ศ. ย่อมไม่ครบองค์ประกอบของคณะกรรมการ และไม่มีคุณสมบัติที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้
- เรื่องเสร็จที่ ๕๓๔/๒๕๕๓** กรณีคณะกรรมการบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยที่มีองค์ประกอบไม่ครบ โดยไม่มีประธานกรรมการและกรรมการอื่นซึ่งเป็นผู้แทนจากสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยตามที่กำหนดใน พ.ร.ก. บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ แต่กรรมการที่เหลืออยู่ได้จัดประชุมไป ย่อมไม่อาจถือเป็นการประชุมของคณะกรรมการบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย กรรมการที่มาประชุมย่อมไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม และต้องมีการเรียกคืนเบี้ยประชุม

องค์ประชุม

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๐

เรื่องเสร็จที่ ๕๔๗/๒๕๕๐ กรณีคณะกรรมการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจำหน่ายกิจการหรือหุ้นที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเป็นเจ้าของ พ.ศ. ๒๕๐๔ ข้อ ๖ ที่กำหนดให้คณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนกระทรวงเจ้าสังกัด เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นกรรมการ และข้อ ๘ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมครบทุกคน จึงจะเป็นองค์ประชุม ดังนั้น ในกรณีที่การประชุมไม่มีผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเข้าร่วมประชุมด้วยการประชุมย่อมไม่ครบองค์ประชุมและไม่ชอบด้วยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ทำให้การดำเนินการประชุมและมติที่ประชุมไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๓

เรื่องเสร็จที่ ๑๗๕/๒๕๕๓ กรณีการประชุม อ.ก.พ. กรมราชทัณฑ์ซึ่งมีอนุกรรมการทั้งหมด ๑๑ คน จึงต้องมีอนุกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า ๖ คน จึงจะเป็นองค์ประชุม กรณีที่อนุกรรมการลงชื่อมาประชุม ๖ คน แต่อยู่ในที่ประชุมเพื่อพิจารณาและลงมติไม่ถึงกึ่งหนึ่งของอนุกรรมการทั้งหมด ย่อมถือว่าไม่ครบองค์ประชุม การพิจารณาและลงมติของ อ.ก.พ. กรมฯ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

การประชุม

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๓

เรื่องเสร็จที่ ๕๘๕/๒๕๕๓ บุคคลที่ดำรงตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทั้งในฐานนายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ตำแหน่งหนึ่งและในฐานนายกสมาคมสมาพันธ์การศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย อีกตำแหน่งหนึ่ง การนับคะแนนเสียงต้องพิจารณาว่าบุคคลดังกล่าวประสงค์เข้าร่วมประชุมในฐานะใด หากเข้าร่วมประชุมในฐานะนายกสมาคมใดสมาคมหนึ่ง ก็ต้องนับคะแนนเสียงเพียงเสียงหนึ่งในการลงคะแนน แต่ถ้าเข้าร่วมประชุมในฐานะนายกสมาคมทั้งสองสมาคม ก็ต้องนับเป็นสองเสียง

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๘

เรื่องเสร็จที่ ๔๕๖-๔๕๘/๒๕๔๘ กรณีที่ประธานกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเป็นผู้มีอำนาจเรียกประชุมคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูฯ จึงเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาว่า ปัญหาความเดือดร้อนและความยากจนของเกษตรกรเป็นกรณีฉุกเฉิน อันจะถือเป็นเหตุจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องเรียกประชุมหรือไม่ มิใช่อำนาจของเลขาธิการหรือผู้รักษาการแทนเลขาธิการสำนักงานกองทุนฟื้นฟูฯ การที่ผู้รักษาการแทนเลขาธิการสำนักงานกองทุนฟื้นฟูฯ ได้จัดประชุมคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูฯ จึงเป็นการจัดประชุมโดยผู้ไม่มีอำนาจตามกฎหมาย ผลหรือมติของการประชุมดังกล่าวจึงไม่มีผลใช้บังคับได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๙

เรื่องเสร็จที่ ๖๓๖/๒๕๔๙ การที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาฯ มีมติเห็นชอบให้เปิดสอบแข่งขัน ไม่ใช่ “การพิจารณาทางปกครอง” จึงมิใช่การประชุมของคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครอง แต่เมื่อการประชุม อ.ก.ค.ศ. ดังกล่าวเป็นการพิจารณาขององค์กรกลุ่มในรูปคณะกรรมการในลักษณะเดียวกันกับการประชุมของคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครอง จึงชอบที่จะนำหลักเกณฑ์การนัดประชุมตามมาตรา ๘๐ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาใช้บังคับด้วย โดยบทบัญญัติมาตรา ๘๐ วรรคสาม ที่กำหนดมิให้นำหลักเกณฑ์การนัดประชุมตามวรรคสองมาใช้บังคับในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน โดยประธานกรรมการจะนัดประชุมเป็นอย่างอื่นก็ได้ นั้น เพียงแต่มุ่งหมายที่จะยกเว้นให้ประธานกรรมการสามารถนัดประชุมโดยใช้วิธีการอื่นที่สะดวกรวดเร็วกว่าวิธีการทำเป็นหนังสือ และการแจ้งนัดประชุมอาจจะกระทำล่วงหน้าน้อยกว่าสามวันก็ได้ แต่มิได้หมายความว่า ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนประธานกรรมการมีอำนาจดุลพินิจที่จะไม่แจ้งนัดกรรมการครบทุกคน โดยนัดประชุมกรรมการเพียงบางคน กรณีที่ประธานกรรมการ อ.ก.ค.ศ. มิได้แจ้งนัดประชุมกรรมการคนหนึ่ง โดยไม่มีเหตุสุดวิสัยที่จะไม่แจ้งการนัดประชุม ย่อมเป็นการนัดประชุมที่ไม่ถูกต้องและทำให้การประชุมมีเหตุบกพร่องในขั้นตอนการนัดประชุม ส่วนเหตุบกพร่องดังกล่าวจะกระทบกระเทือนต่อความสมบูรณ์ของการประชุมและมติของที่ประชุมหรือไม่ ต้องพิจารณาว่าเป็นเหตุบกพร่องในสาระสำคัญถึงขั้นที่ทำให้การประชุมไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ซึ่งต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นกรณีๆ ไป เช่น การไม่แจ้งนัดประชุมกรรมการผู้หนึ่งเกิดจากเจตนาที่จะกีดกันกรรมการผู้นั้นมิให้เข้าร่วมประชุมหรือไม่ และกรรมการที่ไม่ได้รับแจ้งการนัดประชุมมีความเห็นสอดคล้องกับมติของที่ประชุมคราวนั้นหรือไม่

๔. วาระการดำรงตำแหน่ง

การกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งหรือได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการสามารถดำรงตำแหน่งนั้นได้โดยมีกำหนดเวลาสูงสุดตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งวาระการดำรงตำแหน่งต้องสอดคล้องกับภารกิจของกรรมการในหน่วยงานนั้น ๆ โดยกรรมการต้องปลอดจากการแทรกแซงทางการเมืองและมีความเป็นอิสระในการทำงาน การกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งโดยหลักแล้วขึ้นอยู่กับนโยบายและวัตถุประสงค์ของกฎหมายนั้น ๆ เป็นสำคัญว่าจะกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งเพียงใด

๔.๑ หลักเกณฑ์เรื่องวาระการดำรงตำแหน่ง

โดยหลักแล้ว วาระการดำรงตำแหน่งจะเป็นไปตามที่กฎหมายที่บัญญัติไว้ เมื่อไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติมาตราใดกำหนดให้กรรมการซึ่งครบวาระการดำรงตำแหน่งแล้ว อยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งหรือแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ กรรมการนั้นจึงพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมาย และไม่มีอำนาจดำเนินงานใด ๆ ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต่อไปได้ (เรื่องเสร็จที่ ๗/๒๕๓๑) อย่างไรก็ตาม หากกฎหมายประสงค์จะให้ความสับสนของกรรมการชุดเก่าและชุดใหม่ จะกำหนดไว้ชัดเจนในกฎหมาย เพื่อมิให้องค์กรนั้นขาดผู้ปฏิบัติหน้าที่ โดยกรรมการชุดเก่าจะพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่งเมื่อมีกรรมการชุดใหม่แล้ว (เรื่องเสร็จที่ ๔๕๓/๒๕๓๒)

หลักเกณฑ์เรื่องวาระการดำรงตำแหน่ง อาจจำแนกได้เป็น ๒ กรณี ดังนี้

กรณีที่ ๑ : กรณีที่กฎหมายบัญญัติให้กรรมการซึ่งครบวาระการดำรงตำแหน่งแล้วอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้กรรมการชุดใหม่ คณะกรรมการชุดเดิมสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้แม้จะครบวาระการดำรงตำแหน่งแล้วก็ตาม กรณีดังกล่าวได้คำนึงถึงหลักการบริการสาธารณะจะต้องมีความต่อเนื่อง (Le principe de continuité du service public) โดยกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่ (เรื่องเสร็จที่ ๓๔๙/๒๕๒๒ เรื่องเสร็จที่ ๔๕๓/๒๕๓๒ เรื่องเสร็จที่ ๒๖๕/๒๕๔๘ เรื่องเสร็จที่ ๑๙๐/๒๕๔๙ เรื่องเสร็จที่ ๒๔๑/๒๕๕๐ เรื่องเสร็จที่ ๕๖๕/๒๕๕๐ เรื่องเสร็จที่ ๖๙๖/๒๕๕๑ เรื่องเสร็จที่ ๗๘๒/๒๕๕๑ เรื่องเสร็จที่ ๓๙/๒๕๕๒ และเรื่องเสร็จที่ ๒๒๗/๒๕๕๒) ทั้งนี้ แม้ปรากฏในภายหลังว่ากรรมการขาดคุณสมบัติ การดำเนินการต่าง ๆ ที่ได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ย่อมไม่ถูกกระทบกระเทือนตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ (เรื่องเสร็จที่ ๒๘๕/๒๕๕๓)

กรณีที่ ๒ : กรณีที่ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดให้กรรมการซึ่งครบวาระการดำรงตำแหน่งแล้วอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้กรรมการชุดใหม่ คณะกรรมการชุดเดิมไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ กรณีดังกล่าวเกิดจากการที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้คณะกรรมการดำเนินการงานต่อไปจนกว่าคณะกรรมการชุดใหม่จะเข้าทำหน้าที่ เมื่อกรรมการดำรงตำแหน่งจนครบวาระการดำรงตำแหน่ง กรรมการนั้น ๆ จึงพ้นจากตำแหน่ง ทำให้ขาดองค์ประกอบของคณะกรรมการ และส่งผลให้คณะกรรมการชุดเดิมไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ (เรื่องเสร็จที่ ๘๗๗/๒๕๔๗ และเรื่องเสร็จที่ ๔๑๖/๒๕๕๑)

อย่างไรก็ดี กรณีที่กฎหมายใดกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งไว้จะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ไม่อาจกำหนดให้แตกต่างจากที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ แต่หากไม่มีบทบัญญัติ

กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งไว้ จะพิจารณาจากเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้น ๆ เพื่อให้ทราบถึงวาระการดำรงตำแหน่งได้ (เรื่องเสรีที่ ๔๘๒/๒๕๔๖) เช่น กระบวนการสรรหากรรมการไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด แต่เมื่อคำนึงถึงหลักทั่วไปเพื่อให้กฎหมายมีผลใช้บังคับได้^๔ ก็สามารถดำเนินการสรรหากรรมการต่อไปได้ (เรื่องเสรีที่ ๒๓๐/๒๕๕๐)

การดำเนินการสรรหาคณะกรรมการชุดใหม่ในขณะที่คณะกรรมการชุดเดิมยังไม่ครบวาระการดำรงตำแหน่ง

ในการดำเนินการสรรหาคณะกรรมการจะต้องคำนึงถึงหลักความชอบด้วยกฎหมาย โดยหากดำเนินการสรรหาคณะกรรมการชุดใหม่ในขณะที่คณะกรรมการชุดเดิมยังไม่ครบวาระการดำรงตำแหน่ง การดำเนินการดังกล่าวเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่งผลให้การดำเนินการต่อมาไม่อาจใช้บังคับได้ อย่างไรก็ตาม ผลของการดำเนินการสรรหากรรมการชุดใหม่ที่ได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ แต่กระบวนการสรรหาไม่ชอบด้วยกฎหมายนี้ ย่อมไม่เสียเปล่า และมีผลบังคับใช้ได้ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่บัญญัติรองรับผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้อำนาจพิจารณาทางปกครองแต่มีเหตุบกพร่องในการดำรงตำแหน่ง ให้การกระทำทางปกครองนั้นมีผลต่อไป ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ (เรื่องเสรีที่ ๓๒๖/๒๕๕๑ เรื่องเสรีที่ ๗๘๒/๒๕๕๑ และเรื่องเสรีที่ ๘๗๘/๒๕๕๑)

๔.๒ การนับวาระการดำรงตำแหน่ง

การนับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายนั้น ๆ บัญญัติไว้ (เรื่องเสรีที่ ๕๓๓/๒๕๔๖ และเรื่องเสรีที่ ๕๖๒/๒๕๕๑) ในกรณีที่กฎหมายเฉพาะไม่ได้กำหนดการนับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งไว้ จึงต้องนับระยะเวลาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เรื่องเสรีที่ ๔๑๖/๒๕๕๑)

การนับวาระการดำรงตำแหน่งมีอยู่หลายรูปแบบ อาจพิจารณาได้ดังนี้

๔.๒.๑ นับวาระการดำรงตำแหน่งใหม่

กรรมการที่เข้าดำรงตำแหน่งใหม่ซึ่งไม่ได้ดำรงตำแหน่งแทนกรรมการชุดเดิมจะมีวาระการดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายกำหนด โดยเริ่มนับวาระใหม่ (เรื่องเสรีที่ ๓๖๔/๒๕๕๑) ซึ่งหากกฎหมายเฉพาะไม่ได้บัญญัติให้ผู้ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการจะต้องมีวาระเท่าที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทนประกอบกับกำหนดเงื่อนไขให้การออกจากตำแหน่งของกรรมการเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการที่เข้ามาแทนจึงมีวาระการดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายกำหนด คือนับวาระใหม่ ไม่ใช่วาระที่เหลืออยู่ (เรื่องเสรีที่ ๒๓๐/๒๕๕๐)

^๔ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ ปรกติ และศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ประชุม โฉมฉาย, หลักทั่วไปเกี่ยวกับการใช้การตีความกฎหมาย, รวมบทความ งานวิชาการรำลึก ศาสตราจารย์ จิตติ ดิงศภัทัย ครั้งที่ ๑๓, ๒๕๕๒, หน้า ๔๕-๔๘. และรองศาสตราจารย์ ดร.วรเจตน์ ภาคีรัตน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วรพจน์ วิศรุตพิชญ์, การใช้การตีความกฎหมายมหาชน, รวมบทความ งานวิชาการรำลึก ศาสตราจารย์ จิตติ ดิงศภัทัย ครั้งที่ ๑๓, ๒๕๕๒, หน้า ๓๓๘-๓๓๙.

๔.๒.๒ นับวาระการดำรงตำแหน่งเท่าวาระที่เหลืออยู่

วาระการดำรงตำแหน่งจะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ แต่ในบางกรณี การนับวาระการดำรงตำแหน่งจะนับเพียงวาระเท่าที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ดำรงตำแหน่งเดิม เช่น กรณีการแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในคณะกรรมการชุดเดิม มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ (เรื่องเสร็จที่ ๓๓๐/๒๕๔๗) กรรมการที่เข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการเดิมก่อนครบวาระ (เรื่องเสร็จที่ ๔๕๑/๒๕๔๗ เรื่องเสร็จที่ ๓๘๗/๒๕๕๒ เรื่องเสร็จที่ ๒๘๕/๒๕๕๓ และเรื่องเสร็จที่ ๓๕๗/๒๕๕๓)

สำหรับกรณีพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระด้วยเหตุขาดจากการเป็นกรรมการอื่น ซึ่งความเป็นกรรมการอื่นนั้นเป็นคุณสมบัติของการเป็นกรรมการตามกฎหมายอีกฉบับหนึ่ง กรณีจะเป็นเหตุให้ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการตามกฎหมาย มิใช่กรณีการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่เป็นการพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่นใด ต้องเลือกกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง (เรื่องเสร็จที่ ๔๒๘/๒๕๔๖ เรื่องเสร็จที่ ๘๓๑/๒๕๔๗ และ เรื่องเสร็จที่ ๖๗๓/๒๕๔๘)

เมื่อกฎหมายกำหนดองค์ประกอบของกรรมการไว้ จะต้องจัดให้มีกรรมการครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด จึงจะสามารถดำเนินการอื่น ๆ ต่อไปได้ (เรื่องเสร็จที่ ๑๔๐/๒๕๔๙ และเรื่องเสร็จที่ ๒๒๗/๒๕๕๒)

๔.๒.๓ นับวาระการดำรงตำแหน่งต่อเนื่องกัน

วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการมักจะมีบทบัญญัติห้ามดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระ จุดประสงค์เพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการนานจนเกินไป และเพื่อมิให้เป็นการตัดโอกาสบุคคลอื่นซึ่งมีความสามารถที่จะผลัดเปลี่ยนกันเข้ามาเป็นกรรมการต่อไป (เรื่องเสร็จที่ ๕๑๖/๒๕๔๓ และเรื่องเสร็จที่ ๓๘๗/๒๕๕๒) ซึ่งในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติห้ามการเป็นกรรมการติดต่อกัน สามารถดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการต่อเนื่องกันได้ (เรื่องเสร็จที่ ๔๕๑/๒๕๔๗)

ข้อจำกัดห้ามการดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระนี้จะต้องพิจารณาว่า ตำแหน่งกรรมการนั้น ๆ เป็นประเภทเดียวกันหรือไม่ ซึ่งมีแนวทางพิจารณาดังนี้

กรณีที่หนึ่ง กรณีดำรงตำแหน่งกรรมการประเภทเดียวกัน เช่น เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (เรื่องเสร็จที่ ๑๕๐/๒๕๕๑) ต้องห้ามดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระ

กรณีที่สอง กรณีดำรงตำแหน่งกรรมการคนละประเภทกัน เช่น กรรมการโดยตำแหน่งกับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่ต้องห้ามดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระ (เรื่องเสร็จที่ ๒๖๖/๒๕๔๔ เรื่องเสร็จที่ ๒๘๒/๒๕๔๘ และเรื่องเสร็จที่ ๑๕๐/๒๕๕๑)

๔.๒.๔ นับวาระการดำรงตำแหน่งของผู้รักษาการ

การรักษาการในตำแหน่งเป็นเรื่องชั่วคราวในระหว่างที่ยังไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง และกำลังดำเนินการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งเป็นการถาวรต่อไป การรักษาการในตำแหน่งจึงไม่ใช่การดำรงตำแหน่งตามวาระ อย่างไรก็ตาม การแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งสมควรมีระยะเวลาแต่งตั้งไม่เกินเท่าใดนั้น ย่อมเป็นที่เข้าใจได้ว่าระยะเวลาการรักษาการในตำแหน่งใดควรใช้เวลาอันสั้นเพียงพอเพื่อดำเนินการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งเป็นการถาวรโดยไม่ชักช้า (เรื่องเสร็จที่ ๑๖๐/๒๕๓๐) ซึ่งการรักษาการในตำแหน่งมีผลเพียงทำให้การดำเนินกิจการเกี่ยวกับบุคคลภายนอกต่อเนื่องกันไป ไม่ทำให้ถือว่าได้ดำรงตำแหน่งต่อเนื่องกันไป (เรื่องเสร็จที่ ๔๒๘/๒๕๔๖)

ในกรณีผู้ดำรงตำแหน่งใดตามกฎหมายไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือตำแหน่งว่างลง ผู้ใดจะเป็นผู้มีอำนาจปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ดำรงตำแหน่งนั้นย่อมต้องเป็นไปตามที่กฎหมายว่าด้วยการนั้นกำหนดไว้ (เรื่องเสร็จที่ ๒๔๑/๒๕๕๐ และเรื่องเสร็จที่ ๑๖๑/๒๕๕๑)

๔.๓ กำหนดเวลาในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการ

กำหนดเวลาในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการที่กำหนดไว้ในกฎหมายเป็นเพียงระยะเวลาเร่งรัด มิใช่เงื่อนไขเวลาที่ทำให้กรรมการเดิมพ้นจากตำแหน่ง (เรื่องเสร็จที่ ๔๕๓/๒๕๓๒ เรื่องเสร็จที่ ๑๙๐/๒๕๔๙ เรื่องเสร็จที่ ๗๘๒/๒๕๕๑ และเรื่องเสร็จที่ ๒๒๗/๒๕๕๒)

๔.๔ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการประเภทต่าง ๆ

วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการประเภทหนึ่ง เช่น กรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการที่มาจากการแต่งตั้ง เป็นต้น ไม่อาจนำมาใช้กับกรรมการอีกประเภทหนึ่งได้ (เรื่องเสร็จที่ ๗๙๙/๒๕๕๐) ในกรณีที่องค์ประกอบของกรรมการมาจากกรรมการหลายประเภท ได้แก่ กรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการที่มาจากการแต่งตั้ง หรือกรรมการที่มาจากการเลือกตั้ง หากกรรมการประเภทใดประเภทหนึ่งพ้นจากวาระการดำรงตำแหน่งไม่พร้อมกัน กรรมการอื่นที่เหลืออยู่ย่อมไม่ครบองค์ประกอบของการเป็นคณะกรรมการดังกล่าว (เรื่องเสร็จที่ ๗๙๙/๒๕๕๐)

๔.๕ วาระการดำรงตำแหน่งกับการพ้นจากความเป็นกรรมการ

ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งตามวาระไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งจนครบวาระหรือออกจากตำแหน่งก่อนวาระ ก็ถือว่าได้ดำรงตำแหน่งมาแล้วหนึ่งวาระ การพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระไม่เป็นเหตุยกเว้นว่าไม่ได้ดำรงตำแหน่งในวาระนั้น ๆ (เรื่องเสร็จที่ ๑๖๐/๒๕๓๐ และเรื่องเสร็จที่ ๔๕๑/๒๕๔๗)

การพ้นจากตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจต้องพิจารณาจากบทบัญญัติกฎหมายเฉพาะที่กำหนด หากไม่มีกฎหมายเฉพาะจะต้องพิจารณาจากกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (เรื่องเสร็จที่ ๒๔๑/๒๕๕๐)

๔.๖ ข้อพึงระวัง

ในการออกกฎเกณฑ์เพื่อกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ จะต้องพิจารณากฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจด้วยว่าอยู่ภายในขอบเขตที่ให้อำนาจไว้หรือไม่ด้วย หากออกกฎเกณฑ์เกินกว่าที่กฎหมายให้อำนาจไว้ บทบัญญัติเรื่องวาระการดำรงตำแหน่งนั้น ย่อมไม่อาจใช้บังคับได้ (เรื่องเสร็จที่ ๕๓๓/๒๕๔๖ และเรื่องเสร็จที่ ๔๕๑/๒๕๔๗)

ภาคผนวก

สรุปย่อเรื่องเสร็จคณะกรรมการกฤษฎีกาและคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

วาระการดำรงตำแหน่ง

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๒๒

เรื่องเสร็จที่ ๓๔๙/๒๕๒๒ เมื่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามมาตรา ๔ เดิม ถูกยกเลิกไปโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๒๒ แล้ว คณะกรรมการประจำเฉพาะเรื่อง ซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติดังกล่าวได้ตั้งไว้ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๘ ย่อมถูกยกเลิกไปด้วย และเมื่อมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๒๒ บัญญัติให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเดิมนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไป โดยมีได้บัญญัติให้คณะกรรมการประจำเฉพาะเรื่อง ซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเดิมได้ตั้งไว้ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปแต่อย่างใด ตามหลักการตีความกฎหมาย ต้องตีความมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งเป็นบทเฉพาะกาล โดยเคร่งครัด จะขยายความให้คณะกรรมการประจำเฉพาะเรื่องดังกล่าวคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปด้วยไม่ได้ อย่างไรก็ตาม หากมีความจำเป็น คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติซึ่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒ ก็มีอำนาจที่จะตั้งคณะกรรมการประจำเฉพาะเรื่องขึ้นใหม่เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการดังกล่าวจะมอบหมายตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๘ ได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๓๐

เรื่องเสร็จที่ ๑๖๐/๒๕๓๐ การที่กฎหมายกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งไว้ย่อมมีความหมายว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้นในคราวใดสามารถดำรงตำแหน่งนั้นได้โดยมีกำหนดเวลาสูงสุดเท่าใด ฉะนั้น ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งตามวาระ ไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งจนครบวาระหรือออกจากตำแหน่งก่อนวาระก็ถือว่าได้ดำรงตำแหน่งมาแล้วหนึ่งวาระ การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีกับการแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว

นั้นเป็นกรณีต่างกัน การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งย่อมมีวาระการดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายกำหนดดังกล่าวมาแล้ว แต่การรักษาการในตำแหน่งเป็นเรื่องชั่วคราวในระหว่างที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งและทางราชการกำลังดำเนินการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งเป็นการถาวรต่อไป การรักษาการในตำแหน่งจึงไม่ใช่การดำรงตำแหน่งตามวาระ และจะแต่งตั้งให้ผู้รักษาการในตำแหน่งนั้นดำรงตำแหน่งเป็นการถาวรโดยให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งไม่ย้อนหลัง หรือให้ย้อนหลังไปตั้งแต่วันรักษาการในตำแหน่งไม่ได้ เพราะผู้นั้นได้ดำรงตำแหน่งติดต่อกันมาแล้วสองวาระ ส่วนปัญหาว่าการแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งสมควรมีระยะเวลาแต่งตั้งไม่เกินเท่าใด นั้น ย่อมเป็นที่เข้าใจได้ว่าระยะเวลาการรักษาการในตำแหน่งไม่ควรใช้เวลาอันสั้นเพื่อกำหนดการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งเป็นการถาวรโดยไม่ชักช้า

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๓๑

เรื่องเสร็จที่ ๗/๒๕๓๑

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๑๑ มาตรา ๑๑๐ บัญญัติให้กรรมการดำเนินการของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวโดยตลอดแล้ว ไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติมาตราใดบัญญัติให้กรรมการซึ่งครบวาระการดำรงตำแหน่งแล้วอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งหรือแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ ดังที่ได้มีบัญญัติไว้ในส่วนที่เกี่ยวกับคณะกรรมการตามกฎหมายอื่น เช่น พระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๗ (มาตรา ๒๘) และพระราชบัญญัติการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ (มาตรา ๑๖) เป็นต้น ดังนั้น เมื่อกรรมการดำเนินการฯ ได้ดำรงตำแหน่งจนครบวาระแล้ว กรรมการดำเนินการฯ จึงพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมาย และไม่มีอำนาจดำเนินงานใดๆ ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยต่อไปได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๓๒

เรื่องเสร็จที่ ๔๕๓/๒๕๓๒

การแต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๑ หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันตามที่กำหนดในบทเฉพาะกาล กรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดเก่ายังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ และมีการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัย ซึ่งหมายความว่า กรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดเก่าจะพ้น

จากตำแหน่งเมื่อมีการจัดให้มีการสภามหาวิทยาลัยชุดใหม่เสร็จสมบูรณ์เท่านั้น ทั้งนี้ เพราะเมื่อพิจารณาโดยเฉพาะกาลที่ประสงค์จะให้ความสืบเนื่องของกรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดเก่าและชุดใหม่ เพื่อมิให้องค์กรนั้นขาดผู้ปฏิบัติหน้าที่ จึงกำหนดให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดเก่าพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่งเมื่อมีการสภามหาวิทยาลัยชุดใหม่แล้ว สำหรับระยะเวลาการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนั้นเป็นข้อกำหนดเร่งรัดให้ดำเนินการจัดให้มีการสภามหาวิทยาลัยชุดใหม่ มิใช่เป็นเงื่อนไขเวลาหรือกำหนดเวลาที่จะทำให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดเก่าพ้นจากตำแหน่งแต่อย่างใด อนึ่ง การตีความในลักษณะที่ก่อให้เกิดผลไม่มีการสภามหาวิทยาลัยอยู่ปฏิบัติหน้าที่นั้น เมื่อพิจารณาโครงสร้างการบริหารงานมหาวิทยาลัยตามกฎหมายที่กำหนดให้สภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสำคัญในการทำหน้าที่บริหารมหาวิทยาลัยแล้ว จะเห็นได้ว่าอาจก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารมหาวิทยาลัยได้ ซึ่งกฎหมายคงจะไม่มีเจตนารมณ์เช่นนั้น

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๓

เรื่องเสร็จที่ ๕๑๖/๒๕๕๓ บทบัญญัติมาตรา ๕๐ วรยศสองและวรยศสาม แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้กำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๒ ปีนับแต่วันเลือกตั้ง และกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน ๒ วาระติดต่อกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกใหม่ ๆ ที่เพิ่มเข้ามาในสหกรณ์ในช่วงระยะเวลา ๒ ปี มีโอกาสเลือกตั้งบุคคลเข้ามามีส่วนในการบริหารกิจการสหกรณ์ และระยะเวลา ๒ ปีนี้ก็ไม่สั้นจนเกินไปสำหรับกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่จะดำเนินกิจการเพื่อความก้าวหน้าของสหกรณ์ได้อย่างต่อเนื่อง สำหรับมาตรา ๕๐ วรยศสอง ได้บัญญัติให้กรรมการต้องจับฉลากออกเป็นจำนวนกึ่งหนึ่งของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมดและให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น ก็มีเจตนารมณ์ให้มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นจำนวนครึ่งหนึ่งของคณะกรรมการทั้งหมดเป็นประจำทุกปี โดยวิธีการนี้จะทำให้การบริหารงานของสหกรณ์เป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พร้อมกันทั้งคณะ และยังเป็นการป้องกันการเข้าครอบงำการบริหารงานสหกรณ์โดยคณะบุคคลกลุ่มเดียวกันทั้งหมดด้วย ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของมาตรา ๕๐ ดังกล่าวมาข้างต้น ในกรณีปกติกรรมการดำเนินการสหกรณ์แต่ละคนจึงมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๒ ปี เช่นเดียวกับวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งคณะ ซึ่งมีผลให้ในทาง

ปฏิบัติหากมีกรรมการคนหนึ่งลาออกจากตำแหน่งก่อนครบกำหนด ๒ ปีของวาระแรก และในระหว่างวาระแรกนั้นมีการเลือกตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างลง กรรมการที่ลาออกไปนั้นอาจได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างลงนั้นได้ โดยถือว่ายังเป็นการดำรงตำแหน่งในวาระแรกอยู่เนื่องจากยังอยู่ในระยะเวลา ๒ ปีของการดำรงตำแหน่งในวาระนั้นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งคณะ และเมื่อครบกำหนด ๒ ปีของวาระนั้นแล้ว มีการเลือกตั้งใหม่ กรรมการคนนั้นก็ยังสามารได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งในวาระต่อไปได้อีกโดยถือว่าการดำรงตำแหน่งในวาระที่ ๒ อย่างไรก็ตาม กรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ดำรงตำแหน่งมาแล้ว ๒ วาระติดต่อกันจะดำรงตำแหน่งในวาระถัดไปอีกไม่ได้ เพราะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งหากในวาระถัดไปดังกล่าว คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ในวาระนั้นลาออกทั้งคณะหลังจากดำรงตำแหน่งมาได้เพียง ๒ เดือนก็ต้องถือว่าวาระนั้นสิ้นสุดลงแล้ว และหลังจากการลาออกของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งคณะดังกล่าว กรรมการฯ ที่ได้ดำรงตำแหน่งมาแล้ว ๒ วาระติดต่อกัน แต่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งในวาระที่มีการลาออกทั้งคณะ เพราะต้องห้ามตามกฎหมายก็สามารถเข้ารับเลือกตั้งเป็นกรรมการฯ ได้ เพราะวาระที่กรรมการคนนั้นต้องห้ามดำรงตำแหน่งได้สิ้นสุดลงแล้ว โดยการลาออกของกรรมการทั้งคณะ

(๒) มาตรา ๑๐๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้นำบทบัญญัติในหมวด ๓ ซึ่งเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์มาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์โดยอนุโลม มีผลให้ต้องนำบทบัญญัติมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวที่บัญญัติเกี่ยวกับจำนวนคณะกรรมการฯ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการฯ รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งมาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์ด้วย การนำบทบัญญัติมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลมตามนัยของมาตรา ๑๐๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้นหมายความว่า การนำบทบัญญัติในมาตรา ๕๐ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์เฉพาะในเรื่องที่หมวด ๗ ว่าด้วยชุมนุมสหกรณ์ มิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ ปรากฏว่า มาตรา ๑๐๗ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติให้คณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ต้องได้รับเลือกตั้งโดยที่ประชุมใหญ่ชุมนุมสหกรณ์จากผู้แทนสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ตามจำนวน หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์ ซึ่งเป็นการกำหนดเรื่องจำนวน หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ไว้เป็นการเฉพาะแล้ว จึงไม่อาจนำบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวที่ใช้บังคับกับการดำเนินการสหกรณ์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๐ มาใช้กับชุมนุมสหกรณ์ได้อีก ดังนั้น

ชุมนุมสหกรณ์จึงอาจออกข้อบังคับกำหนดจำนวนกรรมการใน คณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ให้แตกต่างไปจากที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ ส่วนเรื่องวาระ การดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์นั้น บทบัญญัติเกี่ยวกับชุมนุมสหกรณ์ไม่ได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้อง เป็นไปตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

(๓) การเลือกตั้งกรรมการ ๖ คน ที่เลือกตั้งเข้ามาแทนกรรมการ ๖ คน ที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระเป็นการเลือกตั้งภายหลังวันที่พระราชบัญญัติ สหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับแล้ว (๒๔ เมษายน ๒๕๔๒) กรรมการ ทั้ง ๖ คนนี้จึงมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปี ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ การที่ที่ประชุมใหญ่มีมติให้ กรรมการ ๖ คน ดังกล่าว มีวาระการดำรงตำแหน่งเพียง ๑ ปี เป็นการขัดต่อ บทบัญญัติของมาตรา ๕๐ ดังกล่าว จึงไม่อาจกระทำได้อะไรก็ตาม กรรมการจำนวน ๖ คน ที่เลือกตั้งเข้ามาแทนกรรมการที่พ้นจาก ตำแหน่งไปดังกล่าว เป็นจำนวนที่น้อยกว่าหนึ่งในสองของกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมด ซึ่งมีอยู่จำนวน ๑๕ คน การให้กรรมการทั้ง ๖ คน ดังกล่าว มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๒ ปี ย่อมทำให้ไม่สามารถดำเนินการ ตามวรรคสองของมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งมีเจตนารมณ์ให้มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์จำนวนหนึ่งใน สองของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมดทุกหนึ่งปี ดังนั้น เพื่อให้ สามารถดำเนินการตามความในมาตรา ๕๐ วรรคสอง ดังกล่าวได้ จึงสมควร ที่สหกรณ์ดังกล่าวจะจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อลงมติเสนอให้กรรมการ ดำเนินการสหกรณ์ลาออกทั้งคณะ แล้วจัดการเลือกตั้งใหม่เพื่อให้สามารถ ดำเนินการตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้

(๔) การดำรงตำแหน่งกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์ ๘ คน จนถึงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นวัน หลังจากวันใช้บังคับพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ถือว่าเป็นการ ดำรงตำแหน่งในวาระแรกของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้ง ๘ คนนั้น ตามนัยมาตรา ๑๓๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และกรรมการดำเนินการสหกรณ์จำนวน ๘ คนที่พ้นจากตำแหน่ง ดังกล่าวก็เป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการทั้งหมดตาม มาตรา ๕๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ กรรมการที่เลือกตั้งเข้ามาแทนกรรมการ ๘ คน ที่พ้นจากตำแหน่งไป ดังกล่าวจึงมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๒ ปี ตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และเมื่อถึงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๔ กรรมการดำเนินการสหกรณ์ ๗ คน ที่เหลืออยู่ต้องพ้นวาระการ ดำรงตำแหน่ง การพ้นตำแหน่งของกรรมการ ๗ คน ดังกล่าวถือว่าเป็น

การพ้นจากตำแหน่งในวาระแรกตามนัยของมาตรา ๑๓๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ เช่นเดียวกันกับกรรมการ ๘ คนที่พ้นจากตำแหน่งไปก่อนหน้านี้ และกรรมการ ๗ คนที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาแทนกรรมการ ๗ คนที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระดังกล่าว ต้องมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๒ ปี ตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อเป็นดังนี้ จึงทำให้มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์จำนวนหนึ่งในสองทุกปีซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว

(๕) มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกไม่เกิน ๑๔ คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก ดังนั้น ตำแหน่งประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์จึงเป็นตำแหน่งที่ต้องเลือกตั้งโดยที่ประชุมใหญ่เช่นเดียวกับตำแหน่งกรรมการดำเนินการสหกรณ์

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๔

เรื่องเสร็จที่ ๒๖๖/๒๕๔๔ มาตรา ๑๒ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้บัญญัติให้จัดตั้งคณะกรรมการบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินขึ้น ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกหกคนซึ่งรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และผู้จัดการบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินเป็นกรรมการและเลขานุการฯ ฉะนั้น คณะกรรมการดังกล่าวจึงประกอบด้วยกรรมการ ๒ ประเภท คือ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และกรรมการโดยตำแหน่ง ซึ่งได้แก่ ผู้จัดการบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน ทั้งนี้ ผู้จัดการฯ จะได้รับการแต่งตั้งและถอดถอนโดยคณะกรรมการด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชกำหนดฉบับเดียวกัน ดังนั้น เมื่อบุคคลใดดำรงตำแหน่งผู้จัดการฯ จึงต้องดำรงตำแหน่งกรรมการฯ ควบคู่ไปด้วยเสมอโดยผลของกฎหมาย การที่มาตรา ๑๔ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ บัญญัติให้กรรมการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี และกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกันนั้น จึงย่อมาหมายความว่า การดำรงตำแหน่งและวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการที่มาจากการแต่งตั้งของรัฐมนตรีเท่านั้น แต่ไม่ได้หมายความว่ารวมถึงผู้จัดการฯ ซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งแต่อย่างใด ดังนั้น เมื่อผู้จัดการบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินครบสามปีแล้ว จึงไม่ต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการฯ ตามวาระที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๖

เรื่องเสร็จที่ ๔๒๘/๒๕๔๖ คณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์นั้นประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการอื่นที่รัฐมนตรีแต่งตั้งจากฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้าง ซึ่งได้รับเลือกตั้งในระหว่างประธานสหภาพแรงงานด้วยกัน แต่เมื่อวาระการดำรงตำแหน่งประธานสหภาพแรงงานผู้ใดครบวาระผู้นั้นจึงขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ วรรคสาม สิทธิที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการฝ่ายลูกจ้างในคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ย่อมหมดสิ้นไปพร้อมกัน เพราะแม้แต่ผู้ที่รัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นกรรมการฝ่ายลูกจ้างอยู่ก็ต้องพ้นจากการเป็นกรรมการฝ่ายลูกจ้าง ตามมาตรา ๑๐ (๔) แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ ดังนั้น สิทธิของกรรมการสำรองที่มีอยู่ก็ย่อมหมดสิ้นไปทันทีที่ครบวาระด้วยเหตุเดียวกัน การที่ได้รับมอบหมายให้รักษาการประธานสหภาพแรงงานก็มีผลแต่เพียงเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้แทนของสหภาพแรงงานในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกตามมาตรา ๕๕ เท่านั้น แม้ต่อมาจะได้ดำรงตำแหน่งเป็นประธานสหภาพแรงงานอีกครั้งหนึ่งก็ไม่ถือว่าได้เป็นประธานสหภาพแรงงานต่อเนื่องกันและเมื่อขาดสิทธิการเป็นกรรมการสำรองไปแล้วจะถือเอาการปฏิบัติหน้าที่ประธานสหภาพแรงงานไปเป็นข้ออ้างเพื่อจะให้ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการฝ่ายลูกจ้างในคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ไม่ได้

เรื่องเสร็จที่ ๔๘๒/๒๕๔๖ (๑) ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ มิได้มีบทบัญญัติกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการสรรหา กสช. ไว้โดยเฉพาะ แต่เมื่อพิจารณาขั้นตอนการคัดเลือกกรรมการ กสช. ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จะเห็นว่ามีเจตนารมณ์ให้คณะกรรมการสรรหาฯ หมดวาระการดำรงตำแหน่งเมื่อสิ้นสุดภารกิจ กล่าวคือ เมื่อได้มีการประกาศพระบรมราชโองการแต่งตั้ง กสช. แล้ว ในกรณีนี้ เมื่อปรากฏว่ากรรมการสรรหาฯ ได้มีมติคัดเลือกผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็น กสช. ก่อนที่จะเสนอวุฒิสภาคัดเลือก ศาลปกครองได้มีคำสั่งเพิกถอนมติของคณะกรรมการสรรหาฯ ดังกล่าว การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาฯ จึงยังไม่เสร็จสิ้น ดังนั้น สถานภาพของคณะกรรมการสรรหาฯ จึงยังคงอยู่

(๒) ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ ได้กำหนดองค์ประกอบคณะกรรมการสรรหาฯ ไว้ให้มาจากผู้แทนสี่ฝ่าย คือ ฝ่ายราชการ ๕ คน ฝ่ายคณาจารย์ประจำ ๔ คน ฝ่ายสมาคมวิชาชีพ ๔ คน และฝ่ายองค์กรเอกชน ๔ คน เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีกรรมการสรรหาฯ บางส่วนลาออกแต่ยังคงมีกรรมการสรรหาฯ ในแต่ละองค์ประกอบอยู่ ซึ่งเมื่อรวมกันแล้วมีเกินกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด จึงถือว่ากรรมการสรรหาฯ มีองค์ประกอบครบถ้วนตามที่

กฎหมายกำหนด ดังนั้น กรรมการสรรหาฯ ในแต่ละกลุ่มจึงยังคงมีสภาพ กรรมการสรรหาฯ อยู่ต่อไป แม้ว่าพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ มิได้บัญญัติเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระของ กรรมการสรรหาฯ ก็ตามแต่กฎหมายดังกล่าวได้กำหนดที่มาของ กรรมการสรรหาฯ ในส่วนของผู้แทนคณาจารย์ประจำและผู้แทนองค์กรเอกชนไว้โดยเฉพาะ คือผู้แทนดังกล่าวจะต้องดำเนินการคัดเลือกกันเอง ตามมาตรา ๙ (๒) (๔) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ เมื่อปรากฏว่ามีกรรมการสรรหาฯ จากส่วนดังกล่าวลาออกจากตำแหน่ง จึงต้องดำเนินการตามกฎหมายที่ได้กำหนดเฉพาะนั้น ไม่อาจอนุโลมใช้ มาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ได้ (๓) ตามมาตรา ๙ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรคลื่นความถี่ฯ ไม่ได้กำหนดว่าผู้แทนองค์กรเอกชนจะต้องดำรงตำแหน่งใดหรือเป็น สมาชิกขององค์กรที่เป็นผู้เสนอชื่อบุคคลนั้นหรือต้องมีคุณสมบัติอย่างไร ประกอบกับกรรมการสรรหาฯ ในส่วนของผู้แทนองค์กรเอกชนจะต้อง ผ่านการคัดเลือกกันเอง กรรมการดังกล่าวจึงไม่ใช่ผู้แทนองค์กรเอกชนที่ได้เสนอชื่อบุคคลผู้นั้นอีกต่อไป แต่เป็นผู้แทนองค์กรเอกชนตามมาตรา ๙ (๔) ทั้งหมดที่ได้ร่วมกันคัดเลือก เมื่อปรากฏว่านาย ส. ผู้แทนสภา สังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยได้รับการคัดเลือกให้เป็นกรรมการ กสช. ในกลุ่มของผู้แทนองค์กรเอกชน แม้ต่อมาจะได้พ้นจากตำแหน่งรอง ประธานสภาสังคมสงเคราะห์ฯ ไปแล้ว นาย ส. ก็ยังมีสถานะเป็น กรรมการสรรหาฯ อยู่และจะอยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนกว่าจะ สิ้นสุดภารกิจตามที่กฎหมายกำหนด

เรื่องเสร็จที่ ๕๓๓/๒๕๔๖

(๑) การดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ และตำแหน่งอื่น รวมทั้งกรรมการอิสลามประจำจังหวัดจะ เริ่มเมื่อผู้นั้นได้รับการคัดเลือก ส่วนกรณีที่มีการกำหนดให้ กระทรวงมหาดไทยดำเนินการประกาศรายชื่อในราชกิจจานุเบกษานั้นก็ เพื่อประโยชน์ที่จะให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป หาได้มีผลต่อการ ดำรงตำแหน่งแต่อย่างใดไม่

(๒) มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลามฯ กำหนดให้กรรมการอิสลามประจำจังหวัดมีวาระการดำรงตำแหน่งคราว ละหกปี และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้ กรรมการอิสลามประจำจังหวัด เลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธาน รอง ประธาน เลขานุการและตำแหน่งอื่นในคณะกรรมการอิสลามประจำ จังหวัดโดยมิได้กำหนดระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งที่ได้รับเลือก เอาไว้เป็นพิเศษ กรรมการฯ ที่ได้รับคัดเลือกจึงต้องดำรงตำแหน่งดังกล่าว ไปจนกว่าจะพ้นจากความเป็นกรรมการอิสลามประจำจังหวัดหรือลาออก จากตำแหน่งไปเอง การที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

ได้ออกระเบียบกำหนดวิธีการดำเนินงานหรือควบคุมดูแลการบริหารงานของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลามฯ กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของประธาน รองประธานฯ ในคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละไม่เกินสามปีนั้น เป็นการสร้างหลักเกณฑ์ขึ้นใหม่นอกจากที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จึงไม่อาจบังคับได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๗

เรื่องเสร็จที่ ๓๓๐/๒๕๔๗

(๑) การบริหารและการดำเนินกิจการของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จะมีคณะกรรมการบริหารสำนักงานฯ เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสำนักงานฯ โดยองค์ประกอบของคณะกรรมการเป็นไปตามมาตรา ๑๔ ประกอบด้วย ประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการ เป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง แต่เนื่องจากการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษามีเงื่อนไขเกี่ยวกับการจัดตั้งกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมประกอบด้วย กรณีจึงต้องนำบทบัญญัติมาตรา ๕๒ มาใช้บังคับควบคู่กัน เป็นเหตุให้ในระหว่างที่การจัดตั้งกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมยังไม่แล้วเสร็จ กรรมการโดยตำแหน่งจึงมีจำนวนห้าคน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีจำนวนสี่คน ซึ่งการแต่งตั้งคณะกรรมการครั้งนี้ถือเป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดแรกของสำนักงานฯ ตามมาตรา ๕๓ เมื่อคณะกรรมการดังกล่าวเป็นชุดแรก ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิย่อมมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปีตามมาตรา ๑๗ และเมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีเหตุให้ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามมาตรา ๑๘ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสี่คนที่แต่งตั้งไว้แล้วยังคงมีสถานะเป็นกรรมการและต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามมาตรา ๑๗

(๒) กรณีที่มีการจัดระบบบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการแล้วเสร็จตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ องค์ประกอบของกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔ เพื่อให้องค์ประกอบของกรรมการเป็นไปตามที่กำหนด จึงต้องเปลี่ยนแปลงกรรมการโดยตำแหน่งจากเดิมที่มีห้าคนให้เหลือสามคน และต้องแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอีกสองคนจากเดิมซึ่งมีเพียงสี่คน โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งเพิ่มขึ้นนั้น แม้ว่าพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวจะไม่มีบทบัญญัติที่ว่าด้วยการให้

แต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นก็ตาม แต่ปัญหานี้เกิดขึ้นจากการที่มีความคาบเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ จึงทำให้ต้องมีการกำหนดเงื่อนไขในพระราชกฤษฎีกาไว้เช่นนี้ ดังนั้น เพื่อให้องค์ประกอบของกรรมการเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔ จึงต้องแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอีกสองคนและกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นนี้ถือได้ว่าเป็นการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการชุดแรก ดังนั้น การดำรงตำแหน่งของกรรมการดังกล่าวจึงต้องอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เรื่องเสร็จที่ ๔๕๑/๒๕๔๗

(๑) เมื่อข้อ ๖ ทวิ แห่งกฎหมายฯ ได้กำหนดให้ อ.ก.ม. อุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี และในกรณีที่มีการแต่งตั้งอนุกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างลงก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่ง ก็ให้อนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน ดังนั้น อนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งแทนและได้ปฏิบัติหน้าที่ครบกำหนดวาระของอนุกรรมการในเวลาต่อมา ย่อมต้องถือว่าอนุกรรมการผู้นั้นได้ดำรงตำแหน่งครบหนึ่งวาระแล้ว ตามมาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ประกอบกับ ข้อ ๖ ทวิ วรรคสี่ แห่งกฎหมายฯ

(๒) วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการหรืออนุกรรมการซึ่งกฎหมายบัญญัติไว้มีความสำคัญว่า ผู้ได้รับแต่งตั้งหรือเลือกให้ดำรงตำแหน่งนั้นย่อมสามารถดำรงตำแหน่งนั้นได้ตามกำหนดเวลาสูงสุดที่กฎหมายบัญญัติ ดังนั้น แม้ อ.ก.ม. อุทธรณ์และร้องทุกข์จะพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งซึ่งกฎหมายกำหนดไว้สองปี เช่น ลาออก หรือพ้นจากตำแหน่งทางบริหารตามข้อ ๖ ทวิ (๒) แห่งกฎหมายฯ หรือด้วยเหตุอื่นใดทำนองเดียวกันก็ตาม ก็ต้องถือว่าอนุกรรมการผู้นั้นได้เคยปฏิบัติหน้าที่อนุกรรมการนั้น ๆ มาแล้วและเป็นการดำรงตำแหน่งมาแล้วหนึ่งวาระ

(๓) ข้อ ๖ ทวิ วรรคสาม ได้ให้อำนาจ อ.ก.ม. แต่เพียงการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกอนุกรรมการตาม (๒) (๓) และ (๔) ของข้อ ๖ ทวิ เท่านั้น มิได้ให้อำนาจในอันที่จะกำหนดจำนวนวาระการดำรงตำแหน่งของอนุกรรมการไว้แต่อย่างใด ดังนั้น หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยกำหนดซึ่งห้ามมิให้มีการเลือกบุคคลที่เคยเป็นอนุกรรมการใน อ.ก.ม. อุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัยมาแล้วสองวาระติดต่อกัน เป็นประธานฯ และอนุกรรมการฯ อีก ซึ่งมีลักษณะและมีผลเป็นการจำกัดจำนวนวาระการดำรงตำแหน่งของอนุกรรมการดังกล่าว และไม่อาจถือได้ว่าเป็นการกำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกอนุกรรมการฯ จึงเป็นการออกกฎหมายที่เกินกว่าขอบเขตที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ หลักเกณฑ์ในส่วนดังกล่าวจึงไม่อาจใช้บังคับได้ และบุคคลซึ่งเคยเป็นอนุกรรมการใน

อ.ก.ม. อุทธรณ์และร้องทุกข์ฯ มาแล้วสองวาระติดต่อกัน จึงอาจได้รับเลือกเป็น อนุกรรมการใน อ.ก.ม. อุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัยใหม่อีกได้

เรื่องเสร็จที่ ๘๓๑/๒๕๔๗ กฎหมายกำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารของมหาวิทยาลัย เช่น ผู้อำนวยการสถาบัน เป็นต้น และกำหนดในเรื่องของการพ้นจากตำแหน่งกรรมการประเภทนี้ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว จะพ้นจากตำแหน่งเมื่อขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยในประเภทนั้นด้วย ดังนั้น เมื่อผู้อำนวยการสถาบันได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ต่อมาเมื่อสิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันก็ย่อมพ้นจากตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยทันทีเมื่อพ้นจากตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันในครั้งนั้น และถึงแม้ว่าจะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันสมัยต่อมาอย่างต่อเนื่องทันทีก็ไม่อาจถือได้ว่าสามารถดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องด้วย

เรื่องเสร็จที่ ๘๗๗/๒๕๔๗ (๑) วัตถุประสงค์ของการกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการนั้นก็เพื่อให้มีบุคคลที่มาจากหลายฝ่ายเพื่อประโยชน์ในการระดมความคิดเห็น ประสพการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น รับรู้ข้อเท็จจริง รวมทั้งประสานแผนงานและนโยบาย ดังนั้น การดำเนินงานของคณะกรรมการจึงต้องประกอบด้วยกรรมการต่างๆ ครบถ้วนตามกฎหมาย จึงจะประชุมพิจารณาเรื่องใดได้ เว้นเสียแต่ว่าระหว่างดำเนินงานของคณะกรรมการฯ มีตำแหน่งกรรมการบางประเภทว่างลงแล้ว และมีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการฯ ประกอบไปด้วยกรรมการที่เหลืออยู่ คณะกรรมการฯ จึงจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แม้จะไม่ครบองค์ประกอบตามกฎหมายก็ตาม และเมื่อพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ. ๒๕๓๘ มิได้กำหนดให้คณะกรรมการฯ ประกอบไปด้วยกรรมการที่เหลืออยู่ การที่กรรมการประเภทกรรมการอื่นของคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสียลาออกทั้งหมด จึงทำให้องค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ไม่ครบตามองค์ประกอบที่กฎหมายกำหนดไว้ กรรมการที่เหลืออยู่จึงไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการฯ ได้นับตั้งแต่วันที่ขาดองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ในส่วนของกรรมการอื่นไป

(๒) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ. ๒๕๓๘ กำหนดให้มีกรรมการอื่นอีกไม่เกินเจ็ดคน อันเป็นการกำหนดในลักษณะจำนวนขั้นสูงของจำนวนคณะกรรมการไว้ ซึ่งอาจจะมีการแต่งตั้งกรรมการประเภทดังกล่าวไม่ถึงเจ็ดคนก็ได้ ด้วยเหตุนี้ จำนวนกรรมการทั้งหมด คือ จำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่ได้มีการแต่งตั้งจริง

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๘

เรื่องเสร็จที่ ๒๖๕/๒๕๔๘ (๑) โดยที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดเกณฑ์การพ้นจากตำแหน่งของผู้ช่วยรัฐมนตรีไว้ด้วยกันสองกรณี คือ ๑. การพ้นจากตำแหน่งตามวาระ (ข้อ ๓ วรรคห้า กำหนดให้กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรีมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง) และ ๒. การพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ (ตามข้อ ๘ กำหนดให้กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรีนอกจากจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว ยังพ้นจากตำแหน่งเมื่อมีเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดไว้ เช่น ตาย ลาออก หรือนายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง แต่ในกรณีที่นายกรัฐมนตรียังต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปนั้น ให้กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรียังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้เท่าระยะเวลาเดียวกัน) เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า นาย ก. ได้ลาออกจากตำแหน่งผู้ช่วยรัฐมนตรี หรือนายกรัฐมนตรีมีคำสั่งให้ออกจากตำแหน่ง หรือเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ อันจะมีผลทำให้ นาย ก. พ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยรัฐมนตรีก่อนครบวาระไปแล้ว และ นาย ก. ยังคงปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้ช่วยรัฐมนตรีอยู่ต่อไป ดังนั้น การที่นาย ก. จะพ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยรัฐมนตรีจึงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ (๓) คือจะพ้นจากตำแหน่งในวันเดียวกับวันที่นายกรัฐมนตรีผู้แต่งตั้งพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ตามนัยของมาตรา ๒๑๕ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งก็คือวันที่คณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ได้ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์เพื่อเข้ารับหน้าที่ตามมาตรา ๒๐๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๒) กรณีที่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งใดจะถือว่าเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้เคยวินิจฉัยไว้ว่า “คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้เคยวินิจฉัยไว้ในบันทึก เรื่อง การดำรงตำแหน่งทางการเมืองของกรรมการและผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ ว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่อำนาจการบริหารประเทศหรือควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน โดยรวมถึงบรรดาผู้ที่รับผิดชอบงานด้านการเมืองทั้งหมด โดยงานการเมืองนั้นจะเป็นงานที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายเพื่อให้ฝ่ายปกครองมีหน้าที่ปฏิบัติงานประจำรับไปบริหารให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดนั้น ซึ่งมีความหมายกว้างกว่าคำว่า “ข้าราชการการเมือง” ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น คำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” นี้จึงหมายถึง คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกันที่มีอำนาจหน้าที่ในการอำนาจการบริหารประเทศหรือควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และหากพิจารณาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี

พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ช่วยรัฐมนตรีไว้ในข้อ ๖ วรรคหนึ่ง และข้อ ๗ แล้ว สาระสำคัญของอำนาจหน้าที่ของผู้ช่วยรัฐมนตรี ได้แก่ การช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีต่างๆ ของกระทรวงตามที่ได้รับมอบหมาย ในการอำนวยความสะดวกหรือการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ดังนั้น ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ช่วยรัฐมนตรีจึงอยู่ในความหมายของคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้เคยวินิจฉัยไว้ดังกล่าว” เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาย ก. ยังคงปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในวันที่สมัครเพื่อรับคัดเลือกเป็นผู้อำนวยการสถาบันฯ ซึ่งยังไม่พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ช่วยรัฐมนตรีตามที่ได้ให้ความเห็นไว้ในประเด็นที่หนึ่ง และตำแหน่งผู้ช่วยรัฐมนตรีดังกล่าวถือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังนั้น นาย ก. จึงขาดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นผู้อำนวยการบริหารสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา ตามประกาศรับสมัครผู้อำนวยการบริหารของสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๘

เรื่องเสร็จที่ ๒๘๒/๒๕๔๘ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อได้รับแต่งตั้งแล้ว จะมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อครบวาระหรือพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระเมื่อมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓ เมื่อไม่ปรากฏเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งอันจะทำให้ พลตรี ว. ต้องพ้นจากตำแหน่งการเป็นประธานกรรมการก่อนวาระ พลตรี ว. จึงสามารถปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการได้ต่อไป และสามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่งได้ด้วย

เรื่องเสร็จที่ ๒๗๓/๒๕๔๘ (๑) ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากกรรมการอิสลามประจำจังหวัดที่เป็นผู้แทนของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนั้น ต้องถือว่าการดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเป็นคุณสมบัติที่ทำให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ดังนั้น เมื่อวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสิ้นสุดลงก่อนวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยจะสิ้นสุด กรรมการผู้นั้นย่อมขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวด้วย

(๒) กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยพ้นจากตำแหน่งเพราะสิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการอิสลามประจำจังหวัดจึงทำให้ขาดคุณสมบัตินั้น มิใช่กรณีการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่เป็นการพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่นใดนอกจากถึงคราวออกตามวาระ กระทรวงมหาดไทยจึงต้องดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้มีการคัดเลือกและดำเนินการแต่งตั้งกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย แทนตำแหน่งที่ว่างลงไป

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๙

เรื่องเสร็จที่ ๑๙๐/๒๕๔๙ (๑) เมื่อนายกสภาสถาบันได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง นายกสภาสถาบันಯಂದರಂಗตำแหน่งนายกสภาสถาบันตั้งแต่วันที่๑๕ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง (คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๓๐๓/๒๕๔๑) อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของสภาสถาบันจะเริ่มได้ต่อเมื่อมีองค์ประกอบของสภาสถาบันครบตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย (คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๘๕๒/๒๕๔๒)

(๒) ตามบทเฉพาะกาลมาตรา ๕๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้บัญญัติให้สภาสถาบันปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกสภาสถาบันอธิการบดี และกรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ และได้มีการเลือกหรือได้มีการแต่งตั้งกรรมการสภาสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับนั้น กำหนดระยะเวลาดังกล่าวเป็นเพียงระยะเวลาเร่งรัดให้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้แล้วเสร็จโดยเร็วเท่านั้น แต่ไม่เป็นเงื่อนไขหรือกำหนดเวลาที่จะทำให้กรรมการสภาสถาบันตามบทเฉพาะกาลต้องพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่เมื่อครบระยะเวลาแล้วแต่อย่างไรเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าสภาสถาบันการพลศึกษายังไม่ได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งกรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ องค์ประกอบของสภาสถาบันยังไม่ครบถ้วน แม้จะล่วงเลยระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามที่กำหนดไว้สภาสถาบันตามบทเฉพาะกาลยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีกรรมการสภาสถาบันครบองค์ประกอบตามพระราชบัญญัตินี้ (คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยวินิจฉัยไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๔๕๓/๒๕๓๒)

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๐

เรื่องเสร็จที่ ๒๓๐/๒๕๕๐ (๑) เมื่อพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ บัญญัติให้สำนักงาน กทช. ต้องดำเนินการตั้งคณะกรรมการสรรหา และกระบวนการตั้ง

คณะกรรมการสรรหาแทนผู้ที่ลาออกกับการสรรหาแทนผู้ที่ดำรงตำแหน่ง และพระราชบัญญัติดังกล่าวยังได้กำหนดให้คณะกรรมการสรรหาคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมจำนวนเป็นสองเท่าของจำนวนกรรมการที่จะได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างลง ดังนั้น หากคณะกรรมการสรรหาคัดเลือกบุคคลพร้อมกันทั้งสองกรณีก็ต้องคัดเลือกบุคคลถึงแปดคน และในกรณีที่วุฒิสภาจะต้องเลือกสองคนแรกเพื่อแต่งตั้งแทนกรรมการที่ลาออกหนึ่งคนนั้นวุฒิสภาอาจไปเลือกบุคคลที่ถูกคัดเลือกมาแทนกรรมการที่ครบวาระ โดยไม่เลือกจากบุคคลที่คัดเลือกมาแทนกรรมการที่ลาออกก็ได้ ซึ่งกรณีดังกล่าวจะไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของกฎหมาย ที่กำหนดให้วุฒิสภาเลือกจากจำนวนสองเท่าของจำนวนกรรมการที่จะได้รับการแต่งตั้งในแต่ละครั้ง ดังนั้น ในกรณีการคัดเลือกผู้มาแทนผู้ที่หมดวาระ กับผู้ที่ลาออกจาก กทช. จึงต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาคณะละคณะกัน อย่างไรก็ตาม หากได้จำนวนคณะกรรมการสรรหา ไม่ครบ สำนักงาน กทช. ย่อมดำเนินการต่อไปได้ แม้จะมีผู้แทนองค์กรดังกล่าวไม่ครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้ก็ตาม ทั้งนี้ ตามหลักกฎหมายทั่วไปที่ให้ความตามนัยที่จะให้กฎหมายมีผลใช้บังคับได้

(๒) ในกรณีที่กรรมการลาออกก่อนครบกำหนดสามปีนั้น พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ ได้กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการแต่ละคนนั้นตามไว้หกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ไม่มีบทบัญญัติให้ผู้ที่ได้รับคัดเลือกแทนจะต้องมีวาระเท่าที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน ดังนั้นเมื่อตำแหน่งกรรมการว่างลงและมีการคัดเลือกเข้ามาแทนผู้ที่เข้ามาแทนจึงไม่ถือเป็นวาระเริ่มแรก และย่อมอยู่ในตำแหน่งเป็นเวลาหกปี

เรื่องเสรีที่ ๒๔๑/๒๕๕๐

มาตรา ๑๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนสัตว์ พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดให้มีคณะกรรมการองค์การสวนสัตว์ ซึ่งประกอบด้วยกรรมการที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งโดยมิได้กำหนดให้มีกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการในคณะกรรมการองค์การสวนสัตว์จึงเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งนาย ส. เป็นกรรมการและเลขานุการฯ ในคณะกรรมการองค์การสวนสัตว์ ซึ่งเป็นการแต่งตั้งกรรมการโดยระบุชื่อบุคคล นาย ส.(๒) จึงเป็นกรรมการในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ และจะพ้นจากตำแหน่งกรรมการเมื่อครบวาระสามปี หรือพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระในกรณีที่ถึงแก่ความตาย ลาออก หรือคณะรัฐมนตรีให้ออกตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนสัตว์ พ.ศ. ๒๔๙๗ ดังนั้นการที่นายโสภณฯ ต้องพ้นจากตำแหน่งผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์เนื่องจากครบกำหนดเวลา ๔ ปี ตามสัญญาจ้าง จึงมิใช่เหตุที่ทำให้พ้นจากความเป็นกรรมการองค์การสวนสัตว์ เมื่อพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

องค์การสวนสัตว์ฯ มิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการรักษาการแทน ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ไว้เป็นการเฉพาะ การแต่งตั้งผู้รักษาการแทนจึงต้องพิจารณาจากระเบียบหรือข้อบังคับขององค์การสวนสัตว์นั่นเอง เมื่อข้อ ๑๗ วรรคสาม แห่งข้อบังคับองค์การสวนสัตว์ว่าด้วยระเบียบพนักงานองค์การสวนสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้กำหนดถึงการให้มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ ในระหว่างที่ไม่มีผู้อำนวยการที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยเหตุต่างๆ ว่า กรณีที่ผู้อำนวยการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ผู้อำนวยการมอบหมายให้รองผู้อำนวยการคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทน บัญญัติว่า หากผู้อำนวยการไม่ได้มอบหมายให้รองผู้อำนวยการคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทน ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งรองผู้อำนวยการหรือกรรมการคนใดคนหนึ่งที่มีความเหมาะสมเป็นผู้รักษาการแทน เมื่อไม่มีข้อกำหนดอื่นใดกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำข้อกำหนดดังกล่าวมาใช้บังคับกับกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการด้วย

เรื่องเสร็จที่ ๕๖๕/๒๕๕๐ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปี เมื่อมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติให้กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่ ซึ่งเป็นการบัญญัติขึ้นเพื่อรองรับให้การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการไม่สะดุดหยุดลง

เรื่องเสร็จที่ ๗๙๙/๒๕๕๐ (๑) องค์ประกอบของคณะกรรมการสภาการพยาบาลตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ ไม่มีกรรมการที่มาจากการแต่งตั้ง การที่มาตรา ๑๙ กำหนดให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งและรับเลือกตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งหรือรับเลือกตั้งใหม่ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองคราวติดต่อกันไม่ได้นั้น ไม่มีผลใช้บังคับกับกรรมการโดยตำแหน่งด้วย

(๒) เมื่อมาตรา ๑๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ฯ บัญญัติให้กรรมการที่ปรึกษาดำรงตำแหน่งตามวาระของคณะกรรมการที่แต่งตั้ง หมายความว่า กรรมการที่ปรึกษามีวาระการดำรงตำแหน่งตามวาระของคณะกรรมการสภาการพยาบาลชุดที่มีการแต่งตั้งกรรมการที่ปรึกษานั้น เมื่อกรรมการที่มาจากการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งไปตามวาระ กรรมการอื่นที่เหลืออยู่ย่อมไม่ครบองค์ประกอบของการเป็นคณะกรรมการสภาการพยาบาลจนกว่าจะมีกรรมการที่มาจากการเลือกตั้งโดยสมาชิกสามัญของสภาการพยาบาลจึงจะครบองค์ประกอบและเป็นคณะกรรมการสภาการพยาบาลชุดใหม่ ดังนั้น กรรมการที่ปรึกษาที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการสภาการพยาบาลชุดเดิมจึงต้องพ้นจากตำแหน่งไปด้วย

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๑

เรื่องเสร็จที่ ๑๕๐/๒๕๕๑ (๑) เนื่องจากตำแหน่งประธานกรรมการจัดอยู่ในกรรมการประเภทเดียวกับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ การที่บุคคลเคยได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารฯ มาหนึ่งวาระแล้ว และต่อมาได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานกรรมการในวาระติดกันอีกวาระหนึ่ง การจะแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวให้เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกวาระหนึ่ง จึงไม่อาจกระทำได้ เพราะเป็นการขัดต่อบทบัญญัติที่ห้ามดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระ ทั้งนี้ ในส่วนของตำแหน่งผู้อำนวยการเป็นตำแหน่งในทางการบริหารซึ่งเป็นตำแหน่งคนละประเภทกับตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แม้ว่าบุคคลนั้นจะต้องดำรงตำแหน่งกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการบริหารสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ ควบคู่ไปด้วยเสมอโดยผลของกฎหมายก็ตาม แต่ไม่อาจนับวาระการดำรงตำแหน่งของผู้อำนวยการรวมกับวาระการดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้ คณะกรรมการจึงสามารถแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการอีกได้ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งบุคคลใดให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการจะต้องคำนึงถึงหลักความไม่มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ด้วย

(๒) กรณีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารฯ ซึ่งดำรงตำแหน่งในปัจจุบันและเคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการซึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่งในคณะกรรมการบริหารฯ ติดต่อกันมาวาระหนึ่งแล้ว ก็สามารถที่จะแต่งตั้งให้เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้ เพราะมิได้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิติดต่อกันเกินสองวาระ

เรื่องเสร็จที่ ๑๖๑/๒๕๕๑ (๑) มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันพระปกเกล้าฯ กำหนดให้ประธานรัฐสภาและรองประธานรัฐสภา เป็นประธานสภาสถาบันพระปกเกล้าและรองประธานสภาสถาบันพระปกเกล้า ตามลำดับ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้เฉพาะแต่ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา และประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา โดยมีได้บัญญัติให้รองประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือรองประธานวุฒิสภาทำหน้าที่แทนประธานรัฐสภาหรือรองประธานรัฐสภา หากประธานรัฐสภาหรือรองประธานรัฐสภาไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ รองประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือรองประธานวุฒิสภาจึงไม่อาจทำหน้าที่แทนประธานรัฐสภาหรือรองประธานรัฐสภาในฐานะประธานสภาสถาบันฯ หรือรองประธานสภาสถาบันฯ ได้ นอกจากนี้มาตรา ๑๒ แห่ง

พระราชบัญญัติสถาบันพระปกเกล้าฯ ได้บัญญัติว่า ในการประชุมสภาสถาบันฯ ถ้าประธานสภาสถาบันฯ ไม่มาหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานสภาสถาบันฯ เป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานสภาสถาบันฯ และรองประธานสภาสถาบันฯ ไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ดังนั้น หากประธานรัฐสภาซึ่งเป็นประธานสภาสถาบันฯ และรองประธานรัฐสภาซึ่งเป็นรองประธานสภาสถาบันฯ ไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ที่ประชุมจึงต้องเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

(๒) เมื่อประธานรัฐสภาไม่อยู่ ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือตำแหน่งดังกล่าวว่างลง ผู้มีอำนาจรักษาการและการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของสถาบันพระปกเกล้าคือ รองประธานสภาสถาบันพระปกเกล้าทำหน้าที่ประธานสภาสถาบัน

เรื่องเสร็จที่ ๓๒๖/๒๕๕๑ การดำเนินการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการสภามหาวิทยาลัย ย่อมเป็นการดำเนินการที่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติมาตรา ๑๗ วรรคห้าและวรรคหก แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗

เรื่องเสร็จที่ ๓๖๔/๒๕๕๑ กรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดเดิมที่ได้รับการเลือกตั้งมาโดยผิดขั้นตอนและกระบวนการ ย่อมทำให้กรรมการชุดดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง เมื่อได้มีการเลือกตั้งกรรมการชุดใหม่แล้ว จะถือว่าเป็นการดำรงตำแหน่งแทนกรรมการชุดเดิมไม่ได้ การนับวาระกรรมการชุดใหม่จึงต้องเป็นไปตามกฎหมาย คือ เริ่มนับวาระใหม่

เรื่องเสร็จที่ ๔๑๖/๒๕๕๑ (๑) รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิโดยไม่ได้กำหนดวิธีการแต่งตั้งไว้ การที่รัฐมนตรีแต่งตั้งโดยทำเป็นประกาศฯ จึงเป็นเพียงการประกาศให้ทราบทั่วไปว่ามีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเท่านั้นไม่ใช่ประกาศตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่ให้มีผลใช้บังคับเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา การนับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจึงเริ่มนับตั้งแต่วันที่รัฐมนตรีลงนามในประกาศ และเนื่องจากกฎหมายไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการนับระยะเวลาการอยู่ในตำแหน่งไว้ จึงต้องพิจารณาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไป การครบวาระจึงเป็นวันก่อนหน้าจะถึงวันแห่งปีสุดท้ายอันเป็นวันตรงกับวันเริ่มระยเวลานั้น

(๒) ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทฯ กำหนดให้คณะกรรมการวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในกรณี
ที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิครบวาระการอยู่ในตำแหน่งแล้วและยังไม่ได้
แต่งตั้งชุดใหม่ คณะกรรมการฯ ที่เหลืออยู่จึงไม่ครบองค์ประกอบของ
คณะกรรมการฯ ประกอบกับตามกฎหมายดังกล่าวมิได้มีบทบัญญัติให้
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งครบวาระการดำรงตำแหน่งแล้วอยู่ในตำแหน่ง
เพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าชุดใหม่จะเข้ารับหน้าที่ กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งครบวาระการดำรงตำแหน่งแล้วจึงไม่มีอำนาจดำเนินงาน
ใดๆ ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ ได้ ดังนั้นในระหว่างที่
คณะกรรมการฯ ขาดองค์ประกอบในส่วนของการกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
จึงประชุมไม่ได้

เรื่องเสร็จที่ ๕๖๒/๒๕๕๑ มาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการสถาปนากิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้
กำหนดว่า กรรมการสมาคมสถาปนากิจสงเคราะห์มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราว
ละสองปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน และจะดำรงตำแหน่งเกิน
สองวาระติดต่อกันไม่ได้ เว้นแต่ที่ประชุมใหญ่โดยมติสองในสามของผู้มา
ประชุมจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ดังนั้น การนับวาระการดำรงตำแหน่ง
ของกรรมการสมาคมสถาปนากิจสงเคราะห์จึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่
นายทะเบียนรับจดทะเบียน หากยังมิได้มีการจดทะเบียนกรรมการต่อ
นายทะเบียน จึงยังไม่นับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการชุดดังกล่าว

เรื่องเสร็จที่ ๖๙๖/๒๕๕๑ (๑) บทเฉพาะกาลตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่ง
ประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ประสงค์จะให้คณะกรรมการ ธปท.
ชุดเดิมยังสามารถปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานกรรมการ
และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. ชุดใหม่ โดย
ระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน เป็นกำหนดเวลาให้แต่งตั้งบุคคลดังกล่าว
มิใช่กำหนดให้คณะกรรมการเดิมพ้นจากหน้าที่ ดังนั้น เมื่อครบ
กำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ยังไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ธปท. ชุดใหม่
คณะกรรมการชุดเดิมจึงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

(๒) โดยที่มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติ
ธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้
กำหนดที่มาและคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแตกต่างไปจาก
กรรมการอื่นในคณะกรรมการ ธปท. ชุดเดิม คณะกรรมการ ธปท.
ชุดเดิมจึงไม่สามารถแต่งตั้งกรรมการอื่นในคณะ (ที่มีใช้ผู้ว่าการและ
รองผู้ว่าการ) ไปดำรงตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการตรวจสอบ
ตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันได้

เรื่องเสร็จที่ ๗๘๒/๒๕๕๑ (๑) การดำเนินการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยก่อนครบวาระการ
ดำรงตำแหน่งของกรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดปัจจุบัน เป็นการ

ดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย บุคคลดังกล่าวไม่อาจดำรงตำแหน่ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยได้ตั้งแต่เริ่มแรก โดยถือเสมือนว่ายังมีได้ ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยแทนชุดเดิม ดังนั้น กรรมการสภามหาวิทยาลัยดังกล่าวจึงต้องพ้นจากตำแหน่งโดยปริยาย ในทันทีที่ได้รับเลือก อย่างไรก็ตาม การดำเนินการต่างๆ ของกรรมการ สภามหาวิทยาลัยชุดใหม่ที่ได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ยังคงมีผลบังคับ ใช้ได้ต่อไปตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทาง ปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

(๒) การดำเนินการของคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยเพื่อให้ได้มาซึ่ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยภายหลังจากที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระและ เลยกำหนดการดำเนินการให้ได้มาตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย ราชภัฏฯ แล้ว แม้ว่านายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภา มหาวิทยาลัยชุดเดิมจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระไปแล้ว ก็ยังสามารถ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ในระหว่างที่ยังมิได้มาซึ่งกรรมการชุดใหม่ ทั้งนี้ กำหนดเวลาการดำเนินการเป็นเพียงบทเร่งรัดให้ต้องรีบดำเนินการ เพื่อให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัย ใหม่เท่านั้น

เรื่องเสร็จที่ ๘๗๘/๒๕๕๑

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดว่า ในการ ดำเนินการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยจะต้องดำเนินการสรรหา เมื่อกรรมการชุดเดิมหมดวาระลงแล้ว จะดำเนินการสรรหาล่วงหน้าไม่ได้ การสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยที่ได้สรรหาล่วงหน้าก่อนกรรมการ ชุดเดิมครบวาระย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมาย สำหรับการใดๆ ที่กรรมการ สภามหาวิทยาลัยที่ได้รับการสรรหาโดยไม่ชอบได้กระทำลงไปนั้น มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้ กำหนดว่า ในกรณีที่ปรากฏภายหลังว่า เจ้าหน้าที่หรือกรรมการ ในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองขาดคุณสมบัติหรือ มีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นเหตุให้ผู้นั้น ต้องพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ไม่กระทบกระเทือนถึง การใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ ดังนั้น การดำเนินการต่างๆ ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยดังกล่าวที่ได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ ย่อมไม่เสียเปล่า และมีผลบังคับใช้ได้ต่อไป สำหรับการสรรหากรรมการ สภามหาวิทยาลัยที่ได้กระทำลงก่อนที่กรรมการชุดเดิมจะครบวาระย่อม ถือว่าเป็นการสรรหาที่ไม่ชอบมาแต่ต้น จึงจำเป็นต้องดำเนินการสรรหา กรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่ทั้งหมด

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๒

เรื่องเสร็จที่ ๓๙/๒๕๕๒

เมื่อบทเฉพาะกาลตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดให้กรรมการในคณะกรรมการ ธปท. ชุดเดิม ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ใน วันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อยู่ในตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่

ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ธปท. ชุดใหม่ ดังนั้น แม้จะปรากฏว่ามีกรรมการในคณะกรรมการ ธปท. ชุดเดิม จะครบวาระการดำรงตำแหน่งแล้วหรือมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์แล้วก็ตาม กรรมการ ธปท. ผู้นั้นก็ยังคงสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้โดยบทบัญญัติของกฎหมาย จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ธปท. ชุดใหม่

เรื่องเสร็จที่ ๒๒๗/๒๕๕๒ บทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัติวัตถุอันตรายฯ กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามกฎหมายเดิมปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามกฎหมายใหม่ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่กฎหมายใหม่ใช้บังคับ ซึ่งระยะเวลาดังกล่าวเป็นเพียงการเร่งรัดให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามกฎหมายใหม่เท่านั้น มิใช่เงื่อนไขเวลาที่จะทำให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามกฎหมายเดิมพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่งแต่อย่างใด ดังนั้น กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามกฎหมายเดิมจึงอยู่ในตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ตามบทเฉพาะกาล ในกรณีที่มีการประชุม การพิจารณาองค์ประกอบของคณะกรรมการวัตถุอันตรายจึงครบถ้วนตามกฎหมายแล้ว

เรื่องเสร็จที่ ๓๘๗/๒๕๕๒ การที่นาย ต. ลาออกจากตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ เพื่อไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ แม้ต่อมาจะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกครั้งที่สอง การแต่งตั้งในครั้งที่สองนี้เป็นการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างอันเป็นผลจากการลาออกของตน และเป็นการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในช่วงเวลาที่วาระเดิมยังไม่สิ้นสุดลง การดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในครั้งที่สองนี้จึงถือได้ว่าเป็นการดำรงตำแหน่งในวาระแรก ดังนั้น นาย ต. อาจได้รับการสรรหาและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้อีก ไม่เป็นการต้องห้าม

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๓

เรื่องเสร็จที่ ๒๘๕/๒๕๕๓ (๑) นาย ธ. ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพแทนนาย ส. ซึ่งออกจากตำแหน่งประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่ง เมื่อกฎหมายบัญญัติว่า ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน ดังนั้น นาย ธ. จึงดำรงตำแหน่งประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของ นาย ส. (๒) การกำหนดให้นาย ธ. ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพเกินกว่าวาระที่เหลืออยู่ของ นาย ส. ขัดต่อกฎหมาย ทำให้คำสั่ง

ในส่วนนี้ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องเพิกถอนประกาศฯ อย่างไรก็ตาม การประชุม มติและการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ย่อมไม่เสียไป และ กรรมการมาตรฐานวิชาชีพที่เข้าร่วมประชุมไม่ต้องคืนเบี้ยประชุม ค่าพาหนะ ค่าที่พัก หรือสิทธิประโยชน์อื่นใด ในการเดินทางมาประชุม หรือเข้าร่วมประชุมในฐานะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

(๓) วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการคุรุสภาและคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพจึงไม่อาจเริ่มต้นและสิ้นสุดลงพร้อมกันได้ อย่างไรก็ตาม ในการปฏิบัติหน้าที่ หากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคุรุสภา ซึ่งเป็นประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคุรุสภาซึ่งเป็นประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพผู้นั้นและกรรมการอื่นในคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพก็ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพชุดใหม่จะเข้ารับหน้าที่

(๔) การกำหนดกระบวนการแต่งตั้งประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ โดยให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคุรุสภาเลือกกันเองเพื่อเสนอชื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ ต่อประธานกรรมการคุรุสภา และเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ แต่งตั้งเป็นประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ในการคัดเลือกประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ เป็นเพียงการกำหนด วิธีดำเนินการและไม่มีผลเป็นการลบล้างอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ

เรื่องเสรีจที่ ๓๕๗/๒๕๕๓

(๑) มาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้ บัญญัติรองรับให้คณะกรรมการซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกา มีผลใช้บังคับ คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระการดำรง ตำแหน่ง บทบัญญัติดังกล่าวมุ่งหมายให้คณะกรรมการซึ่งดำรงตำแหน่ง อยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกา มีผลใช้บังคับยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่ง ในกรณีที่มิได้มีการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ มาตรา ๑๙ ประกอบกับมาตรา ๑๔ แห่ง พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้ต้องดำเนินการ สรรหาและแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง เว้นแต่วาระ ที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ และให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้ แต่งตั้งไว้แล้ว เพื่อให้มีคณะกรรมการครบองค์ประกอบเดิมตามที่ กฎหมายกำหนด จนกว่าคณะกรรมการชุดเดิมจะพ้นจากตำแหน่ง

ตามวาระไปพร้อมกันทั้งคณะเสียก่อน จึงจะดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ตามองค์ประกอบใหม่ แทนผู้ที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามองค์ประกอบเดิม

- (๒) เมื่อคณะกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้มีผลใช้บังคับยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่งพร้อมกันทั้งคณะเสียก่อน ดังนั้น จึงยังไม่อาจแต่งตั้งให้ประธานกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านการอาชีวศึกษามาดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งตามองค์ประกอบใหม่ได้
-

๕. อำนาจหน้าที่

๕.๑ การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต้องมีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจ อยู่ภายใต้กรอบแห่งกฎหมาย และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย

การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต้องมีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจ อยู่ภายใต้ กรอบหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งเป็นไปตามหลักการกระทำทางปกครองต้องชอบด้วย กฎหมาย^๙ กล่าวคือ ฝ่ายปกครองจะกระทำการใดที่มีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือเสรีภาพของ เอกชนคนใดคนหนึ่งได้ต่อเมื่อ

(๑) มีกฎหมายให้อำนาจ โดยกฎหมายที่ให้อำนาจฝ่ายปกครองกระทำการต่าง ๆ ที่อาจมีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพของราษฎรนั้น เป็นไปตามหลักการพื้นฐานของ รัฐธรรมนูญ คือ หลักการแบ่งแยกอำนาจ (Separation of Powers) และหลักการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยโดยทางผู้แทน (Representative Democracy)

(๒) ต้องกระทำภายในกรอบที่กฎหมายกำหนด ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจ กระทำการนั้น ๆ เอง หรือกฎหมายอื่นที่มีผลใช้บังคับอยู่ในเวลาที่กระทำการก็ตาม

นอกจากนี้ การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการยังต้องสอดคล้องกับเจตนารมณ์ ของกฎหมาย อันจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายบรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคม และประชาชน

๕.๑.๑ อำนาจหน้าที่ในการดำเนินการหรือกระทำการอย่างใด ๆ ของ คณะกรรมการ

(๑) กรณีที่กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการหรือ กระทำการในเรื่องใด คณะกรรมการย่อมมีอำนาจดำเนินการหรือกระทำการในเรื่องนั้น เช่น อำนาจในการออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาของคณะกรรมการมาตรฐาน วิชาชีพ (เรื่องเสร็จที่ ๑๖๐/๒๕๕๒) อำนาจในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคของ คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (เรื่องเสร็จที่ ๒๘๐/๒๕๔๐)

(๒) กรณีที่กฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการไว้อย่างกว้าง ทำให้คณะกรรมการมีดุลพินิจที่จะพิจารณาว่าการดำเนินการดังกล่าวอยู่ในขอบอำนาจหน้าที่ของ ตนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ของกฎหมายหรือไม่ เช่น อำนาจหน้าที่พิจารณาให้ ความเห็นชอบในการย้ายที่ตั้งโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดของคณะกรรมการการ ประถมศึกษาจังหวัดตามมาตรา ๑๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๓ (เรื่องเสร็จที่ ๔๖๗/๒๕๓๓) อำนาจในการจัดสรรเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญา แบบปรับราคาได้ (ค่า K) ให้ส่วนราชการหรือราชการส่วนท้องถิ่นของคณะกรรมการกองทุน สิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ (เรื่องเสร็จที่ ๗๙๔/๒๕๔๖) อำนาจในการจ่ายเงินตอบแทนพิเศษให้แก่พนักงาน ประส.

^๙รองศาสตราจารย์ วรพจน์ วิศรุตพิชญ์, การกระทำทางปกครองต้องชอบด้วยกฎหมาย, คู่มือการศึกษาวิชากฎหมายปกครอง สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, ๒๕๔๕, หน้า ๑๓๓-๑๔๑.

และเจ้าหน้าที่ที่ยืมตัวจากหน่วยงานอื่นเพื่อตอบแทนการทำงานตามผลสำเร็จของงานของ คณะกรรมการองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ตามมาตรา ๑๖ (๗) แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ (เรื่องเสร็จที่ ๕๙๒/๒๕๔๘) อำนาจของ คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการอนุมัติให้นำเงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการไปใช้เพื่อ ชำระดอกเบี้ยสมทบเงินกู้จากธนาคารออมสินของคนพิการตามระเบียบคณะกรรมการฟื้นฟู สมรรถภาพคนพิการ ว่าด้วยการจัดหาผลประโยชน์และการใช้จ่ายเงินของกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพ คนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๖ (เรื่องเสร็จที่ ๖๕๖/๒๕๕๐) อำนาจของคณะกรรมการบริหารกิจการของ องค์การสวนยางในการกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของรองผู้อำนวยการองค์การสวนยาง ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๘ (เรื่องเสร็จที่ ๓๑๐/๒๕๕๑) อย่างไรก็ดี มีข้อสังเกตว่า กรณีที่ทบบัญญัติแห่งกฎหมายเปิดกว้างให้คณะกรรมการใช้ดุลพินิจพิจารณาดำเนินการ ในเรื่องใดเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย การใช้ดุลพินิจดังกล่าวต้องยึดหลักความได้ สดส่วนด้วย กล่าวคือ การใช้อำนาจหน้าที่ดังกล่าวต้องใช้เท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ กฎหมาย และต้องไม่กระทบต่อสิทธิของผู้อื่นหรือประโยชน์ส่วนรวมเกินสมควร รวมถึงต้องได้สัดส่วน กับเป้าหมายหรือผลที่คณะกรรมการต้องการด้วย

(๓) กรณีที่มีทบบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดให้นำทบบัญญัติแห่งกฎหมาย อื่นใดมาใช้บังคับแก่อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการโดยอนุโลม คณะกรรมการย่อมมีอำนาจและ หน้าที่ตามกฎหมายที่อนุโลมนำมาใช้นั้นเช่นเดียวกัน เช่น อำนาจของคณะกรรมการผู้ชำระบัญชี ขององค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามพระราชกฤษฎีกายุบเลิกองค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยวฯ ที่ บัญญัติให้นำทบบัญญัติหมวด ๕ ลักษณะ ๒๒ ในบรรพ ๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับแก่อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการผู้ชำระบัญชีฯ โดยอนุโลม (เรื่องเสร็จที่ ๕๙๑/๒๕๔๔)

(๔) กรณีที่ไม่มีกฎหมายให้อำนาจคณะกรรมการดำเนินการหรือกระทำการ ในเรื่องใด คณะกรรมการย่อมไม่มีอำนาจดำเนินการหรือกระทำการในเรื่องนั้น ๆ เช่น

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการ การประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๓ ไม่มีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการบรรจุ การแต่งตั้ง หรือการย้ายข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด เนื่องจาก กฎหมายมิได้บัญญัติให้อำนาจไว้ (เรื่องเสร็จที่ ๗๙๑/๒๕๔๒) คณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ และคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทไม่มีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษา เนื่องจากพระราชบัญญัติ ทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่มีทบบัญญัติใดที่ให้อำนาจไว้ (เรื่องเสร็จที่ ๗๐๑/๒๕๔๓) คณะกรรมการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร ไม่อาจแต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการองค์การตลาด เพื่อเกษตรกรให้เป็นผู้ทำการแทนหรือผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการได้ เนื่องจากพระราช กฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๑๗ ไม่ได้บัญญัติให้อำนาจไว้ (เรื่องเสร็จที่ ๗๕๒/ ๒๕๔๖) คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลไม่มีอำนาจเข้าไปดำเนินการใช้อำนาจจัดสรรเศษของ โควตาการเลื่อนขั้นเงินเดือนที่เหลือคืนให้แก่องค์การบริหารงานส่วนตำบลที่เหมาะสมภายในจังหวัด ได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่ได้บัญญัติให้ อำนาจไว้ (เรื่องเสร็จที่ ๘๑๗/๒๕๔๗) คณะกรรมการคดีพิเศษไม่มีอำนาจที่จะมีมติเพิกถอนมติเดิม เพื่อให้คดีดังกล่าวไม่เป็นคดีพิเศษอีกต่อไปได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ มิได้บัญญัติให้อำนาจในการเพิกถอนมติไว้ (เรื่องเสร็จที่ ๑๐๑/๒๕๔๘) คณะกรรมการ เปรียบเทียบงบการฟ้องร้องไม่มีอำนาจทำการเปรียบเทียบงบการฟ้องร้องการกระทำความผิดต่อ

ตำแหน่งหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ เนื่องจากมิใช่ความผิดเกี่ยวกับกฎหมายศุลกากรตามที่มาตรา ๑๐๒ ทั่วไป กำหนดไว้ (เรื่องเสร็จที่ ๕๔๗/๒๕๔๘)

อย่างไรก็ดี กรณีที่กฎหมายมิได้บัญญัติให้คณะกรรมการมีอำนาจดำเนินการในเรื่องใดไว้โดยตรง แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติต่าง ๆ ในกฎหมายฉบับเดียวกันแล้ว เห็นได้ว่า คณะกรรมการมีอำนาจที่จะดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้ เพื่อให้บรรลุผลสมเจตนารมณ์ของกฎหมาย คณะกรรมการก็ย่อมมีอำนาจดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้เช่นเดียวกัน เช่น คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดย่อมมีอำนาจในการปรับแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้บรรลุผลสมตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ โดยไม่เป็นการขัดกับมาตรา ๑๓ (๖) แห่งพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดฯ แต่อย่างใด (เรื่องเสร็จที่ ๒๗๔/๒๕๕๓)

นอกจากนี้ กรณีที่ไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายบัญญัติให้คณะกรรมการมีอำนาจกระทำการในเรื่องใดไว้อย่างชัดเจน ขณะเดียวกันก็ไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายห้าม คณะกรรมการกระทำการในเรื่องดังกล่าว คณะกรรมการย่อมมีดุลพินิจที่จะพิจารณากระทำการในเรื่องดังกล่าวได้ตามความเหมาะสม

- หากเรื่องที่คณะกรรมการจะดำเนินการเป็นแบบแผนระเบียบปฏิบัติราชการในรูปคณะกรรมการ เช่น อำนาจของคณะกรรมการที่จะพิจารณาแต่งตั้งหรือถอดถอน เลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้ตามที่เห็นว่าเหมาะสม (เรื่องเสร็จที่ ๗๐/๒๕๒๒ และเรื่องเสร็จที่ ๗๓๗/๒๕๔๖) ทั้งนี้ แบบแผนระเบียบปฏิบัติของทางราชการ มีฐานะเป็นจารีตประเพณีทางปกครองอย่างหนึ่ง คือ การที่องค์กรของรัฐและเจ้าหน้าที่ในฝ่ายปกครองกระทำการบางอย่างซ้ำ ๆ กันมาจนเกิดเป็นทางปฏิบัติ (practice) ขึ้น และเมื่อเกิดความรู้สึกร่วมกันว่าสิ่งนั้นมีผลผูกพันหรือจำเป็นต้องทำตาม (opinio necessitates) ก็ทำให้เกิดสิ่งที่เป็นจารีตประเพณีในทางปกครองขึ้นได้เช่นกัน อย่างไรก็ดี จารีตประเพณีทางปกครองจะขัดแย้งกับกฎหมายไม่ได้และเพิ่มเติมกฎเกณฑ์นอกเหนือไปจากกฎหมายไม่ได้^{๑๐}

- หากคณะกรรมการได้คำนึงถึงบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และพิจารณาถึงประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของประเทศ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนประกอบกัน เช่น การอนุญาตให้เอกชนเข้าร่วมรับฟังและสังเกตการณ์การประชุมของคณะกรรมการคณะต่าง ๆ ไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดบัญญัติไว้อย่างชัดแจ้ง จึงเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่จะพิจารณาอนุญาตได้ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพิจารณาถึงประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของประเทศ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนประกอบกัน (เรื่องเสร็จที่ ๗๔๒/๒๕๕๑)

- หากโดยสภาพของเรื่องควรที่จะให้คณะกรรมการได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว เช่น กรณีที่คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานได้มีส่วนร่วมในการพิจารณากลับกรองการให้กู้ยืมเงินและการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนตามระเบียบ คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน ว่าด้วยการให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๗ ดังนั้น ในการประนีประนอมยอมความจึงควรผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการด้วย (เรื่องเสร็จที่ ๗๐/๒๕๔๙)

^{๑๐} คู่มือการศึกษาวิชา กฎหมายปกครอง, สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ๒๕๔๕, หน้า ๗๘-๘๐.

(๕) กรณีที่คณะกรรมการตามกฎหมายไม่มีอำนาจหน้าที่กระทำการในเรื่องใด สำนักงานคณะกรรมการที่ทำหน้าที่เป็นฝ่ายธุรการของคณะกรรมการ ก็ไม่มีอำนาจกระทำการในเรื่องนั้น ๆ เช่นกัน เช่น คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดไม่มีอำนาจหน้าที่ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการการรับจัดบริการขนส่งในกิจการฮัจย์ สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดจึงไม่มีสิทธิขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการการรับจัดบริการขนส่งในกิจการฮัจย์ (เรื่องเสร็จที่ ๓๕๐/๒๕๕๐)

๕.๑.๒ การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายอื่น

การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนอกจากจะต้องอยู่ภายใต้กรอบแห่งกฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแล้ว ยังจะต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายอื่นอีกด้วย เช่น การใช้อำนาจของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ วางแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด โดยไม่ขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ และ ก.ค. กำหนด (เรื่องเสร็จที่ ๗๙๑/๒๕๔๒) การที่คณะกรรมการคดีพิเศษจะมีมติให้คดีความผิดทางอาญาที่พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้วเป็นคดีพิเศษได้หรือไม่ ต้องพิจารณาจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าได้เปิดช่องให้พนักงานสอบสวนนั้นยังมีอำนาจในการสอบสวนต่อไปหรือไม่ด้วย (เรื่องเสร็จที่ ๑๐๑/๒๕๔๘) การใช้อำนาจของคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกราษฎรเข้าเป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเองในการพิจารณาคัดเลือกผู้มีความเหมาะสมมาตามตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ เข้าเป็นสมาชิกนิคมฯ ที่อยู่ในเขตโบราณสถาน (เรื่องเสร็จที่ ๕๔๘/๒๕๔๘)

๕.๑.๓ การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต้องอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น

โดยปกติการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น หากคณะกรรมการกระทำการใดโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่สิ้นผลใช้บังคับไปแล้ว การกระทำนั้นย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมาย อย่างไรก็ตามหากการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นเรื่องของการทำ “คำสั่งทางปกครอง” คำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายย่อมมีผลอยู่ตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนไขหรือโดยเหตุอื่นตามที่มาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๙ บัญญัติไว้ ดังเช่นกรณีการออกใบอนุญาตเป็นวุฒิวิศวกรของสภาวิศวกร โดยอาศัยหลักเกณฑ์ตามข้อบังคับสภาวิศวกรซึ่งถูกยกเลิกไปแล้ว (เรื่องเสร็จที่ ๕๖๐/๒๕๔๘)

๕.๑.๔ อำนาจหน้าที่ในการออกกฎของคณะกรรมการ

นิติกรรมทางปกครองในความหมายอย่างกว้างแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ คำสั่งทางปกครอง และกฎ การออกกฎของคณะกรรมการจึงเป็นนิติกรรมทางปกครองประเภทหนึ่ง โดยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้นิยามคำว่า “กฎ” หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ

ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ เมื่อการออกกฎเป็นนิติกรรมทางปกครองอย่างหนึ่ง กรณีที่คณะกรรมการจะออกระเบียบ ประกาศ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับเรื่องใดที่มีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลจะต้องมีกฎหมายให้อำนาจในการดำเนินการไว้อย่างแน่ชัด กล่าวอีกนัยหนึ่ง การออกกฎต้องอยู่ภายใต้หลักความชอบด้วยกฎหมาย (principle of legality) หากไม่มีกฎหมายให้อำนาจคณะกรรมการในการออกระเบียบ ประกาศ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับเรื่องใดไว้อย่างชัดเจน คณะกรรมการย่อมไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายในการออกระเบียบ ประกาศ หรือข้อบังคับในเรื่องนั้น ๆ เช่น

- **คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม** มีอำนาจหน้าที่วางระเบียบการยืมทรัพย์สินของ ส.ป.ก. ได้ เนื่องจากมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. (เรื่องเสร็จที่ ๒๐๓/๒๕๒๐)

- **คณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย** มีอำนาจออกข้อบังคับการวางรูปการจัดองค์กรของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ เนื่องจากมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้กำหนดให้การวางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ ททท. เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และให้อำนาจคณะกรรมการออกข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานต่าง ๆ ส่วนผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะเป็นผู้รับนโยบายและข้อบังคับที่กำหนดไว้ไปปฏิบัติให้เกิดผล (เรื่องเสร็จที่ ๖๔๕/๒๕๔๔)

- **คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์** เมื่อพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ได้บัญญัติให้คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์มีอำนาจกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของมัคคุเทศก์ไว้ การที่คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ออกประกาศเพื่อกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของมัคคุเทศก์และกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องจ่ายค่าจ้างแก่มัคคุเทศก์ไม่ต่ำกว่าอัตราที่กำหนดจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (เรื่องเสร็จที่ ๗๒๖/๒๕๔๖) นอกจากนี้ หากพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีวัตถุประสงค์จะให้คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์มีอำนาจกำหนดราคาทัวร์ ราคาขายรายการนำเที่ยว หรืออัตราค่าจ้างขั้นต่ำของมัคคุเทศก์ได้ก็จะต้องมีการบัญญัติไว้โดยชัดแจ้ง ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์จึงไม่สามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ฯ ออกประกาศเพื่อกำหนดราคาทัวร์ ราคาขายรายการนำเที่ยว และอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของมัคคุเทศก์ รวมทั้งไม่มีอำนาจออกประกาศเพื่อกำหนดมาตรฐานการประกอบธุรกิจนำเที่ยวเพื่อบังคับใช้แก่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ได้ (เรื่องเสร็จที่ ๒๘๕/๒๕๕๐)

- **คณะกรรมการทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา** สามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖ แห่งพระราชกำหนดจัดสรรทุนสำรองเงินตราเกินจำนวนธนบัตรออกใช้ พ.ศ. ๒๔๙๘ ออกข้อบังคับเพื่อให้ความช่วยเหลือในด้านคดีแก่กรรมการ อดีตกรรมการ พนักงาน อดีตพนักงาน และผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นบุคคลที่ได้ปฏิบัติงานให้แก่ทุนรักษาระดับฯ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนรักษาระดับฯ ตามที่กฎหมายกำหนดโดยสุจริตและปราศจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จนเป็นเหตุให้บุคคลดังกล่าวถูกกล่าวหา ถูกสอบสวน ถูกฟ้องคดี หรือถูกกล่าวอ้างเป็นพยานได้ (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๘/๒๕๔๘)

- **คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา** เมื่อพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๑๘ มิได้มีบทบัญญัติใดให้คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภามีอำนาจกำหนดเงินค่าตอบแทนนอกเหนือจากเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งให้กับข้าราชการฝ่ายรัฐสภาไว้เป็นการเฉพาะ คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาจึงไม่อาจอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภาฯ ออกระเบียบการจ่ายเงินค่าตอบแทนพิเศษได้ (เรื่องเสร็จที่ ๑๖๙/๒๕๔๘)

- **คณะกรรมการลิขสิทธิ์** แม้คณะกรรมการลิขสิทธิ์มีอำนาจโดยทั่วไปในการออกประกาศใด ๆ ตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ ก็ตาม แต่ประกาศของคณะกรรมการลิขสิทธิ์จะต้องไม่ลิดรอนสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ เมื่อร่างประกาศคณะกรรมการลิขสิทธิ์ เรื่อง การจัดตั้งองค์กรกลางส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารการจัดเก็บค่าใช้ลิขสิทธิ์ พ.ศ. กำหนดให้การจัดเก็บค่าใช้ลิขสิทธิ์สำหรับงานดนตรีกรรม สิ่งบันทึกเสียง หรือ โสตทัศนวัตถุ กระทำได้โดยองค์กรจัดเก็บค่าใช้ลิขสิทธิ์ภายใต้ประกาศนี้เท่านั้น และกำหนดให้ผู้ที่ดำเนินการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์อยู่ก่อนวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๔๘ ไม่มีสิทธิที่จะดำเนินการจัดเก็บค่าใช้ลิขสิทธิ์อีกต่อไป จนกว่าจะได้ดำเนินการตามประกาศนี้ ร่างประกาศดังกล่าวมีลักษณะเป็นการลิดรอนสิทธิของบุคคลซึ่งมิได้มีบทบัญญัติให้อำนาจไว้ ดังนั้น คณะกรรมการลิขสิทธิ์จึงไม่มีอำนาจออกประกาศที่มีสาระตามร่างดังกล่าวได้ (เรื่องเสร็จที่ ๑๙๒/๒๕๔๘)

- **คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ** มาตรา ๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มิได้บัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติในการออกระเบียบใด ๆ อีกทั้งในพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติฯ ก็ไม่มีบทบัญญัติใดให้อำนาจในการออกระเบียบที่เกี่ยวกับแนวทางการจัดตั้งกองทุนพัฒนาชุมชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าไว้ ดังนั้น คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติจึงไม่อาจออกระเบียบคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ว่าด้วยแนวทางการจัดตั้งกองทุนพัฒนาชุมชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้า พ.ศ. โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติฯ ได้ (เรื่องเสร็จที่ ๗๓๔/๒๕๕๐)

- **คณะกรรมการนโยบายกองทุนสนับสนุนการวิจัย** มีอำนาจตามมาตรา ๑๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการวิจัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่จะออกระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการให้ทุนสนับสนุนการวิจัยแก่นักวิจัยในต่างประเทศหรือหน่วยงานวิจัยในต่างประเทศที่มีลักษณะเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวิชาการของประเทศได้ เพราะอยู่ภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ของกองทุนสนับสนุนการวิจัยที่สามารถกระทำได้ (เรื่องเสร็จที่ ๑๔๓/๒๕๕๓)

- **คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด** การใช้อำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องขอปล่อยตัวชั่วคราว เป็นอำนาจโดยเฉพาะของคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ ดังนั้น คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจึงไม่สามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ (๔) แห่งพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดฯ ที่กำหนดให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจวางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามมาตรา ๑๓ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้อนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในเขตพื้นที่คนใดคนหนึ่งหรือหลายคนมีอำนาจพิจารณาปล่อยชั่วคราวได้ เว้นแต่จะมีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดให้อำนาจไว้โดยเฉพาะ (เรื่องเสร็จที่ ๒๗๔/๒๕๕๓)

- คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ไม่สามารถออกระเบียบเกี่ยวกับการมอบอำนาจในการอนุมัติการจ่ายเงินหรืออนุมัติการกู้ยืมเงินของ กองทุนให้แก่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดหรือ คณะกรรมการอื่นได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดไว้โดยเฉพาะแล้วว่าให้อำนาจในการอนุมัติการจ่ายเงินเป็นของคณะกรรมการ บริหารกองทุน และมีได้มีบทบัญญัติมาตราใดกำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้ (เรื่องเสร็จที่ ๔๐๗/๒๕๕๓)

๕.๑.๕ การออกกฎหมายลำดับรองของคณะกรรมการเพื่อให้มีผลใช้บังคับ ย้อนหลัง

โดยทั่วไปการออกกฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อให้มีผลบังคับเปลี่ยนแปลง สิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่มีอยู่ตามกฎหมายในทางที่เป็นคุณเป็นการย้อนหลังย่อมกระทำ ได้หากจำเป็นและสมควรที่จะต้องออกกฎหมายให้มีผลย้อนหลัง ซึ่งการออกกฎหมายที่มีผลใช้บังคับ ย้อนหลังในทางที่เป็นคุณ โดยปกติย่อมกระทำได้ แต่วิธีการที่จะกำหนดให้กฎหมายมีผลย้อนหลัง อย่างไรและเพียงใดนั้น เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาปัจจัย ผลดี ผลเสียที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของกฎหมาย ในแต่ละเรื่อง ต้องคำนึงถึงหลักความเสมอภาค และจะต้องพิจารณาเป็นรายกรณีด้วย เช่น การที่ คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างใช้อำนาจตามมาตรา ๑๒๙ วรรคสาม (๑) แห่ง พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และตามข้อ ๔ ประกอบกับข้อ ๖ (๒) ของระเบียบ คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์ อัตราเงินที่จะจ่ายและ ระยะเวลาการจ่าย พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบคณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างว่าด้วย การจ่ายเงินสงเคราะห์ อัตราเงินที่จะจ่าย และระยะเวลาการจ่าย พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อจ่ายเงินสงเคราะห์ ให้กับลูกจ้างกลุ่มที่หนึ่งได้รับเงินสงเคราะห์ในอัตราหลักสิบเท่าย้อนหลัง ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจ หน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างที่จะพิจารณา โดยจะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับข้อ ๑๐ ข้อ ๑๓ และข้อ ๑๕ ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์ อัตราเงินที่จะจ่าย และระยะเวลาการจ่ายฯ และควรเป็นระเบียบคณะกรรมการกองทุนฯ ที่มีผลใช้ บังคับเป็นการทั่วไป เนื่องจากการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบคณะกรรมการกองทุนฯ ให้มีผลใช้บังคับ ย้อนหลังเพื่อรองรับเฉพาะลูกจ้างกลุ่มที่หนึ่งเท่านั้นจะก่อให้เกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมกับลูกจ้างใน สถานประกอบกิจการอื่นซึ่งมายื่นคำขอรับเงินสงเคราะห์ตามอัตราที่เพิ่มขึ้นเพราะได้รับความ เดือดร้อนเช่นเดียวกัน (เรื่องเสร็จที่ ๓๐๙/๒๕๔๖)

๕.๑.๖ เนื้อหาของกฎหมายลำดับรองที่คณะกรรมการจะประกาศกำหนด ต้องไม่เกินขอบเขตที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ และจะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติ แห่งกฎหมายแม่บท เช่น

- คณะอนุกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัย (อ.ก.ม.) อาศัยอำนาจตามข้อ ๖ ทวิ วรรคสาม แห่งกฎทบวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๙) ออกตามความใน พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย กฎทบวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ในมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งกำหนดให้อำนาจ อ.ก.ม. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเลือก อนุกรรมการ กำหนดเกี่ยวกับการเลือกประธานอนุกรรมการและอนุกรรมการ โดยห้ามมิให้เลือก บุคคลที่เคยดำรงตำแหน่งใน อ.ก.ม. อุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัยนั้น ๆ มาแล้วสองวาระ

ติดต่อกัน มีลักษณะและมีผลเป็นการกำหนดจำนวนวาระการดำรงตำแหน่งของอนุกรรมการฯ ขึ้น ซึ่งไม่อาจถือว่าเป็นการกำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกอนุกรรมการฯ จึงถือเป็นการออกกฎหมายที่เกินกว่าขอบเขตที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ (เรื่องเสร็จที่ ๔๕๑/๒๕๔๗)

- **คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ** มาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดประเภท และขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยที่ไม่มีบทบัญญัติอื่นใดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติบัญญัติให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และคณะกรรมการผู้ชำนาญการมีอำนาจประกาศกำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ประกาศตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฯ จึงไม่อาจกำหนดให้อำนาจคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและคณะกรรมการผู้ชำนาญการใช้ดุลยพินิจในการประกาศกำหนดโครงการหรือกิจการดังกล่าวได้ ไม่ว่าโครงการหรือกิจการนั้นจะเป็นโครงการหรือกิจการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปหรือโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพหรือไม่ (เรื่องเสร็จที่ ๕๘๙-๕๙๐/๒๕๕๓)

๕.๒. การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต้องอยู่ภายใต้หลักความเป็นกลาง

หลักความเป็นกลางเกิดขึ้นจากความคิดพื้นฐานที่ว่า หากบุคคลมีอำนาจสั่งการในเรื่องที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียอยู่ บุคคลนั้นก็จะสูญเสียความเป็นกลางและจะไม่อาจสั่งการโดยปราศจากอคติในเรื่องนั้น ๆ ได้ หลักนี้จึงนำมาใช้ในองค์กรของรัฐที่มีอำนาจวินิจฉัยตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหลักความเป็นกลางของผู้พิพากษาหรือตุลาการซึ่งนำมาสู่หลักการคัดค้านผู้พิพากษาที่มีประโยชน์ได้เสียในคดีมิให้เป็นผู้นิรนัยในคดีนั้น หรือหลักความเป็นกลางขององค์กรฝ่ายปกครองที่ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือกรรมการในคณะกรรมการใด ๆ ที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองพิจารณาและวินิจฉัยสั่งการหรือร่วมประชุมและลงมติในเรื่องใด ๆ ที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียอยู่^{๑๑} ดังนั้น การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจึงต้องอยู่ภายใต้หลักความเป็นกลางเช่นเดียวกัน เช่น อำนาจในการแต่งตั้งอนุกรรมการของคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ แม้ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยการพิจารณาการประพฤติผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดให้ประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ แต่งตั้งอนุกรรมการสืบสวนหรืออนุกรรมการสอบสวนจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่ข้อบังคับกำหนดไว้ แต่หากพิจารณาถึงความเหมาะสมแล้วเห็นว่า คณะกรรมการคุรุสภาเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่พิจารณา วินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ อันเป็นการวินิจฉัยชี้ขาดกรณีที่ได้มีการสืบสวนสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาว่าประพฤติผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพมาแล้ว การกำหนดให้ประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพแต่งตั้งกรรมการคุรุสภาบางคนร่วมเป็นอนุกรรมการสืบสวนหรืออนุกรรมการ

^{๑๑}ดร. บุษผา อัครพิมาน, หลักกฎหมายทั่วไป <http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=920>
สืบค้นวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

สอบสวนในชั้นพิจารณาจึงย่อมไม่เหมาะสม และขัดกับหลักการสืบสวนสอบสวนตามขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรม (เรื่องเสรีที่ ๑๖๐/๒๕๕๒)

๕.๓ การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต้องอยู่ภายใต้หลักแห่งความเสมอภาค

หลักแห่งความเสมอภาค (Principle of equality before the law) เป็นข้อจำกัดอำนาจกระทำการที่ฝ่ายปกครองมีอยู่ตามพระราชบัญญัติฉบับใดฉบับหนึ่ง^{๑๒} อาจกล่าวได้ว่าหลักแห่งความเสมอภาคเป็นสิทธิของราษฎรที่จะได้รับการปฏิบัติจากรัฐอย่างเท่าเทียมกัน องค์กรต่างๆ ของรัฐรวมทั้งฝ่ายปกครอง จะต้องปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญอย่างเดียวกัน และปฏิบัติต่อบุคคลที่ต่างกันในสาระสำคัญแตกต่างกันออกไปตามลักษณะเฉพาะของแต่ละคน ดังนั้น กรณีที่พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ มีเจตนารมณ์ที่จะให้หลักประกันสุขภาพแก่ประชาชนชาวไทยโดยกำหนดให้บริการสาธารณสุขที่ทุกคนจะได้รับจากหน่วยบริการต้องมีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาคเท่ากันทุกคน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการรองรับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และเป็นการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามมาตรา ๕๒ และมาตรา ๘๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเพื่อให้บรรลุถึงหลักการและเจตนารมณ์ดังกล่าว มาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้จึงกำหนดให้**คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ**มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดประเภทและขอบเขตในการให้บริการสาธารณสุขที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิต และอัตราค่าบริการสาธารณสุข และกำหนดมาตรฐานการให้บริการสาธารณสุขของหน่วยบริการและเครือข่ายหน่วยบริการ รวมทั้งกำหนดมาตรการในการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้มีประสิทธิภาพ โดยประเภทและขอบเขตของการบริการสาธารณสุขเป็นไปตามที่คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติประกาศกำหนด ดังนั้น การที่คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจะกำหนดอัตราค่าบริการสาธารณสุขที่ผู้รับบริการจะต้องร่วมจ่ายให้แก่หน่วยบริการให้แตกต่างกันเป็นหลายอัตราหรือแยกประเภทของผู้รับบริการตามฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลนั้น ย่อมเป็นการขัดแย้งต่อหลักการและเจตนารมณ์แห่งบทบัญญัติดังกล่าว (เรื่องเสรีที่ ๔๘๓/๒๕๕๖)

๕.๔ การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต้องทำในรูปของคณะกรรมการ

กรณีที่กฎหมายบัญญัติให้คณะกรรมการคณะใดมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องใด ๆ การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการก็ต้องทำในรูปของคณะกรรมการซึ่งเป็นคณะบุคคล ประธานกรรมการจะใช้อำนาจหน้าที่แต่เพียงลำพังไม่ได้ เนื่องจากกฎหมายประสงค์ให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรกลุ่มที่จะพิจารณาร่วมกันเป็นหมู่คณะ หากประธานกรรมการดำเนินการในเรื่องใดโดยลำพัง การดำเนินการดังกล่าวย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะทำขึ้นโดย

^{๑๒} รศ.ศาสตราจารย์ ดร. วรพจน์ วิศรุตพิชญ์, หลักการว่าด้วย “การกระทำทางปกครองต้องชอบด้วยกฎหมาย”, คู่มือการศึกษาวិชา กฎหมายปกครอง, สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, ๒๕๕๕, หน้า ๑๔๑-๑๔๒.

บุคคลที่ไม่มีอำนาจตามกฎหมาย เช่น สภามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชไม่สามารถออกข้อบังคับของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. ๒๕๒๑ เพื่อกำหนดให้ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวกับงานบริหารทั่วไปของสาขาวิชา และคณะกรรมการประจำสาขาวิชาดำเนินงานเฉพาะการบริหารงานด้านวิชาการเท่านั้นได้ เพราะจะเป็นการผิดไปจากหลักการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชฯ (เรื่องเสร็จที่ ๗๗๕/๒๕๔๗) หรือกรณีคณะกรรมการค่าจ้างตามมาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการค่าจ้าง ดังนั้นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ จึงหมายถึง คณะกรรมการค่าจ้างทั้งคณะ ปลัดกระทรวงแรงงานในฐานะประธานกรรมการค่าจ้างเพียงลำพังจึงไม่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการได้ (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๑/๒๕๕๑)

๕.๕ การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเพื่อกระทำการในเรื่องใดอาจเป็นเงื่อนไขในการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อไป

พนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษจะมีอำนาจในการสืบสวนคดีความผิดทางอาญา เมื่อคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) มีมติให้คดีความผิดทางอาญานั้นเป็นคดีพิเศษแล้วเท่านั้น ดังนั้น หาก กคพ. ยังมิได้มีมติตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๒) ให้คดีความผิดทางอาญาใดเป็นคดีพิเศษ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษจึงยังไม่มีอำนาจสืบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (เรื่องเสร็จที่ ๑๐๑/๒๕๔๘)

๕.๖ การใช้อำนาจของคณะกรรมการในช่วงที่กฎหมายใหม่ยังไม่มีผลใช้บังคับ

กรณีที่มีกฎหมายใหม่ยกเลิกกฎหมายเก่า แต่กฎหมายใหม่ยังไม่มีผลใช้บังคับ คณะกรรมการตามกฎหมายเก่ายังสามารถปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้ต่อไปจนกว่ากฎหมายใหม่จะมีผลใช้บังคับและมีผลเป็นการยกเลิกกฎหมายเก่า เช่น กรณีที่ยังไม่มีการประกาศใช้ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลในการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๖ พ.ศ. ในราชกิจจานุเบกษา ร่างระเบียบดังกล่าวจึงยังไม่มีผลใช้บังคับ การจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลให้กับผู้มีสิทธิได้รับเงินสินบนหรือเงินรางวัลจึงต้องเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลในการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับคณะรัฐมนตรีไม่ได้มีมติให้ยุติการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลทันที ดังนั้น คณะกรรมการวินิจฉัยการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลซึ่งเป็นคณะกรรมการตามระเบียบจึงยังมีอำนาจจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลให้กับผู้มีสิทธิได้รับตามระเบียบต่อไปจนกว่าจะมีการยกเลิกระเบียบดังกล่าว (เรื่องเสร็จที่ ๖๕๐/๒๕๕๐)

๕.๗ การใช้อำนาจของคณะกรรมการชุดเดิมซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระในระหว่างที่คณะกรรมการชุดใหม่ยังไม่เข้ารับหน้าที่

กรณีที่มิพบบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการชุดเดิมซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่ คณะกรรมการชุดเดิมจึงสามารถปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติต่อไปได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เช่น มาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่ การปฏิบัติหน้าที่ต่อไปของกรรมการสิทธิมนุษยชนจึงรวมถึงหน้าที่ทั้งหมดที่มีอยู่ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฯ ซึ่งรวมถึงการที่ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องเป็นผู้ใช้อำนาจในการบริหารราชการและการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภาและกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภาด้วย (เรื่องเสรีที่ ๕๖๕/๒๕๕๐) หรือมาตรา ๘๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติให้กรรมการค่าจ้างซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่เข้ารับหน้าที่ซึ่งต้องแต่งตั้งให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการเดิมพ้นจากตำแหน่ง ระยะเวลาเก้าสิบวันเป็นกำหนดเวลาเร่งรัดให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการใหม่ มิใช่กำหนดเวลาให้กรรมการค่าจ้างเดิมพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้น กรรมการค่าจ้างซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระจึงสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่เข้ารับหน้าที่ แม้ว่าจะพ้นกำหนดเวลาเก้าสิบวันตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ก็ตาม (เรื่องเสรีที่ ๑๒๑/๒๕๕๑)

๕.๘ การใช้อำนาจของคณะกรรมการชุดใหม่ที่เข้าดำเนินการต่อจากคณะกรรมการชุดเดิม

ในกรณีที่การดำเนินการของคณะกรรมการชุดเดิมยังไม่ครบขั้นตอนการดำเนินงานในเรื่องใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ คณะกรรมการชุดใหม่ที่เข้ารับหน้าที่มีดุลพินิจที่จะพิจารณา ทบทวนการดำเนินงานของคณะกรรมการชุดเดิมได้ หากเห็นว่าการดำเนินการของคณะกรรมการชุดเดิมในเรื่องใดมิได้เป็นไปโดยถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือหลักเกณฑ์เงื่อนไขที่หน่วยงานกำหนดไว้ เช่น การที่องค์การตลาดได้ดำเนินการสรรหาผู้อำนวยการองค์การตลาดตามมาตรา ๘ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจฯ จนถึงขั้นตอนได้ผู้ได้รับการเสนอชื่อและมีการตกลงกันในเรื่องค่าตอบแทนแล้ว แต่ไม่ปรากฏว่ามีการเสนอคณะกรรมการองค์การตลาดชุดใดเพื่อให้ความเห็นชอบแต่งตั้งผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้อำนวยการองค์การตลาด ดังนั้น คณะกรรมการองค์การตลาดชุดใหม่ที่เข้าดำเนินการต่อในการสรรหาผู้อำนวยการองค์การตลาดย่อมมีอำนาจตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาดฯ ที่จะพิจารณาว่าจะให้ความเห็นชอบในรายชื่อผู้ได้รับการเสนอชื่อจากการสรรหาตามที่คณะกรรมการองค์การตลาดชุดเดิมได้ดำเนินการไว้หรือไม่ก็ได้ (เรื่องเสรีที่ ๙๗/๒๕๔๙)

๕.๙ การใช้อำนาจแทนคณะกรรมการ

กรณีที่กฎหมายกำหนดให้การดำเนินการเรื่องใดเป็นอำนาจของคณะกรรมการ คณะใดคณะหนึ่งที่จะดำเนินการได้ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และไม่ปรากฏว่ามีบทกฎหมายที่ตราขึ้นภายหลังกำหนดให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นอำนาจของคณะกรรมการคณะอื่น องค์กรอื่นใด หรือบุคคลอื่นใด ดังนั้น คณะกรรมการคณะอื่น องค์กรอื่นใด หรือบุคคลอื่นใดจะก้าวล่วงใช้อำนาจแทนคณะกรรมการตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ไม่ได้ หากฝ่าฝืน การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะเป็นการกระทำโดยไม่มีกฎหมายให้อำนาจกระทำได้ ซึ่งเป็นไปตามหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง (principle of legality) เช่น การที่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้เป็นอำนาจของ**คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร** ในการพิจารณาว่าข้อมูลข่าวสารใดต้องเปิดเผยหรือไม่ และหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยดังกล่าว ดังนั้น แม้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ก.ก.ต.) จะเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่ไม่ปรากฏว่ามีบทกฎหมายใดกำหนดให้ ก.ก.ต. เป็นองค์กรที่มีสิทธิเด็ดขาดในการจะวินิจฉัยว่าข้อมูลใดจะเปิดเผยได้หรือไม่ ซึ่งการจะยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กฎหมายที่ตราขึ้นภายหลังจากพระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับแล้ว จะต้องมิพบัญญัติที่แสดงข้อยกเว้นไว้อย่างชัดเจน ด้วยเหตุนี้ หากข้อมูลข่าวสารที่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้เปิดเผย มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของ ก.ก.ต. ก.ก.ต. ก็ไม่มีอำนาจที่จะไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้ (เรื่องเสร็จที่ ๑๖/๒๕๔๕)

การที่มาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้เป็นอำนาจของ**คณะกรรมการสภาวิศวกร** ในการกำหนดจำนวนกรรมการจรรยาบรรณ ดังนั้น การเสนอญัตติและการลงมติในที่ประชุมใหญ่สภาวิศวกรให้เพิ่มจำนวนกรรมการจรรยาบรรณจากที่คณะกรรมการสภาวิศวกรได้กำหนดไว้ในระเบียบวาระการประชุม จึงเป็นการดำเนินการผิดขั้นตอนที่กฎหมายบัญญัติไว้ การเสนอญัตติและลงมติดังกล่าวจึงมิชอบด้วยกฎหมาย (เรื่องเสร็จที่ ๓๑/๒๕๔๘)

๕.๑๐ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามกฎหมายเฉพาะ/คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง

คณะกรรมการตามกฎหมายเฉพาะหรือคณะกรรมการเฉพาะเรื่องจะมีอำนาจหน้าที่ประการใดย่อมเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายเฉพาะนั้น ๆ และการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามกฎหมายเฉพาะหรือคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง ก็จะเป็นไปตามหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครองเช่นเดียวกัน กล่าวคือ จะต้องมิกฎหมายบัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการกระทำการในเรื่องใด ๆ ไว้ และคณะกรรมการจะต้องปฏิบัติหน้าที่ภายใต้กรอบแห่งกฎหมายที่บัญญัติให้อำนาจไว้ด้วย ดังนั้น หากกฎหมายมิได้บัญญัติให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่กระทำการในเรื่องใด คณะกรรมการย่อมไม่มีอำนาจกระทำการในเรื่องนั้น เช่น

- **อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการครูสภา** ในการบริหารจัดการในสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ (เรื่องเสร็จที่ ๑๖๐/๒๕๕๒)

- **อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ** ในการดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและ

กิจการโทรทัศน์ฯ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย อย่างไรก็ตาม เมื่อการจัดทำแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และแผนความถี่วิทยุสำหรับกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มิได้เป็นกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๘ กทช. ย่อมไม่อาจจัดทำแผนแม่บทดังกล่าวได้ (เรื่องเสร็จที่ ๔๗๗/๒๕๕๑)

- **อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประสานงาน**ในการติดตามกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานตามที่กำหนดในสัญญา และรายงานผลการดำเนินงาน ความคืบหน้า ปัญหา และแนวทางแก้ไขต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อทราบ ซึ่งคณะกรรมการประสานงานที่หน่วยงานเจ้าของโครงการแต่งตั้งขึ้นมาจะมีอำนาจหน้าที่ประการใดบ้าง ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญาว่า กำหนดให้คณะกรรมการประสานงานมีหน้าที่ดำเนินการในเรื่องใด และต้องเป็นไปตามที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดไว้ประกอบกัน ด้วยเหตุนี้ หากสัญญามีได้กำหนดให้คณะกรรมการประสานงานตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐฯ มีหน้าที่อนุมัติหรือพิจารณาให้ความเห็นชอบเรื่องหนึ่งเรื่องใดตามสัญญาแต่ประการใด และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวก็มีได้กำหนดให้คณะกรรมการประสานงานมีอำนาจและหน้าที่พิจารณาอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบตามเงื่อนไขและข้อกำหนดในสัญญาร่วมงานหรือดำเนินการด้วยคณะกรรมการประสานงานย่อมไม่มีอำนาจและหน้าที่ที่จะอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบตามเงื่อนไขและข้อกำหนดในสัญญา

สำหรับกรณีของสัญญาร่วมลงทุนฯ ที่ได้ลงนามหรือดำเนินการมาก่อนที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ จะมีผลใช้บังคับ ซึ่งมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้โครงการซึ่งได้กระทำไปแล้วก่อนพระราชบัญญัตินี้ได้ลงนามใช้บังคับให้เป็นอันใช้ได้ แต่ในการดำเนินการในขั้นตอนต่อไปให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อการดำเนินการในโครงการตามสัญญาอนุญาตฯ ในขั้นตอนต่อไปคงเหลือแต่การกำกับดูแลและติดตามผล ดังนั้น หน่วยงานเจ้าของโครงการจึงต้องจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานขึ้นให้มีอำนาจหน้าที่ติดตามและกำกับดูแลให้มีการดำเนินการตามที่กำหนดในสัญญาอนุญาตฯ และรายงานผลการดำเนินการ ความคืบหน้า ปัญหา และแนวทางแก้ไขต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดตามมาตรา ๒๓ และกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการดำเนินโครงการหรือแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาร่วมลงทุนฯ ภายหลังที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ มีผลใช้บังคับแล้ว แม้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจะมีได้บัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ แต่ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายไม่ประสงค์ให้การอนุญาตหรือการให้สัมปทานและการร่วมทุนระหว่างรัฐกับเอกชนเป็นอำนาจการพิจารณาของบุคคลหรือหน่วยงานเดียว ดังนั้น การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องเสนอต่อคณะกรรมการประสานงานพิจารณา เมื่อคณะกรรมการเห็นชอบด้วยให้รายงานต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด และหากเป็นเรื่องที่มีผลเป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของโครงการหรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ของรัฐ รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดก็ชอบที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว หน่วยงานเจ้าของโครงการจึงจะลงนามแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาได้ หากหน่วยงานเจ้าของโครงการมิได้เสนอเรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาต่อคณะกรรมการประสานงานพิจารณา และมิได้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบ ถือว่าการทำข้อตกลงต่อท้ายสัญญาดังกล่าวมิได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามนัยแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ จึงเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม โดยที่กระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาอันเป็น

นิติกรรมทางปกครอง สามารถแยกออกจากข้อตกลงต่อท้ายสัญญาอนุญาตฯ ที่ทำขึ้นได้ และข้อตกลงต่อท้ายสัญญาอนุญาตฯ ที่ทำขึ้นนั้นยังคงมีผลอยู่ตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นสุดโดยเงื่อนไขเวลาหรือเหตุอื่น ถ้าคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีเหตุผลความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของรัฐหรือประโยชน์สาธารณะ และเพื่อความต่อเนื่องของการให้บริการสาธารณะก็อาจใช้ดุลพินิจพิจารณาให้ความเห็นชอบให้มีการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาดังกล่าวได้ โดยหน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการประสานงานต้องเป็นผู้ดำเนินการเสนอข้อเท็จจริง เหตุผล และความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป (เรื่องเสร็จที่ ๒๙๑/๒๕๕๐ เรื่องเสร็จที่ ๒๙๒/๒๕๕๐ และเรื่องเสร็จที่ ๗๒-๗๓/๒๕๕๑)

- **อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕** โดยโครงการลงทุนในที่หน่วยงานเจ้าของโครงการใช้วิธีมอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียวโดยการให้สัมปทาน และมีวงเงินหรือมูลค่าทรัพย์สินตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป ถือเป็นโครงการที่เป็นการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ และต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ อย่างไรก็ดี หากหน่วยงานเจ้าของโครงการ ได้มีการกำหนดขอบเขตของโครงการและเอกชนผู้ดำเนินการให้บริการเป็นการเฉพาะเจาะจง รวมทั้งได้มีการให้บริการโครงการไปแล้ว จึงเป็นกรณีที่จะต้องนำบทบัญญัติหมวด ๓ การดำเนินโครงการ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เท่าที่ไม่ขัดต่อสภาพแห่งข้อเท็จจริง โดยหน่วยงานเจ้าของโครงการต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๒๑ โดยอนุโลมต่อไป และคณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ มีอำนาจพิจารณา กำหนดขอบเขตของโครงการและเงื่อนไขสำคัญแห่งสัญญาต่อไปได้ (เรื่องเสร็จที่ ๒๙๓/๒๕๕๐)

- **อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาซึ่งเป็นคณะกรรมการเฉพาะเรื่องตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเรื่องนั้น ๆ** โดยที่มาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติว่า ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการใดได้บัญญัติเรื่องใดไว้โดยเฉพาะแล้วให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ ไปใช้บังคับเท่าที่ไม่ซ้ำหรือขัดกับบทบัญญัติดังกล่าว ด้วยเหตุผลดังกล่าว บทบัญญัติในหมวด ๒ ของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ซ้ำหรือขัดกับบทบัญญัติของกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจที่มีบทบัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจวางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งอำนาจหน้าที่นี้ให้รวมถึงการกำหนดราคาค่าบริการสาธารณูปโภคด้วย และเมื่อกรณีไม่เข้าข้อยกเว้นในมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคฯ คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาซึ่งเป็นคณะกรรมการเฉพาะเรื่องตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงไม่สามารถใช้อำนาจในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาตามมาตรา ๓๕ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ เพื่อกำหนดให้บริการสาธารณูปโภคของรัฐวิสาหกิจเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญาได้ (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๒/๒๕๔๔)

๕.๑๑ อำนาจพิจารณาทางปกครอง

มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้นิยามคำว่า “การพิจารณาทางปกครอง” หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่

เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครอง ดังนั้น คณะกรรมการชุดใดที่มีการใช้อำนาจหน้าที่ในลักษณะเป็นการเตรียมการหรือดำเนินการเพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครอง ไม่ว่าคณะกรรมการชุดนั้นจะเป็นผู้ทำคำสั่งทางปกครองเอง หรือเสนอความเห็นต่อผู้มีอำนาจทำคำสั่งทางปกครองต่อไป กรณีจัดว่าเป็น “คณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง” การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดังกล่าวจึงต้องอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ตามกรอบมาตรา ๓ แห่งพระราชดังกล่าว เช่น คณะอนุกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยและการร้องทุกข์ของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย และมีหน้าที่ช่วยคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยหรือ ก.ม. ตลอดจนให้ความเห็นแก่รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยและปลัดทบวงมหาวิทยาลัยในราชการของมหาวิทยาลัยนั้น ๆ คณะอนุกรรมการฯ จึงเป็นคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง (เรื่องเสร็จที่ ๔๕๑/๒๕๔๗)

๕.๑๒ อำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน

๕.๑๒.๑ ต้องมีกฎหมายบัญญัติให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนหรือกระทำการตามที่ได้รับมอบหมาย คณะกรรมการจึงจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานขึ้นได้

(๑) การที่กฎหมายใดได้บัญญัติให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อเป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ตามกฎหมายนั้น ก็ด้วยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้การดำเนินกิจการดังกล่าวกระทำโดยคณะบุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญ หรือเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ตามที่กฎหมายนั้นได้กำหนดไว้โดยเฉพาะ เพื่อให้สามารถดำเนินการในเรื่องนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือเพื่อให้คณะกรรมการนั้นเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินกิจการตามกฎหมายต่อไป ฉะนั้น โดยปกติคณะกรรมการที่กำหนดไว้ในกฎหมายจะต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ด้วยตนเอง จะมอบหมายให้บุคคลอื่นใช้อำนาจหน้าที่แทนไม่ได้ เว้นแต่จะมีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการนั้นมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการอื่น คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานขึ้นเพื่อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนหรือกระทำการตามที่ได้รับมอบหมายต่อไปได้ คณะกรรมการนั้นจึงจะแต่งตั้งคณะกรรมการอื่น คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานขึ้นได้ และในกรณีที่กฎหมายให้อำนาจไว้เช่นนั้น คณะกรรมการอื่น คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นดังกล่าวก็จะเป็นคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการเป็นไปตามหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง ด้วยเหตุนี้ หากกฎหมายไม่ได้บัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการอื่น คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานขึ้นเพื่อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนหรือกระทำการตามที่ได้รับมอบหมายต่อไปได้ แต่คณะกรรมการได้แต่งตั้งคณะกรรมการอื่น คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานขึ้นเพื่อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ได้รับมอบหมาย ก็ไม่ทำให้คณะบุคคลนั้นเป็นคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานตามกฎหมายที่มีอำนาจหน้าที่กระทำการใด ๆ ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เช่น กรณีที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ได้กำหนดให้ **คณะกรรมการประสานงานมีอำนาจหน้าที่แต่งตั้งคณะกรรมการอื่นหรือคณะอนุกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติหน้าที่อย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการประสานงานมอบหมายหรือ**

ให้ดำเนินการแทนคณะกรรมการประสานงานได้ คณะกรรมการประสานงานตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐฯ จึงไม่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการอื่น หรือคณะอนุกรรมการขึ้นดำเนินการใด ๆ แทน และหากมีการแต่งตั้งคณะบุคคลใดเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประสานงาน ก็ไม่ทำให้คณะบุคคลนั้นเป็นคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามกฎหมายที่มีอำนาจหน้าที่ติดตามและกำกับดูแลให้คู่สัญญาปฏิบัติไปตามสัญญาแทนคณะกรรมการประสานงานตามพระราชบัญญัติขึ้นได้ (เรื่องเสร็จที่ ๒๗๙/๒๕๔๐)

(๒) การที่กฎหมายใดบัญญัติให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นเพื่อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนหรือกระทำตามที่ได้รับมอบหมายต่อไปได้นั้น คณะกรรมการก็ต้องแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อช่วยปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการในเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของคณะกรรมการ หากคณะกรรมการไม่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะกระทำการในเรื่องใด แต่คณะกรรมการกลับแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาเพื่อช่วยปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการในเรื่องนั้น การกระทำของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งอาจเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ เช่น ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่เฉพาะเกี่ยวกับบุคคลซึ่งมีอายุไม่เกินยี่สิบห้าปีไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นหญิงหรือชาย การที่คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติมีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนและสตรีจังหวัด และคณะอนุกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนและสตรีอำเภอ เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมและประสานงานการพัฒนาเยาวชนที่มีอายุไม่เกินยี่สิบห้าปี และสตรีที่มีอายุเกินยี่สิบห้าปี จึงเป็นการกระทำที่เกินอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ (เรื่องเสร็จที่ ๑๐๓/๒๕๓๖)

(๓) กรณีที่กฎหมายบัญญัติให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่ได้รับมอบหมาย คณะกรรมการจะมอบหมายให้คณะอนุกรรมการปฏิบัติการหรือดำเนินการในเรื่องใดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งใดหรือคณะกรรมการอื่นใดตามกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้วไม่ได้ หากฝ่าฝืน คณะอนุกรรมการก็ไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะกระทำการในเรื่องนั้นได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เช่น มาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารมีอำนาจในการอนุมัติแผนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ส่วนอำนาจในการอนุมัติโครงการนั้น มาตรา ๓๔ กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการบริหารกองทุนและเลขาธิการ เมื่อพิจารณาหลักการปฏิบัติราชการในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เห็นได้ว่า ผู้มีอำนาจออกคำสั่งทางปกครองจะต้องเป็นผู้ซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้มีอำนาจหน้าที่กระทำการนั้น หรือมิฉะนั้นก็จะต้องได้รับมอบอำนาจมาโดยชอบด้วยกฎหมาย การที่คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรออกระเบียบเพื่อแต่งตั้งคณะอนุกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจังหวัด และกำหนดให้มีอำนาจในการอนุมัติแผนและโครงการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจึงเป็นการกระทำที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด คณะอนุกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจังหวัดจึงไม่มีอำนาจดังกล่าวแต่อย่างใด (เรื่องเสร็จที่ ๕๔๗/๒๕๔๓)

(๔) กรณีที่กฎหมายบัญญัติให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และคณะกรรมการได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาขณะหนึ่ง โดยกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนใดเป็นอนุกรรมการ ผู้ที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่อนุกรรมการดังกล่าวได้ ต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการในตำแหน่งซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้บังคับบัญชาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ

พลเรือนฯ เท่านั้น ไม่รวมถึงผู้ช่วยปฏิบัติราชการ เช่น กรณีคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคแต่งตั้งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำจังหวัดตาก โดยมีอุตสาหกรรมจังหวัดตากเป็นอนุกรรมการฯ ด้วยผู้หนึ่ง เมื่อ “ผู้ช่วยปฏิบัติราชการ” มิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งอุตสาหกรรมจังหวัดหรือผู้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว การที่จังหวัดตากมีคำสั่งแต่งตั้งอุตสาหกรรมจังหวัดสุโขทัยช่วยปฏิบัติราชการจังหวัดตากเป็นอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำจังหวัดตาก จึงไม่มีผลตามกฎหมายที่จะให้ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการได้ (เรื่องเสร็จที่ ๔๖๘/๒๕๒๘)

๕.๑๒.๒ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่ได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการ

ในส่วนของอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามที่กฎหมายต่าง ๆ บัญญัติไว้อาจแบ่งออกได้เป็น ๓ แบบ คือ

แบบที่ ๑ กฎหมายส่วนมากจะบัญญัติให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย กล่าวคือ คณะกรรมการจะมีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งในทางปฏิบัติ คณะกรรมการจะกำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ เช่น การเสนอความเห็นในเรื่องที่คณะกรรมการจะต้องพิจารณา หรือการพิจารณาข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดในปัญหาใดปัญหาหนึ่งก่อนนำเสนอคณะกรรมการ

แบบที่ ๒ กฎหมายบางฉบับได้บัญญัติให้คณะกรรมการมีอำนาจกระทำการแทนคณะกรรมการได้ เช่น มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้ ก.พ. มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญ เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ. วิสามัญ” เพื่อทำการใด ๆ แทนได้ ซึ่งในทางปฏิบัติ ก.พ. ได้แต่งตั้ง อ.ก.พ. วิสามัญทำการแทน ก.พ. หลายคณะ เช่น อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์

แบบที่ ๓ กฎหมายบางฉบับได้กำหนดขอบอำนาจหน้าที่ของคณะทำงานไว้โดยเฉพาะ เช่น กรณีมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยสมาชิกหรือบุคคลใด เพื่อทำการศึกษาหรือดำเนินกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ซึ่งกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย มิใช่การทำการแทนคณะกรรมการไม่อาจมอบหมายให้คณะกรรมการกระทำการใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบถึงสิทธิและผลประโยชน์ของคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ หากฝ่าฝืน การปฏิบัติการของคณะกรรมการจะเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากไม่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจกระทำการใด ๆ อันเป็นการกระทบกระเทือนสิทธิของบุคคลได้ ดังเช่น กรณีที่คณะกรรมการคุ้มครองการทำงานไม่อาจมอบหมายให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดกรณีต่าง ๆ ตามมาตรา ๗๘ (๑) ถึง (๔) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ แทนคณะกรรมการได้ (เรื่องเสร็จที่ ๔๘/๒๕๒๗) กรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาซึ่งเป็นคณะกรรมการเฉพาะเรื่องตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ไม่อาจมอบอำนาจและหน้าที่ตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๘ ให้คณะกรรมการติดตามสอดส่องและวินิจฉัยการโฆษณาได้ เพราะจะไม่สามารถลงโทษทางอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืน หรือจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่อาจใช้สิทธิอุทธรณ์ได้ตามกฎหมาย (เรื่องเสร็จที่ ๒๒๗/๒๕๓๕) กรณีที่คณะกรรมการพิจารณาคำตอบแทนผู้เสียหาย และคำทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยใน

คดีอาญา ไม่อาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการใช้อำนาจตามมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ เกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติค่าตอบแทน ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัติ ซึ่งเป็นอำนาจโดยเฉพาะของคณะกรรมการได้ (เรื่องเสร็จที่ ๔๘๕/๒๕๕๔) กรณีที่**คณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุข**ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาอุทธรณ์คำร้องขอรับเงินช่วยเหลือเบื้องต้นของเด็กชาย ช. โดยมีโรงพยาบาล ร. เป็นหน่วยบริการที่ให้การรักษา คณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุขหรือคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจให้หน่วยบริการโรงพยาบาล ร. ส่งข้อมูลการรักษาและเวชระเบียนซึ่งเป็นข้อมูลของผู้ร้องอุทธรณ์ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ ฯ ได้ เพราะการขอข้อมูลการรักษาและเวชระเบียนดังกล่าวก็เพื่อประโยชน์ต่อการพิจารณาคำร้องขอรับเงินช่วยเหลือของผู้ร้องอุทธรณ์จึงไม่เป็นการนำไปเปิดเผยในประการที่น่าจะทำให้ผู้ร้องอุทธรณ์ขอรับเงินช่วยเหลือเสียหายแต่ประการใด (เรื่องเสร็จที่ ๘๓๒/๒๕๕๔)

ส่วนกรณีที่กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่แต่งตั้งคณะทำงานและกำหนดขอบอำนาจหน้าที่ของคณะทำงานไว้โดยเฉพาะนั้น หากคณะกรรมการได้แต่งตั้งคณะกรรมการอื่นขึ้นมาคณะหนึ่ง โดยไม่ได้ใช้ชื่อว่าคณะทำงาน คณะกรรมการอื่นที่ได้รับแต่งตั้งยังคงมีฐานะเพียงคณะทำงานและมีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายเท่านั้น ไม่ได้ทำให้คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในความหมาย “คณะกรรมการ” ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๒๓ แต่อย่างใด เช่น **กรณีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ**แต่งตั้งคณะบุคคลเพื่อดำเนินการตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยมีได้ใช้ชื่อว่าคณะทำงานแต่ใช้ชื่อว่าคณะกรรมการแทน (เรื่องเสร็จที่ ๖๖๐/๒๕๔๔)

ภาคผนวก

สรุปย่อเรื่องเสร็จคณะกรรมการกฤษฎีกาและคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

อำนาจหน้าที่

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๒๐

เรื่องเสร็จที่ ๒๐๓/๒๕๒๐ มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. ฉะนั้น ส.ป.ก. จึงมีอำนาจกำหนดระเบียบเกี่ยวกับเรื่องใดๆ เพื่อการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. และควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. ได้ นอกจากนั้น ใน มาตรา ๑๙ (๑๒) ยังรวมถึงอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการ กำหนดกิจการและระเบียบการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. หรือสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมได้อีกด้วย เมื่อการยืมทรัพย์สินของ ส.ป.ก. เพื่อใช้ใน โครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นไปเพื่อการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินและอยู่ในขอบบริหารงานของ ส.ป.ก. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางระเบียบการยืมทรัพย์สินของ ส.ป.ก. ได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๒๒

เรื่องเสร็จที่ ๗๐/๒๕๒๒ แม้กฎหมายจะมีได้ระบุให้ผู้ใดเป็นผู้ใดมีอำนาจแต่งตั้งเลขานุการ หรือผู้ช่วยเลขานุการไว้ด้วยก็ตามแต่โดยแบบแผนระเบียบปฏิบัติราชการ ในรูปคณะกรรมการแล้ว คณะกรรมการย่อมแต่งตั้งให้บุคคลใดเป็น เลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการเพื่อช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ได้ และโดยที่ มาตรา ๑๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาเบี่ยงประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๑๙ กำหนดไว้ว่าเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการหรือ คณะอนุกรรมการให้ได้รับเบี้ยประชุมเช่นเดียวกับกรรมการหรือ อนุกรรมการ แล้วแต่กรณี โดยมีได้กำหนดว่าต้องเป็นเลขานุการหรือ ผู้ช่วยเลขานุการที่ได้รับการแต่งตั้งเช่นเดียวกับกรรมการหรือ อนุกรรมการ ฉะนั้น เลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการที่จะได้เบี้ยประชุม ตามพระราชกฤษฎีกานี้จึงหมายความว่ารวมถึงเลขานุการหรือ ผู้ช่วยเลขานุการตามความเป็นจริงที่คณะกรรมการแต่งตั้งให้ปฏิบัติ หน้าที่ด้วย

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๒๗

เรื่องเสร็จที่ ๔๘/๒๕๒๗

การพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดข้อขัดแย้ง คำร้องทุกข์ และคำชดเชยค่าทดแทน และเรื่องอื่น ๆ ตามมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นการพิจารณาที่อาจมีผลกระทบถึงสิทธิและผลประโยชน์ของคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ ซึ่งไม่ควรให้อำนาจคณะกรรมการมอบหมายให้บุคคลอื่นทำการแทนได้ และเมื่อพิจารณามาตรา ๙๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวประกอบด้วยแล้ว จะเห็นได้ว่ากรณีที่คณะกรรมการได้มีคำวินิจฉัยประการใด หากคู่กรณีไม่พอใจคำวินิจฉัยนั้นอาจอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ ฉะนั้น หากมอบหมายให้คณะอนุกรรมการวินิจฉัยแทนได้แล้ว คู่กรณีจะอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีไม่ได้ เพราะคู่กรณีมีสิทธิอุทธรณ์แต่เฉพาะคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเท่านั้น นอกจากนี้ กฎหมายได้ให้ความสำคัญในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ตามมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวของคณะกรรมการโดยบัญญัติให้วิธีพิจารณาของคณะกรรมการให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด ซึ่งย่อมแปลความได้ว่ารัฐมนตรีจะกำหนดระเบียบให้คลุมถึงวิธีพิจารณาของคณะอนุกรรมการไม่ได้ คณะกรรมการคุ้มครองการทำงานจึงไม่อาจให้คณะอนุกรรมการมีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดกรณีต่าง ๆ ตามมาตรา ๗๘ (๑) ถึง (๔) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ แทนคณะกรรมการได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๒๘

เรื่องเสร็จที่ ๔๖๘/๒๕๒๘

คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นผู้ที่มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำจังหวัดตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่บัญญัติว่า คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมอบหมายก็ได้ คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำจังหวัดคณะหนึ่ง โดยมี “อุตสาหกรรมจังหวัด” เป็นอนุกรรมการฯ ด้วยผู้หนึ่ง คำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งอุตสาหกรรมจังหวัดโดยเฉพาะเป็นอนุกรรมการฯ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคฯ ซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว หรือผู้รักษาการในตำแหน่งซึ่งได้รับแต่งตั้งจากผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ เท่านั้นที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่อนุกรรมการดังกล่าวได้ ฉะนั้น “ผู้ช่วยปฏิบัติราชการ” จึงไม่สามารถปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของอุตสาหกรรมจังหวัดในฐานะอนุกรรมการฯตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคฯ ได้ เพราะ “ผู้ช่วยปฏิบัติราชการ” นั้น มิใช่ผู้ดำรงตำแหน่ง

อุตสาหกรรมจังหวัดหรือผู้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว ดังนั้น การที่จังหวัดตากมีคำสั่งแต่งตั้งอุตสาหกรรมจังหวัดสุโขทัยช่วยปฏิบัติราชการจังหวัดตากเป็นอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำจังหวัดตาก จึงไม่มีผลตามกฎหมายที่จะให้ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการฯ ได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๓๓

เรื่องเสร็จที่ ๔๖๗/๒๕๓๓ แม้ว่าบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๓ จะมีได้กำหนดเรื่องการย้ายโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน แต่เมื่อพิจารณาถึงอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดตามมาตรา ๑๗ จะเห็นได้ว่า คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้ง บริหารรวมปรับปรุง และเลิกโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตาม (๓) ของมาตรา ๑๗ ดังกล่าว ซึ่งการย้ายที่ตั้งโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดไปยังสถานที่แห่งใหม่ที่เหมาะสมยิ่งขึ้น ถือได้ว่าเป็นการบริหารหรือการปรับปรุงโรงเรียน และความเห็นดังกล่าวนี้เป็นการสอดคล้องกับมาตรา ๑๗ (๒) ที่บัญญัติให้คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และหากคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเห็นว่าการให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดยังไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติก็มีอำนาจพิจารณายับยั้งและสั่งแก้ไขการกระทำของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดได้ตามมาตรา ๖ (๗) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษาฯ ดังนั้น คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดจึงเป็นผู้มีอำนาจและหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบในการย้ายที่ตั้งโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตามมาตรา ๑๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๓

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๓๖

เรื่องเสร็จที่ ๑๐๓/๒๕๓๖ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นอำนาจหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการประสานงานในด้านส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนทั้งสิ้น ซึ่งคำว่า “เยาวชน” ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว หมายความว่าบุคคลซึ่งมีอายุไม่เกินยี่สิบห้าปี ดังนั้น คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติจึงมีอำนาจหน้าที่เฉพาะที่เกี่ยวกับบุคคล

ซึ่งมีอายุไม่เกินยี่สิบห้าปีไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นหญิงหรือชาย การที่คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติมีคำสั่งแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนและสตรีจังหวัด และ คณะอนุกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนและสตรีอำเภอ โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนซึ่งมีอายุไม่เกินยี่สิบห้าปีแล้ว และส่งเสริมและพัฒนาสตรีซึ่งมีอายุเกินยี่สิบห้าปีด้วย จึงเป็นการกระทำ ที่เกินอำนาจหน้าที่

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๓๙

เรื่องเสร็จที่ ๒๒๗/๒๕๓๙ แม้ว่าคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาซึ่งเป็นคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ จะมีอำนาจแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามอบหมายตามมาตรา ๑๕ และ ไม่มีบทบัญญัติห้ามการมอบอำนาจไว้ก็ตาม แต่อำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และ มาตรา ๒๘ ซึ่งเป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค หรือคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง กล่าวคือ มาตรา ๑๗ บัญญัติให้ คณะกรรมการและคณะกรรมการเฉพาะเรื่องมีอำนาจสั่งให้บุคคลหนึ่ง บุคคลใดส่งเอกสารหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีผู้ร้องทุกข์หรือเรื่องอื่นใด ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคมาพิจารณา รวมทั้งให้บุคคล ที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงด้วยนั้น ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ หรือคณะกรรมการเฉพาะเรื่องตามมาตรานี้จะต้องรับโทษทางอาญาตามที่ บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๖ ส่วนมาตรา ๑๘ วรรคสอง บัญญัติให้ คณะกรรมการหรือคณะกรรมการเฉพาะเรื่องคำนึงถึงความเสียหาย ที่อาจเกิดขึ้นแก่ทั้งผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจก่อนที่จะกำหนดหรือ ออกคำสั่งใด ๆ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคฯ และในกรณีที่ เห็นสมควรให้คณะกรรมการหรือคณะกรรมการเฉพาะเรื่องมีอำนาจ กำหนดเงื่อนไขหรือวิธีการชั่วคราวในการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งนั้นได้ด้วย สำหรับมาตรา ๒๘ บัญญัติให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการว่าด้วยการ โฆษณาในการออกคำสั่งให้ผู้กระทำการโฆษณาพิสูจน์เพื่อแสดงความจริง ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าข้อความใดที่ใช้ในการโฆษณาเป็นเท็จหรือ เกินความจริงตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง (๑) ได้ โดยบัญญัติให้ผู้ที่ไม่ ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาดังกล่าวจะต้องรับโทษ ทางอาญาตามมาตรา ๔๙ และในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการ โฆษณาใช้อำนาจสั่งการตามวรรคสองของมาตรา ๒๘ นี้ ผู้ที่ได้รับคำสั่ง ดังกล่าวก็มีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๔๓ ฉะนั้น คณะกรรมการว่าด้วยการ โฆษณาจึงไม่อาจมอบอำนาจและหน้าที่ตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘

และมาตรา ๒๘ ให้คณะกรรมการติดตามสอดส่องและวินิจฉัยการโฆษณาได้ เพราะจะไม่สามารถลงโทษทางอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืน หรือจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่อาจใช้สิทธิอุทธรณ์ได้ตามกฎหมาย

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๐

เรื่องเสร็จที่ ๒๗๙/๒๕๔๐ พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีวัตถุประสงค์ที่จะให้คณะกรรมการประสานงานเป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายนี้โดยเฉพาะตัว ไม่ได้ให้อำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการอื่นหรือคณะกรรมการเข้าดำเนินการกิจการต่างๆ ตามกฎหมายดังกล่าวแทน ซึ่งแตกต่างจากบทกฎหมายอื่นที่หากประสงค์จะให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการต่อไปได้จะบัญญัติไว้ชัดแจ้ง ดังนั้น คณะกรรมการประสานงานตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงไม่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการอื่น หรือคณะกรรมการขึ้นดำเนินการใดๆ แทน และหากมีการแต่งตั้งคณะบุคคลใดเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประสานงาน ก็ไม่ทำให้คณะบุคคลนั้นเป็นคณะกรรมการหรือคณะกรรมการตามกฎหมายที่มีอำนาจหน้าที่ติดตามและกำกับดูแลให้คู่สัญญาปฏิบัติไปตามสัญญาแทนคณะกรรมการประสานงานตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นได้

เรื่องเสร็จที่ ๒๘๐/๒๕๔๐ โดยที่พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ มีเจตนารมณ์ที่จะให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้บริโภคที่ถูกละเมิดสิทธิ โดยมาตรา ๑๐ (๗) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคฯ บัญญัติให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคได้ ซึ่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีได้ดำเนินคดีในฐานะเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากผู้ประกอบการโดยตรง แต่เป็นผู้ที่กฎหมายกำหนดให้อำนาจดำเนินคดีแทนผู้เสียหายที่แท้จริง หรือในกรณีที่อาจไม่มีผู้ใดได้รับความเสียหายโดยตรง ก็เป็นการดำเนินคดีเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคเป็นการทั่วไป ดังนั้น ในการดำเนินคดีเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคดีดังกล่าว จึงต้องดำเนินการตามกระบวนการที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น กล่าวคือ เมื่อคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเห็นว่าสมควรดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคตามมาตรา ๑๐ (๗) ไม่ว่าจะกรณีคณะกรรมการเป็นผู้ริเริ่มให้มีการดำเนินคดีเองหรือเป็นการดำเนินคดีตามที่ผู้ร้องขอ คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะต้องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคเพื่อให้มี “หน้าที่” ดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาแก่ผู้กระทำการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในศาลตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคฯ

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๒

เรื่องเสร็จที่ ๗๙๑/๒๕๔๒ เนื่องจากคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดทำหน้าที่ในลักษณะเช่นเดียวกับ อ.ก.ค. กรม หรือ อ.ก.ค. จังหวัด ที่เป็นหน่วยงานบริหารงานบุคคลในการให้ความเห็นชอบ การบรรจุ การแต่งตั้ง หรือการย้ายข้าราชการครูแต่ละระดับเท่านั้น มิได้มีสถานะเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับบริหารงานบุคคลแต่อย่างใด ฉะนั้น ในการบรรจุ การแต่งตั้ง หรือการย้ายข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้อำนวยการการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ และ คณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) กำหนด โดยคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๓ ไม่มีอำนาจในการกำหนดหน้าที่และเงื่อนไขในเรื่องดังกล่าว อย่างไรก็ดี คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติอาจวางแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว เพื่อความสอดคล้อง และเหมาะสมกับความต้องการในแต่ละท้องถิ่น โดยไม่ขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ และ ก.ค. กำหนดได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๓

เรื่องเสร็จที่ ๕๔๗/๒๕๔๓ คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรได้อาศัยอำนาจตาม มาตรา ๑๕ (๑๒) และ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนา เกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ออกระเบียบคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนา เกษตรกร ว่าด้วยการกระจายอำนาจการบริหาร พ.ศ. ๒๕๔๓ เพื่อกระจายอำนาจการบริหารงานของกองทุนออกไปสู่ระดับจังหวัด โดยแต่งตั้งคณะอนุกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจังหวัด ให้มีหน้าที่ในการดำเนินกิจการต่างๆ รวมทั้งการพิจารณาอนุมัติแผนหรือ โครงการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรด้วย เมื่อพิจารณาบทบัญญัติ พระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ จะเห็นว่ากฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการบริหารมีอำนาจ ในการอนุมัติแผนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ส่วนอำนาจในการอนุมัติ โครงการนั้น มาตรา ๓๔ กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการบริหาร กองทุนและเลขาธิการ ซึ่งเมื่อพิจารณาหลักการปฏิบัติราชการตาม

มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติว่า “คำสั่งทางปกครองจะต้องกระทำโดยเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้น” ซึ่งหมายความว่า ผู้มีอำนาจออกคำสั่งทางปกครองจะต้องเป็นผู้ซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้มีอำนาจหน้าที่กระทำการนั้น หรือมิฉะนั้นก็จะต้องได้รับมอบอำนาจมาโดยชอบด้วยกฎหมาย การที่คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรอกระเบียบเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจังหวัด และกำหนดให้มีอำนาจในการอนุมัติแผนและโครงการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจึงเป็นการกระทำที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจังหวัดจึงไม่มีอำนาจดังกล่าวแต่อย่างใด

เรื่องเสร็จที่ ๗๐๑/๒๕๔๓ โดยที่พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่มีบทบัญญัติใดที่ให้อำนาจคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการฯ รวมทั้งมาตรา ๑๓ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจก็ได้กำหนดอำนาจในการแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาไว้ ดังนั้น คณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจจึงแต่งตั้งที่ปรึกษาไม่ได้ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ ไม่มีบทบัญญัติใดที่ให้อำนาจคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทแต่งตั้งที่ปรึกษาได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น คณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทจึงไม่อาจแต่งตั้งที่ปรึกษาได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๔

เรื่องเสร็จที่ ๑๓๒/๒๕๔๔ โดยที่มาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติว่า ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการใด ได้บัญญัติเรื่องใดไว้ โดยเฉพาะแล้วให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ ไปใช้บังคับเท่าที่ไม่ซ้ำหรือขัดกับบทบัญญัติดังกล่าว ด้วยเหตุผลดังกล่าว บทบัญญัติในหมวด ๒ ของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ซ้ำหรือขัดกับบทบัญญัติของกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจที่มีบทบัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจวางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไป ซึ่งกิจการของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งอำนาจหน้าที่นี้ให้รวมถึงการกำหนดราคาค่าบริการสาธารณูปโภคด้วย และเมื่อกรณีไม่เข้าข้อยกเว้นในมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคฯ คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาซึ่งเป็นคณะกรรมการเฉพาะเรื่องตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

จึงไม่สามารถใช้อำนาจในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาตาม มาตรา ๓๕ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ เพื่อกำหนดให้บริการสาธารณสุขบริโภคของรัฐวิสาหกิจ เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญาได้

เรื่องเสร็จที่ ๕๙๑/๒๕๔๔ กรณีที่มีการยุบเลิกองค์การอุตสาหกรรมห้องเย็น และมาตรา ๕ และ มาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกายุบเลิกองค์การอุตสาหกรรมห้องเย็นฯ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งบุคคลขึ้น คณะหนึ่งเป็นคณะกรรมการผู้ชำระบัญชีขององค์การอุตสาหกรรม ห้องเย็น และให้นำบทบัญญัติหมวด ๕ ลักษณะ ๒๒ ในบรรพ ๓ แห่ง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับแก่อำนาจและหน้าที่ของ คณะกรรมการผู้ชำระบัญชีขององค์การอุตสาหกรรมห้องเย็นโดยอนุโลม คณะกรรมการฯ จึงเป็นผู้มีอำนาจชำระสะสางการทำงานขององค์การ อุตสาหกรรมห้องเย็นให้เสร็จไปตามบทบัญญัติมาตรา ๑๒๕๐ แห่ง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งการชำระสะสางการงานดังกล่าว ย่อมหมายความว่ารวมถึงการดำเนินการให้มีการชำระหนี้ให้แก่องค์การ อุตสาหกรรมห้องเย็นหรือการชำระหนี้ที่ไม่มีมูลตามกฎหมายให้แก่ บุคคลใด ๆ ด้วย เพื่อยุติปัญหาหนี้สินทั้งหมดขององค์การอุตสาหกรรม ห้องเย็น ดังนั้น จึงย่อมรวมถึงการพิจารณาจ่ายเงินเดือนระหว่างถูก พักงาน เงินบำเหน็จ และเงินค่าชดเชยของพนักงานด้วย นอกจากนี้ ในการชำระบัญชี คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ที่จะติดตามเอา ทรัพย์สินหนี้สินขององค์การอุตสาหกรรมห้องเย็นคืนมาด้วยเช่นกัน หากปรากฏว่าบุคคลภายนอกมีภาระหนี้สินต้องชำระแก่องค์การ อุตสาหกรรมห้องเย็น คณะกรรมการฯ จึงมีหน้าที่ที่จะดำเนินการตามมาตรา ๑๒๕๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ติดตามเรียกเอาทรัพย์สิน หนี้สิน คืนให้แก่องค์การอุตสาหกรรมห้องเย็น และหากจำเป็นก็ต้อง ดำเนินการบังคับให้มีการชำระหนี้ต่อไปด้วย

เรื่องเสร็จที่ ๖๔๕/๒๕๔๔ มาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้กำหนดให้การวางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไป ซึ่งกิจการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เป็นอำนาจและ หน้าที่ของคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และให้อำนาจ คณะกรรมการออกข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานต่าง ๆ ส่วนผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยฯ กำหนดให้เป็น ผู้ดำเนินกิจการของ ททท. ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ ของ ททท. และตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายที่

คณะกรรมการกำหนด รวมทั้งการวางรูปการจัดองค์กรโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จากบทบัญญัติดังกล่าว จึงเห็นได้ว่า การบริหารงานของ ททท. เป็นการบริหารงานโดยคณะกรรมการซึ่งจะเป็นผู้วางนโยบายและออกข้อบังคับต่าง ๆ ส่วนผู้ว่าการจะเป็นผู้รับนโยบายและข้อบังคับที่กำหนดไว้ไปปฏิบัติให้เกิดผล ดังนั้น ในกรณีของการวางรูปการจัดองค์กร ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน ไม่ว่าในด้านการจัดการบุคลากร หรืองบประมาณ อันเป็นเรื่องที่สำคัญ ผู้ว่าการจึงจำเป็นต้องให้คณะกรรมการให้ความเห็นชอบก่อนตามมาตรา ๒๘ (๑) และต้องออกเป็นข้อบังคับของคณะกรรมการตามมาตรา ๒๒ (๔) ซึ่งในส่วนของผู้ว่าการก็นำกฎเกณฑ์ดังกล่าวไปออกระเบียบเพื่อกำหนดในรายละเอียดของการวางรูปการจัดองค์กรต่อไปตามมาตรา ๒๘ (๓) โดยจะต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนดไว้ นอกจากนี้ การวางกฎเกณฑ์ในเรื่องการวางรูปการจัดองค์กรเป็นข้อบังคับยังสอดคล้องกับลักษณะการบังคับใช้ ซึ่งจะต้องมีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไปให้ประชาชนและพนักงานรับทราบถึงการวางรูปการจัดองค์กรของ ททท. ในลักษณะของ “กฎ” ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ อีกด้วย

เรื่องเสร็จที่ ๖๖๐/๒๕๔๔

มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยสมาชิกหรือบุคคลใดเพื่อการศึกษาหรือดำเนินกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จากบทบัญญัตินี้ดังกล่าว ย่อมเห็นได้ว่า สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยสมาชิกหรือบุคคลใดเพื่อการศึกษา หรือดำเนินกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ ข้อเท็จจริงปรากฏว่าสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้แต่งตั้งคณะบุคคลเพื่อดำเนินการตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฯ โดยมีได้ใช้ชื่อว่าคณะทำงาน แต่ใช้ชื่อว่าคณะกรรมการแทน ซึ่งการใช้ชื่อเรียกคณะทำงานตามบทบัญญัติมาตรา ๑๑ เป็นคณะกรรมการสามารถกระทำได้ แต่คณะกรรมการดังกล่าวยังคงมีฐานะเพียงคณะทำงานและมีอำนาจหน้าที่ดังที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเท่านั้น ไม่ได้ทำให้คณะบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในความหมาย “คณะกรรมการ” ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาเบี่ยงประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๒๓ แต่อย่างใด

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๕

เรื่องเสร็จที่ ๑๖/๒๕๔๕

แม้คณะกรรมการการเลือกตั้งจะเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญ

ก็ตาม แต่ไม่ปรากฏว่ามีบทกฎหมายใดกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรที่มีสิทธิเด็ดขาดในการจะวินิจฉัยว่าข้อมูลใดจะเปิดเผยได้หรือไม่ ซึ่งในการจะยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นั้น กฎหมายที่ตราขึ้นภายหลังจากพระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับแล้ว จะต้องมีบทบัญญัติที่แสดงข้อยกเว้นไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงอยู่ภายใต้บังคับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ และการพิจารณาให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจะอยู่ในอำนาจการพิจารณาทบทวนของ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นองค์กรที่กฎหมายจัดให้มีอำนาจให้เป็นองค์กรในการสร้างบรรทัดฐานว่าข้อมูลข่าวสารใดต้องเปิดเผยหรือไม่ และหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ หากข้อมูลข่าวสารที่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้เปิดเผย มีผลกระทบต่อ การดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้ง ก็ไม่มีอำนาจที่จะไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้ เนื่องจากเป็นอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จะพิจารณา ทบทวนคำสั่งการไม่เปิดเผยของหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งอาจมีข้อสังเกต เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามที่เห็นสมควรก็ได้ ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้มีคำวินิจฉัยแล้ว ผู้ที่เกี่ยวข้องย่อมจะต้องมีหน้าที่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยนั้น

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๖

เรื่องเสร็จที่ ๓๐๙/๒๕๔๖ โดยทั่วไปการออกกฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อให้มีผลบังคับเปลี่ยนแปลงสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่มีอยู่ตามกฎหมายในทางที่เป็นคุณเป็นการย้อนหลังย่อมกระทำได้ หากจำเป็นและสมควรที่จะต้องออกกฎหมายให้มีผลย้อนหลัง ซึ่งการออกกฎหมายที่มีผลใช้บังคับย้อนหลังในทางที่เป็นคุณ โดยปกติย่อมกระทำได้ แต่วิธีการที่จะกำหนดให้กฎหมายมีผลย้อนหลังอย่างไรและเพียงใดนั้น เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาปัจจัย ผลดี ผลเสียที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของกฎหมายในแต่ละเรื่อง ต้องคำนึงถึงหลักความเสมอภาค และจะต้องพิจารณาเป็นรายกรณีด้วย ซึ่งกรณีที่คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างใช้อำนาจตามมาตรา ๑๒๙ วรรคสาม (๑) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่บัญญัติให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารและการจ่ายเงินสงเคราะห์ลูกจ้างโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี และตามข้อ ๔ ประกอบกับข้อ ๖ (๒) ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์

อัตราเงินที่จะจ่ายและระยะเวลาการจ่าย พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่กำหนดให้อำนาจคณะกรรมการกองทุนให้ความเห็นชอบในการจ่ายเงินสงเคราะห์ของกองทุนกรณีอื่นนอกเหนือจากค่าชดเชยได้ แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบคณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์อัตราเงินที่จะจ่าย และระยะเวลาการจ่าย พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อจ่ายเงินสงเคราะห์ให้กับลูกจ้างกลุ่มที่หนึ่งได้รับเงินสงเคราะห์ในอัตราหกสิบเท่าย้อนหลังได้หรือไม่ เป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างที่จะพิจารณา โดยจะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับข้อ ๑๐ ข้อ ๑๓ และข้อ ๑๕ ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์ อัตราเงินที่จะจ่าย และระยะเวลาการจ่ายฯ ที่กำหนดให้จ่ายค่าชดเชยหรือเงินอื่นให้แก่ลูกจ้างในคราวเดียวกันทั้งจำนวนโดยให้ลูกจ้างมายื่นคำขอรับเงินสงเคราะห์ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พนักงานตรวจแรงงานมีคำสั่ง และการกำหนดระเบียบคณะกรรมการกองทุนฯ เพื่อให้มีผลย้อนหลังก็ควรเป็นระเบียบคณะกรรมการกองทุนฯ ที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป เนื่องจากการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบคณะกรรมการกองทุนฯ ให้มีผลใช้บังคับย้อนหลังเพื่อรองรับเฉพาะลูกจ้างกลุ่มที่หนึ่งเท่านั้นจะก่อให้เกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมกับลูกจ้างในสถานประกอบกิจการอื่นซึ่งมายื่นคำขอรับเงินสงเคราะห์ตามอัตราที่เพิ่มขึ้นเพราะได้รับความเดือดร้อนเช่นเดียวกัน

เรื่องเสรีจที่ ๔๘๓/๒๕๔๖

พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ มีเจตนารมณ์ที่จะให้หลักประกันสุขภาพแก่ประชาชนชาวไทยโดยกำหนดให้บริการสาธารณสุขที่ทุกคนจะได้รับจากหน่วยบริการต้องมีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาคเท่ากันทุกคน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการรองรับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และเป็นการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามมาตรา ๕๒ และมาตรา ๘๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเพื่อให้บรรลุถึงหลักการและเจตนารมณ์ดังกล่าว มาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้จึงกำหนดให้คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดประเภทและขอบเขตในการให้บริการสาธารณสุขที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิต และอัตราค่าบริการสาธารณสุข และกำหนดมาตรฐานการให้บริการสาธารณสุขของหน่วยบริการและเครือข่ายหน่วยบริการ รวมทั้งกำหนดมาตรการในการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้มีประสิทธิภาพ โดยประเภทและขอบเขตของการบริการสาธารณสุขเป็นไปตามที่คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติประกาศกำหนด ดังนั้น การที่คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจะกำหนดอัตราค่าบริการสาธารณสุขที่ผู้รับบริการจะต้องร่วมจ่ายให้แก่หน่วยบริการให้แตกต่างกันเป็นหลายอัตราหรือแยกประเภทของผู้รับบริการตามฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลนั้น ย่อมเป็นการขัดแย้งต่อหลักการและเจตนารมณ์แห่งบทบัญญัติดังกล่าว

เรื่องเสร็จที่ ๗๒๖/๒๕๔๖ เนื่องจากมาตรา ๑๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติให้คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแผนงานและมาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมและควบคุมธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ซึ่งอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแผนงานและมาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมและควบคุมธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ตามมาตรา ๑๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ หมายถึง อำนาจในการกำหนดแผนงานและมาตรการต่างๆ ให้ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการเพื่อยกมาตรฐานในการประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ แต่ไม่รวมถึงการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของมัคคุเทศก์ หากพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ต้องการให้คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์มีอำนาจก็ต้องบัญญัติไว้โดยชัดเจน เมื่อพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ได้บัญญัติให้คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์มีอำนาจกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของมัคคุเทศก์ไว้ การที่คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ออกประกาศเพื่อกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของมัคคุเทศก์และกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องจ่ายค่าจ้างแก่มัคคุเทศก์ไม่ต่ำกว่าอัตราที่กำหนดจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เรื่องเสร็จที่ ๗๓๗/๒๕๔๖ แม้ตามมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖ จะได้ยกเลิกบทบัญญัติที่กำหนดให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเลขานุการ คณะผู้บริหาร และมีได้ระบุให้ผู้ใดเป็นหรือผู้ใดมีอำนาจแต่งตั้งเลขานุการ คณะผู้บริหารไว้เหมือนกับกรณีของเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา ๕๗ ก็ตาม แต่โดยแบบแผนระเบียบปฏิบัติราชการในรูปคณะกรรมการแล้ว คณะกรรมการย่อมแต่งตั้งให้บุคคลใดเป็นเลขานุการคณะกรรมการเพื่อช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ได้แม้จะมีได้มีกฎหมายกำหนดให้อำนาจไว้อย่างชัดเจนก็ตาม ดังนั้น เมื่อมิได้มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดห้ามไว้ด้วยแล้ว กรณีจึงเป็นอำนาจของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะพิจารณาแต่งตั้งหรือถอดถอนเลขานุการคณะผู้บริหารได้ตามที่ตนเห็นว่าเหมาะสม

เรื่องเสร็จที่ ๗๕๒/๒๕๔๖ การแต่งตั้งผู้ทำการแทนหรือผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการย่อมเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๑๗ กล่าวคือ เมื่อผู้อำนวยการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือเมื่อตำแหน่งผู้อำนวยการว่างลง และยังมีได้แต่งตั้งผู้อำนวยการ ให้รองผู้อำนวยการเป็นผู้ทำการแทนหรือผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการ ถ้าไม่มีรองผู้อำนวยการหรือมีแต่ไม่สามารถ

ปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานคนใดคนหนึ่งทำการแทนหรือรักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการ โดยผู้ทำการแทนหรือผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้อำนวยการ ดังนั้น เมื่อพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะได้กำหนดเกี่ยวกับผู้ทำการแทนหรือผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการไว้อย่างชัดเจนแล้ว จึงไม่อาจแต่งตั้งกรรมการคนใดคนหนึ่งในคณะกรรมการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรให้เป็นผู้ทำการแทนหรือผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการได้ เพราะการที่คณะกรรมการจะแต่งตั้งกรรมการให้เป็นผู้ทำการแทนผู้อำนวยการได้นั้นจะต้องมีการกำหนดไว้ในกฎหมายโดยชัดแจ้ง เช่น พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๔ มาตรา ๒๔ กำหนดให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งหรือพนักงานคนหนึ่งเป็นผู้ทำการแทนผู้อำนวยการ เมื่อพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๑๗ มิได้มีบทบัญญัติเช่นนั้นไว้ จึงไม่สามารถแต่งตั้งกรรมการให้เป็นผู้ทำการแทนผู้อำนวยการได้

เรื่องเสร็จที่ ๗๙๔/๒๕๔๖ เนื่องจากมาตรา ๒๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ให้อำนาจแก่คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมในการพิจารณาจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้ตามกิจการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฯ เมื่อสัญญาจ้างก่อสร้างแบบปรับราคาได้ เป็นสัญญาที่มีข้อกำหนดให้คู่สัญญาสามารถทำความตกลงปรับราคาค่าจ้างสัญญาตามสัญญาให้เพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ตามราคาของวัสดุหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้างที่เปลี่ยนแปลงไปมากอันเป็นผลจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ดังนั้น จึงต้องถือว่า เงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) เป็นส่วนหนึ่งของการลงทุนและดำเนินงานในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม ซึ่งคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมมีอำนาจจัดสรรให้ส่วนราชการหรือราชการส่วนท้องถิ่นได้ ทั้งนี้ เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมที่จะพิจารณาตามที่เห็นสมควร

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๗

เรื่องเสร็จที่ ๔๕๑/๒๕๔๗ คณะอนุกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัย (อ.ก.ม.) มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยและการร้องทุกข์ของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย และมีหน้าที่ช่วยคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยหรือ ก.ม. ตลอดจนให้ความเห็นแก่รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยและปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

ในราชการของมหาวิทยาลัยนั้นๆ คณะอนุกรรมการฯ นี้จึงมีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งอยู่ในรูปของคณะกรรมการ และคณะกรรมการนี้ยังมีการใช้อำนาจทางปกครองเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการวินิจฉัยชี้ขาดสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายของข้าราชการพลเรือนในแต่ละมหาวิทยาลัย จึงเป็นคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองตามหมวด ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ด้วย นอกจากนี้ ยังถือว่าเป็นคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันอีกด้วย ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการฯ นี้จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว การที่ อ.ก.ม. อาศัยอำนาจตามข้อ ๖ ทวิ วรรคสาม แห่งกฎทบทวน ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎทบทวน ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๗ ที่กำหนดให้ อ.ก.ม. มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกอนุกรรมการ กำหนดเกี่ยวกับการเลือกประธานอนุกรรมการและอนุกรรมการโดยห้ามมิให้เลือกบุคคลที่เคยดำรงตำแหน่งใน อ.ก.ม. อุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัยนั้นๆ มาแล้วสองวาระติดต่อกัน มีลักษณะและมีผลเป็นการกำหนดจำนวนวาระการดำรงตำแหน่งของอนุกรรมการฯ ขึ้น ซึ่งไม่อาจถือว่าเป็นการกำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกอนุกรรมการฯ จึงถือเป็น การออกกฎเกณฑ์ที่เกินกว่าขอบเขตที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้

เรื่องเสร็จที่ ๗๗๕/๒๕๔๗ โดยที่มาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. ๒๕๒๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการประจำสาขาวิชา ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน มีหน้าที่พิจารณาดำเนินงานด้านบริหารและวิชาการของสาขาวิชาการ ดังนั้น การบริหารงานภายในสาขาวิชาในส่วนที่เกี่ยวกับด้านบริหารและวิชาการของสาขาวิชาจึงเป็นอำนาจของคณะกรรมการประจำสาขาวิชา ในฐานะที่เป็นคณะบุคคล มิใช่อำนาจของประธานกรรมการประจำสาขาวิชา และด้วยเหตุผลดังกล่าว สภามหาวิทยาลัยจึงสามารถออกข้อบังคับของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชฯ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานของคณะกรรมการประจำสาขาวิชาในลักษณะที่เป็นการดำเนินงานของคณะบุคคลได้ แต่ไม่สามารถออกข้อบังคับของมหาวิทยาลัย เพื่อกำหนดให้ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาดำเนินงานในส่วนที่

เกี่ยวกับงานบริหารทั่วไปของสาขาวิชา และคณะกรรมการประจำสาขาวิชาดำเนินงานเฉพาะการบริหารงานด้านวิชาการเท่านั้นได้ เพราะจะเป็นการผิดไปจากหลักการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชฯ

เรื่องเสร็จที่ ๘๑๗/๒๕๔๗ มาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๑๗ (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบลกำหนดมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับอัตราเงินเดือนและหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเลื่อนขั้นเงินเดือน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งเป็นไปโดยมีมาตรฐานสอดคล้องกัน ในขณะเดียวกัน มาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๑๓ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลของแต่ละจังหวัดมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการเลื่อนขั้นเงินเดือนสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในเขตจังหวัดนั้นๆ ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจึงมีอำนาจและหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเลื่อนขั้นเงินเดือนเท่านั้น มิได้มีอำนาจในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีให้แก่พนักงานส่วนตำบลในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นอำนาจของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจึงไม่อาจเข้าไปดำเนินการใช้อำนาจจัดสรรเศษของโควตาการเลื่อนขั้นเงินเดือนที่เหลือคืนให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลที่เหมาะสมภายในจังหวัดตามที่หารือมาได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๘

เรื่องเสร็จที่ ๓๑/๒๕๔๘ โดยที่มาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการสภาวิศวกรในการกำหนดจำนวนกรรมการจรรยาบรรณ ดังนั้น การเสนอญัตติและการลงมติในที่ประชุมใหญ่สภาวิศวกรให้เพิ่มจำนวนกรรมการจรรยาบรรณจากที่คณะกรรมการสภาวิศวกรได้กำหนดไว้ในระเบียบวาระการประชุมจึงเป็นการดำเนินการผิดขั้นตอนที่กฎหมายบัญญัติไว้ การเสนอญัตติและลงมติดังกล่าวจึงมิชอบด้วยกฎหมาย

เรื่องเสร็จที่ ๑๐๑/๒๕๔๘ เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้คดีความผิดอาญาอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑)

มีสภาพเป็นคดีพิเศษเมื่อ กคพ. มีมติไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้เป็นคดีพิเศษ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษจึงมีอำนาจในการสืบสวนคดีความผิดทางอาญาเมื่อ กคพ. มีมติให้คดีความผิดทางอาญานั้นเป็นคดีพิเศษแล้วเท่านั้น ดังนั้น หาก กคพ. ยังมิได้มีมติตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๒) ให้คดีความผิดทางอาญาใดเป็นคดีพิเศษ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษจึงยังไม่มีอำนาจสืบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา นอกจากนี้ เมื่อได้พิจารณาบทบัญญัติในมาตรา ๑๐ (๓) ประกอบกับมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ได้กำหนดให้ กคพ. มีอำนาจมีมติให้คดีความผิดทางอาญาอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) เป็นคดีพิเศษโดยมิได้บัญญัติอำนาจในการเพิกถอนมติ ดังนั้น กคพ. จึงไม่มีอำนาจในการที่จะเพิกถอนมติเดิม เพื่อที่จะไม่ให้คดีดังกล่าวเป็นคดีพิเศษได้ ส่วนกรณีที่ กคพ. จะมีอำนาจหน้าที่พิจารณามีมติให้คดีที่พนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติสอบสวนเสร็จแล้วตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้เป็นคดีพิเศษได้หรือไม่ ต้องพิจารณาจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าได้เปิดช่องให้พนักงานสอบสวนนั้นยังมีอำนาจในการสอบสวนต่อไปหรือไม่ ถ้าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ให้อำนาจในการสอบสวนแก่พนักงานสอบสวนต่อไปได้อีก กคพ. ก็สามารถมีมติให้คดีความผิดทางอาญาที่พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้วเป็นคดีพิเศษได้ เช่น กรณีตามมาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๓ และมาตรา ๑๔๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เรื่องเสร็จที่ ๑๓๘/๒๕๔๘

โดยที่มาตรา ๖ แห่งพระราชกำหนดจัดสรรทุนสำรองเงินตราเกินจำนวนธนบัตรออกใช้ พ.ศ. ๒๕๔๘ บัญญัติให้คณะกรรมการทุนรักษาระดับฯ มีอำนาจออกข้อบังคับและวางระเบียบการเพื่อให้การดำเนินกิจการของทุนรักษาระดับฯ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๔ ประกอบกับมาตรา ๗ ได้ โดยค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการให้จ่ายจากทุนรักษาระดับฯ การที่คณะกรรมการทุนรักษาระดับฯ ออกข้อบังคับเพื่อให้ความช่วยเหลือในด้านคดีแก่กรรมการ อดีตกรรมการ พนักงาน อดีตพนักงาน และผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นบุคคลที่ได้ปฏิบัติงานให้แก่ทุนรักษาระดับฯ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนรักษาระดับฯ ตามที่กฎหมายกำหนดโดยสุจริตและปราศจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จนเป็นเหตุให้บุคคลดังกล่าวถูกกล่าวหา ถูกสอบสวน ถูกฟ้องคดี หรือถูกกล่าวอ้างเป็นพยาน ถือเป็นการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการของทุนรักษาระดับฯ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๔ ประกอบกับมาตรา ๗ ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการทุนรักษาระดับฯ จึงสามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖ แห่งพระราชกำหนดจัดสรรทุนสำรองเงินตราเกินจำนวนธนบัตรออกใช้ฯ ออกข้อบังคับเพื่อให้ความช่วยเหลือในด้านคดีแก่บุคคลดังกล่าวได้

เรื่องเสร็จที่ ๑๖๙/๒๕๔๘ การที่คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาจะมีอำนาจออกกฎ ก.ร. หรือระเบียบในเรื่องใดได้นั้น จะต้องเป็นกรณีที่มีบัญญัติในเรื่องนั้นไว้ เมื่อพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว มิได้มีบทบัญญัติใดให้คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา มีอำนาจกำหนดเงินค่าตอบแทนนอกเหนือจากเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งให้กับข้าราชการฝ่ายรัฐสภาไว้เป็นการเฉพาะคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาจึงไม่อาจอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๑๘ ออกระเบียบการจ่ายเงินค่าตอบแทนพิเศษได้ และการที่ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา บัญญัติให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง การได้รับเงินเดือน และการให้ได้รับเงินประจำตำแหน่ง ตลอดจนอัตราเงินเดือนและอัตราเงินเดือนประจำตำแหน่งมาใช้บังคับกับข้าราชการรัฐสภาสามัญโดยอนุโลม นั้น หมายความว่า หากกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน มีบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวไว้เช่นใดก็ให้อนุโลมบทบัญญัตินั้นมาใช้บังคับกับข้าราชการรัฐสภาสามัญด้วยโดยให้อำนาจของ ก.พ. เป็นอำนาจของ ก.ร. แต่สำหรับการจ่ายเงินค่าตอบแทนพิเศษนอกเหนือจากเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งให้กับข้าราชการทั่วไปนั้น มิได้เป็นอำนาจของ ก.พ. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน และไม่อยู่ในอำนาจของ ก.พ. ที่จะกำหนดได้ จึงไม่อาจนำ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๑๘ มาใช้บังคับได้

เรื่องเสร็จที่ ๑๙๒/๒๕๔๘ แม้คณะกรรมการลิขสิทธิ์มีอำนาจโดยทั่วไปในการออกประกาศใด ๆ ตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ ก็ตาม แต่ประกาศของคณะกรรมการลิขสิทธิ์จะต้องไม่ลิดรอนสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ เมื่อพิจารณาสาระของร่างประกาศคณะกรรมการลิขสิทธิ์ เรื่อง การจัดตั้งองค์กรกลางส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารการจัดเก็บค่าใช้ลิขสิทธิ์ พ.ศ. แล้ว ปรากฏว่า ได้กำหนดให้มีการจัดเก็บค่าใช้ลิขสิทธิ์สำหรับงานดนตรีกรรม สิ่งบันทึกเสียง หรือ สดทัศน์วัตถุ กระทำได้โดยองค์กรจัดเก็บค่าใช้ลิขสิทธิ์ภายใต้ประกาศนี้เท่านั้น และกำหนดให้ผู้ดำเนินการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์อยู่ก่อนวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๔๘ ไม่มีสิทธิที่จะดำเนินการจัดเก็บค่าใช้ลิขสิทธิ์อีกต่อไป จนกว่าจะได้ดำเนินการตามประกาศนี้ จึงเห็นว่าร่างประกาศดังกล่าว มีลักษณะเป็นการลิดรอนสิทธิของบุคคลซึ่งมิได้มีบทบัญญัติให้อำนาจไว้ ดังนั้น คณะกรรมการลิขสิทธิ์จึงไม่มีอำนาจออกประกาศที่มีสาระตามร่างดังกล่าว

เรื่องเสร็จที่ ๕๔๗/๒๕๔๘ มาตรา ๑๐๒ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พระพุทธศักราช ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๔๘

กำหนดให้คณะกรรมการเปรียบเทียบงดการฟ้องร้องมีอำนาจเปรียบเทียบงดการฟ้องร้องสำหรับความผิดตามมาตรา ๒๗ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๙๖ และความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๕ ทวิ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๘๐ เท่านั้น การที่เจ้าหน้าที่ของ กฟผ. กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งมีใช้ความผิดเกี่ยวกับกฎหมายศุลกากรตามที่มาตรา ๑๐๒ ทวิ กำหนดไว้ คณะกรรมการเปรียบเทียบงดการฟ้องร้อง จึงไม่มีอำนาจทำการเปรียบเทียบงดการฟ้องร้อง

เรื่องเสร็จที่ ๕๔๘/๒๕๔๘

มาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ กำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกราษฎรเข้าเป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเองซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๐ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาคัดเลือกราษฎรผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๒ เข้าเป็นสมาชิกนิคมฯ ดังนั้น คณะกรรมการฯ จึงมีอำนาจตามกฎหมายในการพิจารณาคัดเลือกราษฎรเข้าเป็นสมาชิกนิคมฯ ได้ ส่วนการประกาศเขตโบราณสถานตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ก็เพื่อประโยชน์ในการดูแลและการควบคุมโบราณสถาน รวมถึงที่ดินที่มีประกาศให้เป็นเขตของโบราณสถานซึ่งจะมีผลในการควบคุมการปลูกสร้างอาคาร โดยมิได้เป็นการตัดอำนาจการจัดที่ดินให้แก่ประชาชนตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพฯ แต่อย่างใด เพียงแต่การใช้พื้นที่บริเวณดังกล่าวจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติฯ ด้วย คณะกรรมการฯ จึงยังคงมีอำนาจพิจารณาคัดเลือกผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๒ เข้าเป็นสมาชิกนิคมฯ ต่อไป

เรื่องเสร็จที่ ๕๖๐/๒๕๔๘

การที่สภาวิศวกรโดยคณะกรรมการสภาวิศวกรได้มีมติอนุมัติออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเลื่อนระดับ โดยอาศัยหลักเกณฑ์ตามข้อบังคับสภาวิศวกร ว่าด้วยการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับสามัญวิศวกร และระดับวุฒิวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งถูกยกเลิกโดยข้อบังคับสภาวิศวกร ว่าด้วยการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับสามัญวิศวกร และระดับวุฒิวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย เนื่องจาก การออกใบอนุญาตต้องอาศัยอำนาจตามกฎหมายหรือข้อบังคับที่มีผลใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น อย่างไรก็ดี โดยที่การอนุญาตให้เลื่อนระดับเป็นวุฒิวิศวกรเป็น “คำสั่งทางปกครอง” แต่คำสั่งทางปกครองแม้จะไม่ชอบด้วยกฎหมาย ย่อมมีผลตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนไขเวลาหรือโดยเหตุอื่นตามที่มาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติไว้

เรื่องเสร็จที่ ๕๙๒/๒๕๔๘

การที่คณะกรรมการ ปรส. มีมติให้จ่ายเงินตอบแทนพิเศษให้แก่พนักงาน ปรส. และเจ้าหน้าที่ที่ยืมตัวจากหน่วยงานอื่น เพื่อตอบแทนการทำงาน ตามผลสำเร็จของงานเป็นคราว ๆ ไปนั้น มีลักษณะแตกต่างไปจากการจ่ายเงินตอบแทนในลักษณะประจำที่คณะกรรมการ ปรส. มีอำนาจหน้าที่กำหนดเป็นข้อบังคับเป็นการล่วงหน้าตามมาตรา ๑๖ (๔) แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ เช่น การจ่ายเงินเดือน หรือเงินโบนัส กล่าวคือ เป็นการจ่ายเงินตอบแทนพิเศษ อันเนื่องมาจากการที่พนักงาน ปรส. และเจ้าหน้าที่ที่ยืมตัวจากหน่วยงานอื่น ได้ปฏิบัติงานให้แก่ ปรส. ภายในขอบวัตถุประสงค์ที่พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงินฯ กำหนด ซึ่งคณะกรรมการ ปรส. มีอำนาจหน้าที่ที่จะกระทำได้ตามมาตรา ๑๖ (๗) แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงินฯ เพราะเป็นการปฏิบัติการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชกำหนดนอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๖ (๑) ถึง (๖) กำหนดไว้ การจ่ายเงินตอบแทนพิเศษเพื่อตอบแทนการทำงานตามผลสำเร็จของงานเป็นคราว ๆ ไปเช่นนี้ แม้จะมีได้กำหนดเป็นข้อบังคับตามมาตรา ๑๖ (๔) แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงินฯ คณะกรรมการ ปรส. ก็มีอำนาจพิจารณาอนุมัติให้จ่ายเงินตอบแทนพิเศษให้แก่พนักงาน ปรส. และเจ้าหน้าที่ที่ยืมตัวจากหน่วยงานอื่น โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๖ (๗) แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงินฯ ได้ และขอด้วยพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๙

เรื่องเสร็จที่ ๗๐/๒๕๔๙

ในการทำสัญญากู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน แม้จะกำหนดให้อธิบดีเป็นคู่สัญญาในการให้กู้ยืมเงินก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ในการให้กู้ยืมเงินที่กำหนดในระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน ว่าด้วยการให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕ แล้วเห็นได้ว่า คณะกรรมการมีอำนาจพิจารณากลับกรองการให้กู้ยืมเงินและการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน การกำหนดหลักเกณฑ์เช่นนี้ ย่อมเป็นไปเพื่อความรอบคอบในการพิจารณาให้กู้ยืมเงินกองทุนดังกล่าว อันจะส่งผลให้กองทุนมีความมั่นคง แต่อย่างไรก็ดี โดยเหตุที่ในการดำเนินการเพื่อบังคับชำระหนี้ตามระเบียบนี้ ไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความไว้ และเมื่อพิจารณาหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๔ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๘ ซึ่งวางแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความในคดีแพ่งเพื่อให้ส่วนราชการเจ้าของคดีสามารถใช้ดุลยพินิจร่วมกับพนักงานอัยการ

ในการพิจารณาเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความสำหรับคดีแพ่งบางประเภทได้แล้ว เห็นว่า ส่วนราชการเจ้าของคดีที่มีอำนาจใช้ดุลพินิจร่วมกับพนักงานอัยการในการประนีประนอมยอมความสำหรับกรณีที่หารือนี้ หมายถึง อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน แต่โดยที่คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินตามระเบียบว่าด้วยเรื่องดังกล่าวด้วย ดังนั้น ในการประนีประนอมยอมความจึงควรผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการด้วย ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่า เมื่อระเบียบดังกล่าวยังไม่มีการกำหนดในเรื่องการประนีประนอมยอมความ คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานจึงอาจเพิ่มเติมระเบียบฯ ให้ครอบคลุมถึงการประนีประนอมยอมความเพื่อแก้ไขปัญหาทางปฏิบัติในเรื่องนี้ได้

เรื่องเสร็จที่ ๙๗/๒๕๔๙

โดยที่มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาด พ.ศ. ๒๕๓๖ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการองค์การตลาดมีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการองค์การตลาด การที่องค์การตลาดได้ดำเนินการสรรหาผู้อำนวยการองค์การตลาดตามมาตรา ๘ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจฯ จนถึงขั้นตอนได้ผู้ได้รับการเสนอชื่อและมีการตกลงกันในเรื่องค่าตอบแทนแล้วก็ตาม แต่เมื่อไม่ปรากฏว่ามีการเสนอคณะกรรมการองค์การตลาดชุดใดเพื่อให้ความเห็นชอบแต่งตั้งผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้อำนวยการองค์การตลาด ดังนั้น คณะกรรมการองค์การตลาดชุดใหม่ที่เข้าดำเนินการต่อในการสรรหาผู้อำนวยการองค์การตลาดย่อมมีอำนาจตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาดฯ ที่จะพิจารณาว่าจะให้ความเห็นชอบในรายชื่อผู้ได้รับการเสนอชื่อจากการสรรหาตามที่คณะกรรมการฯ ชุดเดิมได้ดำเนินการไว้หรือไม่ก็ได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๐

เรื่องเสร็จที่ ๒๘๕/๒๕๕๐

มาตรา ๑๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ฯ ได้บัญญัติไว้อย่างกว้างๆ ให้คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์มีอำนาจกำหนดแผนงานและมาตรการต่างๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมและควบคุมธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ และมีได้กำหนดมาตรการบังคับหรือบทกำหนดโทษสำหรับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ดังนั้น มาตรการต่างๆ ที่คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กำหนดขึ้น จึงเป็นได้แต่เพียงแนวทางให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ดำเนินการเท่านั้น เมื่อการกำหนดราคาทัวร์ ราคาขายรายการนำเที่ยว หรืออัตราค่าจ้างขั้นต่ำของมัคคุเทศก์มีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ

ในการประกอบอาชีพ และจำกัดการแข่งขันแบบเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด ฉะนั้น หากพระราชบัญญัติธุรกิจนำเข้าเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีวัตถุประสงค์จะให้คณะกรรมการธุรกิจนำเข้าเที่ยวและมัคคุเทศก์มีอำนาจ กำหนดราคาหรืออัตราค่าจ้างดังกล่าวได้ก็จะต้องมีการบัญญัติไว้โดย ชัดเจน ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการธุรกิจนำเข้าเที่ยวและมัคคุเทศก์ จึงไม่สามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเข้าเที่ยวและมัคคุเทศก์ฯ ออกประกาศเพื่อกำหนดราคาทัวร์ ราคาขาย รายการนำเข้าเที่ยว และอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของมัคคุเทศก์ รวมทั้งไม่มีอำนาจ ออกประกาศเพื่อกำหนดมาตรฐานการประกอบธุรกิจนำเข้าเที่ยวเพื่อบังคับ ใช้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้าเที่ยวและมัคคุเทศก์ได้

เรื่องเสร็จที่ ๒๙๑/๒๕๕๐ (๑) เมื่อพิจารณาสาระสำคัญของสัญญาอนุญาตให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ของ ทศท. แล้ว สัญญาดังกล่าวเป็นกรณีที่ ทศท. ได้มอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียวตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้ เอกชนเข้าร่วมงานฯ แต่โดยที่การอนุญาตให้ดำเนินการดังกล่าวได้ ดำเนินการตั้งแต่ก่อนพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ ใช้บังคับ ซึ่งกฎหมายได้กำหนดให้โครงการซึ่งได้กระทำไปแล้ว ก่อนพระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับให้เป็นอันใช้ได้ แต่ในการ ดำเนินการในขั้นตอนต่อไปให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งการ ดำเนินการในโครงการตามสัญญาอนุญาตให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ฯ ในขั้นตอนต่อไปคงเหลือแต่ขั้นตอนการกำกับดูแลและติดตามผล ดังนั้น ทศท. ในฐานะหน่วยงานเจ้าของโครงการจึงต้องจัดตั้งคณะกรรมการ ประสานงานขึ้นให้มีอำนาจหน้าที่ติดตามและกำกับดูแลให้มีการ ดำเนินการตามที่กำหนดในสัญญาอนุญาตฯ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วย การให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐฯ

ส่วนการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการดำเนินโครงการหรือแก้ไข เพิ่มเติมสัญญาอนุญาตฯ ที่ลงนามไปแล้ว กรณีนี้พระราชบัญญัติดังกล่าว มิได้บัญญัติเรื่องนี้ไว้เป็นการเฉพาะ แต่ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ไม่ประสงค์ให้การอนุญาตหรือการให้สัมปทานและการร่วมทุนระหว่างรัฐ กับเอกชนเป็นอำนาจการพิจารณาของบุคคลหรือหน่วยงานเดียว ดังนั้น การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องเสนอต่อ คณะกรรมการประสานงานพิจารณา เมื่อคณะกรรมการเห็นชอบด้วยให้ รายงานต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด และหากเป็นเรื่องที่มีผลเป็นการ แก้ไขเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของโครงการหรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ผลประโยชน์ของรัฐ รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดก็ชอบที่จะเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณา และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว หน่วยงานเจ้าของโครงการจึงจะลงนามแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาได้ ตามข้อเท็จจริง การแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาดังกล่าวเกิดภายหลังจาก พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ ประกาศใช้แล้ว

แต่กระทำได้โดยมิได้เสนอเรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาต่อคณะกรรมการ
ประสานงานพิจารณา และมีได้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบ
จึงถือว่าการทำข้อตกลงต่อท้ายสัญญาดังกล่าวมิได้ดำเนินการให้ถูกต้อง
ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงาน

(๒) เมื่อการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาอนุญาตให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่
ระหว่างบริษัท ทีโอที กับบริษัท อ. จำกัด ดำเนินการไม่ถูกต้องตาม
กฎหมาย โดยที่มิได้เสนอเรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมให้คณะกรรมการ
ประสานงานพิจารณา และเสนอให้คณะรัฐมนตรี อย่างไรก็ตามก็ดี
กระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาอันเป็นนิติกรรมทางปกครอง สามารถ
แยกออกจากข้อตกลงต่อท้ายสัญญาอนุญาตฯ ที่ทำขึ้นได้ และข้อตกลง
ต่อท้ายสัญญาอนุญาตฯ ที่ทำขึ้นนั้นยังคงมีผลอยู่ตราบเท่าที่ยังไม่มี
การเพิกถอนหรือสิ้นผลโดยเงื่อนไขเวลาหรือเหตุอื่น ถ้าคณะรัฐมนตรี
พิจารณาแล้วมีเหตุผลความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของรัฐหรือประโยชน์
สาธารณะ และเพื่อความต่อเนื่องของการให้บริการสาธารณะก็อาจใช้
ดุลพินิจพิจารณาให้ความเห็นชอบให้มีการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติม
สัญญา ดังกล่าวได้ โดยหน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการ
ประสานงาน เป็นผู้ดำเนินการเสนอข้อเท็จจริง เหตุผล และความเห็น
เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

เรื่องเสรีจที่ ๒๙๒/๒๕๕๐

(๑) โครงการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ระหว่าง กสท. กับ
บริษัท TAC เป็นโครงการที่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติว่าด้วย
การให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ แต่โดยที่โครงการดังกล่าวมีการดำเนินการ
ตามสัญญาแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ
ใช้บังคับ การดำเนินการในขั้นต่อไปสำหรับโครงการนี้ ในกรณี ที่ กสท.
พิจารณาเห็นสมควรขยายระยะเวลาของสัญญาออกไป เป็นหน้าที่ของ
คณะกรรมการประสานงานตามมาตรา ๒๒ ของพระราชบัญญัติดังกล่าว
ที่จะติดตามดูแลการดำเนินงาน และรายงานต่อรัฐมนตรีกระทรวง
เจ้าสังกัด

(๒) เมื่อพิจารณาเจตนารมณ์ในการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้
เอกชนเข้าร่วมงานฯ จะเห็นได้ว่า กฎหมายไม่ประสงค์ให้การอนุญาตหรือ
การให้สัมปทานหรือให้สิทธิแก่เอกชน และการร่วมทุนระหว่างรัฐกับ
เอกชน เป็นอำนาจการพิจารณาของบุคคลผู้เดียวหรือหน่วยงานเดียว
หากจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการดำเนินโครงการหรือแก้ไข
เพิ่มเติมสัญญา หน่วยงานเจ้าของโครงการก็ต้องเสนอคณะกรรมการ
ประสานงานพิจารณา หากพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยก็ต้องรายงาน
ต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด และหากเป็นเรื่องที่มีผลเป็นการแก้ไข
เปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของโครงการหรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์
ของรัฐ หรือเป็นกรณีการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาที่มีผลเป็นการแก้ไข
เปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของโครงการ ก็ชอบที่จะเสนอคณะรัฐมนตรี
พิจารณาให้ความเห็นชอบ หน่วยงานเจ้าของโครงการจึงจะลงนาม

ในสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาได้ กรณีที่การแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาได้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ กสท. เมื่อได้รับการอนุมัติแล้ว จึงได้ลงนามโดยมิได้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการประสานงานและคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบในกรณีที่เป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญของโครงการ จึงถือว่าการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาดังกล่าว มิได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามนัยแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ อย่างไรก็ดี กระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาอันเป็นนิติกรรมทางปกครองสามารถแยกออกจากสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมที่ทำได้ และสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมที่ทำขึ้นนั้นยังคงมีผลอยู่ตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลโดยเงื่อนไขเวลาหรือเหตุอื่น หากคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายได้พิจารณาถึงเหตุแห่งการเพิกถอน ผลกระทบและความเหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและประโยชน์สาธารณะแล้วว่า การดำเนินการไม่ถูกต้องนั้นมีความเสียหายอันสมควรจะต้องเพิกถอนสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมที่ทำขึ้น คณะรัฐมนตรีก็ชอบที่จะเพิกถอนสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมที่ทำขึ้น แต่ถ้าคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีเหตุผลความจำเป็นพิเศษเพื่อประโยชน์ของรัฐหรือประโยชน์สาธารณะ และเพื่อความต่อเนื่องของการให้บริการสาธารณะ คณะรัฐมนตรีก็อาจใช้ดุลพินิจพิจารณาให้ความเห็นชอบให้มีการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาให้ดำเนินการฯ ได้ตามความเหมาะสม โดยหน่วยงานเจ้าของโครงการและคณะกรรมการประสานงานตามมาตรา ๒๒ เป็นผู้ดำเนินการเสนอข้อเท็จจริง เหตุผล และความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

เรื่องเสร็จที่ ๒๙๓/๒๕๕๐

โดยที่การให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์เป็นกิจการซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ กสท. ตามมาตรา ๗ ประกอบกับมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งใช้บังคับในขณะที่มีการทำสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ Digital PCN ๑๘๐๐ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๙ ระหว่าง กสท. กับ บริษัท WCS และเป็นกิจการที่ต้องใช้คลื่นความถี่อันเป็นทรัพยากรธรรมชาติและเป็นทรัพย์สินของ กสท. ซึ่งได้รับอนุญาตให้ใช้จากกรมไปรษณีย์โทรเลขตามกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคมด้วย ดังนั้น การที่ กสท. ตกลงอนุญาตให้บริษัท WCS ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ช่วงคลื่นความถี่ที่รับโอนจาก บมจ. TAC เพื่อจัดทำบริการสาธารณะด้านการโทรคมนาคมภายในระยะเวลาและตามเงื่อนไขที่กำหนด โดยบริษัท WCS ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ กสท. และจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ กสท. จึงเป็นการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ ด้วยวิธีการมอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียวโดยการให้สัมปทาน และหากการลงทุนนี้มีวงเงินหรือมูลค่าทรัพย์สินตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไปก็ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ อย่างไรก็ดี

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ได้มีการกำหนดขอบเขตของโครงการและเอกชนผู้ดำเนินการให้บริการเป็นการเฉพาะเจาะจง รวมทั้งได้มีการให้บริการโครงการไปแล้ว จึงเป็นกรณีที่จะต้องนำบทบัญญัติหมวด ๓ นี้ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เท่าที่ไม่ขัดต่อสภาพแห่งข้อเท็จจริง โดย บมจ. กสท. โทรคมนาคมต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ โดยอนุโลมต่อไป โดยคณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ มีอำนาจหน้าที่ที่จะพิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๖ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ ตามที่เห็นสมควรได้

เรื่องเสร็จที่ ๓๕๐/๒๕๕๐ แม้ว่ามาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ จะกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีหน้าที่เกี่ยวกับกิจการของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดก็ตาม แต่คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดไม่มีอำนาจหน้าที่ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการการรับจัดบริการขนส่งในกิจการฮัจญ์ตามข้อ ๒ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจญ์ พ.ศ. ๒๕๒๔ สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดจึงไม่มีสิทธิขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการการรับจัดบริการขนส่งในกิจการฮัจญ์ได้

เรื่องเสร็จที่ ๕๖๕/๒๕๕๐ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีวาระการดำรงตำแหน่งหกปี และจะครบวาระการดำรงตำแหน่งในวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐ แต่เนื่องจากมาตรา ๑๐ วรรคสอง ได้บัญญัติให้กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่ เมื่อมาตรา ๑๕ (๑๐) กำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประกอบกับมาตรา ๑๙ วรรคสอง กำหนดให้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นผู้ใช้อำนาจในการบริหารราชการและการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภาและกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา การปฏิบัติหน้าที่ต่อไปของกรรมการสิทธิมนุษยชนจึงรวมถึงหน้าที่ทั้งหมดที่มีอยู่ตามกฎหมายดังกล่าว ซึ่งรวมถึงการที่ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องเป็นผู้ใช้อำนาจในการบริหารราชการและการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภาและกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภาด้วย

เรื่องเสร็จที่ ๖๕๐/๒๕๕๐ โดยที่ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลในการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๖ พ.ศ. ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรียังมิได้ลงนามในร่างระเบียบทำให้ยังไม่มี การประกาศใช้ร่างระเบียบในราชกิจจานุเบกษา ร่างระเบียบดังกล่าว จึงยังไม่มีผลใช้บังคับ การจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลให้กับผู้มีสิทธิได้รับเงินสินบนหรือเงินรางวัลจึงต้องเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลในการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับคณะรัฐมนตรีไม่ได้มีมติให้ยุติการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลทันที ดังนั้น คณะกรรมการวินิจฉัยการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลซึ่งเป็นคณะกรรมการตามระเบียบจึงยังมีอำนาจจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลให้กับผู้มีสิทธิได้รับตามระเบียบต่อไปจนกว่าจะมีการยกเลิกระเบียบดังกล่าว

เรื่องเสร็จที่ ๖๕๖/๒๕๕๐ โดยที่กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินการ และการสงเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการและสนับสนุนสถาบันบริการด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทางการแพทย์ ทางการศึกษา ทางสังคม และการฝึกอาชีพ ตลอดจนศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา การนำเงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการไปใช้เพื่อชำระดอกเบี้ยสมทบเงินกู้จากธนาคารออมสินของคนพิการ ถือเป็น การสงเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการอย่างหนึ่ง เพราะเป็นการส่งเสริมช่วยเหลือคนพิการให้สามารถประกอบอาชีพ และเป็นการใช้จ่ายเพื่อกิจการอื่นที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่คนพิการ และถ้าเป็นโครงการที่คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการเห็นชอบก็ถือได้ว่าเป็นการใช้จ่ายเพื่อกิจการอื่นที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่คนพิการตามระเบียบคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ว่าด้วยการจัดหาผลประโยชน์ และการใช้จ่ายเงินของกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๖ ด้วย

เรื่องเสร็จที่ ๗๓๔/๒๕๕๐ โดยที่มาตรา ๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติให้ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ติดตาม ดูแล ประสาน สนับสนุนและเร่งรัดการดำเนินการของคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง กับพลังงาน เพื่อให้มีการดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารและพัฒนาพลังงานของประเทศ โดยมีได้บัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติในการออกระเบียบใดๆ ไว้ อีกทั้งในพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติฯ ก็ไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจในการออกระเบียบที่เกี่ยวกับแนวทางการจัดตั้งกองทุนพัฒนาชุมชนในพื้นที่

รอบโรงไฟฟ้าไว้ ดังนั้น คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติจึงไม่อาจออก
ระเบียบคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ว่าด้วยแนวทางการจัดตั้ง
กองทุนพัฒนาชุมชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้า พ.ศ. โดยอาศัยอำนาจตาม
มาตรา ๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติฯ ได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๑

เรื่องเสร็จที่ ๗๒-๗๓/๒๕๕๑

กรณีของสัญญาร่วมลงทุนฯ ที่ได้ลงนามไปก่อนที่จะพระราชบัญญัติว่าด้วย
การให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ จะใช้บังคับ มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติ
ดังกล่าวกำหนดให้การดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไปต้องปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัตินี้ ซึ่งได้แก่ขั้นตอนการกำกับดูแลและติดตามผล
โดยหน่วยงานเจ้าของโครงการต้องแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงาน
ตามมาตรา ๒๒ ขึ้นเพื่อทำหน้าที่ติดตามและกำกับดูแลให้มีการ
ดำเนินการตามที่กำหนดในสัญญาร่วมลงทุนฯ และรายงานผลการ
ดำเนินงาน ความคืบหน้า ปัญหา และแนวทางแก้ไขต่อรัฐมนตรีกระทรวง
เจ้าสังกัดตามมาตรา ๒๓ และกรณีที่สัญญาร่วมดำเนินการฯ หรือ
ข้อตกลงต่อท้ายสัญญาร่วมลงทุนฯ เป็นการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการ
ดำเนินโครงการที่กำหนดไว้เดิมตามสัญญาร่วมลงทุนฯ หน่วยงานเจ้าของ
โครงการจะต้องเสนอคณะกรรมการประสานงานพิจารณาและเสนอ
ความเห็นต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อพิจารณาต่อไป โดยกรณีที่สัญญา
ร่วมดำเนินการฯ หรือข้อตกลงต่อท้ายสัญญาร่วมลงทุนฯ ได้กระทำไป
โดยไม่ถูกต้องตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด หน่วยงานเจ้าของโครงการ
และคณะกรรมการประสานงานต้องเป็นผู้ดำเนินการเสนอขอเท็จจริง
เหตุผล และความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในการ
พิจารณาเพิกถอนสัญญาร่วมดำเนินการฯ หรือข้อตกลงต่อท้ายสัญญา
ร่วมลงทุนฯ หรือใช้ดุลพินิจพิจารณาให้ความเห็นชอบในการดำเนินการ
ตามสัญญาร่วมดำเนินการฯ หรือข้อตกลงต่อท้ายสัญญาร่วมลงทุนฯ นั้น

เรื่องเสร็จที่ ๑๒๑/๒๕๕๑

(๑) การที่มาตรา ๘๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ
บัญญัติให้กรรมการค่าจ้างซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่
ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่เข้ารับหน้าที่ ซึ่งต้อง
แต่งตั้งให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการเดิมพ้นจาก
ตำแหน่ง หมายความว่า กรรมการค่าจ้างซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ
แล้วยังคงสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่
เข้ารับหน้าที่ ส่วนระยะเวลาเก้าสิบวันเป็นกำหนดเวลาให้ดำเนินการ
แต่งตั้งกรรมการใหม่ มิใช่กำหนดเวลาให้กรรมการค่าจ้างเดิมพ้นจาก
การปฏิบัติหน้าที่ และเป็นเพียงบทบัญญัติเร่งรัดให้ดำเนินการเท่านั้น
ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการของคณะกรรมการค่าจ้างเป็นไปอย่างต่อเนื่อง
ดังนั้น กรรมการค่าจ้างซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระจึงสามารถปฏิบัติ
หน้าที่ต่อไปได้จนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่เข้ารับหน้าที่ แม้ว่าจะพ้น

กำหนดเวลาเก้าสิบวันตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ก็ตาม อย่างไรก็ตาม หน้าที่ในการแต่งตั้งควรเร่งดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ด้วย มิฉะนั้นอาจมีความผิดได้ถ้าไม่มีเหตุผลอันสมควร (๒) มาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ บัญญัติให้คณะกรรมการค่าจ้างมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการค่าจ้าง ดังนั้นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการต่างๆ จึงหมายถึง คณะกรรมการค่าจ้างทั้งคณะ ปลัดกระทรวงแรงงานในฐานะประธานกรรมการค่าจ้างเพียงลำพังจึงไม่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการได้

เรื่องเสร็จที่ ๓๑๐/๒๕๕๑ โดยที่คณะกรรมการบริหารกิจการขององค์การสวนยางมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการขององค์การสวนยางตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๘ ดังนั้น แม้ว่ารองผู้อำนวยการองค์การสวนยางจะไม่นับเป็นพนักงานตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๔ และไม่เป็นผู้บริหารตามพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ แต่คณะกรรมการบริหารกิจการขององค์การสวนยางก็ยังคงมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของรองผู้อำนวยการองค์การสวนยางได้ตามที่เห็นสมควร และหากเห็นว่าการปฏิบัติงานของรองผู้อำนวยการองค์การสวนยางเกิดความเสียหายจนมีเหตุอันควรถอดถอนออกจากตำแหน่งก็สมควรจัดให้มีการสอบสวนเพื่อทราบข้อเท็จจริงที่ชัดเจนและให้ความเป็นธรรมแก่คู่กรณีก่อนที่จะดำเนินการต่อไป ซึ่งในการกำหนดวิธีการสอบสวนนั้นถ้าไม่มีข้อบังคับไว้เป็นการเฉพาะ คณะกรรมการบริหารกิจการขององค์การสวนยางก็อาจกำหนดให้นำข้อบังคับเกี่ยวกับวินัยของพนักงานมาใช้บังคับโดยอนุโลมได้ และหากผลการสอบสวนเห็นว่ามีความผิดควรถูกถอดถอน คณะกรรมการบริหารกิจการขององค์การสวนยางก็สามารถเสนอให้รัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๘ ได้ต่อไป

เรื่องเสร็จที่ ๔๗๗/๒๕๕๑ กรณีที่มาตรา ๗๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ฯ กำหนดให้คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เมื่อมาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๕ เป็นบทบัญญัติอันเป็นบทเฉพาะกาล กทช. จึงย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามมาตราดังกล่าว และมาตรา ๗๘ มิได้กำหนดถึงอำนาจหน้าที่ของ กทช.

ที่ต้องปฏิบัติหน้าที่แทน กสช. เป็นการชั่วคราว ในการที่จะกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ไว้ แต่มาตรา ๗๔ ได้กำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ และให้คณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น กทช. จึงต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการประกอบกิจการของผู้ประกอบกิจการต่อไป แต่ในส่วนของการจัดทำแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และแผนความถี่วิทยุสำหรับกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการออกใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ นั้น เนื่องจากการจัดทำแผนแม่บทดังกล่าวมิได้เป็นกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๘ อันเป็นบทเฉพาะกาล กทช. ย่อมไม่อาจจัดทำแผนแม่บทดังกล่าวได้

เรื่องเสร็จที่ ๗๔๒/๒๕๕๑ โดยที่การอนุญาตให้เอกชนเข้าร่วมรับฟังและสังเกตการณ์การประชุมของคณะกรรมการคณะต่าง ๆ ไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดบัญญัติไว้อย่างชัดแจ้ง ดังนั้น การที่จะอนุญาตให้สมาชิกองค์กรเอกชนฯ เข้าร่วมรับฟังและสังเกตการณ์การประชุมของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้หรือไม่ย่อมเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการฯ ที่จะพิจารณาอนุญาตได้ตามความเหมาะสมโดยคำนึงถึงบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพิจารณาถึงประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของประเทศ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนประกอบกัน สำหรับมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฯ ที่กำหนดให้เอกชนสามารถเข้าร่วมในการประชุมของคณะกรรมการฯ ได้ นั้น เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจคณะกรรมการโดยเฉพาะ ในการเชิญให้เอกชนเข้ามาให้ข้อมูล หากคณะกรรมการประสงค์จะรับฟังข้อเท็จจริง คำอธิบาย ความเห็น หรือคำแนะนำทางวิชาการ

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๒

เรื่องเสร็จที่ ๑๖๐/๒๕๕๒ (๑) มาตรา ๒๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพมีอำนาจและหน้าที่พิจารณาการออกใบอนุญาตแก่ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ประกอบกับข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนในทางปฏิบัติว่าเมื่อได้ตรวจสอบคำขอพร้อมหลักฐานครบถ้วนถูกต้องแล้วให้เลขาธิการคุรุสภาเสนอคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพพิจารณาการออกใบอนุญาต เช่นนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นการกำหนดให้คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพมีอำนาจหน้าที่พิจารณาออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพโดยเฉพาะ และในกรณีนี้

คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพพิจารณาวินิจฉัยไม่ออกใบอนุญาตผู้ยื่นคำขอมีสหิทธิุทธธณ์ต่อคณะกรรมการคุรุสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ดังนั้น คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพจึงเป็นคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา (๒) มาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ และข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยวิธีการสรรหา การเลือก การเลือกตั้ง และการแต่งตั้งคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าสู่ตำแหน่งของคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพไว้อย่างชัดเจนแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงไม่อาจแต่งตั้งกรรมการมาตรฐานวิชาชีพตามมาตรา ๒๑ (๒) (๓) (๔) และ (๕) นอกเหนือไปจากหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ได้

(๓) เมื่อพิจารณาบทบัญญัติในพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาฯ เห็นได้ว่า คณะกรรมการคุรุสภาทำหน้าที่ควบคุมดูแล การดำเนินงานและการบริหารงานทั่วไป ตลอดจนออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา และ กำหนดนโยบายการบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ส่วนสำนักงานเลขาธิการคุรุสภามีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานของคุรุสภา ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับกิจการอื่นที่คุรุสภามอบหมาย โดยมีเลขาธิการคุรุสภาทำหน้าที่ บริหารกิจการของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ดำเนินการตามที่ประธาน กรรมการคุรุสภา คณะกรรมการคุรุสภา ประธานกรรมการมาตรฐาน วิชาชีพ หรือคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพมอบหมาย รวมทั้งบริหาร กิจการของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ของคุรุสภา ระเบียน ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติและ ประกาศของคณะกรรมการคุรุสภา และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงาน เจ้าหน้าที่ทุกตำแหน่ง ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานของคุรุสภา โดยเลขาธิการคุรุสภาต้องรับผิดชอบการบริหารกิจการของสำนักงาน เลขาธิการคุรุสภาภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการคุรุสภา

(๔) แม้ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยการพิจารณาการประพฤติดิจ จรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดให้ประธานกรรมการ มาตรฐานวิชาชีพแต่งตั้งอนุกรรมการสืบสวนหรืออนุกรรมการสอบสวน จากผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่ข้อบังคับกำหนดไว้ แต่หากพิจารณาจากความ เหมาะสมแล้วเห็นว่า คณะกรรมการคุรุสภาเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่พิจารณา วินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ อันเป็นการวินิจฉัย ขี้อาตกรณัที่ไต้มีการสืบสวนสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาว่าประพฤติดิ

จรรยาบรรณของวิชาชีพมาแล้ว การกำหนดให้ประธานกรรมการ
มาตรฐานวิชาชีพแต่งตั้งกรรมการคุรุสภาบางคนร่วมเป็นอนุกรรมการ
สืบสวนหรืออนุกรรมการสอบสวนในชั้นพิจารณาจึงย่อมไม่เหมาะสม
และขัดกับหลักการสืบสวนสอบสวนตามขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรม

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๓

เรื่องเสร็จที่ ๑๔๓/๒๕๕๓ การให้ทุนสนับสนุนการวิจัยแก่นักวิจัยในต่างประเทศหรือหน่วยงานวิจัย
ในต่างประเทศที่มีลักษณะเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ
สังคม และวิชาการของประเทศ อยู่ภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ของกองทุน
สนับสนุนการวิจัยที่สามารถกระทำได้ ดังนั้น คณะกรรมการนโยบาย
กองทุนสนับสนุนการวิจัยจึงมีอำนาจตามมาตรา ๑๔ (๒) แห่ง
พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการวิจัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่จะออกระเบียบ
หรือข้อบังคับว่าด้วยการให้ทุนสนับสนุนการวิจัยแก่นักวิจัยในต่างประเทศ
หรือหน่วยงานวิจัยในต่างประเทศดังกล่าวได้

เรื่องเสร็จที่ ๒๗๔/๒๕๕๓ แม้ว่ามาตรา ๑๓ (๖) แห่งพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
พ.ศ. ๒๕๔๕ มิได้กำหนดให้คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยา
เสพติดมีอำนาจในการปรับแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไว้
โดยตรง แต่การที่มาตรา ๑๓ (๖) บัญญัติให้คณะอนุกรรมการฟื้นฟู
สมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีอำนาจและหน้าที่ในการพิจารณาแผนการ
ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และเมื่อพิจารณาประกอบกับบทบัญญัติ
ในมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๕ แห่ง
พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ แล้ว
คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดย่อมมีอำนาจในการ
ปรับแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้บรรลุผลสมตาม
เจตนารมณ์ของกฎหมายได้ โดยไม่เป็นการขัดกับมาตรา ๑๓ (๖) แห่ง
พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดฯ แต่อย่างใด แต่ในส่วนของ
การใช้อำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องขอปล่อยตัวชั่วคราว เป็นอำนาจ
โดยเฉพาะของคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพ
ผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ ดังนั้น คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพ
ผู้ติดยาเสพติดจึงไม่สามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ (๔) แห่ง
พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดฯ ที่กำหนดให้คณะกรรมการฯ
มีอำนาจวางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาของ
คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามมาตรา ๑๓
เพื่อออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้
อนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในเขตพื้นที่คนใดคนหนึ่ง
หรือหลายคนมีอำนาจพิจารณาปล่อยชั่วคราวได้ เว้นแต่จะมีบทบัญญัติ
ของกฎหมายกำหนดให้อำนาจไว้โดยเฉพาะ

เรื่องเสร็จที่ ๔๐๗/๒๕๕๓ มาตรา ๑๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติให้การยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการและการออกบัตร การกำหนดสิทธิหรือการเปลี่ยนแปลงสิทธิ การขอสละสิทธิของคนพิการ และอายุบัตรประจำตัวคนพิการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ ซึ่งคำว่า “การออกบัตร” ประจำตัวคนพิการเป็นเพียงกระบวนการหรือการดำเนินการเพื่อการออกบัตรเท่านั้น ดังนั้น หากคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติจะออกระเบียบตามความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การออกบัตรประจำตัวคนพิการโดยให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการและนายทะเบียนกลางหรือนายทะเบียนจังหวัดเป็นผู้ลงนามในบัตรก็ย่อมกระทำได้นอกจากนี้ มาตรา ๖ (๗) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการออกระเบียบเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ แต่มิได้ให้อำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการมอบอำนาจในการอนุมัติการจ่ายเงินหรืออนุมัติการกู้ยืมเงินของกองทุนให้กับบุคคลใด ประกอบกับมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ ได้กำหนดไว้โดยชัดเจนว่า ให้คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อสนับสนุนแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามที่คณะอนุกรรมการตามประเภทความพิการ คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดหรือคณะอนุกรรมการอื่นเสนอ ดังนั้น เมื่อกฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะแล้วว่าให้อำนาจในการอนุมัติการจ่ายเงินเป็นของคณะอนุกรรมการบริหารกองทุน และมีได้มีบทบัญญัติมาตราใดกำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติจึงไม่สามารถออกระเบียบเกี่ยวกับการมอบอำนาจในการอนุมัติการจ่ายเงินหรืออนุมัติการกู้ยืมเงินของกองทุนให้แก่คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดหรือคณะอนุกรรมการอื่นได้

เรื่องเสร็จที่ ๕๘๙-๕๙๐/๒๕๕๓ มาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดประเภท และขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยที่ไม่มีบทบัญญัติอื่นใดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ บัญญัติให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและคณะกรรมการ

ผู้ชำนาญการมีอำนาจในการประกาศกำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไว้แต่ประการใด ดังนั้น การออกประกาศตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฯ จึงย่อมต้องกระทำโดยรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และสาระสำคัญของประกาศต้องเป็นการกำหนดประเภท และขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่มีผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยไม่อาจกำหนดให้อำนาจคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและคณะกรรมการผู้ชำนาญการใช้ดุลยพินิจในการประกาศกำหนดโครงการหรือกิจการดังกล่าวได้ ไม่ว่าโครงการหรือกิจการนั้นจะเป็นโครงการหรือกิจการที่มีผลกระทบสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไป หรือโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพหรือไม่

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๔

เรื่องเสร็จที่ ๔๘๕/๒๕๕๔ การมอบหมายให้คณะกรรมการพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นเพียงการมอบหมายให้คณะกรรมการมีหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ เช่น การเสนอความเห็นในเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา จะต้องพิจารณาหรือพิจารณาข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดในปัญหาใดปัญหาหนึ่งก่อนนำเสนอคณะกรรมการเท่านั้น คณะกรรมการไม่สามารถมอบหมายให้คณะกรรมการกระทำการแทนในเรื่องที่เป็นอำนาจโดยเฉพาะของคณะกรรมการได้ ดังจะเห็นได้จากการที่คณะกรรมการได้กำหนดให้คณะกรรมการพิจารณากลับกรองการจ่ายค่าตอบแทนค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตามระเบียบคณะกรรมการฯ ว่าด้วยการยื่นคำขอและวิธีพิจารณาคำขอ ค่าตอบแทน ค่าทดแทนและค่าใช้จ่าย พ.ศ. ๒๕๔๕ มีอำนาจหน้าที่เพียงการเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดค่าตอบแทน ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายเท่านั้นโดยคณะกรรมการจะพิจารณาเพื่อมีคำวินิจฉัยต่อไป นอกจากนี้หากพิจารณาต่อไปในบทบัญญัติมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติฯ จะเห็นได้ว่า ได้กำหนดให้ผู้ยื่นคำขอมีสติอิทธิพลต่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการต่อศาลอุทธรณ์ได้ ดังนั้น หากคณะกรรมการสามารถมอบหมายให้คณะกรรมการใช้อำนาจวินิจฉัยแทนได้ กรณีย่อมส่งผลกระทบต่อสิทธิในการอุทธรณ์ของผู้ยื่นคำขอที่ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยดังกล่าว เพราะกฎหมายกำหนดให้ผู้ยื่นคำขอมีสติอิทธิพลเฉพาะคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเท่านั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวมา คณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน

และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา จึงไม่อาจมอบหมายให้คณะกรรมการใช้อำนาจตามมาตรา ๘ (๑) เกี่ยวกับพิจารณาอนุมัติค่าตอบแทนค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัติ ซึ่งเป็นอำนาจโดยเฉพาะของคณะกรรมการได้

เรื่องเสร็จที่ ๘๓๒/๒๕๕๔

แม้มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติว่า ข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคล เป็นความลับส่วนบุคคล ผู้ใดจะนำไปเปิดเผยในประการที่น่าจะทำให้บุคคลนั้นเสียหายไม่ได้ เว้นแต่การเปิดเผยนั้นเป็นไปตามความประสงค์ของบุคคลนั้นโดยตรง หรือมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติให้ต้องเปิดเผย การที่คณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุขได้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาอุทธรณ์คำร้องขอรับเงินช่วยเหลือเบื้องต้นของเด็กชาย ช. โดยมีโรงพยาบาล ร. เป็นหน่วยบริการที่ให้การรักษา ซึ่งคณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวได้มีหนังสือขอข้อมูลการรักษาและเวชระเบียนจากโรงพยาบาล ร. เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาอุทธรณ์ขอรับเงินช่วยเหลือเบื้องต้นของเด็กชาย ช. จะเห็นได้ว่าการนำข้อมูลการรักษาและเวชระเบียนดังกล่าวก็เพื่อประโยชน์ต่อการพิจารณาคำร้องขอรับเงินช่วยเหลือของผู้ร้องอุทธรณ์ อีกทั้งข้อมูลการรักษาและเวชระเบียนนั้นเป็นข้อมูลการรักษาและเวชระเบียนของผู้ยื่นคำร้องอุทธรณ์ขอรับเงินช่วยเหลือเบื้องต้นโดยตรงนั่นเอง จึงไม่เป็นการนำไปเปิดเผยในประการที่น่าจะทำให้ผู้ร้องอุทธรณ์ขอรับเงินช่วยเหลือเสียหาย ดังนั้น คณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุข หรือคณะกรรมการที่ได้แต่งตั้งขึ้นตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ ในกรณีนี้จึงมีอำนาจให้หน่วยบริการโรงพยาบาล ร. ส่งข้อมูลการรักษาและเวชระเบียนซึ่งเป็นข้อมูลของผู้ร้องอุทธรณ์ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้

๖. เบี้ยประชุมและค่าตอบแทน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการนั้น กรรมการย่อมที่จะได้รับเบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นเพื่อเป็นค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการ โดยที่เบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นๆ ของคณะกรรมการจะเป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมาย ยกตัวอย่างเช่น มาตรา ๔๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ กำหนดให้คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดเบี้ยประชุมให้แก่คณะกรรมการกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะไม่ได้กำหนดเอาไว้ เป็นต้น

๖.๑ กฎหมายที่กำหนดเรื่องค่าตอบแทนและเบี้ยประชุมของคณะกรรมการ

สำหรับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนของคณะกรรมการต่างๆ จะมีการกำหนดเอาไว้เป็นสองลักษณะกล่าวคือ ประการแรก กำหนดไว้เป็นการทั่วไปซึ่งจะนำมาใช้กับคณะกรรมการที่ไม่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดเรื่องเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนเอาไว้ กฎหมายที่กำหนดเบี้ยประชุมในลักษณะนี้ได้แก่ พระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และประการที่สอง คือ กำหนดเรื่องเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนของคณะกรรมการเอาไว้เป็นการเฉพาะ โดยมักจะกำหนดไว้ในตัวกฎหมายที่จัดตั้งคณะกรรมการชุดนั้นๆ เอง ทั้งนี้ เพราะบางกรณีกฎหมายมีความจำเป็นต้องกำหนดประโยชน์ตอบแทนหรือเบี้ยประชุมให้แก่คณะกรรมการเป็นกรณีพิเศษแตกต่างจากตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายกลาง ซึ่งมักจะเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน กองทุน หรือการสาธารณประโยชน์

๖.๑.๑ กรณีที่เบี้ยประชุมของคณะกรรมการเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗

กรณีที่ไม่มีกำหนดเบี้ยประชุมของคณะกรรมการเอาไว้ในกฎหมายเฉพาะ เบี้ยประชุมของคณะกรรมการย่อมเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของผู้มีอำนาจในการกำหนดเบี้ย หรือการได้รับเบี้ยประชุมก็ตาม (เรื่องเสร็จที่ ๔๗๓/๒๕๔๘, เรื่องเสร็จที่ ๓๗๐/๒๕๕๐ และเรื่องเสร็จที่ ๗๒/๒๕๕๒) โดยคณะกรรมการที่จะได้รับเบี้ยประชุมตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ต้องเป็นคณะกรรมการคณะกรรมการตามมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ด้วย ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งโดยกฎหมาย โดยประกาศพระบรมราชโองการ ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล หรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ คณะกรรมการดังกล่าวอาจได้รับเบี้ยประชุมเป็นสองกรณีคือ

(๑) กรณีตามมาตรา ๖ (๑) ได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายเดือนสำหรับกรรมการในคณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือโดยประกาศพระบรมราชโองการ ซึ่งมีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบสูง ปฏิบัติงานในด้านการกำหนดนโยบายอันมีผลกระทบต่อการบริหาร เศรษฐกิจ หรือสังคม ในภาพรวมของประเทศตามรายชื่อคณะกรรมการและอัตราเบี้ยประชุมที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนด โดยมีกระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ร่วมกันจัดทำรายชื่อคณะกรรมการดังกล่าวและอัตราเบี้ยประชุมเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเพื่อให้ความเห็นชอบและประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการฯ

(๒) กรณีตามมาตรา ๖ (๒) ได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้งสำหรับกรรมการในคณะกรรมการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในมาตรา (๑) ตามอัตราเบี้ยประชุมที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนด

๖.๑.๒ กรณีที่เบี้ยประชุมเป็นไปตามกฎหมายเฉพาะ

ในกรณีที่กฎหมายเฉพาะได้กำหนดเรื่องเบี้ยประชุมหรือผลประโยชน์ตอบแทนของคณะกรรมการ รวมทั้งอนุกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ เอาไว้แล้วก็ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายเฉพาะได้กำหนดไว้ (เรื่องเสร็จที่ ๔๔๗/๒๕๕๒)

๖.๒ ผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทน

ผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ กรรมการผู้นั้นจะต้องเป็นคณะกรรมการตามนิยามในมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว กล่าวคือ ต้องเป็นคณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยประกาศพระบรมราชโองการ หรือโดยประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้ารัฐบาล หรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว (เรื่องเสร็จที่ ๔๘๓/๒๕๕๐) สำหรับกรณีที่กฎหมายเฉพาะกำหนดเรื่องเบี้ยประชุมและค่าตอบแทน เอาไว้ก็จะต้องพิจารณาบทบัญญัติเฉพาะนั้นเองว่าประสงค์จะให้ผู้ใดได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนบ้าง สำหรับบางกรณีที่คณะบุคคลใช้ชื่ออย่างอื่นไม่ได้ใช้ชื่อว่าคณะกรรมการ เช่น ศูนย์อำนวยการร่วมแก้ไขปัญหาเกษตรกรรมภาคอีสาน แต่หากอำนาจหน้าที่ของคณะบุคคลดังกล่าวเป็นลักษณะเดียวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการก็ย่อมมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม (เรื่องเสร็จที่ ๖๖๙/๒๕๔๔) ในทางกลับกัน แม้จะเป็นคณะบุคคลที่ใช้ชื่อว่าคณะกรรมการ แต่หากโดยสภาพแล้ว คณะบุคคลดังกล่าวเป็นเพียงคณะทำงานก็ไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม เช่น คณะทำงานที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งแม้จะใช้ชื่อเรียกว่าคณะกรรมการแต่ก็ยังมีฐานะเป็นเพียงคณะทำงาน ไม่อยู่ในความหมายของ “คณะกรรมการ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๒๓ (เรื่องเสร็จที่ ๖๖๐/๒๕๔๔)

๖.๓ กรณีที่ไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทน

ในกรณีที่มีความบกพร่องของการประชุมนั้นๆ หรือมีความบกพร่องของกรรมการ อันเป็นเหตุเฉพาะตัว ยกตัวอย่างเช่น ในการประชุมครั้งนั้นองค์ประกอบของคณะกรรมการไม่ครบถ้วนทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ผู้ที่เข้าร่วมประชุมเป็นกรรมการที่ได้รับมอบอำนาจโดยไม่ถูกต้อง หรือตำแหน่งกรรมการนั้นไม่สามารถมอบอำนาจได้เพราะเป็นตำแหน่งเฉพาะตัว กรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งเกินกว่าจำนวนกรรมการที่กฎหมายกำหนด หรือกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งเพราะขาดคุณสมบัติไปแล้ว เป็นต้น กรณีต่างๆ เหล่านี้คณะกรรมการหรือกรรมการที่มีเหตุบกพร่องแล้วแต่กรณี ย่อมไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทน

๖.๓.๑ กรณีที่ไม่ครบองค์ประกอบความเป็นคณะกรรมการ

การที่กรรมการจะได้รับเบี้ยประชุมต้องพิจารณาด้วยว่าในการประชุม คณะกรรมการมีองค์ประกอบครบถ้วนที่จะสามารถทำหน้าที่คณะกรรมการได้หรือไม่ ซึ่งในกรณีที่ คณะกรรมการมีองค์ประกอบไม่ครบและไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการได้ กรรมการ ที่เข้าร่วมประชุมในการประชุมครั้งนั้น ๆ ย่อมไม่มีสิทธิที่จะได้รับเบี้ยประชุม ยกตัวอย่างเช่น ยังไม่มีการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนฝ่ายหนึ่ง อันเป็นองค์ประกอบของ คณะกรรมการ เป็นต้น (เรื่องเสร็จที่ ๕๓๔/๒๕๕๓)

ทั้งนี้ การขาดองค์ประกอบของคณะกรรมการอาจเกิดขึ้นได้จากสาเหตุหลายประการ เช่น ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งและยังไม่มีกรรมการแต่งตั้งให้ประธานกรรมการใหม่ ขึ้นมาแทน (เรื่องเสร็จที่ ๗๙๗/๒๕๕๐) ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (เรื่องเสร็จที่ ๗๔๔/๒๕๔๕) หรือในกรณีที่คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการหลายฝ่าย และคณะกรรมการนั้น มีกรรมการไม่ครบทุกฝ่าย (เรื่องเสร็จที่ ๘๗๗/๒๕๔๗) เป็นต้น (รายละเอียดโปรดดูในส่วนของ องค์ประกอบของคณะกรรมการ)

๖.๓.๒ กรณีมอบอำนาจให้เข้าประชุมแทน

ในกรณีที่มีการมอบอำนาจให้เข้าประชุมแทน การพิจารณาว่าผู้รับมอบอำนาจ ให้เข้าประชุมแทนจะมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือไม่จะต้องพิจารณาว่าการมอบอำนาจให้เข้าประชุมแทน ในตำแหน่งนั้นๆ สามารถทำได้หรือไม่ ถ้าการดำรงตำแหน่งกรรมการนั้นๆ เป็นการเฉพาะตัว ก็ไม่สามารถที่จะมอบอำนาจได้และในกรณีที่มีการมอบหมายให้เข้าประชุมแทน ผู้ที่เข้าประชุมแทน ย่อมไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม แต่หากเป็นการมุ่งถึงตำแหน่งเป็นสำคัญก็จะมอบอำนาจให้เข้าประชุม แทนได้ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด และกรณีนี้ผู้เข้าประชุมแทนมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม โดยสำหรับในกรณีที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่งย่อมสามารถมอบอำนาจให้เข้าประชุมแทนได้ เพราะการเป็นกรรมการถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติราชการอย่างหนึ่ง ดังนั้น อธิบดีจึงอาจมอบให้ ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนโดยเข้าประชุมกรรมการแทนได้และผู้ได้รับมอบหมาย ย่อมมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมด้วย (เรื่องเสร็จที่ ๑๐๖/๒๕๔๗) ในขณะที่หากเป็นกรรมการที่ต้องมีการ คัดเลือกบุคคลที่จะเข้าสู่ตำแหน่ง ยกตัวอย่างเช่น กรรมการจากภาคราชการและสถาบันการศึกษาซึ่ง มาจากการดำรงตำแหน่งแต่กฎหมายบัญญัติให้มีการเลือกกันเอง กรณีย่อมถือว่าการดำรงตำแหน่งนั้น เป็นคุณสมบัติเฉพาะบุคคลที่ไม่อาจมอบอำนาจให้เข้าประชุมแทนได้และผู้เข้าประชุมแทนกรณีนี้ ย่อมไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๕/๒๕๔๔)

๖.๓.๓ กรณีกรรมการพ้นจากตำแหน่งโดยขาดคุณสมบัติไปแล้ว

การที่กฎหมายกำหนดคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งของกรรมการเอาไว้ และต่อมากรรมการผู้นั้นขาดคุณสมบัติในการเป็นกรรมการ ย่อมทำให้กรรมการดังกล่าว พ้นจากตำแหน่งกรรมการไป ในกรณีเช่นนี้ กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วย่อมไม่มีสิทธิที่จะ ได้รับคำตอบแทนจากการประชุม ยกตัวอย่างเช่น กรรมการที่เป็นผู้แทนเทศบาลซึ่งมาจากการ คัดเลือกนายกเทศมนตรีและปลัดเทศบาล หากภายหลังได้รับการแต่งตั้งโอนให้ไปดำรงตำแหน่ง อื่นที่ไม่ใช่ปลัดเทศบาล ย่อมขาดคุณสมบัติที่จะเป็นกรรมการและต้องพ้นจากตำแหน่ง และไม่มีสิทธิ ที่จะได้รับคำตอบแทนสำหรับการประชุมซึ่งหากได้รับไปแล้วตั้งแต่วันที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งก็ต้อง คืนคำตอบแทนดังกล่าว (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๓/๒๕๔๔)

แม้กรณีตามเรื่องเสร็จข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกาจะให้ความเห็นว่า หากได้รับคำตอบแทนสำหรับการประชุมไปแล้วโดยไม่มีสิทธิจะต้องคืนคำตอบดังกล่าวก็ตาม แต่ต่อมา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการเรียกเบี้ยประชุมคืนไว้ แตกต่างกันในเรื่องเสร็จที่ ๒๘๕/๒๕๕๓ ว่าการกระทำที่ได้ทำมาแล้วย่อมไม่เสียไปและไม่ต้องคืน เบี้ยประชุมค่าพาหนะ ค่าที่พัก หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดด้วย โดยนำมาตรา ๑๙^{๓๓} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาปรับใช้ ในเรื่องเกี่ยวกับการเรียกคืน เบี้ยประชุมนี้จึงคงต้องพิจารณาว่าเป็นกรณีที่สามารถปรับเข้ากับมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ได้หรือไม่ กล่าวคือ ต้องเป็นคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณา ทางปกครอง^{๓๔} และเป็นกรณีที่การพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือได้รับการแต่งตั้งไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงจะนำมาตรานี้มาใช้ในการคุ้มครองกรรมการ ที่ได้รับเบี้ยประชุมไปทั้งที่มีเหตุบกพร่องให้ไม่ต้องคืนเบี้ยประชุมได้

๖.๓.๔ กรณีกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งเกินกว่าจำนวนที่กฎหมายกำหนด

โดยปกติแล้วกฎหมายจะกำหนดจำนวนของกรรมการที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็น กรรมการในคณะกรรมการต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติฯ พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้กำหนดจำนวนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยาไว้ไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคน หรือมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาระบบมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้กำหนดจำนวน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพแห่งชาติไว้ไม่เกินห้าคน เป็นต้น ซึ่งในกรณีที่มีการ แต่งตั้งกรรมการเกินกว่าจำนวนตามที่กฎหมายกำหนดแล้วย่อมเป็นการแต่งตั้งกรรมการที่ไม่ถูกต้อง ตามกฎหมายและไม่ถือเป็นกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ตามนิยาม “คณะกรรมการ” และ “กรรมการ” ในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกา เบี้ยประชุมกรรมการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๗ ดังนั้น กรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งเกินจำนวนที่ กฎหมายกำหนดย่อมไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม (เรื่องเสร็จที่ ๔๔๘/๒๕๕๓)

๖.๓.๕ กรณีที่น่าสนใจอื่นๆ

การเบิกจ่ายเบี้ยประชุมนั้น ในกรณีที่กฎหมายฉบับใหม่ซึ่งยังไม่มีผลออก คำสั่ง ประกาศ หรือระเบียบตามกฎหมายนั้น และมีการกำหนดให้นำคำสั่ง ประกาศหรือระเบียบตาม กฎหมายเก่ามาใช้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายใหม่ แต่ปรากฏว่าระเบียบในเรื่องการจ่าย ค่าเบี้ยประชุมตามกฎหมายเก่านั้นขัดหรือแย้งกับกฎหมายใหม่แล้ว ย่อมไม่สามารถนำระเบียบ ดังกล่าวมาใช้โดยอนุโลมในการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมได้ (เรื่องเสร็จที่ ๒๙๔/๒๕๕๒)

^{๓๓} มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ “ถ้าปรากฏ ภายหลังว่าเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะ ต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่งการพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่”

^{๓๔} มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“การพิจารณาทางปกครอง” หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครอง

ฯลฯ

ฯลฯ

๖.๔ กรณีที่กฎหมายมีข้อกำหนดจำกัดการรับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน

กฎหมายบางฉบับจะมีการกำหนดข้อจำกัดในการได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนของกรรมการ โดยอาจกำหนดให้ในกรณีที่มีการประชุมในวันเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้งก็ให้ได้รับเบี้ยประชุมเพียงครั้งเดียว เช่น มาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้น หรืออาจกำหนดยอดเงินค่าเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนที่กรรมการจะได้รับในแต่ละเดือนว่าไม่เกินจำนวนเท่าใด ยกตัวอย่างเช่น มาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายในการเดินทางของประธานกรรมการ กรรมการ และอนุกรรมการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม สำหรับกฎหมายกำหนดให้การประชุมในวันเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้งให้ได้รับเบี้ยประชุมเพียงครั้งเดียวนั้น หากการประชุมในวันเดียวกันมีการประชุมกรรมการนั้นหลายคณะกรรมการย่อมได้รับเบี้ยประชุมตามคณะที่ได้ทำการเข้าประชุม ยกตัวอย่างเช่น คณะกรรมการที่คณะหนึ่งอาจมีทั้งกรรมการที่เป็นกรรมการเพียงคนเดียวและหลายคณะพร้อมกัน (เรื่องเสร็จที่ ๗๗๙/๒๕๔๖) หรือคณะอนุกรรมการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งมีหลายคณะอนุกรรมการและอาจมีการประชุมคณะอนุกรรมการต่างคณะกันในวันเดียวกัน เป็นต้น (เรื่องเสร็จที่ ๗๗๙/๒๕๔๖)

สำหรับกรณีที่กฎหมายกำหนดอัตราเบี้ยประชุมสูงสุดที่กรรมการจะได้รับในแต่ละเดือน ซึ่งหากเป็นกรรมการที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในกรรมการหลายคณะ เช่น กรณีที่มีคณะอนุกรรมการหลายคณะและผู้นั้นเป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการเหล่านี้หลายคณะ อัตราเบี้ยประชุมสูงสุดที่จะได้รับนั้นย่อมหมายความว่าเฉพาะรายคณะไป ไม่นับรวมกัน (เรื่องเสร็จที่ ๘๕๘/๒๕๕๒)

ภาคผนวก
สรุปย่อเรื่องเสร็จคณะกรรมการกฤษฎีกาและคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

เบี้ยประชุมและค่าตอบแทน

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๓

เรื่องเสร็จที่ ๔๔๘/๒๕๕๓ มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้กำหนดให้คณะกรรมการประจำคณะประกอบด้วย กรรมการสองประเภทคือ กรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการที่มาจาก การแต่งตั้ง โดยกรรมการที่มาจาก การแต่งตั้งแยกพิจารณาได้เป็นสอง กรณีคือ กรณีแรก ถ้าคณะใดมีการแบ่งภาควิชาตั้งแต่สี่ภาควิชาขึ้นไป อธิการบดีมีอำนาจแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติมจากคณาจารย์ประจำในคณะ ได้จำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการ และกรณีที่สอง ถ้าคณะใด ไม่มีการแบ่งภาควิชาหรือมีแต่ไม่ถึงสี่ภาควิชา อธิการบดีมีอำนาจแต่งตั้ง กรรมการเพิ่มเติมจากคณาจารย์ประจำคณะให้ได้จำนวนทั้งหมดไม่น้อยกว่า ห้าคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน ทั้งนี้ โดยที่กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติมทั้งสองกรณี จะเป็นคณาจารย์ประจำในภาควิชาเดียวกันเกินกว่าหนึ่งคนไม่ได้ตาม มาตรา ๓๒ วรรคสอง เมื่อคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมมีกรรมการ โดยตำแหน่งรวมกันทั้งหมดเจ็ดคนซึ่งเป็นจำนวนสูงสุดที่กฎหมายกำหนด ไว้แล้ว คณาจารย์ประจำในคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมที่อธิการบดี มหาวิทยาลัยศิลปากรแต่งตั้งเพิ่มเติมอีกจำนวน ๕ คนย่อมเป็นกรรมการ ประจำคณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่ถือเป็นกรรมการที่ได้รับการ แต่งตั้งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามนิยาม “คณะกรรมการ” และ “กรรมการ” ในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาเบี้ย ประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกา เบี้ยประชุมกรรมการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๗ และย่อมไม่มีสิทธิได้รับ เบี้ยประชุม

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๔

เรื่องเสร็จที่ ๑๓๓/๒๕๕๔ การที่มาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคล ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้มีคณะกรรมการกลางพนักงาน และ มีกรรมการที่เป็นผู้แทนเทศบาลซึ่งมาจากการคัดเลือกนายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาลด้วย โดยกรรมการดังกล่าวหากได้รับการคัดเลือกเป็น กรรมการผู้แทนเทศบาลแล้ว แต่ภายหลังได้รับการแต่งตั้งโอนให้ไปดำรง ตำแหน่งอื่นที่ไม่ใช่ปลัดเทศบาล ย่อมขาดคุณสมบัติที่จะเป็นกรรมการ ผู้แทนเทศบาลและต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการผู้แทนเทศบาล และ

ย่อมไม่มีสิทธิที่จะได้รับคำตอบแทนสำหรับการประชุม ซึ่งหากกรรมการดังกล่าวได้รับเบี้ยประชุมไปแล้วตั้งแต่วันที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งก็ต้องคืนคำตอบแทนดังกล่าว ๑๓๓/๒๕๔๔)

เรื่องเสร็จที่ ๑๓๕/๒๕๔๔ การพิจารณาการมอบอำนาจให้เข้าประชุมของกรรมการในคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ นั้น

(๑) ตำแหน่งประธานกรรมการ เป็นการแต่งตั้งโดยตำแหน่ง ถ้าไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้และมีผู้ทำหน้าที่แทนได้ผู้นั้นย่อมเข้าประชุมแทนได้

(๒) กรรมการจากภาคราชการและสถาบันการศึกษาซึ่งมาจากการดำรงตำแหน่งแต่กฎหมายบัญญัติให้มีการเลือกกันเองด้วย ซึ่งเป็นการเลือกบุคคลจากผู้ดำรงตำแหน่ง การดำรงตำแหน่งนี้จึงเป็นการเฉพาะตัวไม่สามารถมอบหมายให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนได้

(๓) ผู้แทนสถาบันภาคการผลิต ซึ่งการที่กำหนดในลักษณะของผู้แทนจึงเป็นการเสนอผู้แทนโดยองค์กรนั้นๆ ไม่อาจมอบหมายให้บุคคลอื่นเข้าประชุมแทนได้เว้นแต่จะมีการระบุผู้ทำหน้าที่สำรองไว้

(๔) ผู้แทนสหภาพแรงงาน ผู้แทนองค์กรภาคเอกชน และผู้แทนสื่อมวลชน ซึ่งมาจากการเลือกกันเองในแต่ละกลุ่ม อันเป็นการเลือกตัวบุคคลจากกลุ่มนั้นๆ ผู้ที่ได้รับเลือกจึงไม่อาจให้ผู้อื่นทำหน้าที่แทนตนได้ สำหรับการจะได้รับเบี้ยประชุมต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการหรือผู้ได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับของทางราชการหรือองค์กรนั้น ๆ ซึ่งหากเป็นกรณีที่มอบหมายให้เข้าประชุมไม่ได้ตามที่ได้อ้างมาข้างต้นก็ไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม

เรื่องเสร็จที่ ๖๖๐/๒๕๔๔ มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงาน ซึ่งก็ได้มีการแต่งตั้งคณะบุคคลตามมาตราดังกล่าวโดยใช้ชื่อว่าคณะกรรมการ อย่างไรก็ตามก็ดี การใช้ชื่อเรียกคณะทำงานว่าคณะกรรมการนั้นคณะกรรมการดังกล่าวยังคงมีฐานะเป็นเพียงคณะทำงาน ไม่ทำให้คณะบุคคลดังกล่าวอยู่ในความหมายของ “คณะกรรมการ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๒๓ ดังนั้น ในการประชุมของคณะทำงานดังกล่าวจึงไม่อาจเบิกเบี้ยประชุมได้

เรื่องเสร็จที่ ๖๖๙/๒๕๔๔ การที่นายกรัฐมนตรีใช้อำนาจตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แต่งตั้งศูนย์อำนวยการร่วมแก้ไขปัญหาเกษตรกรภาคอีสาน ตามคำสั่งที่ ๒/๒๕๔๔ เรื่อง จัดตั้งศูนย์

อำนวยการร่วมแก้ไขปัญหาเกษตรกรภาคอีสาน ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ในการติดตามสถานการณ์ปัญหาข้อเรียกร้องขององค์กรเกษตรกรภาคอีสาน รวบรวมข้อมูล ข้อเรียกร้อง ตรวจสอบ วิเคราะห์ปัญหาและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการร่วมแก้ไขปัญหาเกษตรกรภาคอีสาน อันเป็นลักษณะของการใช้อำนาจในการตัดสินใจและวิเคราะห์ปัญหาได้ด้วยตนเอง จึงเห็นว่าคณะกรรมการตามคำสั่งดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการดำเนินงานในลักษณะของอนุกรรมการจึงสามารถเบิกเบี้ยประชุมตามพระราชกฤษฎีกา เบี้ยประชุมและค่าตอบแทนซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. ๒๕๒๓ (พระราชกฤษฎีกานี้กำหนดให้คณะกรรมการซึ่งคณะที่ปรึกษาแต่งตั้ง ได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนเป็นรายครั้งเฉพาะครั้งที่มาประชุมตามอัตราที่นายกรัฐมนตรีกำหนดแต่ต้องไม่เกินอัตราท้ายพระราชกฤษฎีกานี้)

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๖

เรื่องเสร็จที่ ๗๗๙/๒๕๔๖

มาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการได้รับเบี้ยประชุมครั้งละ ๕๐๐ บาท โดยมีข้อยกเว้นในวรรคสองว่าถ้าประชุมในวันเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้งให้ได้รับเบี้ยประชุมเพียงครั้งเดียว ซึ่งข้อยกเว้นดังกล่าวหมายความว่า การประชุมคณะเดียวกันในวันเดียวกันเกินหนึ่งครั้งเท่านั้น เพราะคณะกรรมการคณะหนึ่งอาจมีทั้งกรรมการที่เป็นกรรมการเพียงคนเดียวและหลายคณะพร้อมกัน หากแปลความว่าไม่ว่าจะเป็นกรรมการในคณะกรรมการต่าง ๆ หลายคณะแล้วถ้ามีการประชุมในวันเดียวกันจะมีผลว่าผู้เข้าร่วมประชุมในกรรมการแต่ละคณะจะมีทั้งกรรมการที่ได้รับเบี้ยประชุมและกรรมการที่ไม่ได้รับเบี้ยประชุม อันเป็นการแปลความที่ไม่ชอบด้วยเหตุผล ดังนั้น ในกรณีที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการหลายคณะ และได้เข้าร่วมประชุมจริงในคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ก็ย่อมได้รับเบี้ยประชุมของคณะกรรมการแต่ละคณะที่ตนได้เข้าร่วมประชุม

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๗

เรื่องเสร็จที่ ๑๐๖/๒๕๔๗

กรณีที่กฎหมายประสงค์จะห้ามการมอบอำนาจไว้จะมีการบัญญัติไว้อย่างชัดแจ้ง เมื่อมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๒๒ ไม่ได้กำหนดห้ามการมอบอำนาจไว้โดยชัดแจ้ง ประกอบกับพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติรองรับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่กรรมการการประปาส่วนภูมิภาคเข้ามาดำเนินการในการประชุมกรรมการฯ ไว้ว่าจะมีผลอย่างไร จึงต้องพิจารณาหลักเกณฑ์การมอบอำนาจตาม

มาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งกำหนดว่าถ้ากฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีเรื่องใดไม่ได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือไม่ได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ อธิบดีอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนได้ เมื่อกรณีนี้ผู้อำนวยการสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย เข้าประชุมแทนอธิบดีกรมอนามัยซึ่งเป็นกรรมการการประสานส่วนภูมิภาค โดยตำแหน่ง จึงอยู่ในข่ายที่จะได้รับเงินค่าเบี้ยประชุมด้วย

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๘

เรื่องเสร็จที่ ๔๗๓/๒๕๔๘ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ บัญญัติเกี่ยวกับกรณีผู้มีอำนาจกำหนดเบี้ยประชุมของกรรมการอื่น ๆ และประโยชน์ตอบแทนอื่นของเลขาธิการคุรุสภาและเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้ในมาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๗๔ โดยมีได้บัญญัติเกี่ยวกับผู้มีอำนาจกำหนดเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นของคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา การกำหนดเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนของคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ย่อมมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมตามมาตรา ๖ ประกอบกับมาตรา ๑๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๐

เรื่องเสร็จที่ ๓๗๐/๒๕๕๐ การกำหนดเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนของคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ คือ อาจได้รับเป็นรายเดือนหรือรายครั้ง ประกอบกับมาตรา ๑๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ส่วนการจะได้รับในอัตราใดต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการฯ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้ประกาศกำหนด

เรื่องเสร็จที่ ๔๘๓/๒๕๕๐ มาตรา ๑๗ (๑๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดให้สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด เพื่อพิจารณาและเสนอ

ความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือเพื่อมอบหมายให้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดอันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย และสภามหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการขึ้นตามบทนิยามข้อ ๔ ประกอบข้อ ๗ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ถือได้ว่าคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการเป็นคณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จึงมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ แต่ในกรณีของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งทำหน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการนั้น เนื่องจากได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการตามบทนิยามข้อ ๔ ประกอบข้อ ๑๘ (๓) แห่งข้อบังคับดังกล่าว มิใช่ได้รับแต่งตั้งจากสภามหาวิทยาลัย ไม่ถือได้ว่าเป็นคณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จึงไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๒

เรื่องเสร็จที่ ๗๒/๒๕๕๒

พระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการฯ เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหลักเกณฑ์กลางในการจ่ายและการกำหนดอัตราเบี้ยประชุมเป็นการทั่วไปให้แก่กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยมีเงื่อนไขตามความในมาตรา ๔ ว่าจะไม่นำมาใช้บังคับแก่กรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นได้กำหนดเบี้ยประชุมหรือผลประโยชน์ตอบแทนของบุคคลดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น หากกฎหมายจัดตั้งหน่วยงานตามที่ได้บัญญัติเรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการไว้และมีได้บัญญัติวิธีการกำหนดเบี้ยประชุมหรือผลประโยชน์ตอบแทนของคณะกรรมการไว้เป็นการเฉพาะ หน่วยงานดังกล่าวก็ต้องนำหลักเกณฑ์การจ่ายและการกำหนดอัตราเบี้ยประชุมตามพระราชกฤษฎีกานี้มาใช้บังคับ

เรื่องเสร็จที่ ๒๙๔/๒๕๕๒

เมื่อมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้ในระหว่างที่ยังมิได้ออกคำสั่ง ประกาศ หรือระเบียบ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาฯ ให้คำสั่ง ประกาศ หรือระเบียบตามพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘ มาใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายดังกล่าว ซึ่งการที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภานำระเบียบคุรุสภา ว่าด้วยการคุ้มครองเงินและพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๖ มาใช้เบิกจ่ายค่าเบี้ยประชุมให้แก่กรรมการคุรุสภา กรรมการมาตรฐานวิชาชีพ อนุกรรมการ และคณะทำงานต่างๆ โดยที่ระเบียบนี้มีสาระที่แตกต่างไปจากมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติ

สภาครูและบุคลากรทางการศึกษาฯ การอนุมัติการเบิกจ่ายค่าเบี้ยประชุมดังกล่าวจึงขัดหรือแย้งกับมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กรณีย่อมไม่สามารถนำมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติครูฯ มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับการจ่ายเบี้ยประชุมให้แก่กรรมการครูสภา กรรมการมาตรฐานวิชาชีพ อนุกรรมการ และคณะทำงานต่าง ๆ ได้

เรื่องเสร็จที่ ๔๔๗/๒๕๕๒ เมื่อพิจารณาพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้ว เห็นว่าไม่อาจนำพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมาใช้บังคับในการกำหนดอัตราเบี้ยประชุมให้แก่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิตได้ เนื่องจากมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทได้ให้อำนาจในการจ่ายเบี้ยประชุมกรรมการจากงบประมาณรายจ่ายเท่านั้น แต่ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ธปท. เคยขอจัดสรรหรือใช้งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินสำหรับการดำเนินการของ ธปท. แต่อย่างใด อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ วรรคสอง และมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ เห็นได้ว่า ธปท. เป็นผู้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตฯ ซึ่ง ธปท. สามารถกระทำได้ตามมาตรา ๘ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ การจัดหาค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องจึงอยู่ในความรับผิดชอบของ ธปท. ดังนั้น การจ่ายเบี้ยประชุมกรรมการ อนุกรรมการ เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตฯ จึงสามารถจ่ายจากงบประมาณของ ธปท. ได้ และคณะกรรมการ ธปท. ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดข้อบังคับว่าด้วยงบประมาณและรายจ่ายตามมาตรา ๒๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทยฯ จึงมีอำนาจในการกำหนดข้อบังคับของ ธปท. ว่าด้วยเบี้ยประชุมดังกล่าว

เรื่องเสร็จที่ ๘๕๘/๒๕๕๒ การที่มาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาคำตอบแทนและค่าใช้จ่ายในการเดินทางของประธานกรรมการ กรรมการ และอนุกรรมการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดข้อยกเว้นกรณีที่มีการประชุมในวันเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้งให้ได้รับเบี้ยประชุมเพียงครั้งเดียว และเบี้ยประชุมนั้นรวมกันแล้วต้องไม่เกินเดือนละหนึ่งหมื่นบาทนั้น มีความหมายเฉพาะกรณีการประชุมของคณะอนุกรรมการคณะเดียวกันในหนึ่งวันเกินหนึ่งครั้งเท่านั้น ไม่รวมถึงการประชุมของคณะอนุกรรมการต่างคณะกัน

ในวันเดียวกัน เพราะอนุกรรมการอาจได้รับแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะก็ได้ หากแปลความว่ามีสิทธิได้รับประชุมครั้งเดียวแม้เป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการหลายคณะและมีการประชุมในวันเดียวกัน ย่อมเป็นผลให้มีทั้งอนุกรรมการที่ได้รับเบี้ยประชุมและไม่ได้รับเบี้ยประชุมอันเป็นการไม่ชอบด้วยเหตุผลด้วยเหตุนี้ ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการหลายคณะ ถ้าอนุกรรมการผู้นั้นได้เข้าร่วมประชุมจริงในคณะอนุกรรมการต่างคณะกันภายในวันเดียวกัน ก็ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับเบี้ยประชุมของคณะอนุกรรมการแต่ละคณะที่ตนได้เข้าร่วมประชุม ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ให้ความเห็นไว้ในทำนองเดียวกันในเรื่องเสร็จที่ ๗๗๙/๒๕๔๖

สำหรับจำนวนค่าเบี้ยประชุมสูงสุดที่ประธานอนุกรรมการ และอนุกรรมการมีสิทธิจะได้รับในแต่ละเดือนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายในการเดินทางของประธานกรรมการ กรรมการ และอนุกรรมการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ หมายความว่าถึงยอดค่าเบี้ยประชุมที่บุคคลผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นจะถึงได้รับในการเข้าร่วมประชุมต่อเดือนสำหรับแต่ละคณะอนุกรรมการ

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๓

เรื่องเสร็จที่ ๒๘๕/๒๕๕๓ เมื่อ นาย ธ. ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของรองศาสตราจารย์ ส. การกำหนดให้นาย ธ. ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเกินกว่าวาระข้างต้นจึงขัดต่อมาตรา ๑๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ และทำให้คำสั่งในส่วนนี้ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อย่างไรก็ตาม การประชุมมติและการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพที่มิใช่ นาย ธ. ทำหน้าที่ประธาน ในที่ประชุมร่วมกับกรรมการมาตรฐานวิชาชีพอื่นตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ย่อมไม่เสียไป และกรรมการมาตรฐานวิชาชีพที่เข้าร่วมประชุมไม่ต้องคืนเบี้ยประชุม ค่าพาหนะ ค่าที่พัก หรือสิทธิประโยชน์อื่นใด ในการเดินทางมาประชุมหรือเข้าร่วมประชุมในฐานะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

เรื่องเสร็จที่ ๕๓๔/๒๕๕๓ โดยที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ได้เคยวินิจฉัยไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๘๔๙/๒๕๕๒ แล้วว่า ในขณะที่ยังไม่มีแต่งตั้งประธานกรรมการและผู้แทนจากสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยในคณะกรรมการบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ถือว่าคณะกรรมการ บสท. มีองค์ประกอบไม่ครบตามที่กำหนดในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย

พ.ศ. ๒๕๔๔ และไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการ บสท. ได้
ดังนั้น เมื่อการประชุมคณะกรรมการ บสท. ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๑ ครั้งที่
๑๒/๒๕๕๑ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๑ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๑ และครั้งที่ ๑/๒๕๕๒
เป็นการประชุมในขณะที่ยังไม่มีประธานกรรมการหรือผู้แทนจากสภา
หอการค้าแห่งประเทศไทย กรณีจึงไม่ใช้การประชุมของคณะกรรมการ
บสท. ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ บสท. จึงไม่อาจ
เบิกจ่ายเบี้ยประชุมให้แก่กรรมการที่มาประชุมได้ และกรรมการที่มา
ประชุมย่อมไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมกรณีดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ บสท.
จึงต้องเรียกคืน

๗. การมอบอำนาจหรือตั้งตัวแทนของคณะกรรมการทางปกครอง

การมอบอำนาจหรือการตั้งตัวแทนเป็นกลไกสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดิน เนื่องการบริหารราชการแผ่นดินนั้น มีภารกิจมากมายหลายด้านและมีหลายขั้นตอนที่สลับซับซ้อน ซึ่งไม่สามารถที่จะดำเนินการให้สำเร็จได้เพียงคน ๆ เดียวได้ ดังนั้น ในทุกๆ รัฐ ทั้งในและต่างประเทศ ที่มีการปกครองโดยกฎหมาย จึงต้องกระทำการอยู่บนพื้นฐานของ “หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง” อันเป็นหลักการพื้นฐานในกฎหมายปกครอง ด้วยเหตุนี้ เจ้าหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นบุคคล หรือคณะบุคคลในหน่วยงานทางปกครองจะกระทำการใดๆ ได้ ก็ต่อเมื่อมีกฎหมายให้อำนาจไว้เท่านั้น และเมื่อกฎหมายให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานทางปกครองดำเนินการในเรื่องใดแล้ว เจ้าหน้าที่นั้นจึงต้องดำเนินการในเรื่องที่กฎหมายให้อำนาจไว้ด้วยตนเอง

เจ้าหน้าที่ คือ ผู้มีอำนาจ หรือได้รับมอบอำนาจทางปกครองของรัฐในการดำเนินการตามกฎหมาย เจ้าหน้าที่อาจจะเป็นคนบุคคล ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือส่วนท้องถิ่น หรือเป็นคณะบุคคล เช่น คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ คณะกรรมการเครื่องหมายการค้า คณะกรรมการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือเป็นนิติบุคคลก็ได้ เช่น กฎกระทรวง ทบวง กรม เทศบาล รวมทั้งรัฐวิสาหกิจ ซึ่งหากมีกฎหมายให้อำนาจไว้โดยเฉพาะ เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

โดยที่ภารกิจในหน่วยงานทางปกครองเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) และมีภารกิจหลากหลาย การดำเนินการของหน่วยงานทางปกครอง จึงได้นำหลักการมอบอำนาจมาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้ภารกิจของรัฐเกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ คำนึงเป็นลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) อันส่งผลให้การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานทางปกครองต้องมีการมอบอำนาจทางปกครองดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้ภารกิจของรัฐบรรลุวัตถุประสงค์ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ทันต่อสถานการณ์ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวมต่อไป

๗.๑ แนวความคิดของการมอบอำนาจในฝ่ายปกครอง

การมอบอำนาจในฝ่ายปกครอง มีแนวความคิดอยู่ ๒ ฝ่าย^{๑๔} ซึ่งมีลักษณะขัดแย้งกัน ดังนี้

แนวความคิดแรก ถือว่าการมอบอำนาจในฝ่ายปกครองนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะประชาชนมีความต้องการที่จะได้รับบริการจากสังคมในฐานะรัฐสวัสดิการ แต่ในการปฏิบัติราชการนั้น ประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคลนั้นมีขอบเขตจำกัด ดังนั้นในขณะที่ภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในหน่วยงานต่างๆ ของรัฐเพิ่มมากขึ้น ภาระหน้าที่ของฝ่ายปกครองมากขึ้น และในการนี้กฎหมายต่างๆ มักให้อำนาจในฝ่ายปกครองก็ย่อมมีมากขึ้นไปด้วย อย่างไรก็ตาม หากไม่มีการมอบอำนาจในฝ่ายปกครองแล้ว จะมีผลให้การแบ่งสรรอำนาจในหน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องมีการแบ่งงานกันอย่างละเอียด ขั้นตอนการปฏิบัติงานก็ยุ่งยาก ซับซ้อน เกิดการขัดข้องในการปฏิบัติราชการ และย่อมส่งผลกระทบต่อการบริการสาธารณะของรัฐ

^{๑๔} ทัศนะชัย จันทร์ปลั่ง, “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการมอบอำนาจ : ศึกษากรณีการปฏิบัติราชการแทน”, วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒, หน้า ๒

แนวความคิดที่สอง ถ้ายอมให้มีการมอบอำนาจในฝ่ายปกครองกันอย่างไม่มีการขอบเขตแล้ว ย่อมจะก่อให้เกิดการปิดความรับผิดชอบและสร้างความไม่สะดวกแก่ประชาชนผู้มาติดต่อกับทางราชการ โดยประชาชนอาจจะไม่สามารถทราบได้เลยว่าเรื่องที่ตนต้องการมารับบริการจากรัฐนั้นอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของผู้ดำรงตำแหน่งใด

จากแนวความคิดทั้งสองข้างต้น จะเห็นได้ว่า ระบบการมอบอำนาจในฝ่ายปกครองที่ดี นั้น จำเป็นต้องประสานแนวความคิดทั้งสองนี้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องกำหนดให้แน่ชัดถึงขอบเขตเนื้อหาสาระ และหลักเกณฑ์ในการมอบอำนาจให้ชัดเจน

๗.๒ การมอบอำนาจในประเทศไทย

ในประเทศไทยนั้น ตั้งแต่มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน หรือพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินที่ผ่านมา ได้มีบทบัญญัติในเรื่องของการมอบอำนาจไว้ตลอดเวลา โดยให้อำนาจในการสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่นๆ ที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ สามารถมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนได้ เมื่อไม่ได้มีข้อห้ามไว้ แต่เมื่อมีการมอบอำนาจโดยชอบแล้ว ผู้รับมอบอำนาจมีหน้าที่ต้องรับมอบอำนาจนั้นและจะมอบอำนาจนั้นให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นต่อไปไม่ได้

๗.๒.๑ การมอบอำนาจหรือการแต่งตั้งตัวแทนตามกฎหมาย

การมอบอำนาจทางปกครองของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานทางปกครองตามกฎหมายของประเทศไทย นั้น สามารถแยกได้ ๒ กรณี ดังนี้

(๑) กฎหมายบัญญัติให้มอบอำนาจได้เป็นกรณีเฉพาะ

กรณีที่กฎหมายบัญญัติให้มอบอำนาจได้เป็นกรณีเฉพาะ เช่น การประกอบกิจการโรงงานจำพวกที่ ๓ ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาตตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว “ผู้อนุญาต” คือ “ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมาย” ดังนั้น การที่ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมจะมอบอำนาจให้ผู้ใดเป็นผู้อนุญาตจึงไม่มีการจำกัดตัวบุคคล เพราะเท่ากับกฎหมายไว้กว้างใจผู้มอบเป็นหลักว่าคงมอบไปยังผู้ที่เหมาะสมแก่การใช้อำนาจนั้น

(๒) กฎหมายบัญญัติให้มอบอำนาจได้ไว้เป็นการทั่วไป

กรณีที่กฎหมายบัญญัติให้มอบอำนาจได้ไว้เป็นการทั่วไปนั้น ในระบบกฎหมายไทยเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยกฎหมายจะกำหนดตัวบุคคลที่อาจรับมอบอำนาจเอาไว้ล่วงหน้าและจะมอบแก่ผู้อื่นนอกจากที่กำหนดไว้ไม่ได้^{๑๖}

การมอบอำนาจหน้าที่ หมายถึง การที่บุคคลดำรงตำแหน่งทางบริหารระดับหัวหน้าหน่วยงานจะมอบให้ผู้บริหารระดับรองลงไปหรือผู้บริหารในหน่วยงานอื่นใช้อำนาจแทนตน โดยเหตุที่ภารกิจตามอำนาจหน้าที่มีมากจนไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายด้วยตนเองได้หมด กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินจึงได้กำหนดให้มีผู้ดำรงตำแหน่งรองๆ ลงไปมีอำนาจดำเนินการแทนเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระต่างๆ และในบางกรณีก็กำหนดให้สามารถมอบอำนาจหน้าที่ให้หัวหน้าส่วนราชการระดับภูมิภาค ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกับตนช่วยรับภาระแทนด้วย

^{๑๖} ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์, กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง, (กรุงเทพฯ: จีระวิชาการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๔๐), หน้า ๑๘๕-๑๘๖

การปฏิบัติราชการแทน หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ดำรงตำแหน่งในบางเรื่อง ตามที่ผู้ดำรงตำแหน่งมอบหมายหรือมอบอำนาจ โดยผู้ดำรงตำแหน่งยังคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ของตนในเรื่องที่มีได้มอบหมายให้ทำได้

การปฏิบัติราชการแทน มีเงื่อนไขเกี่ยวกับการมอบอำนาจหน้าที่ ๒ กรณี คือ

(๑) ใช้ในกรณีที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งหรือมติครุธรรมนตรีกำหนดให้เป็นอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งใดโดยเฉพาะ และผู้ดำรงตำแหน่งนั้นจะมอบอำนาจหน้าที่ผู้ดำรงตำแหน่งรองลงไป หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นเป็นผู้ใช้อำนาจ สั่ง อนุญาต อนุมัติ ปฏิบัติราชการ หรือดำเนินการแทน

(๒) ใช้ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งหนึ่งจะมอบหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองลงไปปฏิบัติราชการแทนเป็นการทั่วไป

๗.๒.๒ การมอบอำนาจตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐

เนื่องจากมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้การมอบอำนาจในการสั่งการการอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือดำเนินการอื่นใดที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใดหรือมติของคณะรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในส่วนราชการเดียวกันหรือส่วนราชการอื่น หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ต่อมา วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ มีการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐^{๑๗} ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) คำนิยาม (มาตรา ๓)

“มอบอำนาจ” หมายความว่า การที่ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ที่จะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใดเว้นแต่การอนุญาตตามมาตรา ๓๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้มอบอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่นใดตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น ให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทน

“ผู้มอบอำนาจ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ที่จะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรี ในการสั่งการ อนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่นใด

“ผู้รับมอบอำนาจ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ดังกล่าว

^{๑๗}ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔/ ตอนที่ ๘๔ ก/ หน้า ๑/ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

“ศูนย์บริการร่วม” หมายความว่า หน่วยงานที่รวมงานบริการของส่วนราชการเดียวกันหรือต่างส่วนราชการมาปฏิบัติราชการร่วมกันในการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการและประชาชน

(๒) วัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจ (มาตรา ๕)

การมอบอำนาจต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- (๒.๑) การอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน
- (๒.๒) ความคุ้มค่า ความรวดเร็ว และประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
- (๒.๓) การกระจายอำนาจการตัดสินใจและความรับผิดชอบที่เหมาะสม
- (๒.๔) ไม่เป็นการเพิ่มขั้นตอนหรือระยะเวลาในการใช้อำนาจ และไม่ต้องผ่านการพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ มากเกินความจำเป็น

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจดังกล่าว ผู้มอบอำนาจอาจวางแผนหรือกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติราชการเพิ่มเติมในเรื่องการมอบอำนาจโดยไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้ เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจหรือลักษณะของงานที่ต้องมีการใช้อำนาจที่มอบอำนาจไปนั้นก็ได้

(๓) อำนาจที่ต้องมอบ และอำนาจที่ไม่ต้องมอบ (มาตรา ๖)

(๓.๑) อำนาจที่ต้องมอบ

ในการมอบอำนาจ ผู้มอบอำนาจอาจมอบอำนาจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่อยู่
ในอำนาจหน้าที่การปฏิบัติราชการของผู้มอบอำนาจ เพื่อให้ผู้รับมอบอำนาจปฏิบัติราชการแทน
ในเรื่องนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ โดยต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจตามมาตรา ๕
และคำนึงถึงขีดความสามารถ ความรับผิดชอบ และความเหมาะสมตามสภาพของตำแหน่ง
อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้รับมอบอำนาจและผู้มอบอำนาจ

(๓.๒) อำนาจที่มอบไม่ได้

ผู้มอบอำนาจอาจไม่มอบอำนาจในเรื่องดังกล่าวก็ได้

- เป็นเรื่องที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจเฉพาะหรือเป็นเรื่องที่โดยสภาพ
ไม่อาจมอบอำนาจได้

- เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสำคัญ

- เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นต้องมีการดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อให้เป็นมาตรฐาน

เดียวกัน

- เป็นเรื่องที่จะก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือเกิดความไม่เป็นธรรมแก่

ประชาชนได้

การมอบอำนาจดังกล่าวรวมถึงการมอบอำนาจในการทำนิติกรรมสัญญา
ฟ้องคดีและดำเนินคดีด้วย

อนึ่ง ในกรณีที่มีการดำเนินการในเรื่องใดที่พระราชกฤษฎีกานี้กำหนดให้
ต้องมีการมอบอำนาจให้ดำเนินการมอบอำนาจตามนั้น โดยจะยกความในข้อ ๓ นี้ขึ้นอ้างเพื่อไม่มอบ
อำนาจไม่ได้

(๔) ลักษณะของการมอบอำนาจ

(๔.๑) การมอบอำนาจในกระทรวงเดียวกัน

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้วางหลักเกณฑ์
เกี่ยวกับการมอบอำนาจในกระทรวงเดียวกันไว้หลายระดับ เพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบ
ดำเนินการในเรื่องนั้นโดยตรงดังนี้

- การมอบอำนาจในระดับกระทรวง กำหนดให้ปลัดกระทรวงกำหนดแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการมอบอำนาจของส่วนราชการในสังกัดและให้หัวหน้าภารกิจมอบอำนาจให้กรมเสมือนเป็นปลัดกระทรวง

- การมอบอำนาจในระดับกรม ให้อธิบดีกำหนดเรื่องการมอบอำนาจภายในกรม และมอบอำนาจให้ส่วนราชการภายในรวมทั้งมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่างกรมโดยอธิบดีทำความตกลงกันแล้วแจ้งให้ปลัดกระทรวงทราบ

- การมอบอำนาจในระดับกอง ให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกองมอบอำนาจให้ผู้ได้บังคับบัญชา รวมทั้งมอบอำนาจให้ผู้ที่ไม่ใช่ผู้ได้บังคับบัญชาโดยหัวหน้าส่วนราชการทำความตกลงกันแล้วแจ้งให้อธิบดีทราบ

(๔.๒) การมอบอำนาจให้แก่ส่วนราชการต่างกระทรวง

การมอบอำนาจให้แก่ส่วนราชการต่างกระทรวงกระทำได้ โดยส่วนราชการที่จะมอบอำนาจและรับมอบอำนาจทำบันทึกความตกลงกัน โดยให้ปลัดกระทรวงที่ส่วนราชการสังกัดลงนาม และอธิบดีที่เกี่ยวข้องร่วมลงนามบันทึกข้อตกลง โดยต้องระบุเกี่ยวกับหลักเกณฑ์วิธีการใช้อำนาจ และอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- ขอบเขตอำนาจที่ได้รับมอบ
- แนวทาง นโยบายและข้อสงวนของการใช้อำนาจ
- ชื่อและตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ที่ติดต่อ

ยกเว้นมีมติของคณะรัฐมนตรีหรือมติ ก.พ.ร. ให้มอบอำนาจในเรื่องใดระหว่างส่วนราชการต่างกระทรวงก็ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่มอบอำนาจ และรับมอบอำนาจโดยไม่ต้องทำบันทึกความตกลง

(๕) การมอบอำนาจให้แก่ศูนย์บริการร่วม

ศูนย์บริการร่วม เป็นการให้บริการของหน่วยงานของรัฐในส่วนราชการเดียวกันหรือต่างส่วนราชการ ร่วมกันให้บริการ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการมอบอำนาจทั้งปวง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของศูนย์บริการร่วมให้แก่ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติในศูนย์บริการร่วม

(๖) การมอบอำนาจให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด

เกี่ยวกับอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่นที่ส่วนราชการจะพึงปฏิบัติ หรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งใดหรือมติของคณะรัฐมนตรีในเขตพื้นที่จังหวัด ถ้าไม่ได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ให้หัวหน้าส่วนราชการแต่ละหน่วยงาน ดำเนินการมอบอำนาจการปฏิบัติราชการในเขตพื้นที่จังหวัดให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบอำนาจนั้นให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้

(๖.๑) ถ้าอำนาจนั้นเกี่ยวกับราชการใด และส่วนราชการนั้นปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดให้มอบหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนั้น

(๖.๒) นอกจากกรณีตาม (๑) ให้ดำเนินการมอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดปลัดจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

(๖.๓) กรณีผู้ว่าราชการจังหวัดมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานผู้มอบอำนาจ เมื่อมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแล การปฏิบัติงานของผู้รับมอบโดย (๑) ถ้าผู้รับมอบอำนาจใช้อำนาจไม่ถูกต้องหรือใช้อำนาจอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งแก้ไข

การปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจ หรือให้หยุดการปฏิบัติราชการดังกล่าว และผู้ว่าราชการจังหวัดใช้อำนาจนั้นโดยตรง (๒) กรณีมีเหตุยกเว้น ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ผู้มอบอำนาจอาจไม่มอบอำนาจก็ได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจไม่มอบอำนาจก็ได้แต่ต้องแจ้งผู้มอบอำนาจทราบพร้อมเหตุผล หากมีข้อขัดแย้งให้ ก.พ.ร. เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

(๓) การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนในต่างประเทศ

ให้หัวหน้าส่วนราชการมอบอำนาจทั้งปวงที่จะต้องดำเนินการในต่างประเทศให้แก่หัวหน้าคณะผู้แทน แล้วหัวหน้าคณะผู้แทนมอบอำนาจให้รองหัวหน้าคณะหรือบุคคลในคณะผู้แทน

กรณีดังกล่าวข้างต้น เป็นหลักเกณฑ์เรื่องการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนในเรื่องที่เป็นการทั่วไป ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน(ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ส่วนกรณีที่กฎหมายฉบับใด ได้บัญญัติให้ต้องออกไปอนุญาตหรือที่บัญญัติให้ผู้มีอำนาจอนุญาตไว้เป็นการ เฉพาะตามความในมาตรา ๓๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ ผู้มีอำนาจตามกฎหมายฉบับนั้นๆ สามารถมอบอำนาจให้กับข้าราชการซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาและผู้ว่าราชการจังหวัดเท่านั้นไม่อาจมอบอำนาจให้ข้าราชการในส่วนราชการอื่นได้

(๔) การมอบอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา ๒๘)

เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการบริการประชาชน ให้ส่วนราชการซึ่งกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วางระเบียบการมอบอำนาจให้เหมาะสมกับภารกิจการบริการประชาชน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็วประสิทธิภาพ และประหยัด ในการบริการประชาชน ตามแนวทางตามพระราชกฤษฎีกานี้

(๕) การมอบอำนาจของคณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชน

(มาตรา ๒๙)

เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการบริการประชาชน คณะรัฐมนตรีจะมีมติให้คณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชนดำเนินการให้มีระเบียบว่าด้วยการมอบอำนาจให้สอดคล้องกับแนวทางตามพระราชกฤษฎีกานี้ โดยจะกำหนดให้ระเบียบดังกล่าว อย่างน้อยต้องกำหนดให้การใช้อำนาจของผู้รับมอบอำนาจในเขตจังหวัดใดต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาจังหวัดนั้นด้วยก็ได้

นอกจากนี้ กรณีที่กฎหมายได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นแล้ว ซึ่งไม่อยู่ภายใต้บังคับตามหลักเกณฑ์ของมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินพ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ การมอบอำนาจจึงต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายฉบับนั้นๆ กำหนดไว้ เช่น (๑) ข้อ ๖ วรรคสาม แห่งระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ.๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดว่า “...หัวหน้าส่วนราชการจะมอบอำนาจเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณรายจ่ายของส่วนราชการตามระเบียบฉบับนี้ ในกรณีที่มิใช่การโอนจัดสรรงบประมาณรายจ่ายระหว่างจังหวัดให้กับผู้ว่าราชการจังหวัดตามที่เห็นสมควรก็ได้...” (๒) ข้อ ๙ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดว่า“...ผู้มีอำนาจดำเนินการตามระเบียบนี้จะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งใดก็ได้...”

(๙) ตัวอย่าง ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐

(๙.๑) บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการทางวินัยและการแก้ไขคำสั่งลงโทษทางวินัยกรณีลูกจ้างประจำ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(เรื่องเสร็จที่ ๔๔๖/๒๕๕๓)

กรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒ ปฏิบัติราชการแทน โดยให้ดำเนินการทางวินัยแก่ลูกจ้างประจำ ซึ่งมีปัญหาว่า เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒ ผู้รับมอบอำนาจได้ดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษแล้ว หากเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้มอบอำนาจ เห็นว่า การดำเนินการทางวินัยดังกล่าวไม่ถูกต้องในเรื่องการพิจารณาระดับโทษทางวินัยจะสามารถมีคำสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงระดับโทษ ตามนัยมาตรา ๔๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้หรือไม่ **คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒)** เห็นว่า การดำเนินการทางวินัยดังกล่าวไม่ถูกต้องในเรื่องการพิจารณาระดับโทษทางวินัยจะสามารถมีคำสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงระดับโทษ ตามนัยมาตรา ๔๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนเป็นการอำนวยความสะดวกรวดเร็วแก่ประชาชนรวมทั้งเป็นการกระจายความรับผิดชอบตามสภาพของตำแหน่งของผู้รับมอบอำนาจ อย่างไรก็ตาม แม้จะได้มีการมอบอำนาจไปแล้ว แต่อำนาจตามกฎหมายที่แท้จริงและความรับผิดชอบก็ยังคงเป็นของผู้มอบอำนาจและยังคงใช้อำนาจตามกฎหมายนั้นด้วยตนเองได้ นอกจากนี้ ผู้มอบอำนาจยังมีหน้าที่ที่จะต้องกำกับติดตามผลการปฏิบัติงาน แนะนำแก้ไขการปฏิบัติงานของผู้รับมอบอำนาจได้ หากปรากฏว่ายังมีเหตุอันควรแก้ไข สำหรับกรณีข้อหาหรืออื่น โดยที่คำสั่งมอบอำนาจได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติเรื่องการปฏิบัติราชการแทนไว้เป็นการเฉพาะแล้วในหมวด ๔ มาตรา ๔๔ ถึงมาตรา ๔๗ และเมื่อพิจารณามาตรา ๔๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันซึ่งบัญญัติว่า เมื่อได้มอบอำนาจแล้ว ผู้มอบอำนาจมีหน้าที่ติดตามผลการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจและให้มีอำนาจแนะนำแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจได้ ดังนั้นเมื่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้มอบอำนาจเห็นว่าการทำคำสั่งนั้นไม่ถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศมติคณะรัฐมนตรี หรือไม่เหมาะสมแก่กรณีก็สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นได้โดยอาศัยอำนาจตามนัยมาตรา ๔๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยไม่จำเป็นต้องนำบทบัญญัติมาตรา ๔๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาใช้บังคับกับกรณีนี้แต่อย่างใด

(๙.๒) บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง (ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) (เรื่องเสร็จที่ ๗๔/๒๕๕๔) กรณีที่เป็นเรื่องการมอบหมาย ไม่ได้อยู่ในหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการมอบอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการ

มอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ เช่น คำสั่งกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ที่ ๓๒๐/๒๕๔๗ คำสั่งกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ที่ ๔๔๒/๒๕๔๗ และคำสั่งกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีที่ ๑๘๕/๒๕๔๘ เป็น "การมอบหมาย" อำนาจ "เจ้าท่า" ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ หรือเป็นคำสั่ง "มอบอำนาจ" ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ เห็นว่า เมื่อมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ได้กำหนดบทนิยามของคำว่า "เจ้าท่า" หมายความว่า "อธิบดีกรมเจ้าท่า หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมเจ้าท่ามอบหมาย" ไว้แล้ว จึงเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดเรื่องการมอบหมายไว้เป็นการเฉพาะแล้ว โดยจะมอบหมายให้ผู้ใดก็ตามเป็นเจ้าท่าได้ตามที่อธิบดีกรมเจ้าท่าจะเห็นสมควร เนื่องจากในการปฏิบัติราชการหรือดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติหลายมาตราที่กำหนดให้ผู้มีฐานะเป็นเจ้าท่าต้องปฏิบัติราชการ ดำเนินการหรือใช้ดุลพินิจตามกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และเข้าถึงพื้นที่ได้โดยตรง เมื่ออธิบดีกรมเจ้าท่าใช้อำนาจตามบทบัญญัติแห่งมาตรานี้ "มอบหมายให้ผู้อื่น" เป็นผู้ปฏิบัติราชการหรือดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้นั้นก็มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ดังเช่นเป็นอำนาจของตนเอง โดยผู้ซึ่งอธิบดีกรมเจ้าท่ามอบหมายจะมีฐานะเป็น "เจ้าท่า" ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย เช่นเดียวกับอธิบดีกรมเจ้าท่า และไม่ถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมเจ้าท่า ดังนั้น การมอบหมายในกรณีตามข้อหาเรื่องนี้จึงไม่ใช่เรื่องการมอบอำนาจให้ผู้ใดผู้หนึ่งมีอำนาจกระทำการแทน และไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขเรื่อง "การมอบอำนาจ" ตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้งนี้ ตามแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จ ที่ ๒๗/๒๕๓๐ และเรื่องเสร็จที่ ๖๙๗/๒๕๕๑

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า อธิบดีกรมเจ้าท่าในฐานะ "เจ้าท่า" ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ได้ออกคำสั่งกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ที่ ๓๒๐/๒๕๔๗ และคำสั่งกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ที่ ๔๔๒/๒๕๔๗ และคำสั่งกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ที่ ๑๘๕/๒๕๔๘ เรื่อง มอบอำนาจ "เจ้าท่า" ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทยให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดอำนาจหน้าที่และแนวทางการปฏิบัติงานในฐานะเจ้าท่าให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อบริหารการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแม้ว่าคำสั่งดังกล่าวข้างต้นจะเป็น "การมอบอำนาจ" ก็ไม่เข้าหลักเกณฑ์การมอบอำนาจเนื่องจากเป็น "การมอบหมาย" ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทยฯ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น หากผู้บริหารเทศบาลตำบลอัมพวาซึ่งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมเจ้าท่า ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ แล้ว ก็มีฐานะเป็น "เจ้าท่า" เช่นเดียวกับอธิบดีกรมเจ้าท่า โดยไม่ถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมเจ้าท่า

(๙.๓) บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ (เรื่องเสร็จที่ ๕๐๒/๒๕๕๔)

หากกฎหมายใดมีบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการ “มอบหมาย” ไว้เป็นกรณีพิเศษโดยเฉพาะแล้ว บุคคลที่ได้รับมอบหมายย่อมมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการใด ๆ ในส่วนที่ได้รับมอบหมายตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ดังเช่นเป็นอำนาจของตนเอง หากใช่เป็นการทำแทนผู้มอบหมายแต่อย่างใด ส่วนการมอบอำนาจนั้น มาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้บัญญัติปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนเพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยแยกกรณีการมอบอำนาจในการปฏิบัติราชการทั่วไปตามมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง กับการมอบอำนาจในการอนุญาตตามกฎหมายที่กำหนดให้ต้องออกใบอนุญาตหรือที่กำหนดผู้มีอำนาจอนุญาตไว้เป็นการเฉพาะตามมาตรา ๓๘ วรรคสาม โดยในการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการทั่วไปนั้น ผู้มีอำนาจอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นได้โดยไม่จำกัดตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่ถ้ากฎหมายหรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นกำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ก็ต้องมอบอำนาจให้บุคคลที่กฎหมายหรือมติของคณะรัฐมนตรีดังกล่าวกำหนด สำหรับกรณีการมอบอำนาจในการอนุญาตนั้น ผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งมีอำนาจสามารถที่จะมอบอำนาจให้ข้าราชการซึ่งอยู่ใต้บังคับบัญชาและผู้ว่าราชการจังหวัด หรือตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดก็ได้ ดังนั้น เมื่อความมุ่งหมายในเรื่องการมอบหมายและการมอบอำนาจมีความแตกต่างกัน จึงมีอาจนำบทบัญญัติตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาใช้บังคับกับกรณีนี้ได้ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๒๗/๒๕๓๐ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๖๙๗/๒๕๕๑ และเรื่องเสร็จที่ ๗๔/๒๕๕๔ และคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๕๖๕/๒๕๕๓

๗.๒.๓ การมอบอำนาจหรือการแต่งตั้งตัวแทนของคณะกรรมการทางปกครอง

จากหลักการมอบอำนาจดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้กฎหมายของประเทศไทยหลายฉบับที่กำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ในการบริหารงานตามกฎหมาย นำหลักการมอบอำนาจดังกล่าวมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการต่างๆ ซึ่งคณะกรรมการแต่ละประเภทมีอำนาจหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมและตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายนั้นๆ และการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดังกล่าว กฎหมายได้มีการกำหนดให้คณะกรรมการสามารถมอบอำนาจบางประการไปให้ผู้อื่นดำเนินการแทนได้ อนึ่งกฎหมายบัญญัติให้คณะกรรมการมีอำนาจไม่ว่าจะเป็นการ “แต่งตั้ง” หรือ “มอบหมาย” ก็ตาม ล้วนแล้วแต่เป็นการให้อำนาจแก่คณะกรรมการให้สามารถทำการมอบอำนาจให้แก่ผู้รับอำนาจดำเนินงานตามที่คณะกรรมการมอบภารกิจนั้นมาให้ทำทั้งสิ้น และในขณะเดียวกันการมอบอำนาจของคณะกรรมการไม่ว่าจะเป็นอำนาจเฉพาะหรืออำนาจทั่วไปก็ตาม การมอบอำนาจนั้นก็ต้องอยู่ภายในขอบเขตของกฎหมายกำหนดทั้งสิ้น หากคณะกรรมการทำการมอบอำนาจที่ไม่ได้อยู่ภายในขอบเขตของกฎหมายดังกล่าว ย่อมเป็นการมอบอำนาจที่ไม่ชอบ อันจะส่งผลให้ผู้รับมอบอำนาจไปกระทำการทางปกครองที่ไม่ชอบตามมา

กฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับการมอบอำนาจหรือการแต่งตั้งของคณะกรรมการ เช่น

(๑) คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จะมอบอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างให้ผู้อำนวยความสะดวกดำเนินการก็ได้ โดยกำหนดไว้ในข้อบังคับหรือระเบียบตาม (๒) ตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง^{๑๘} แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๓

(๒) คณะกรรมการตลาด จะมอบอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างให้ผู้อำนวยความสะดวกดำเนินการก็ได้ โดยกำหนดไว้ในข้อบังคับหรือระเบียบตาม (๒) ตามมาตรา ๑๐๔ วรรคสอง^{๑๙} แห่งพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๒

(๓) คณะกรรมการการเลือกตั้ง อาจมอบอำนาจให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการแทนได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๔๙ วรรคสอง^{๒๐} มาตรา ๖๐ วรรคสอง^{๒๑} และมาตรา ๑๐๖^{๒๒} แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๑๘}มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลทั่วไปซึ่งกิจการกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และโดยเฉพาะให้มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ

(๑) ดำเนินกิจการสงเคราะห์การทำสวนยาง

(๒) วางข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานหรือการเงินเพื่อดำเนินการสงเคราะห์การทำสวนยาง

(๓) วางข้อบังคับว่าด้วยการบรรจุ การแต่งตั้ง การถอดถอน การเลื่อนขึ้นเงินเดือน การตัดเงินเดือน การลดขึ้นเงินเดือน วินัยของพนักงาน ตลอดจนกำหนดอัตรา ตำแหน่ง เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าพาหนะ เบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าบ้าน หรือที่พัก ค่าทดแทน และเงินที่ควรจ่ายอย่างอื่น

(๔) วางข้อบังคับว่าด้วยเครื่องแบบพนักงาน

คณะกรรมการจะมอบอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างให้ผู้อำนวยความสะดวกดำเนินการก็ได้ โดยกำหนดไว้ในข้อบังคับหรือระเบียบตาม (๒)

^{๑๙}มาตรา ๑๐๔ ในกรณีที่มิเหตุอันควรเชื่อว่าการซื้อขายล่วงหน้าอยู่ในสภาพที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่การดำเนินงานของตลาดและสำนักหักบัญชี ให้คณะกรรมการตลาดมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามการซื้อขายสินค้าเกษตรประเภทหรือชนิดใดชนิดหนึ่งในตลาดเป็นการชั่วคราว โดยกำหนดระยะเวลาตามที่เห็นสมควร

(๒) ห้ามสมาชิกรายใดรายหนึ่งเข้าซื้อหรือขายสินค้าเกษตรในตลาดเป็นการชั่วคราว โดยกำหนดระยะเวลาตามที่เห็นสมควร

(๓) จำหน่ายหรือเพิกถอนข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้าตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการตลาดกำหนดตามมาตรา ๗๘ (๒)

(๔) สั่งให้สมาชิกกระทำการหรืองดเว้นกระทำการในเรื่องใด ๆ ตามความจำเป็นโดยจะกำหนดระยะเวลาหรือเงื่อนไขใด ๆ ให้สมาชิกต้องปฏิบัติก็ได้

คณะกรรมการตลาดอาจมอบอำนาจดังกล่าวข้างต้นให้ผู้จัดการเป็นผู้ปฏิบัติการแทนก็ได้

^{๒๐}มาตรา ๔๙ ผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อในประกาศตามมาตรา ๔๗ ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ในการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำวินิจฉัยโดยเร็ว และให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยนั้น

เพื่อประโยชน์และความสะดวกรวดเร็วในการรับคำร้องและวินิจฉัยกรณีตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบอำนาจให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการแทนได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^{๒๑}มาตรา ๖๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่กระทำการใด ๆ อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร เว้นแต่เป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่

(๔) คณะกรรมการตรวจคนเข้าเมือง อาจตั้งคณะอนุกรรมการหรือมอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่มอบหมายก็ได้ ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง^{๒๓} แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒

(๕) คณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ และคณะกรรมการจะมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการใดใช้อำนาจดังกล่าวด้วยก็ได้ ตามมาตรา ๑๕^{๒๔} แห่งพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ และมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจเปรียบเทียบปรับได้ตาม มาตรา ๗๙ วรรคหนึ่ง^{๒๕} แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติ ระวัง หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการกระทำความผิดกล่าว ในกรณีจำเป็นให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ หรือห้ามเข้าเขตเลือกตั้งจนกว่าจะมีการประกาศผลการนับคะแนนได้

เพื่อประโยชน์และความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามวรรคสอง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบอำนาจให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการแทนได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^{๒๒}มาตรา ๑๐๖ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ดำเนินการควบคุมดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐผู้ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่งให้ชัดเจน โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐผู้ได้รับมอบหมายต้องดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะแต่งตั้งบุคคลอื่นเพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยก็ได้

การมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพ้นจากหน้าที่ ความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าการดำเนินการหรือการสั่งการใดของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐผู้ได้รับมอบหมายมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการดำเนินการหรือการสั่งการนั้นได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐผู้ได้รับมอบหมายมีอำนาจเข้าไปในที่เลือกตั้ง

^{๒๓}มาตรา ๙ คณะกรรมการอาจตั้งคณะอนุกรรมการหรือมอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่มอบหมายก็ได้

การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^{๒๔}มาตรา ๑๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ และคณะกรรมการจะมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการใดใช้อำนาจดังกล่าวด้วยก็ได้

^{๒๕}มาตรา ๗๙ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ และคณะกรรมการอาจมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจดังกล่าวด้วยก็ได้

(๖) คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สามารถมอบอำนาจในกรณีที่กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคมีได้มีบทบัญญัติให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายออกคำสั่งเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัตินี้แทนคณะกรรมการเฉพาะเรื่องได้ตามมาตรา ๒๑ วรรคสอง^{๒๖} แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

(๗) คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน จะมอบอำนาจให้สำนักงานกระทำการใด ๆ แทน หรือแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อกระทำการใด ๆ ตามที่มอบหมาย หรือเรียกบุคคลใด ซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็นก็ได้ ตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง^{๒๗} แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐

จากข้อพิจารณาข้างต้น จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการมอบหมายไว้เป็นการเฉพาะ โดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติบทยามคำว่า "เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่" หมายความว่า เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่อำเภอหรือเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่จังหวัด แล้วแต่กรณี ถ้าในจังหวัดใดไม่มีเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่จังหวัด ให้หมายความว่าอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย แต่เนื่องจากในปัจจุบันปรากฏข้อเท็จจริงว่าไม่มีตำแหน่งเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่อำเภอหรือเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่จังหวัดปฏิบัติหน้าที่ในราชการส่วนภูมิภาค ดังนั้น ตามบทยามดังกล่าว เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่จึงได้แก่ อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่และผู้ซึ่งอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่มอบหมาย นอกจากนี้ ไม่ปรากฏว่า

^{๒๖} มาตรา ๒๑ ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการใดได้บัญญัติเรื่องใดไว้โดยเฉพาะแล้วให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้นำบทบัญญัติในหมวดนี้ไปใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติดังกล่าว เว้นแต่

(๑) ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนรวม หากปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าวยังมิได้มีการดำเนินการหรือดำเนินการยังไม่ครบขั้นตอนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และมีได้ออกคำสั่งเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามกฎหมายดังกล่าวภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับหนังสือแจ้งจากคณะกรรมการเฉพาะเรื่องหรือคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการเฉพาะเรื่องหรือคณะกรรมการเสนอเรื่องให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาออกคำสั่งตามความในหมวดนี้ได้

(๒) ในกรณีตาม (๑) ถ้ามีความจำเป็นเร่งด่วนอันมิอาจปล่อยให้เนิ่นช้าต่อไปได้ให้คณะกรรมการเฉพาะเรื่องหรือคณะกรรมการเสนอเรื่องให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาออกคำสั่งตามความในหมวดนี้ได้โดยไม่ต้องมีหนังสือแจ้งหรือขอให้ครบกำหนดเก้าสิบวันตามเงื่อนไขใน (๑)

ในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวมิได้มีบทบัญญัติให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายออกคำสั่งเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามที่บัญญัติในหมวดนี้ ให้คณะกรรมการเฉพาะเรื่องมีอำนาจออกคำสั่งตามความในหมวดนี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวมีเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายอยู่แล้วคณะกรรมการอาจมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัตินี้แทนคณะกรรมการเฉพาะเรื่องได้

การมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ ตามวรรคสอง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^{๒๗} มาตรา ๑๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการจะมอบอำนาจให้สำนักงานกระทำการใด ๆ แทน หรือแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อกระทำการใด ๆ ตามที่มอบหมาย หรือเรียกบุคคลใดซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็นก็ได้

มีบทบัญญัติใดจำกัดการมอบหมายไว้ว่าต้องมอบหมายให้กับบุคคลใดโดยเฉพาะเจาะจง อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่จึงอาจมอบหมายให้ข้าราชการสังกัดกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่หรือข้าราชการสังกัดส่วนราชการอื่นเป็นเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ได้โดยไม่ต้องนำเรื่องการมอบอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจฯ มาใช้บังคับ ดังนั้น การที่อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว มอบหมายให้ อุตสาหกรรมจังหวัดปฏิบัติหน้าที่เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ ถือเป็นการมอบหมายที่ชอบด้วยกฎหมาย

๗.๓ การมอบอำนาจในต่างประเทศ

๗.๓.๑ การมอบอำนาจในประเทศสหรัฐอเมริกา

การมอบอำนาจในประเทศสหรัฐอเมริกา มีหลักเกณฑ์ในเรื่องของการมอบอำนาจ ๓ แนวคิด คือ (๑) หลักการห้ามมอบอำนาจต่อ (๒) หลักตัวแทนฝ่ายบริหาร และ (๓) หลักความชอบธรรมในการมอบอำนาจ สรุปได้ดังนี้

(๑) หลักการมอบอำนาจต่อ (nondelegation doctrine) ในประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น เป็นหลักการที่ใช้เพื่อแก้ไขการมอบอำนาจเดิม ซึ่งเกิดปัญหา ๒ ประการ คือ (๑) ปัญหาการจัดสรรอำนาจหน้าที่ และ (๒) ปัญหาเรื่องภารกิจของผู้บริหารต้องกระทำโดยผู้บริหารเท่านั้น (executive by executive) ศาลสูงอเมริกาได้ยึดถือหลักการนี้มาโดยเฉพาะกับการมอบอำนาจให้คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง (board/commission) มาตลอด (เช่น คดี Peple v Harper, Georgia R. Co v Smith, Tiley v Savannah, State v State Board of Medical Examiners หรือ Hildreth v Crawford เป็นต้น)

(๒) หลักตัวแทนของฝ่ายบริหาร (Administrative Agency) ประธานาธิบดีซึ่งถือเป็นประมุขฝ่ายบริหารนั้น สามารถถึงตัวแทนและกระจายอำนาจให้กระทำการได้ และหากการกระทำนั้นได้เป็นไปตามมาตรฐานที่ประธานาธิบดีได้ใช้ในการบริหารอยู่แล้วก็สามารถยอมรับและใช้อำนาจได้ ประธานาธิบดีได้มอบอำนาจให้บุคคลใดไปบริการอำนาจและใช้ดุลพินิจแทนในทิศทางความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในทางเดียวกันก็ถือว่าเป็นการใช้อำนาจในลักษณะเดียวกัน (significant) กับอำนาจที่มีอยู่ในลักษณะของการเปรียบเทียบได้

(๓) หลักความชอบธรรมของการมอบอำนาจ (legitimacy of delegation) มีที่มาจากหลักกฎหมายปกครองว่า “การกระทำทางปกครองต้องชอบด้วยกฎหมาย ศาลสูงของอเมริกาได้วินิจฉัยคดี และวางหลักเรื่องความชอบธรรมของธรรมเนียมของการมอบอำนาจไว้ว่าการใช้มอบอำนาจนั้นจะต้องไม่มีการกำหนดให้รายละเอียดเกี่ยวกับการใช้อำนาจในเชิงการออกกฎหมาย แม้จะเป็นกฎในเชิงปกครองก็ตาม และการใช้อำนาจที่รับมอบมาในลักษณะเป็นการใช้ดุลพินิจที่คลุมเครือ ขาดความชัดเจน ไม่เป็นไปในลักษณะเพื่อผลประโยชน์สาธารณะ หรือขาดเหตุผล และความชอบธรรม ถือเป็นการใช้อำนาจที่ได้รับมอบมาในทางที่ผิดกฎหมาย

มีข้อสังเกตว่าในประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น จะเน้นมากในเรื่องของการมอบอำนาจที่เป็นลักษณะของการก้าวก่ายกระบวนการยุติธรรมหรือการออกกฎหมายมิฉะนั้นจะกลายเป็นว่าฝ่ายบริหารเป็นผู้วางหลักกฎหมายเพื่อใช้ประโยชน์ต่อฝ่ายบริหารเอง แม้ว่าในเรื่องการมอบอำนาจในกฎหมายปกครองของอเมริกานั้นจะไม่ได้แบ่งแยกประเภทย่อยเป็นการรักษาราชการ หรือ

การปฏิบัติราชการแทนเหมือนของไทยก็ตาม แต่ก็สามารถนำหลักการมอบอำนาจดังกล่าวมาใช้ได้ว่า หากมีการมอบหมายให้มีการปฏิบัติราชการแทน แล้วผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติราชการ (ทางปกครอง) แทนไม่สามารถที่จะไปมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทนต่อไปได้ ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการได้นั้น ถือเป็นตัวแทนของฝ่ายบริหาร ซึ่งผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนก็ต้องยึดหลักความชอบธรรมของการมอบอำนาจ ซึ่งจะเน้นที่การไม่เข้าไปก้าวก่ายในเรื่องของการตรากฎหมาย หรือการออกกฎหมายเป็นหลักด้วย

๗.๓.๒ การมอบอำนาจในประเทศอังกฤษ

ในกฎหมายปกครองของประเทศอังกฤษ ได้นำเรื่อง delegatus non protest (อำนาจที่ได้รับมอบมานั้นจะต้องมอบต่อให้ผู้อื่นอีกไม่ได้) อันเป็นหลักในกฎหมายแพ่งมาใช้ ทำให้อำนาจหน้าที่กำหนดว่าเป็นของเจ้าหน้าที่ต่างๆ ของรัฐจะมีการมอบให้ผู้อื่นไม่ได้ เว้นแต่จะมีบทกฎหมายกำหนดแจ้งชัดให้มีการมอบอำนาจต่อไปได้ หรือเป็นกรณีข้อยกเว้น หรือเป็นกรณีปริยายที่อาจมอบกันได้ อย่างไรก็ตามจากคดีต่างๆ ที่เกิดขึ้นในกาลต่อมา ศาลได้วางหลักจากการวินิจฉัยในคดีต่างๆ เพิ่มขึ้นว่าอำนาจในทางปกครอง (administrative) อาจมีการมอบต่อไปกันได้ แต่ไม่รวมถึงอำนาจในการตัดสินคดี

ปัญหาในเรื่องการมอบอำนาจนี้ ในกฎหมายของประเทศอังกฤษบางครั้งมีการนำมาใช้ปะปนกับเรื่องหลักตัวแทน (agency) แต่นักกฎหมายประเทศอังกฤษมีความเห็นว่าเป็นเรื่องทั้งสองนี้ แท้จริงแล้วมีความแตกต่างกันพอสมควร โดยในเรื่องการมอบอำนาจนั้นหากไม่มีอำนาจที่จะมอบเสียแล้ว การจะให้สัตยาบันภายหลังก็ไม่อาจกระทำได้ ส่วนลักษณะของการกระทำก็แตกต่างกันโดยตัวแทนกระทำการในนามของตัวการ แต่ผู้รับมอบอำนาจกระทำการในนามของตนเองตามอำนาจที่ได้รับมอบมา นอกจากนี้ศาลประเทศอังกฤษได้วางแนวไว้ว่า “การมอบอำนาจนั้นไม่ใช่การสละอำนาจ ผู้มอบอำนาจจึงอาจใช้อำนาจด้วยตนเองอีกเมื่อใดก็ได้มิได้หมายความว่าอำนาจเมื่อได้มีการมอบไปแล้วจะมีการใช้อำนาจนั้นเองอีกไม่ได้” แต่ปัจจุบันตั้งแต่ศตวรรษที่ ๑๙ เป็นต้นมา ประเทศอังกฤษก็ได้มีแนวคิดต่างๆ ดังกล่าวมาปรับใช้กับการมอบอำนาจ จึงทำให้การปรับใช้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น

๗.๓.๓ การมอบอำนาจในประเทศฝรั่งเศส

ในกฎหมายปกครองประเทศฝรั่งเศส ถือหลักว่านิติกรรมทางปกครองจะกระทำได้ด้วยผู้มีอำนาจเท่านั้น และผู้มีอำนาจก็สามารถมอบอำนาจต่อไปได้ ถ้าการมอบอำนาจนั้นไม่ใช่เป็นการอำนาจที่รัฐธรรมนูญ หรือรัฐบัญญัติกำหนดให้เป็นอำนาจเฉพาะของผู้ใด

(๑) ประเภทของการมอบอำนาจนั้นแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

(๑.๑) การมอบอำนาจให้ลงชื่อแทน (delegation de signature)

(๑.๒) การมอบอำนาจให้ทำการแทน (delegation de pouvoir)

โดยทั้งการมอบอำนาจให้ลงชื่อแทน และการมอบอำนาจให้ทำการแทนนั้น จะกระทำได้อีกต่อเมื่อมีกฎหมายซึ่งอาจจะเป็นรัฐบัญญัติ (loi) หรือกฎหมายของฝ่ายบริหาร คือ รัฐกฤษฎีกา (decret) ให้อำนาจไว้เท่านั้น หากการมอบอำนาจใดที่ไม่มีบทกฎหมายให้อำนาจไว้ ก็จะเป็นโมฆะ ยกเว้นกรณีที่เป็นการมอบอำนาจในช่วงที่สถานการณ์ไม่ใช่ภาวะปกติ เช่น ภาวะสงคราม การมอบอำนาจก็สามารถดำเนินการได้เพื่อรักษาผลประโยชน์ของรัฐ

ในส่วนของการมอบอำนาจให้กระทำการแทน ยังมีข้อยกเว้นอีก ๒ ประการ คือ

- การมอบอำนาจให้กระทำการแทนอาจมีที่มาจากกฎหมายโดยตรง โดยผู้ทรงอำนาจเดิมหาได้มีคำสั่งใดๆ ไม่ หรือ

- ผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้มีอำนาจนั้นตามกฎหมาย อาจสั่งให้ผู้ใดคนหนึ่งทำการแทนผู้มีอำนาจอยู่เดิมได้เช่นกัน

ในฝรั่งเศสก็ยึดถือหลักที่ว่าผู้รับมอบอำนาจที่มีอำนาจที่จะมอบอำนาจช่วง (subdelegation) ไปให้ผู้อื่นอีกต่อหนึ่งไม่ เว้นแต่จะมีกฎหมายให้มอบอำนาจช่วงต่อไปโดยชัดแจ้ง ดังนั้น หลักเกณฑ์ขั้นพื้นฐานในกฎหมายประเทศฝรั่งเศสเกี่ยวกับการมอบอำนาจ ก็คือ หากการมอบอำนาจจะมีเงื่อนไขครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ผู้รับมอบอำนาจก็มีอำนาจทำการแทนหรือลงชื่อแทนผู้มอบอำนาจจนกว่าการมอบอำนาจนั้นจะสิ้นสุดลงด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งหรือเมื่อมีการยกเลิกเพิกถอนการมอบอำนาจนั้น

(๒) ผลของการมอบอำนาจ ทั้งในด้านการมอบอำนาจให้ลงลายมือชื่อแทนกับการมอบอำนาจให้กระทำการแทน มี ๓ ลักษณะ คือ

(๒.๑) การมอบอำนาจให้ลงชื่อแทนนั้น มิได้มีการเปลี่ยนแปลงสายการบังคับบัญชา ผลคือ ผู้มอบอำนาจให้ลงชื่อแทนอาจลงชื่อด้วยตนเองหรือใช้อำนาจควบคุมไปกับผู้รับมอบอำนาจให้ลงชื่อแทนได้ ส่วนการมอบอำนาจให้ทำการแทนนั้นทำให้ผู้มอบอำนาจในเรื่องที่มอบนั้นโดยสิ้นเชิง ผลคือผู้มอบอำนาจจะกลับมาใช้อำนาจวินิจฉัยสั่งการอีกไม่ได้

(๒.๒) การมอบอำนาจให้ทำการแทนนั้น เป็นการกระทำให้ระหว่างตำแหน่งต่อตำแหน่ง ผล คือ ถึงแม้ผู้ดำรงตำแหน่งคนเดิมไม่ว่าจะเป็นผู้มอบอำนาจหรือผู้รับมอบอำนาจจะพ้นจากตำแหน่งไปโดยเหตุใดก็ดี การมอบอำนาจก็ยังคงมีอยู่ เพราะถือว่าการมอบอำนาจให้ทำการแทนนั้นมีลักษณะเป็นการถาวรและไม่อาศัยคุณสมบัติส่วนตัวของผู้ใด

(๒.๓) การมอบอำนาจให้ลงชื่อแทนนั้นเป็นเสมือนว่าคำสั่งนั้นมีที่มาจากตัวผู้มอบอำนาจนั่นเอง ในขณะที่การมอบอำนาจให้ทำการแทนนั้นมีผลทำให้คำสั่งนั้นเป็นของผู้รับมอบอำนาจโดยสิ้นเชิง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักในเรื่องการมอบอำนาจตามกฎหมายฝรั่งเศสนั้น มีความซับซ้อน และมีหลักเกณฑ์มากมาย แต่ก็ส่งผลในทางปฏิบัติโดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดี หลักในเรื่องการมอบอำนาจในกฎหมายมหาชนของไทยนั้นได้ถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินในฉบับต่างๆ ผสมกับประกาศคณะปฏิวัติรวมถึงกฎหมายเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙) ซึ่งใช้กฎหมายประกอบช่วยในการตีความหมายหรือทิศทางในการปกครองให้มีความชัดเจนขึ้น

จากการศึกษาเกี่ยวกับการมอบอำนาจทางปกครองของต่างประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่า ในกฎหมายของไทยตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นั้น เราถือหลักผู้รับมอบอำนาจไม่สามารถจะมอบอำนาจต่อให้ใครได้เช่นเดียวกับกฎหมายของประเทศอังกฤษที่ว่า การมอบอำนาจนั้นไม่ใช่การสละอำนาจผู้มอบอำนาจยังคงมีอำนาจอยู่ ผู้มอบอำนาจจึงอาจกลับมาใช้อำนาจที่มอบให้ได้อีก นอกจากนี้ การมอบอำนาจในลักษณะของการปฏิบัติราชการแทนจะกระทำได้อีกต่อเมื่อมีกฎหมายให้อำนาจไว้โดยชัดแจ้งเป็นเฉพาะเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม หลักการที่ว่า การมอบอำนาจนั้น อำนาจที่ได้รับมอบมาจะมอบให้ผู้อื่นอีกไม่ได้ (Non-delegation doctrine) นั้น เป็นหลักที่ไม่ได้ยึดถือเคร่งครัดนัก ทั้งในระบบ

กฎหมายระบบคอมมอนลอว์ และซีวิลลอว์ จึงมักจะเกิดปัญหาตามมาเสมอ ซึ่งแต่เดิมในต่างประเทศหลายประเทศได้มีการหยิบบัญญัติหลักกฎหมายแพ่ง โดยเฉพาะในเรื่องตัวการตัวแทนมาปรับใช้สามารถแก้ไขปัญหาคือได้ในระดับหนึ่ง

การมอบอำนาจในทางปกครอง นั้น หากพิจารณาเปรียบเทียบกับกฎหมายเอกชน คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องตัวการตัวแทนแล้ว จะเห็นได้ว่า การมอบอำนาจในทางปกครอง โดยการปฏิบัติราชการแทนนั้น แนวคิดเบื้องต้นมีความคล้ายคลึงกัน เพราะผู้ปฏิบัติราชการแทนก็คือบุคคลผู้กระทำการแทน ผู้มอบอำนาจนั้น ในขณะที่ตัวแทนในทางกฎหมายแพ่งนั้นก็คือ บุคคลผู้กระทำการแทนตัวการ และตามหลักมีอำนาจกระทำการแทนตัวการ หากตัวแทนซึ่งไม่มีอำนาจนั้นทำไปก็ไร้ผล เช่นเดียวกับการมอบอำนาจในทางปกครอง คือ หากผู้ได้รับมอบอำนาจหรือผู้ปฏิบัติราชการแทนไม่มีอำนาจกระทำ แต่ได้กระทำให้ไปเป็นเรื่องของการกระทำนอกขอบอำนาจ (ultra vires) ซึ่งก็ให้ผลเช่นเดียวกัน คือ ไม่มีผลผูกพัน อย่างไรก็ตามความแตกต่างในเบื้องต้นก็คือ ในกฎหมายแพ่งนั้น ตัวแทนไม่มีอำนาจทำไป หากตัวการให้สัตยาบันก็จะมีผลผูกพันตัวการ แต่การมอบอำนาจในทางปกครองนั้น หากผู้รับมอบอำนาจกระทำการใดนอกขอบอำนาจ หากเป็นการกระทำที่ผิดเงื่อนไข การมอบอำนาจ หรือผิดวัตถุประสงค์ ผู้มอบอำนาจไม่อาจให้การรับรองเสมือนการให้สัตยาบันในทางแพ่งเพราะในทางปกครองต้องอยู่ภายใต้หลักความชอบด้วยกฎหมาย

อนึ่ง ประเทศไทยนั้น แม้จะมีกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดินกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องการมอบอำนาจดังกล่าว แต่ก็มีปัญหาที่ส่งเรื่องมาให้คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยในประเด็นต่างๆ ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

๗.๔ ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการมอบอำนาจหรือการตั้งตัวแทนของคณะกรรมการซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาเคยให้ความเห็นไว้

๗.๔.๑ การมอบอำนาจเฉพาะเรื่องของคณะกรรมการ

คณะกรรมการจะทำการมอบอำนาจเฉพาะเรื่องไม่ได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจเอาไว้โดยชัดแจ้ง

(๑) กรณีที่คณะกรรมการสามารถมอบอำนาจได้ เนื่องจากมีกฎหมายบัญญัติให้คณะกรรมการฯ สามารถมอบอำนาจได้โดยชัดแจ้ง (เรื่องเสร็จที่ ๔๗๓/๒๕๔๔)

(๒) กรณีที่คณะกรรมการไม่สามารถมอบอำนาจได้ เนื่องจากไม่มีกฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการฯ สามารถมอบอำนาจได้โดยชัดแจ้ง (เรื่องเสร็จที่ ๑๗๖/๒๕๒๔, เรื่องเสร็จที่ ๑๖๔/๒๕๓๑, เรื่องเสร็จที่ ๓๗๗/๒๕๓๑, เรื่องเสร็จที่ ๒๒๗/๒๕๓๙, เรื่องเสร็จที่ ๑๓๕/๒๕๔๔, เรื่องเสร็จที่ ๙๔/๒๕๔๕, เรื่องเสร็จที่ ๓๓๘/๒๕๔๗, เรื่องเสร็จที่ ๗๘๖/๒๕๔๗, เรื่องเสร็จที่ ๒๔๒/๒๕๔๘, เรื่องเสร็จที่ ๓๗๑/๒๕๔๘, เรื่องเสร็จที่ ๒๒๐/๒๕๔๙, เรื่องเสร็จที่ ๕๕๙/๒๕๕๐)

(๓) กรณีการมอบอำนาจของคณะกรรมการโดยที่กฎหมายไม่ได้บัญญัติให้อำนาจในเรื่องนั้น ๆ เอาไว้ (เรื่องเสร็จที่ ๘/๒๕๔๑)

๗.๔.๒ การมอบอำนาจต่อ

เมื่อคณะกรรมการมอบอำนาจให้ผู้ใดตามกฎหมายแล้ว ผู้นั้นจะมอบอำนาจนั้นต่อไปไม่ได้ เว้นแต่มีกฎหมายกำหนดให้อำนาจเอาไว้โดยชัดแจ้ง

(๑) กรณีที่ผู้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการสามารถมอบอำนาจต่อได้ เนื่องจากมีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจได้โดยชัดแจ้ง (เรื่องเสร็จที่ ๔๗๓/๒๕๔๔, เรื่องเสร็จที่ ๖๒๒/๒๕๔๕, เรื่องเสร็จที่ ๔๐/๒๕๔๙)

(๒) กรณีที่ผู้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการไม่สามารถมอบอำนาจต่อได้ เนื่องจากไม่มีกฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการฯ สามารถมอบอำนาจได้โดยชัดแจ้ง (เรื่องเสร็จที่ ๑๗๖/๒๕๒๔, เรื่องเสร็จที่ ๑๖๔/๒๕๓๑, เรื่องเสร็จที่ ๒๒๗/๒๕๓๙, เรื่องเสร็จที่ ๒๘๐/๒๕๔๐, เรื่องเสร็จที่ ๒๒๓/๒๕๔๔)

๗.๔.๓ การรับมอบอำนาจของคณะกรรมการ

คณะกรรมการจะรับมอบอำนาจจากผู้อื่นไม่ได้หากกฎหมายไม่ได้กำหนดให้ผู้มีอำนาจสามารถมอบอำนาจนั้นให้แก่คณะกรรมการไว้อย่างชัดแจ้ง (เรื่องเสร็จที่ ๖๒๖/๒๕๓๗)

๗.๔.๔ การใช้อำนาจของคณะกรรมการตามที่ได้รับมอบ

ผู้ใดจะใช้อำนาจของคณะกรรมการได้ก็ต่อเมื่อคณะกรรมการนั้นได้ทำการมอบอำนาจนั้นโดยถูกต้องตามกฎหมายกำหนด (เรื่องเสร็จที่ ๘/๒๕๔๑)

๗.๔.๕ การมอบอำนาจของคณะกรรมการที่เป็นการกระทำเกินขอบอำนาจ

คณะกรรมการไม่สามารถทำการการมอบอำนาจโดยการออกระเบียบแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลอื่นเป็นการกระทำที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด (เรื่องเสร็จที่ ๕๔๗/๒๕๔๓)

๗.๕ บทสรุป

การมอบอำนาจหรือการตั้งตัวแทนของคณะกรรมการทางปกครอง ตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าว สอดคล้องกับแนวทางการมอบอำนาจของประเทศอังกฤษและประเทศฝรั่งเศส กล่าวคือ คณะกรรมการจะมอบอำนาจได้ก็ต่อเมื่อมีกฎหมายกำหนดให้อำนาจไว้อย่างชัดแจ้งและผู้รับมอบอำนาจจะมอบอำนาจนั้นต่อไปไม่ได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เช่นกัน สรุปได้ว่าการมอบอำนาจหรือการตั้งตัวแทนของคณะกรรมการทางปกครอง จะกระทำได้ก็ต่อเมื่อ

๑. ต้องเป็นคณะกรรมการตามกฎหมาย

๒. กฎหมายบัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการไว้

๓. การกิจที่จะมอบต้องไม่เป็นอำนาจเฉพาะของคณะกรรมการ เว้นแต่จะมีกฎหมายไว้โดยชัดแจ้ง

๔. การมอบอำนาจของคณะกรรมการต้องมอบอำนาจภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ ต้องไม่ทำการมอบอำนาจนอกเหนือที่กฎหมายกำหนดไว้ มิฉะนั้นอาจมีผลทำให้การมอบอำนาจนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็น และส่งผลให้การกระทำของผู้รับมอบอำนาจไม่ชอบด้วยกฎหมายตามไปด้วย

ภาคผนวก

สรุปย่อเรื่องเสร็จคณะกรรมการกฤษฎีกาและคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

การมอบอำนาจหรือตั้งตัวแทนของคณะกรรมการทางปกครอง

เรื่องเสร็จ พ.ศ. ๒๕๒๔

เรื่องเสร็จที่ ๑๗๖/๒๕๒๔ ความเห็นของกระทรวงคมนาคมที่ว่า การที่คณะกรรมการขององค์การโทรศัพท์ฯ จะมอบหมายให้คณะอนุกรรมการบริหารดำเนินงานด้านบุคคลและบริหารอื่นๆ แทนคณะกรรมการฯ หรือที่คณะกรรมการฯ จะมอบหมายให้ดำเนินการแทน เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น เป็นความเห็นที่ถูกต้องแล้ว เพราะมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้กำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการฯ ไว้โดยชัดแจ้ง และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวก็เป็นอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการวางนโยบายและควบคุมดูแลทั่วไปซึ่งกิจการขององค์การโทรศัพท์ฯ โดยลักษณะแล้วถือได้ว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ โดยเฉพาะ เพราะการใช้อำนาจหน้าที่ดังกล่าวต้องใช้โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ดังนั้น จึงถือได้ว่าอำนาจและหน้าที่ดังกล่าวมีลักษณะเป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการฯ โดยเฉพาะ ซึ่งจะมอบต่อให้คณะอนุกรรมการบริหารไม่ได้ ทั้งนี้ ไม่มีบทบัญญัติใดในกฎหมายว่าด้วยองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยกำหนดให้คณะกรรมการฯ มอบอำนาจต่อได้โดยชัดแจ้ง กรณีนี้จึงแตกต่างกับกรณีของผู้อำนวยการองค์การโทรศัพท์ฯ เพราะมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้บัญญัติโดยชัดแจ้งให้อำนาจแก่ผู้อำนวยการที่จะมอบอำนาจต่อบุคคลอื่นดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกแทนผู้อำนวยการได้

เรื่องเสร็จ พ.ศ. ๒๕๓๑

เรื่องเสร็จที่ ๑๖๔/๒๕๓๑ คณะกรรมการธนาคารออมสินไม่อาจมอบอำนาจในการแต่งตั้งพนักงานธนาคารออมสินให้แก่ผู้อำนวยการธนาคารออมสินโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. ๒๔๘๙ ได้ เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา ๑๗ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธนาคารออมสินไว้โดยเฉพาะ เช่น อำนาจในการแต่งตั้งและถอดถอนพนักงาน การเรียกประกันจากพนักงาน การกำหนดเงินเดือนพนักงาน เงินบำเหน็จรางวัลและเงินอื่น ๆ ซึ่งแตกต่างจากอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปของคณะกรรมการฯ ตามมาตรา ๑๔

ที่อาจกำหนดได้โดยพระราชกฤษฎีกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณา
วรรคสองของมาตรา ๑๗ ดังกล่าว จะเห็นชัดเจนว่าเป็นข้อยกเว้นที่ให้
ผู้อำนวยการธนาคารออมสินมีอำนาจดำเนินการแทนคณะกรรมการฯ
ได้เฉพาะในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินเท่านั้นแต่ก็ต้องมีรายงานต่อ
คณะกรรมการฯ ดังนั้น เมื่อกรณีไม่เข้าข้อยกเว้นตามวรรคสองของ
มาตรา ๑๗ ที่ให้อำนาจผู้อำนวยการธนาคารออมสินสามารถดำเนินการ
ได้แล้ว การที่คณะกรรมการฯ จะมอบอำนาจต่อให้ผู้อำนวยการธนาคาร
ออมสินจึงไม่อาจทำได้

เรื่องเสร็จที่ ๓๗๗/๒๕๓๑ ผู้อำนวยการธนาคารออมสินจะมีอำนาจพิจารณาอนุมัติแต่งตั้งโยกย้าย
พนักงานธนาคารออมสินบางระดับตำแหน่งไปก่อนตามมติของ
คณะกรรมการธนาคารออมสิน แล้วจึงรายงานให้คณะกรรมการธนาคาร
ออมสินทราบในภายหลังได้หรือไม่ เห็นว่าการแต่งตั้งและถอดถอน
พนักงานธนาคารออมสินเป็นอำนาจโดยเฉพาะของคณะกรรมการ
ธนาคารออมสิน จึงไม่อาจมอบอำนาจในการแต่งตั้งหรือถอดถอน
พนักงานธนาคารออมสินให้แก่ผู้อำนวยการธนาคารออมสินใช้อำนาจ
แทนนี้ได้ โดยมีข้อสังเกตว่า หากธนาคารออมสินเห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๑๗
แห่งพระราชบัญญัติธนาคารออมสินฯ ดังกล่าวไม่เอื้ออำนวยต่อการ
ดำเนินกิจการของธนาคารในปัจจุบันซึ่งรุดหน้าไปตามกาลเวลาแล้ว
ธนาคารออมสินก็อาจเสนอขอแก้ไขกฎหมายเพื่อให้เกิดความคล่องตัว
ในการดำเนินกิจการของธนาคารออมสินต่อไป

เรื่องเสร็จ พ.ศ. ๒๕๓๗

เรื่องเสร็จที่ ๖๒๖/๒๕๓๗ การที่จะขอให้คณะรัฐมนตรีมอบอำนาจเป็นการล่วงหน้าให้แก่คณะกรรมการ
การสื่อสารแห่งประเทศไทย และรัฐมนตรีเจ้าสังกัดดำเนินการได้เองตาม
ความเหมาะสม ย่อมเป็นการขัดต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ
การสื่อสารแห่งประเทศไทยฯ เพราะพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย
พ.ศ. ๒๕๑๙ ไม่มีบทบัญญัติให้คณะรัฐมนตรีมอบอำนาจในการดำเนินกิจการ
บางประเภทแก่คณะกรรมการการสื่อสารแห่งประเทศไทย และรัฐมนตรี
เจ้าสังกัดได้ การที่มาตรา ๓๙ (๑) กำหนดให้การกระทำกิจการใดๆ ตามที่
กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ (๕) และ (๖) ครั้งหนึ่งเป็นจำนวนเงินเกินกว่าห้าล้านบาท
ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน ก็เนื่องจากกฎหมาย
มีวัตถุประสงค์ที่จะให้คณะรัฐมนตรีใช้ดุลพินิจพิจารณาในแต่ละกิจการ
เป็นรายกรณี โดยให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจควบคุมดูแลการดำเนินกิจการของ
การสื่อสารแห่งประเทศไทย ดังนั้น การที่จะขอให้คณะรัฐมนตรีมอบอำนาจ
เป็นการล่วงหน้าให้แก่คณะกรรมการการสื่อสารแห่งประเทศไทย และรัฐมนตรี
เจ้าสังกัดดำเนินการได้เองตามความเหมาะสม จึงเป็นการขัดต่อบทบัญญัติ
แห่งพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทยฯ

เรื่องเสร็จ พ.ศ. ๒๕๓๙

เรื่องเสร็จที่ ๒๒๗/๒๕๓๙ คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณา มีความประสงค์ที่จะมอบอำนาจตาม มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ มิใช่เพียงแต่มอบให้คณะอนุกรรมการเท่านั้น แต่ประสงค์จะมอบอำนาจให้แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือกรรมการคนหนึ่ง คนใดในคณะกรรมการฯ ด้วย จะสามารถมอบหมายได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า แม้ว่าคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณา ซึ่งเป็นคณะกรรมการ เฉพาะเรื่องตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคพ.ศ.๒๕๒๒ จะมีอำนาจ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามอบหมายตามมาตรา ๑๕ และ ไม่มีบทบัญญัติห้ามการมอบอำนาจไว้ก็ตาม แต่อำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาตามที่หารือนี้ ได้แก่ อำนาจและหน้าที่ ตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๘ ซึ่งเป็นอำนาจและหน้าที่ ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง กล่าวคือ มาตรา ๑๗ บัญญัติให้คณะกรรมการและคณะกรรมการเฉพาะ เรื่องมีอำนาจสั่งให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดส่งเอกสารหรือข้อมูลเกี่ยวกับ เรื่องที่มีผู้ร้องทุกข์หรือเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค มาพิจารณา รวมทั้งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงด้วยนั้น ผู้ที่ไม่ปฏิบัติ ตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือคณะกรรมการเฉพาะเรื่องตามมาตรา นี้ จะต้องรับโทษทางอาญาดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๖ ส่วนมาตรา ๑๘ วรรคสอง บัญญัติให้คณะกรรมการหรือคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง คำนึงถึงความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่ทั้งผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจ ก่อนที่จะกำหนดหรือออกคำสั่งใด ๆ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้บริโภคฯ และในกรณีที่เห็นสมควรให้คณะกรรมการหรือคณะกรรมการ เฉพาะเรื่องมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขหรือวิธีการชั่วคราวในการบังคับให้ เป็นไปตามคำสั่งนั้นได้ด้วย สำหรับมาตรา ๒๘ บัญญัติให้เป็นอำนาจของ คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาในการออกคำสั่งให้ผู้กระทำการโฆษณา พิสูจน์เพื่อแสดงความจริงในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าข้อความใดที่ใช้ ในการโฆษณาเป็นเท็จหรือเกินความจริงตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง (๑) ได้ โดยบัญญัติให้ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการว่าด้วยการ โฆษณาดังกล่าวจะต้องรับโทษทางอาญาตามมาตรา ๔๙ และในกรณีที่ คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาใช้อำนาจสั่งการตามวรรคสองของ มาตรา ๒๘ นี้ ผู้ที่ได้รับคำสั่งดังกล่าวก็มีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๔๓ ฉะนั้น คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาจึงไม่อาจมอบอำนาจและหน้าที่ ตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๘ ให้คณะอนุกรรมการติดตาม สอดส่องและวินิจฉัยการโฆษณาได้ เพราะจะไม่สามารถลงโทษทางอาญา แก่ผู้ฝ่าฝืน หรือจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่อาจใช้สิทธิอุทธรณ์ได้ตาม

กฎหมาย อีกทั้งไม่มีบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคให้อำนาจคณะกรรมการเฉพาะเรื่องมอบอำนาจให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือกรรมการคนหนึ่งคนใดปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการเฉพาะเรื่องมอบหมายแล้ว การมอบอำนาจตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๘ ให้แก่บุคคลหรือกรรมการดังกล่าวก็ไม่อาจกระทำได้ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้วเช่นเดียวกัน

เรื่องเสร็จ พ.ศ. ๒๕๔๐

เรื่องเสร็จที่ ๒๘๐/๒๕๔๐ เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ จะมีอำนาจแต่งตั้งทนายความเอกชนหรือทนายความจากสภาทนายความแห่งประเทศไทยให้เป็นผู้ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในศาลไม่ได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค มีเจตนารมณ์ที่จะให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้บริโภคที่ถูกละเมิดสิทธิ โดยมาตรา ๑๐ (๗) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคบัญญัติให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคได้ ซึ่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีได้ดำเนินคดีในฐานะเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากผู้ประกอบการโดยตรง แต่เป็นผู้ที่กฎหมายกำหนดให้มีอำนาจดำเนินคดีแทนผู้เสียหายที่แท้จริง หรือในกรณีที่ยังไม่มีผู้ได้รับความเสียหายโดยตรง ก็เป็นการดำเนินคดีเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคเป็นการทั่วไป ดังนั้น ในการดำเนินคดีเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคดังกล่าว จึงต้องดำเนินการตามกระบวนการที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น กล่าวคือเมื่อคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเห็นว่าสมควรดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคตามมาตรา ๑๐ (๗) ไม่ว่าจะเป็นกรณีคณะกรรมการเป็นผู้ริเริ่มให้มีการดำเนินคดีเองหรือเป็นการดำเนินคดีตามที่มีผู้ร้องขอคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะต้องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคเพื่อให้มี “หน้าที่” ดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาแก่ผู้กระทำการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในศาลตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค และตามบทบัญญัติในมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค ที่ว่า “เมื่อคณะกรรมการได้แจ้งไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลทราบแล้ว ให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจดำเนินคดีตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้” นั้น เป็นบทบัญญัติที่เข้าลักษณะข้อยกเว้นตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ ที่ให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคซึ่งแต่งตั้งจากพนักงานอัยการหรือข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์สามารถดำเนินคดี

ในศาลได้โดยไม่ต้องจดทะเบียนและรับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วย
 หนายความ ซึ่งบทบัญญัติที่เป็นข้อยกเว้นในทำนองนี้มีใช้อยู่ในมาตรา ๑๙
 แห่งพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๔๙๘ และข้อ ๖ แห่ง
 ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕
 เป็นต้น การที่บทบัญญัตินี้ดังกล่าวกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับ
 การแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคไว้ว่าต้องเป็นพนักงาน
 อัยการหรือข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
 ซึ่งมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์นั้น เป็นการแสดง
 เจตนารมณ์ว่าต้องการให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคทำหน้าที่หนายความ
 มิใช่ให้ไปแต่งตั้งหนายความอีกต่อหนึ่ง

เรื่องเสร็จ พ.ศ. ๒๕๔๑

เรื่องเสร็จที่ ๘/๒๕๔๑

มาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐
 ได้กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีอำนาจในการอนุญาตให้
 ผู้ได้รับการส่งเสริมจำนอง จำน่ายโอน ฯลฯ เครื่องจักรที่ได้รับการ
 ยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีอากรตามมาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ ได้
 สำหรับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนนั้นจะมีหรือใช้อำนาจ
 ตามมาตรานี้ได้ก็ต่อเมื่อได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการตามมาตรา ๑๑
 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ เท่านั้น

เรื่องเสร็จ พ.ศ. ๒๕๔๓

เรื่องเสร็จที่ ๕๔๗/๒๕๔๓

การกระจายอำนาจในการพิจารณาแผนและโครงการให้แก่คณะอนุกรรมการฟื้นฟู
 และพัฒนาเกษตรกรจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและ
 พัฒนาเกษตรกร ว่าด้วยการกระจายอำนาจการบริหารกองทุน พ.ศ. ๒๕๔๓
 นั้น การจะมอบอำนาจของเลขาธิการในการอนุมัติโครงการฟื้นฟูและ
 พัฒนาเกษตรกรให้แก่ผู้อื่นปฏิบัติหน้าที่แทน จะทำได้โดยการออก
 ข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๑ (๕)
 เท่านั้น ดังนั้น การที่คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร
 ออกระเบียบเพื่อแต่งตั้งคณะอนุกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนา
 เกษตรกรจังหวัด และกำหนดให้มีอำนาจในการอนุมัติแผนและโครงการ
 ฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจึงเป็นการกระทำที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่
 ที่กฎหมายกำหนด และคณะอนุกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนา
 เกษตรกรจังหวัดไม่มีอำนาจดังกล่าวแต่อย่างใด

เรื่องเสร็จ พ.ศ. ๒๕๔๔

เรื่องเสร็จที่ ๑๓๕/๒๕๔๔

คณะกรรมการสรรหาจะต้องมีอำนาจและปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมาย

กำหนดซึ่งมาตรา ๖ (๒) บัญญัติให้ทำหน้าที่พิจารณาสรรหาสมาชิกโดยกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหาสมาชิก วิธีการตรวจสอบคุณสมบัติ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิก รวมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะกรรมการสรรหาที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามนั้น การมอบอำนาจใดๆ ให้คณะกรรมการจึงไม่อาจกระทำได้ สำหรับการสรรหาสมาชิกเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาส่วนคณะกรรมการมีหน้าที่อยู่เพียงสองประการเท่านั้น คือ (๑) เสนอรายชื่อองค์กรที่จะเป็นองค์กรผู้มีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกของกลุ่มนั้นๆ และ (๒) คัดเลือกบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อตามจำนวน หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหา กำหนด การให้มีหน้าที่อื่นนอกจากนี้ ย่อมแล้วแต่คณะกรรมการสรรหาจะได้อบรมหมาย ซึ่งถ้าได้กำหนดหรือมอบหมายให้ทำหน้าที่อื่นใดที่จะช่วยในการสรรหา ก็เป็นไปตามนั้น

เรื่องเสรีที่ ๒๒๓/๒๕๔๔

ตามมาตรา ๑๓ ตรี แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้กำหนดให้เป็นอำนาจของ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสามารถสั่งปิดสถาน ประกอบการเป็นการชั่วคราว หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ สำหรับการประกอบธุรกิจนั้นได้ครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน ในกรณีที่ เจ้าพนักงานตรวจพบว่ามีกรกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถาน ประกอบการที่อยู่ภายใต้บังคับของประกาศกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการ ถ้าหากเจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการนั้น ไม่สามารถชี้แจงหรือพิสูจน์ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเชื่อได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่กรณีแล้ว จึงแสดงว่าอำนาจ ในการสั่งปิดและสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นอำนาจเฉพาะของคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด คณะกรรมการจึงไม่อาจมอบอำนาจที่เป็นอำนาจเฉพาะซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิและประโยชน์ของบุคคลให้ คณะอนุกรรมการได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไม่อาจมอบอำนาจในการสั่งปิดสถานประกอบการชั่วคราวหรือการสั่งพักใช้ใบอนุญาตให้แก่คณะอนุกรรมการที่ตั้งขึ้นให้ ปฏิบัติการตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ได้

เรื่องเสรีที่ ๔๗๓/๒๕๔๔

คณะกรรมการสภาวิศวกร และคณะกรรมการสภาสถาปนิกจึงมีอำนาจ แต่งตั้งผู้แทนเข้าทำหน้าที่ผู้แทนคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม และผู้แทนคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพ สถาปัตยกรรมในคณะกรรมการควบคุมอาคาร และในคณะกรรมการ พิจารณาอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้ เนื่องจาก คณะกรรมการสภาวิศวกร และคณะกรรมการสภาสถาปนิก

ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสภาวิศวกรและของสภาสถาปนิก มีอำนาจดำเนินการแทนสภาวิศวกร และสภาสถาปนิกในการเป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรม และผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศไทย ด้วย ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓๓ (๑) ประกอบกับมาตรา ๗ (๗) แห่งพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓

เรื่องเสร็จ พ.ศ. ๒๕๔๕

เรื่องเสร็จที่ ๙๔/๒๕๔๕

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตามมาตรา ๔๙ วรรคสาม มีผลทำให้มีการยื่นคำร้องหรือไม่มีการยื่นคำร้องต่อศาลซึ่งมีลักษณะทำนองเดียวกับอำนาจของอัยการสูงสุดในการวินิจฉัยชี้ขาดความเห็นแย้งตามมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งอัยการสูงสุดไม่อาจมอบอำนาจให้พนักงานอัยการอื่นทำการแทนได้ ประกอบกับมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฯ ได้บัญญัติให้การวินิจฉัยชี้ขาดตามมาตรา ๔๙ วรรคสาม ต้องใช้คะแนนเสียงในการลงมติสูงกว่าเรื่องอื่นๆ โดยจะต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ แสดงให้เห็นว่า อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามมาตรา ๔๙ วรรคสาม เป็นอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะของคณะกรรมการเท่านั้น คณะกรรมการฯ จึงไม่อาจมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการวินิจฉัยทำการวินิจฉัยชี้ขาดแทนคณะกรรมการตามมาตรา ๔๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฯ ได้

เรื่องเสร็จที่ ๖๒๒/๒๕๔๕

การที่คณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครจะมอบอำนาจให้กรรมการคนใดคนหนึ่งดำเนินคดีปกครองโดยใช้มติของที่ประชุมคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครนั้น ย่อมมีลักษณะเป็นการมอบหมายความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติตามกฎหมายให้เกิดความชัดเจนว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้รับการมอบหมายนั้นมีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลให้มีการดำเนินคดีปกครองแทนคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร และเมื่อได้มีการมอบหมายดังกล่าวแล้ว หากมีคดีปกครองเกิดขึ้น การฟ้องคดีปกครองก็ย่อมต้องพิจารณาจากพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ มาตรา ๔๕ (๕) และวรรคห้าซึ่งกำหนดว่า คำฟ้องต้องมีลายมือชื่อของผู้ฟ้องคดี ถ้าเป็นการยื่นฟ้องคดีแทนผู้อื่นจะต้องแนบใบมอบฉันทะให้ผู้ฟ้องคดีมาด้วย และในการดำเนินกระบวนการพิจารณา คู่กรณีจะดำเนินการทั้งปวงด้วยตนเองหรือจะมอบอำนาจให้ทนายความหรือบุคคลอื่น ซึ่งมีคุณสมบัติตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการใน

ศาลปกครองสูงสุดกำหนดเพื่อฟ้องคดีหรือดำเนินการแทนได้ ซึ่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยองค์คณะกรรมการจ่ายสำนวน การโอนคดี การปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการในคดีปกครอง การคัดค้านตุลาการศาลปกครอง การปฏิบัติหน้าที่พนักงานคดีปกครอง และการมอบอำนาจให้ดำเนินคดีปกครองแทน พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๒๐ กำหนดว่า คู่กรณีในคดีปกครองอาจมอบอำนาจให้ทนายความหรือบุคคลอื่นซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วและมีความรู้ความสามารถที่อาจดำเนินการแทนผู้มอบอำนาจได้ ฟ้องคดีหรือดำเนินคดีปกครองแทนคู่กรณีได้ คู่กรณีซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อาจมอบอำนาจให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้าง แล้วแต่กรณีของหน่วยงานทางปกครองนั้น หรือของหน่วยงานทางปกครองที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดอยู่ หรือพนักงานอัยการ ฟ้องคดีหรือดำเนินคดีปกครองแทนได้ ดังนั้น หากมีการฟ้องคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครต่อศาลปกครอง กรรมการซึ่งได้รับมอบหมายให้ดำเนินคดีปกครองแทนคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครอาจมอบอำนาจให้ข้าราชการกรุงเทพมหานคร หรือพนักงานอัยการ ฟ้องคดีหรือดำเนินคดีปกครองแทนได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว

เรื่องเสร็จ พ.ศ. ๒๕๔๗

เรื่องเสร็จที่ ๓๓๘/๒๕๔๗ การดำเนินคดีแทนผู้บริโภคของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นอำนาจเฉพาะของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคไม่อาจอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้พิจารณาว่าสมควรดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ได้ เพราะถึงแม้ว่ามาตรา ๑๕ จะได้กำหนดให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคสามารถแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้ก็ตาม แต่ต้องมีใช้เป็นกรณีตามมาตรา ๓๙ ซึ่งเป็นเรื่องที่เป็นอำนาจโดยเฉพาะของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

เรื่องเสร็จที่ ๗๘๖/๒๕๔๗ หน้าที่ในการกำหนดอัตราค่าบำรุงสถาบันชาวไร่ฮ้อยเป็นของคณะกรรมการฮ้อยและน้ำตาลทรายตามมาตรา ๑๗ (๒๔) ฉะนั้น การดำเนินการตามมาตรา ๑๗ (๒๔) ไม่ว่าโดยคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการก็ตามจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีเพื่อให้เป็นไปตามที่มาตรา ๑๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติฮ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ บัญญัติไว้ อนึ่ง ในการมอบอำนาจใดๆ อันเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการฮ้อยและน้ำตาลทรายตาม

มาตรา ๑๗ จะต้องคำนึงด้วยว่าอำนาจหน้าที่ในเรื่องใดของ คณะกรรมการเป็นอำนาจเฉพาะที่ไม่สามารถมอบอำนาจให้ผู้ใดกระทำการแทนตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ ด้วย

เรื่องเสร็จ พ.ศ. ๒๕๔๘

เรื่องเสร็จที่ ๒๔๒/๒๕๔๘ บทบัญญัติมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๕ มิได้กำหนดเรื่องอำนาจหน้าที่ของ คณะอนุกรรมการตามกฎหมายไว้แต่อย่างใด นอกจากนี้ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๔๕) เรื่อง กำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการสั่งปิดชั่วคราว หรือการพักใช้ใบอนุญาต ประกอบการของสถานประกอบการที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด ที่จะสั่งปิดสถานประกอบการชั่วคราว หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาต ประกอบการสำหรับการประกอบธุรกิจ ในกรณีตรวจพบว่าการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการตามมาตรา ๑๓ ทวิ นั้น เป็นอำนาจโดยเฉพาะของคณะกรรมการ ดังนั้น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจึงไม่อาจนำเรื่องการมอบอำนาจตามมาตรา ๑๐ ให้ คณะอนุกรรมการดำเนินการในเรื่องนี้แทนได้

เรื่องเสร็จที่ ๓๗๑/๒๕๔๘ คณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานซึ่งเป็น คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการฯ มอบหมาย ซึ่งมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานฯ เป็นบทบัญญัติที่กำหนด อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนฯ ซึ่งมีสาระสำคัญประการหนึ่ง คือ การพิจารณาจัดสรรและอนุมัติเงินกองทุนอันเป็นอำนาจโดยเฉพาะของ คณะกรรมการกองทุนฯ ส่วนที่มาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานฯ กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนฯ สามารถแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการกองทุนฯ มอบหมายได้ก็เพื่อเป็นการช่วยเหลือแบ่งเบาการทำงานของคณะกรรมการ กองทุนฯ แต่คณะกรรมการกองทุนฯ ไม่สามารถมอบหมายให้ คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ กระทำการแทนในเรื่องที่เป็นอำนาจ โดยเฉพาะของคณะกรรมการกองทุนฯ ได้ เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติใดใน พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานฯ กำหนดไว้

เรื่องเสร็จ พ.ศ. ๒๕๔๙

เรื่องเสร็จที่ ๔๐/๒๕๔๙ กรรมการตามคำสั่งกระบวนการทางวินัยต่างๆ จะสามารถมอบอำนาจให้พนักงานผู้ได้บังคับบัญชาเข้าทำหน้าที่กรรมการแทนได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า คณะกรรมการตามคำสั่งกระบวนการทางวินัย ได้แก่ คณะกรรมการชี้มูลความผิด คณะกรรมการพิจารณาโทษทางวินัย พนักงาน คณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางละเมิด คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ และคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ สามารถมอบอำนาจให้พนักงานผู้ได้บังคับบัญชาเข้าทำหน้าที่กรรมการในคณะกรรมการชุดต่างๆ ดังกล่าวได้หรือไม่ นั้น การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการต่างๆ ดังกล่าวเป็นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารกิจการภายในองค์กรตามระเบียบการและคำสั่งของธนาคารออมสิน มิใช่กรรมการตามกฎหมาย ฉะนั้น การที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการดังกล่าวจะมอบอำนาจต่อไปได้หรือไม่ หรือการมอบอำนาจมีข้อจำกัดเพียงใด ย่อมต้องเป็นไปตามระเบียบการที่ธนาคารออมสินกำหนดขึ้น สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละคณะ

เรื่องเสร็จที่ ๒๒๐/๒๕๔๙ การที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ ออกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ โดยมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินในกรณีต่างๆ ว่าจะกระทำได้เพียงใดและกำหนดให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ภายใต้กรอบหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามระเบียบนั้น ระเบียบดังกล่าวจึงเป็นการกำหนดกิจการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. มิใช่เป็นการมอบอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพราะการอนุญาตให้ใช้ที่ดินมิใช่เป็นเรื่องที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจเฉพาะตัวของคณะกรรมการ หากแต่เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๙ เมื่อระเบียบดังกล่าวเป็นการกำหนดหน้าที่ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติราชการและมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นและมิได้ห้ามการมอบอำนาจไว้ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดีจึงอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการตามระเบียบดังกล่าวแทนได้ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๘ (๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

พ.ศ. ๒๕๓๔ สำหรับระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ฉบับอื่นๆ จะมอบอำนาจได้หรือไม่ เพียงใด ย่อมต้องพิจารณา รายละเอียดของระเบียบแต่ละฉบับ แต่หากระเบียบดังกล่าวมีหลักการ เดียวกับระเบียบฉบับนี้ก็ย่อมมอบอำนาจได้ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

เรื่องเสร็จ พ.ศ. ๒๕๕๐

เรื่องเสร็จที่ ๕๕๙/๒๕๕๐

การพิจารณาวินิจฉัยคำคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ เป็นอำนาจเฉพาะของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ คณะกรรมการ ควบคุมมลพิษจึงไม่อาจมอบอำนาจที่เป็นอำนาจเฉพาะซึ่งมีผลกระทบ ถึงสิทธิและประโยชน์ของบุคคลให้คณะอนุกรรมการได้ ประกอบกับไม่มี บทบัญญัติใดในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติฯ กำหนดให้คณะอนุกรรมการสามารถกระทำการแทน คณะกรรมการควบคุมมลพิษในเรื่องดังกล่าวได้ คณะอนุกรรมการ จึงไม่สามารถดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยการคัดค้านคำสั่งของ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษแทนคณะกรรมการควบคุมมลพิษได้ในกรณีที่ คณะอนุกรรมการได้พิจารณาและวินิจฉัยไปแล้วและรายงานผลให้ คณะกรรมการควบคุมมลพิษทราบ ยังไม่ถือว่า มีผลบังคับ จนนกว่า คณะกรรมการควบคุมมลพิษจะได้พิจารณาวินิจฉัยในเรื่องดังกล่าว

๘. การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ

กรรมการอาจพ้นจากตำแหน่งได้ในกรณีครบวาระการดำรงตำแหน่ง (la durée du mandat) ของกรรมการ หรือขาดคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

การพ้นจากตำแหน่งกรรมการกรณีครบวาระการดำรงตำแหน่งนั้น โดยส่วนใหญ่แล้ว กฎหมายที่แต่งตั้งกรรมการจะมีบทบัญญัติที่กำหนดให้กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งอยู่ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง เมื่อครบกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของกฎหมายแล้วย่อมเป็นเหตุให้กรรมการนั้นพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมาย

การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการในกรณีขาดคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ คุณสมบัติเป็นเรื่องเฉพาะตัวของกรรมการ ซึ่งกฎหมายมีวัตถุประสงค์ที่จะให้มีกรรมการมาปฏิบัติหน้าที่โดยเป็นกรรมการที่มีคุณลักษณะและคุณสมบัติที่ครบถ้วนและเหมาะสมตรงตามความต้องการและความมุ่งหมายแห่งกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม กฎหมายบางฉบับอาจบัญญัติให้กรรมการเฉพาะตามกฎหมายนั้น ต้องมีคุณสมบัติเป็นกรรมการอื่นมาก่อน และบางครั้งยังกำหนดให้ต้องอยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการอื่นอยู่ด้วยในขณะที่จะมาดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการเฉพาะตามกฎหมาย ลักษณะดังกล่าวถือเป็นคุณสมบัติของกรรมการเฉพาะตามกฎหมายด้วยเช่นกัน หากการดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการอื่นพ้นวาระลงแล้ว กรณีย่อมเป็นเหตุให้กรรมการเฉพาะตามกฎหมายนั้นขาดคุณสมบัติตามไปด้วย จึงเป็นเหตุให้ไม่สามารถดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการเฉพาะตามกฎหมายได้อีกต่อไป

๘.๑ การพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

การที่กฎหมายกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งมีผลให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการในคราวนั้น สามารถดำรงตำแหน่งได้โดยมีกำหนดเวลาสูงสุดเท่ากับระยะเวลาที่กฎหมายบัญญัติไว้ ซึ่งการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการนั้น โดยหลักแล้ว ขึ้นอยู่กับนโยบายและวัตถุประสงค์ของกฎหมายนั้นเป็นสำคัญว่าจะให้กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งยาวนานแค่ไหนเพียงใด ซึ่งต้องสอดคล้องกับภารกิจและหน้าที่ของตำแหน่งกรรมการนั้น

หากผู้ดำรงตำแหน่งตามวาระไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งจนครบวาระหรือออกจากตำแหน่งก่อนวาระก็ถือว่าได้ดำรงตำแหน่งมาแล้วหนึ่งวาระ (เรื่องเสรีจที่ ๒๓๗/๒๕๒๕ และเรื่องเสรีจที่ ๑๖๐/๒๕๓๐) และเมื่อกรรมการได้ดำรงตำแหน่งจนครบวาระแล้ว กรรมการย่อมพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมายและไม่มีอำนาจดำเนินงานใด ๆ ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต่อไปได้ (เรื่องเสรีจที่ ๗/๒๕๓๑) อย่างไรก็ตาม หากกฎหมายประสงค์ที่จะให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งหรือแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่จะต้องมีการกำหนดบทบัญญัติดังกล่าวไว้โดยชัดเจน

๘.๑.๑ การสรรหากรรมการใหม่ก่อนกรรมการเดิมจะครบวาระการดำรงตำแหน่ง

การที่กฎหมายบัญญัติให้มีการสรรหากรรมการใหม่ก่อนที่กรรมการเดิมจะครบวาระการดำรงตำแหน่งนั้น มีความมุ่งหมายเพื่อให้มีการบริหารงานของกรรมการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่เกิดปัญหาเมื่อกรรมการเดิมหมดวาระการดำรงตำแหน่งลง อย่างไรก็ตาม การสรรหากรรมการใหม่ก่อนกรรมการเดิมจะครบวาระอาจไม่มีความจำเป็น เนื่องจากกฎหมายที่แต่งตั้งกรรมการนั้นมีบทบัญญัติที่ให้อำนาจ

กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งสามารถปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนได้ ทำให้ไม่มีความจำเป็นต้องสรรหากรรมการใหม่ไว้ล่วงหน้าก่อนกรรมการเดิมจะครบวาระ (เรื่องเสร็จที่ ๘๗๘/๒๕๕๑ และเรื่องเสร็จที่ ๓๒๖/๒๕๕๑) หากมีการสรรหากรรมการใหม่ก่อนกรรมการเดิมจะครบวาระ ถือเป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย บุคคลที่ได้รับเลือกจึงไม่อาจดำรงตำแหน่งกรรมการได้ตั้งแต่เริ่มแรกโดยถือเสมือนว่ายังมีได้ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการใหม่ และบุคคลที่ได้รับเลือกมาเป็นกรรมการโดยขัดต่อบทบัญญัติกฎหมายต้องพ้นจากตำแหน่งโดยปริยายในทันทีที่ได้รับเลือก (เรื่องเสร็จที่ ๗๘๒/๒๕๕๑)

๘.๑.๒ ระยะเวลาในการสรรหากรรมการใหม่แทนกรรมการเดิมที่พ้นจากตำแหน่ง

บทกฎหมายที่บัญญัติให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่เข้ามารับหน้าที่แทน พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาแต่งตั้งกรรมการใหม่ไว้ด้วย ระยะเวลาดังกล่าวเป็นเพียงระยะเวลาเร่งรัดเท่านั้น แม้จะล่วงพ้นระยะเวลาดังกล่าวไปแล้ว ก็ไม่มีผลให้กรรมการเดิมต้องพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ เพราะมิฉะนั้นแล้ว อาจกระทบต่อความต่อเนื่องในการดำเนินงานของคณะกรรมการ อย่างไรก็ดี หากการแต่งตั้งมีความล่าช้าเกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้จนเกินสมควรโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการแต่งตั้งอาจต้องรับผิดชอบละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าได้ (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๑/๒๕๕๑)

๘.๒ การพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ

โดยทั่วไปกรรมการสามารถปฏิบัติหน้าที่อยู่ในตำแหน่งได้จนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายกำหนด แต่อย่างไรก็ตามอาจมีกรณีที่กฎหมายกำหนดการสิ้นสุดสภาพการเป็นกรรมการเมื่อมีกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้นตามที่กฎหมายกำหนดแม้ว่าจะยังไม่ครบวาระการดำรงตำแหน่ง เช่น ตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามลักษณะที่กฎหมายกำหนด เช่น การดำรงตำแหน่งใดที่มีการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งไว้ เมื่อครบกำหนดตามวาระนั้นแล้ว แม้จะมีการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเดิมต่อไปจากวันที่พ้นตำแหน่งเนื่องจากครบวาระก็ตาม ต้องถือว่าการดำรงตำแหน่งนั้นสิ้นสุดลงแล้ว ดังนั้น หากการดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นคุณสมบัติของการเป็นกรรมการใด ย่อมส่งผลให้บุคคลนั้นขาดคุณสมบัติในการเป็นกรรมการนั้นด้วยโดยทันที (เรื่องเสร็จที่ ๘๓๑/๒๕๔๗ และเรื่องเสร็จที่ ๑๗๗/๒๕๕๐) หรือการเกษียณอายุราชการทำให้ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการ จึงเป็นเหตุให้ต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการ (เรื่องเสร็จที่ ๒๘๔/๒๕๕๓) แต่ในบางกรณีการเกษียณอายุราชการอาจไม่ถือเป็นเหตุที่ทำให้ขาดคุณสมบัติได้หากไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติใดกำหนดไว้ว่าจะต้องเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน (เรื่องเสร็จที่ ๖๕๖/๒๕๔๕ เรื่องเสร็จที่ ๓๐/๒๕๕๐ เรื่องเสร็จที่ ๖๕๙/๒๕๕๐ และเรื่องเสร็จที่ ๗๔๘/๒๕๕๒) โดยทั่วไปกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ และมีการแต่งตั้งกรรมการใหม่เข้าทำหน้าที่แทน กรรมการใหม่ย่อมมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่าที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ตนเข้าแทน แต่หากมีการออกคำสั่งให้

ดำรงตำแหน่งเกินกว่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน กรณีนี้เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย^{๒๘} (เรื่องเสรีที่ ๒๘๕/๒๕๕๓) ในกรณีที่กฎหมายซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคณะกรรมการใหม่แตกต่างจากกฎหมายเดิม โดยบทบัญญัติของกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ได้บัญญัติให้ยกเลิกบทบัญญัติเดิมและบัญญัติข้อความแตกต่างจากบทบัญญัติเดิม เช่น กำหนดองค์ประกอบ คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการใหม่ซึ่งแตกต่างจากบทบัญญัติเดิม ดังนั้น การแก้ไขเพิ่มเติมตามบทบัญญัติที่แก้ไขใหม่ย่อมมีผลทำให้คณะกรรมการตามบทบัญญัติเดิมที่ถูกยกเลิกต้องพ้นจากตำแหน่ง แม้ว่าวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการจะยังไม่สิ้นสุดลงก็ตาม และต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการใหม่ตามหลักเกณฑ์ของบทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ เว้นแต่จะมีบทเฉพาะกาลรองรับให้คณะกรรมการตามบทบัญญัติเดิมปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ (เรื่องเสรีที่ ๓๘๑/๒๕๕๑) อนึ่ง การสั่งให้ไปช่วยปฏิบัติราชการเป็นการชั่วคราว ไม่ทำให้ขาดจากการดำรงตำแหน่งเดิม แต่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ในสองตำแหน่งควบคู่กันไป (เรื่องเสรีที่ ๒/๒๕๕๖)

๘.๒.๑ กรณีการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ตำแหน่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการอื่น ถ้าภายหลังบุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ย่อมส่งผลให้พ้นจากตำแหน่งประธานกรรมการในคณะกรรมการนั้นด้วย (เรื่องเสรีที่ ๒๘๕/๒๕๕๓) การที่กฎหมายกำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวของบุคคลที่จะมีสิทธิได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ถ้าตราบใดที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิผู้นั้นยังคงมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด แม้จะเกษียณอายุราชการ แต่หากยังคงมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด ก็ยังคงดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต่อไปได้ (เรื่องเสรีที่ ๓๐/๒๕๕๐) นอกจากนี้ ในบางกรณีกฎหมายได้บัญญัติให้ห้ามข้อห้ามเกี่ยวกับการขัดกันของผลประโยชน์มาใช้บังคับกับกรรมการด้วย แม้กรรมการนั้นจะพ้นจากตำแหน่งไปแล้วแต่ไม่เกินสามปี (เรื่องเสรีที่ ๔๗/๒๕๔๕) อนึ่ง การที่คณะรัฐมนตรีจะมีมติให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งนั้น หากบทบัญญัติของกฎหมายไม่ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ เอาไว้ก็เป็นดุลพินิจ^{๒๙} ของคณะรัฐมนตรีที่จะพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีไปว่า กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิรายนั้นมีเหตุที่จะต้องพ้นจากตำแหน่งตามที่กฎหมายบัญญัติหรือไม่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ที่มีกฎหมายให้อำนาจในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเอาไว้ หากไม่มีข้อจำกัดในการใช้อำนาจ ก็ย่อมเป็นดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ที่จะต้องพิจารณาตาม

^{๒๘} คำสั่งทางปกครองเป็นการกระทำทางปกครองอย่างหนึ่งซึ่งต้องอยู่ภายใต้หลักความชอบด้วยกฎหมาย (principe de légalité) หมายถึง ฝ่ายปกครองต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย (soumise au droit) กฎหมายเกิดจากเจตจำนงส่วนรวม (volonté générale) ผูกพันฝ่ายปกครอง (administration) เช่นเดียวกับเอกชน (individu) ดังคำกล่าวที่ว่า ไม่มีใครที่จะไม่รู้กฎหมาย (Nul n'est censé ignorer la loi.) การอยู่ภายใต้กฎหมายของฝ่ายปกครองนั้นเป็นเครื่องประกันให้แก่ประชาชนต่อการกระทำโดยอำเภอใจ (arbitraire) การกระทำทางปกครองที่ไม่แน่นอน (incohérence) หรือความไร้ประสิทธิภาพ (inefficacité) (Jacqueline MORAND-DEVILLER, *Cours de droit administratif : cours, thèmes de réflexion, commentaires d'arrêts avec corrigés*, 9e édition, Paris : Montchrestien, 2005, p. 239.)

^{๒๙} องค์การตุลาการจะเป็นฝ่ายควบคุมโดยจำกัดการใช้ดุลพินิจ (discretion) ของฝ่ายปกครองเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์อันแท้จริงของบทบัญญัติที่ให้อำนาจไว้ และจะควบคุมมิให้มีการใช้อำนาจตามอำเภอใจ (arbitrary) หรือการปฏิเสธการใช้ดุลพินิจอันควรโดยไม่มีเหตุผล หรือเพิกถอนการใช้ดุลพินิจที่มีชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำโดยไม่มีเงื่อนไขที่มีเหตุอันควร (Henry William Rawson Wade, *Administrative law*, 9th edition, Oxford : Oxford University press, 2004, p. 401.)

ความเหมาะสมในการใช้อำนาจนั้น ๆ อย่างไรก็ดี มีข้อสังเกตว่าในการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว ก็ยังคงจะต้องอยู่ภายใต้หลักกฎหมายปกครองอื่น ๆ เช่น **หลักความได้สัดส่วน**^{๓๐} เป็นต้น ไม่เช่นนั้นแล้วการใช้อำนาจดังกล่าวก็จะเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ อำนาจที่กฎหมายมอบหมายให้แก่ฝ่ายปกครองในการกระทำการต่าง ๆ นั้น สามารถแยกได้เป็นสองประเภท คือ (๑) อำนาจผูกพัน ซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดไว้ชัดเจนว่าหากมีข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้นแล้ว ฝ่ายปกครองจะต้องกระทำการตามที่กฎหมายกำหนด และ (๒) อำนาจดุลพินิจ ซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ฝ่ายปกครองสามารถที่จะเลือกปฏิบัติและตัดสินใจกระทำการเองได้ (เรื่องเสรีที่ ๘๖๒/๒๕๔๗)

๘.๒.๒ กรณีการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการโดยตำแหน่ง การดำรง

ตำแหน่งของกรรมการจะคำนึงถึงคุณสมบัติเฉพาะตัวของบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการเป็นสำคัญ เมื่อกรรมการได้รับการแต่งตั้งแล้ว หากกฎหมายกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งไว้ กรรมการย่อมมีวาระในการดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อครบวาระหรือมีเหตุการณ์ใดที่กำหนดโดยกฎหมาย ส่วนการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ตามกฎหมายมีผลให้ต้องดำรงตำแหน่งจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ กรรมการโดยตำแหน่งมีลักษณะพิเศษตรงที่เมื่อกฎหมายกำหนดตำแหน่งใดให้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งแล้ว บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งดังกล่าวจะต้องเป็นกรรมการอยู่จนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งนั้น เนื่องจากกรรมการโดยตำแหน่งไม่สามารถลาออกได้ เพราะตำแหน่งที่กำหนดไว้ย่อมมีโดยถาวร

(๑) การพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากบทบัญญัติที่กำหนดตำแหน่งชัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ เป็นกรณีที่กฎหมายได้กำหนดให้บุคคลที่ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งของคณะกรรมการตามกฎหมายนั้น แต่ต่อมาบทบัญญัติดังกล่าวชัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญที่กำหนดลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งนั้นในการที่จะเป็นกรรมการของหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น บุคคลที่ดำรงตำแหน่งดังกล่าวจึงมีอาจที่จะเป็นกรรมการตาม

^{๓๐} หลักแห่งความได้สัดส่วน เป็นหลักการขั้นพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้อำนาจกับผู้ตกอยู่ภายใต้อำนาจ หลักการนี้มีผลบังคับให้ผู้ใช้อำนาจซึ่งจะใช้อำนาจจำกัดสิทธิและเสรีภาพของผู้ตกอยู่ภายใต้อำนาจของตนนั้น จำต้องกระทำโดยพอเหมาะพอประมาณ (moderation) หลักดังกล่าวนี้มีสาระสำคัญประกอบด้วยหลักการย่อย ๆ สามหลักการ คือ

๑. หลักแห่งความเหมาะสม (principle of suitability) เป็นหลักที่บังคับว่าในบรรดามาตรการที่กฎหมายกำหนดให้ฝ่ายปกครองสามารถออกคำสั่งหรือกระทำการทางปกครองโดยบังคับแก่ประชาชนได้นั้น ฝ่ายปกครองจะต้องใช้วิธีพิจารณาเลือกออกมาตรการที่สามารถดำเนินการให้เจตนารมณ์หรือความมุ่งหมายของกฎหมายสำเร็จลุล่วงไปได้เท่านั้น

๒. หลักแห่งความจำเป็น (principle of necessity) หมายความว่า ในบรรดามาตรการหลาย ๆ มาตรการซึ่งสามารถทำให้เจตนารมณ์หรือความมุ่งหมายของกฎหมายที่ให้อำนาจสำเร็จลุล่วงไปได้ แต่ว่ามาตรการดังกล่าวมีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนมากน้อยแตกต่างกัน ฝ่ายปกครองต้องตัดสินใจเลือกออกมาตรการที่มีความรุนแรงน้อยที่สุด

๓. หลักแห่งความได้สัดส่วนในความหมายอย่างแคบ (principle of proportionality in the narrow sense) เป็นหลักการที่เรียกร้องให้เกิดภาวะสมดุลขึ้นระหว่างความเสียหายอันจะเกิดแก่เอกชนกับสังคมโดยรวมหรือประโยชน์มหาชนอันพึงได้รับจากการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการใดมาตรการหนึ่งที่ฝ่ายปกครองออกมาใช้บังคับ ทั้งนี้ ฝ่ายปกครองต้องชั่งผลดีและผลเสียของมาตรการแต่ละมาตรการที่ฝ่ายปกครองตั้งใจจะออกมาใช้บังคับแก่ประชาชน หากมาตรการใดที่เห็นได้ชัดว่าเมื่อใช้บังคับไปแล้ว จะเกิดประโยชน์แก่มหาชนน้อยมาก ไม่คุ้มกับความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ประชาชนและสังคมโดยรวม ฝ่ายปกครองต้องห้ามมิให้นำออกมาใช้บังคับ

กฎหมายนั้นได้ เพราะบทบัญญัติดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงมีอาจใช้บังคับได้ ผลก็คือ บุคคลดังกล่าวย่อมพ้นจากตำแหน่งการเป็นกรรมการในคณะกรรมการนั้น (เรื่องเสรีที่ ๕๐๗/๒๕๕๓)

(๒) การพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากขาดคุณสมบัติที่จะได้รับคัดเลือกให้เป็นกรรมการ เป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดให้บุคคลที่ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งเป็นผู้มีคุณสมบัติที่จะได้รับคัดเลือกให้เป็นกรรมการในคณะกรรมการนั้น หากปรากฏภายหลังสิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่งที่เป็นคุณสมบัติที่จะได้รับคัดเลือกให้เป็นกรรมการ หรือได้รับการแต่งตั้งโอนย้ายให้ไปดำรงตำแหน่งอื่น กรณีดังกล่าวย่อมขาดคุณสมบัติที่จะเป็นกรรมการ (เรื่องเสรีที่ ๑๓๓/๒๕๔๔ เรื่องเสรีที่ ๔๒๘/๒๕๔๖ และเรื่องเสรีที่ ๖๗๓/๒๕๔๘) หรือหากบุคคลใดเป็นกรรมการโดยตำแหน่งแล้ว และยังดำรงตำแหน่งกรรมการอื่นอีกในคณะกรรมการชุดเดียวกันนี้ โดยยังอยู่ในระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งกรรมการอื่นนั้น บุคคลดังกล่าวย่อมปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่งควบคู่กับการเป็นกรรมการอื่นในคณะกรรมการชุดเดียวกันได้ ตราบใดที่ยังคงดำรงตำแหน่งซึ่งตามกฎหมายนั้นกำหนดให้เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง (เรื่องเสรีที่ ๒๘๒/๒๕๔๘)

๘.๓ ผลของการกระทำหลังพ้นจากตำแหน่ง

โดยทั่วไป กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งแล้ว ย่อมไม่อาจใช้อำนาจหน้าที่ (compétence) หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการได้อีกต่อไป ทั้งไม่อาจเข้าร่วมประชุม ให้ความเห็น หรือปรึกษาหารือในฐานะกรรมการได้

อย่างไรก็ตาม หากเป็นกรณีพ้นจากตำแหน่งเพราะการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายหรือมีการแต่งตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งปรากฏขึ้นในภายหลังที่ดำรงตำแหน่งกรรมการแล้ว แต่ปรากฏว่ากรรมการดังกล่าวยังคงอยู่ในตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการอยู่ตามเดิม กรณีดังกล่าวอาจก่อให้เกิดปัญหาต่อการดำเนินการของคณะกรรมการในด้านต่าง ๆ เช่น ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง และปัญหาการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หลังพ้นจากตำแหน่งที่มีผลต่อการประชุม มติที่ประชุม และเบี้ยประชุม

๘.๓.๑ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง

คณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองในเรื่องใดจะต้องมีองค์ประกอบครบจำนวนตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ จึงจะสามารถดำเนินการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นได้ การพิจารณาทางปกครองที่กระทำลงโดยคณะกรรมการซึ่งยังไม่มีองค์ประกอบครบจำนวนตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ย่อมไม่สมบูรณ์

โดยทั่วไปคณะกรรมการดังกล่าวต้องประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการในคณะกรรมการ ซึ่งเมื่อครบจำนวนตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว คณะกรรมการจึงสามารถเริ่มต้นใช้อำนาจทำการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายได้ และแม้ปรากฏในภายหลังว่ามีการแต่งตั้งกรรมการบางคนเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะเหตุที่ผู้ทำการแต่งตั้งมิใช่เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจแต่งตั้ง หรือกรรมการผู้นั้นขาดคุณสมบัติที่จะเป็นกรรมการในคณะกรรมการนั้นได้ หรือกรรมการผู้นั้นมีลักษณะต้องห้ามมิให้เป็นกรรมการในคณะกรรมการนั้น อันเป็นเหตุให้กรรมการผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่งไปในภายหลัง การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้นั้นไม่ควรให้มีผลกระทบกระเทือนถึงความสมบูรณ์ของการพิจารณาทางปกครองที่กรรมการผู้นั้นได้กระทำไปในหน้าที่กรรมการ ซึ่งหลักเกณฑ์นี้สอดคล้องกับมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งบัญญัติว่า ถ้าปรากฏภายหลังว่าเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่

๘.๓.๒ การปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ในกรณีไม่มีการทักท้วงว่าเป็นการดำรงตำแหน่งโดยไม่ชอบ

ในกรณีของกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองเมื่อพ้นวาระการดำรงตำแหน่งไปแล้ว แต่ยังคงปฏิบัติหน้าที่อยู่ต่อไป และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ยอมรับการปฏิบัติหน้าที่นั้น โดยไม่มีการทักท้วงว่าเป็นการดำรงตำแหน่งโดยไม่ชอบ กรณีนี้ให้นำหลักตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มารองรับผลการปฏิบัติงานเพื่อมิให้เกิดผลกระทบกับการพิจารณาทางปกครองที่ได้กระทำไปในระหว่างที่พ้นวาระการดำรงตำแหน่ง (เรื่องเสรีที่ ๗๐๖/๒๕๔๘) ดังนั้น มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงเป็นบทบัญญัติที่รองรับผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้อำนาจพิจารณาทางปกครองแต่มีเหตุบกพร่องในการดำรงตำแหน่ง โดยให้การกระทำทางปกครองนั้นมีผลต่อไปไม่ถูกกระทบกระเทือนเพราะเหตุดังกล่าว

๘.๓.๓ การรับรองการกระทำของกรรมการซึ่งมีเหตุบกพร่องในการดำรงตำแหน่ง

คณะกรรมการกฤษฎีกาได้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มารับรองการกระทำของกรรมการที่ได้รับเลือกโดยขัดต่อบทบัญญัติกฎหมาย แม้ว่าจะเป็นกรณีที่ขัดต่อบทบัญญัติกฎหมายอย่างชัดแจ้ง จนถือเสมือนว่าไม่มีการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการใหม่แทนกรรมการชุดเดิม และบุคคลที่ได้รับเลือกต้องพ้นจากตำแหน่งในทันทีที่ได้รับเลือก เสมือนไม่เคยดำรงตำแหน่งเลย กรณีนี้มีข้อพิจารณาว่า คณะกรรมการกฤษฎีกายอมรับให้นำหลักการตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มารับรองการกระทำของกรรมการที่ได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ย่อมไม่เสียเปล่าและมีผลบังคับใช้ได้ต่อไป ถึงแม้ว่าคำสั่งทางปกครองซึ่งประกาศผลการเลือกกรรมการนั้นจะไม่ชอบด้วยกฎหมายอย่างร้ายแรงและชัดแจ้งถึงขั้นเป็นคำสั่งทางปกครองที่เป็นโมฆะก็ตาม ซึ่งหากเป็นเช่นนั้น ก็เท่ากับคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองการดำเนินงานขององค์กรฝ่ายปกครองและความมั่นคงแห่งนิติฐานะของบุคคลมากกว่าหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง

๘.๔ การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หลังพ้นจากตำแหน่ง

การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกรรมการภายหลังที่ปรากฏว่ากรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองใดเกิดขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม หรือมีการแต่งตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอันเป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ แม้ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ จะบัญญัติว่าไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ แต่การดังกล่าวจะมีผลต่อการประชุม มติที่ประชุม และกรณีเบี่ยงประชุมหรือไม่ ซึ่งกรณีนี้แยกพิจารณาออกได้ ๒ ประเด็น คือ

๘.๔.๑ ปัญหาการประชุมของคณะกรรมการดังกล่าว ซึ่งเป็นเรื่องการประชุมและมติที่ประชุม

๘.๔.๒ ปัญหาการได้รับเบี้ยประชุมและสิทธิประโยชน์จากการประชุม ซึ่งเป็นเรื่องเบี้ยประชุมและสิทธิประโยชน์ที่ได้จากการมาประชุมหรือเข้าร่วมประชุม

(๑) การประชุมและมติที่ประชุม เมื่อคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองมีกรรมการบางคนในคณะกรรมการนั้นมีเหตุบกพร่องในการดำรงตำแหน่ง เช่น ได้รับการแต่งตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด กรณีนี้อาจนำบทบัญญัติมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มารองรับการกระทำของคณะกรรมการมิให้เสียไป (เรื่องเสร็จที่ ๒๘๕/๒๕๕๓)

(๒) เบี้ยประชุมและสิทธิประโยชน์ที่ได้จากการมาประชุมหรือเข้าร่วมประชุม กรณีที่กรรมการมีเหตุบกพร่องในการดำรงตำแหน่ง เช่น ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม หรือมีการแต่งตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง แต่คณะกรรมการนั้นได้มีการดำเนินการประชุม กรณีนี้ถือเป็นการประชุมของคณะกรรมการตามกฎหมาย ดังนั้น กรรมการที่มาประชุมย่อมมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๑/๒๕๕๑ และเรื่องเสร็จที่ ๒๘๕/๒๕๕๓)

อนึ่ง มีความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามเรื่องเสร็จที่ ๕๓๔/๒๕๕๓ วางหลักว่า กรณีที่คณะกรรมการมีองค์ประกอบไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนดแต่กรรมการที่เหลืออยู่ได้จัดประชุมไป ย่อมไม่อาจถือเป็นการประชุมของคณะกรรมการตามกฎหมาย กรรมการที่มาประชุมย่อมไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม และต้องมีการเรียกคืนเบี้ยประชุม

ภาคผนวก

สรุปย่อเรื่องเสร็จคณะกรรมการกฤษฎีกาและคณะกรรมการวิปฏิบัติราชการทางปกครอง

การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการและผลของการกระทำหลังพ้นจากตำแหน่ง

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๒๕

เรื่องเสร็จที่ ๒๗๓/๒๕๒๕ การที่คณะรัฐมนตรีได้แต่งตั้งกรรมการใน พ.ศ. ๒๕๒๑ นั้น ก็เพื่อมุ่งหมายที่จะให้กรรมการอยู่ในตำแหน่งจนครบวาระปกติ คือ สามปี แต่เนื่องจากใน พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘ อันเป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจคณะรัฐมนตรีในการแต่งตั้งกรรมการนั้นได้ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความในมาตรา ๔ ใหม่แทนคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามมาตรา ๔ เดิม จึงถูกยกเลิกไปด้วย ถึงแม้ว่ากรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งใน พ.ศ. ๒๕๒๑ จะดำรงตำแหน่งได้เพียงหนึ่งปีเพราะถูกกฎหมายยกเลิกไปก็ตาม แต่ก็ต้องถือว่าได้เป็นกรรมการมาหนึ่งวาระแล้ว

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๓๐

เรื่องเสร็จที่ ๑๖๐/๒๕๓๐ การที่กฎหมายกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งไว้ย่อมมีความหมายว่าผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้นในคราวใดสามารถดำรงตำแหน่งนั้นได้โดยมีกำหนดเวลาสูงสุดเท่าใด ฉะนั้น ผู้ดำรงตำแหน่งตามวาระ ไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งจนครบวาระหรือออกจากตำแหน่งก่อนวาระก็ถือว่าได้ดำรงตำแหน่งมาแล้วหนึ่งวาระ

ในกรณีผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี คณบดีหรือหัวหน้าภาควิชาได้ปฏิบัติงานในหน้าที่จนครบวาระสามปีหรือสี่ปี แล้วแต่กรณี ติดต่อกันซึ่งไม่อาจแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวอีกต่อไปได้ และมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งให้ผู้นั้นรักษาการในตำแหน่งอธิการบดี คณบดี หรือหัวหน้าภาควิชาเป็นการชั่วคราว ดังนี้ จะถือว่าการแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งนั้นนับเป็นหนึ่งวาระหรือไม่ มหาวิทยาลัยจะแต่งตั้งให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งย้อนหลังไปตั้งแต่วันรักษาการในตำแหน่งได้หรือไม่ และการแต่งตั้งให้ผู้นั้นรักษาการในตำแหน่งอธิการบดี คณบดีหรือหัวหน้าภาควิชาสมควรมีระยะเวลาแต่งตั้งไม่เกินเท่าใดนั้น เห็นว่า การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีกับการแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว นั้นเป็นกรณีต่างกัน การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งย่อมมีวาระการดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายกำหนดดังกล่าวมาแล้ว แต่การรักษาการ

ในตำแหน่งเป็นเรื่องชั่วคราวในระหว่างที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งและทางราชการกำลังดำเนินการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งเป็นการถาวรต่อไป การรักษาการในตำแหน่งจึงไม่ใช่การดำรงตำแหน่งตามวาระ และจะแต่งตั้งให้ผู้รักษาการในตำแหน่งนั้นดำรงตำแหน่งเป็นการถาวรโดยให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งไม่ย้อนหลัง หรือให้ย้อนหลังไปตั้งแต่วันรักษาการในตำแหน่งไม่ได้ เพราะผู้นั้นได้ดำรงตำแหน่งติดต่อกันมาแล้วสองวาระ ส่วนปัญหาว่าการแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งสมควรมีระยะเวลาแต่งตั้งไม่เกินเท่าใดนั้น ย่อมเป็นที่เข้าใจได้ว่าระยะเวลาการรักษาการในตำแหน่งใดควรใช้เวลาอันสั้นเพื่อกำหนดการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งเป็นการถาวรโดยไม่ชักช้า

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๓๑

เรื่องเสร็จที่ ๗/๒๕๓๑

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๑๑ มาตรา ๑๑๐ บัญญัติให้กรรมการดำเนินการของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวโดยตลอดแล้ว ไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติมาตราใดบัญญัติให้กรรมการซึ่งครบวาระการดำรงตำแหน่งแล้วอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งหรือแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ ดังที่ได้มีบัญญัติไว้ในส่วนที่เกี่ยวกับคณะกรรมการตามกฎหมายอื่น เช่น พระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๒๘ และพระราชบัญญัติการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๖ เป็นต้น ดังนั้น เมื่อกรรมการดำเนินการฯ ได้ดำรงตำแหน่งจนครบวาระแล้ว กรรมการดำเนินการฯ จึงพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมาย และไม่มีอำนาจดำเนินงานใด ๆ ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยต่อไปได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๔

เรื่องเสร็จที่ ๑๓๓/๒๕๔๔

มาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติให้มี “คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล” คณะหนึ่ง ประกอบไปด้วยผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนเทศบาลและผู้ทรงคุณวุฒิ ในจำนวนฝ่ายละเท่ากันแต่สำหรับผู้แทนเทศบาลนั้นให้มีที่มาจากการคัดเลือกนายกเทศมนตรีและปลัดเทศบาล จำนวนฝ่ายละสามคน ซึ่งในกรณีของผู้แทนเทศบาลที่บัญญัติให้คัดเลือกจากปลัดเทศบาลจำนวนสามคนนี้ เมื่อกฎหมายบัญญัติให้คัดเลือกจากปลัดเทศบาล การดำรงตำแหน่งเป็นปลัดเทศบาลจึงเป็นคุณสมบัติที่จะให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับการคัดเลือก ฉะนั้น เมื่อปลัดเทศบาลได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการผู้แทนเทศบาลแล้ว แต่ภายหลังได้รับการแต่งตั้งโอน (ย้าย)

ให้ไปดำรงตำแหน่งอื่นที่ไม่ใช่ตำแหน่งปลัดเทศบาล ย่อมขาดคุณสมบัติที่จะเป็นกรรมการผู้แทนเทศบาลและต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการผู้แทนเทศบาลในคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เมื่อพ้นจากตำแหน่งปลัดเทศบาล จึงต้องพ้นจากการเป็นกรรมการผู้แทนเทศบาล และสำหรับคำตอบแทนสำหรับการประชุมนั้น เมื่อมาตรา ๓ และมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาคำตอบแทนกรรมการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๓ บัญญัติให้จ่ายคำตอบแทนแก่ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการ แต่เมื่อไม่ได้เป็นกรรมการผู้แทนเทศบาลแล้ว ย่อมไม่มีสิทธิที่จะได้รับคำตอบแทนนั้น จึงต้องคืนคำตอบแทนที่ได้รับมาตั้งแต่วันที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งนั้นเป็นต้นไป

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๕

เรื่องเสร็จที่ ๔๗/๒๕๔๕

การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น มาตรา ๑๘ ได้บัญญัติให้นำข้อห้ามเกี่ยวกับการขัดกันของผลประโยชน์ภายหลังพ้นจากตำแหน่งสามปีตามมาตรา ๑๒ ของกรรมการในคณะกรรมการทุนรัฐวิสาหกิจมาใช้บังคับโดยอนุโลม แล้วแต่กรณี ซึ่งย่อมหมายความว่าตามมาตรา ๑๘ ประกอบกับมาตรา ๑๒ ว่า ภายในระยะเวลาสามปีนับแต่พ้นจากตำแหน่ง กรรมการในคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทจะเข้าไปเป็นผู้ถือหุ้นหรือเป็นกรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ ที่ปรึกษาการเงิน หรือที่ปรึกษาการจัดการจำหน่ายหุ้น หรือผู้ทำหน้าที่จัดจำหน่ายหุ้น หรือได้รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ เป็นพิเศษนอกเหนือจากธุรกิจหรืองานตามปกติของนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้รับสัมปทาน ผู้ร่วมทุน หรือบริษัทที่จัดตั้งขึ้นโดยการเปลี่ยนทุนของรัฐวิสาหกิจเป็นหุ้นของบริษัทนั้นไม่ได้ ดังนั้น การที่บุคคลใด ซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทของ ทศท. และ กสท. ได้ลาออกและไปดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทชิน คอร์ปอเรชั่นฯ ซึ่งเป็นบริษัท Holding Company ที่ประกอบธุรกิจลงทุนถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ รวมทั้งบริษัทที่เป็นผู้ประกอบการด้านธุรกิจสื่อสารและโทรคมนาคม แต่บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่นฯ มิได้เป็นผู้รับสัมปทาน ผู้ร่วมทุน หรือบริษัทที่จัดตั้งขึ้นโดยการเปลี่ยนทุนของ ทศท. หรือ กสท. เป็นหุ้นของบริษัทตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒ โดยตรงการดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทชิน คอร์ปอเรชั่นฯ ของบุคคลใด จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๑๘ ประกอบกับมาตรา ๑๒ ดังนั้น การที่บุคคลใดได้ลาออกจากตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทฯ และไปดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทชิน คอร์ปอเรชั่นฯ ภายในระยะเวลาสามปีนับแต่วันพ้นจาก

ตำแหน่งดังกล่าว จึงไม่เป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ ประกอบกับมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งนี้ การตีความบทบัญญัติดังกล่าวจะต้องตีความโดยเคร่งครัด เนื่องจากมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติความผิดและกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ ประกอบกับมาตรา ๑๒ ไว้ด้วย

เรื่องเสร็จที่ ๖๕๖/๒๕๔๕ เมื่อผู้ดำรงตำแหน่งอธิการสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เกษียณอายุพ้นจากราชการเนื่องจากมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ จะถือว่าการเกษียณอายุราชการดังกล่าวเป็นเหตุที่ทำให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่งอธิการสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์หรือไม่นั้น เห็นว่า มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้กำหนดคุณสมบัติของอธิการไว้แต่เฉพาะคุณวุฒิทางการศึกษา และระยะเวลาที่ได้ทำการสอนหรือมีประสบการณ์ทางด้านบริหารในสถาบันการศึกษาหรือได้เคยดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการสถาบันหรือในสภาสถาบันอุดมศึกษาเท่านั้น หากได้มีบทบัญญัติมาตราอื่นใดกำหนดไว้ว่าจะต้องเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือข้าราชการครูตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูแต่อย่างใดไม่ ซึ่งเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับคุณสมบัติของตำแหน่งอื่น ๆ ในทางบริหารของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้แก่ ตำแหน่งรองอธิการ และผู้ช่วยอธิการแล้ว จะเห็นได้ว่ากรณีตำแหน่งดังกล่าว นอกจากจะได้กำหนดคุณสมบัติทางด้านคุณวุฒิทางการศึกษา และระยะเวลาที่ได้ทำการสอนหรือประสบการณ์ทางด้านบริหารในสถาบันการศึกษาหรือได้เคยดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการสถาบันหรือในสภาสถาบันอุดมศึกษา เช่นเดียวกับคุณสมบัติของอธิการแล้ว ยังได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งดังกล่าวไว้ในมาตรา ๑๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ว่าจะต้องเป็นคณาจารย์ประจำของสถาบันด้วย ซึ่งมาตรา ๒๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว กำหนดให้คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง และถอดถอนคณาจารย์ประจำนั้น ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู ดังนั้น ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งรองอธิการ และผู้ช่วยอธิการได้จะต้องเป็นข้าราชการครูเท่านั้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าแตกต่างจากกรณีคุณสมบัติของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งอธิการที่มีได้มีการกำหนดไว้แต่อย่างใด ว่าจะต้องเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ หรือข้าราชการครูด้วย นอกจากนี้บทบัญญัติมาตรา ๑๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้กำหนดเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของอธิการไว้เพียงกรณีเดียว คือ ครบวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปีเท่านั้น ไม่มีบทบัญญัติใดกำหนดให้การพ้นจากราชการเป็นเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งอธิการด้วย ดังนั้น ในกรณีที่มีการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่ง

อธิการสถาบันพัฒนศิลป์ และข้าราชการพลเรือนสามัญได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวต้องพ้นจากราชการด้วยเหตุเกษียณอายุราชการ ก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งอธิการ ข้าราชการผู้นั้นจึงไม่จำต้องพ้นจากตำแหน่งอธิการ

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๖

เรื่องเสร็จที่ ๒/๒๕๔๖

ตำแหน่งกรรมการอำนวยการคุรุสภามาจากการเลือกตั้งตามประกาศคุรุสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งกรรมการอำนวยการคุรุสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกตั้งครูให้มาดำรงตำแหน่งกรรมการอำนวยการคุรุสภาเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การเข้าสู่ตำแหน่งกรรมการเท่านั้น ไม่อาจนำมาพิจารณาให้บุคคลได้รับคำสั่งให้ไปช่วยราชการต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการอำนวยการคุรุสภาเพราะเหตุที่ได้รับคำสั่งให้ไปช่วยราชการที่สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการได้

คุณสมบัติการดำรงตำแหน่งกรรมการอำนวยการคุรุสภาตามมาตรา ๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘ กำหนดให้ครูซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการอำนวยการคุรุสภาต้องเป็นข้าราชการครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการแม้บุคคลใดได้รับคำสั่งให้ไปช่วยปฏิบัติราชการที่สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ ก็เป็นการไปช่วยปฏิบัติราชการเป็นเวลาชั่วคราวเท่านั้น ไม่ได้พ้นจากการเป็นครู บุคคลนั้นยังคงมีคุณสมบัติเป็นข้าราชการครูตามมาตรา ๒๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติครูฯ จึงไม่พ้นจากตำแหน่งกรรมการอำนวยการคุรุสภา

เรื่องเสร็จที่ ๔๒๘/๒๕๔๖

คณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์นั้นประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการอื่นที่รัฐมนตรีแต่งตั้งจากฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้าง ซึ่งได้รับเลือกตั้งในระหว่างประธานสหภาพแรงงานด้วยกัน แต่เมื่อวาระการดำรงตำแหน่งประธานสหภาพแรงงานผู้ใดครบวาระผู้นั้นจึงขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ วรรคสาม สิทธิที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการฝ่ายลูกจ้างในคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ย่อมหมดสิ้นไปพร้อมกัน เพราะแม้แต่ผู้ที่รัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นกรรมการฝ่ายลูกจ้างอยู่ก็ต้องพ้นจากการเป็นกรรมการฝ่ายลูกจ้าง ตามมาตรา ๑๐ (๔) แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ ดังนั้นสิทธิของกรรมการสำรองที่มีอยู่ก็ย่อมหมดสิ้นไปทันทีที่ครบวาระด้วยเหตุเดียวกัน การที่ได้รับมอบหมายให้รักษาการประธานสหภาพแรงงานก็มีผลแต่เพียงเป็นผู้ดำเนินกิจการและเป็นผู้แทนของสหภาพแรงงาน

ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกตามมาตรา ๕๕ เท่านั้น แม้ต่อมาจะได้ดำรงตำแหน่งเป็นประธานสหภาพแรงงานอีกครั้งหนึ่งก็ไม่ถือว่าเป็นประธานสหภาพแรงงานต่อเนื่องกันและเมื่อขาดสิทธิการเป็นกรรมการสำรองไปแล้วจะถือเอาการปฏิบัติหน้าที่ประธานสหภาพแรงงานไปเป็นข้ออ้างเพื่อจะให้ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการฝ่ายลูกจ้างในคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ไม่ได้

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๗

เรื่องเสร็จที่ ๘๓๑/๒๕๔๗ การดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นไปตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๓๓ วรรคสอง ที่กำหนดให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖ เกี่ยวกับการแต่งตั้งและวาระการดำรงตำแหน่งของคณบดี ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจจะได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้มาใช้บังคับโดยอนุโลมเมื่อในระหว่างที่บุคคลใดได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันฯ วาระที่หนึ่ง และได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ฯ เมื่อบุคคลนั้น ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันฯ ในวาระที่หนึ่งสิ้นสุดลง ย่อมเป็นเหตุให้ขาดจากการเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๓ (๔) พันที่ ถึงแม้ว่าจะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันฯ ในวาระที่สองต่อกันก็ตาม แต่การนับระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันฯ จะต่อเนื่องกันหรือไม่ ไม่เกี่ยวข้องกับการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย เพราะเมื่อการดำรงตำแหน่งในวาระที่หนึ่งสิ้นสุดลงต้องถือว่าพ้นจากตำแหน่งแล้ว ส่วนการดำรงตำแหน่งในวาระที่สองเป็นการได้รับแต่งตั้งใหม่ ดังนั้นการพ้นจากตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันฯ จึงมีผลให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง (๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ฯ เพราะขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยในประเภทเลือกตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๓ (๔) ในขณะเดียวกันด้วย จึงต้องมีการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยแทนตำแหน่งที่ว่าง

เรื่องเสร็จที่ ๘๖๒/๒๕๔๗ ตามที่บทบัญญัติในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพพ.ศ. ๒๕๔๔ กำหนดกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ โดยใน (๓) บัญญัติให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

และโดยที่กฎหมายว่าด้วยกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ มิได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวไว้แต่ประการใด ดังนั้น จึงเป็นกรณีที่กฎหมายให้อำนาจแก่คณะรัฐมนตรีที่จะใช้ดุลพินิจ ในการให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เพราะบกพร่อง ต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถไว้ เป็นการเฉพาะ จึงแล้วแต่คณะรัฐมนตรีจะใช้ดุลพินิจพิจารณาจาก ข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติกองทุน สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๔ แล้ว ย่อมจะมีผลตาม กฎหมายให้ต้องดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ ว่างลงต่อไปตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติกองทุน สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๔

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๔๘

เรื่องเสร็จที่ ๒๘๒/๒๕๔๘

เมื่อพิจารณามาตรา ๑๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนา เทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓ แล้ว จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการบริหารประกอบด้วย (๑) ประธาน กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ (๒) กรรมการ โดยตำแหน่ง และ (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยในส่วนของกรรมการแต่งตั้ง ประธานกรรมการกำหนดให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงทางด้าน เทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศอันเป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวของ บุคคลเป็นสำคัญ และเมื่อประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้รับแต่งตั้งแล้วจะมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปีตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว โดยจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อครบวาระ หรือพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระเมื่อมีเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ กำหนดไว้ในมาตรา ๑๗ เช่น ตาย ลาออก คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่อง ต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ สำหรับ กรรมการโดยตำแหน่งนั้นเมื่อกฎหมายกำหนดตำแหน่งใดให้เป็น กรรมการโดยตำแหน่งแล้ว บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งนั้นย่อมต้องเป็น กรรมการจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากกรรมการโดยตำแหน่ง ไม่สามารถลาออกได้ เพราะตำแหน่งซึ่งกำหนดไว้ย่อมมีโดยถาวร

เรื่องเสร็จที่ ๖๗๓/๒๕๔๘

มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย” ประกอบด้วย จุฬาราชมนตรีเป็นประธาน และกรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากกรรมการอิสลามประจำจังหวัดซึ่งเป็นผู้แทนคณะกรรมการ

อิสลามประจำจังหวัด จังหวัดละหนึ่งคน และจากกรรมการอื่น ซึ่งคัดเลือกโดยจุฬาราชมนตรีมีจำนวนหนึ่งในสามของจำนวนผู้แทน คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนั้น ในกรณีของกรรมการกลาง อิสลามแห่งประเทศไทยประเภทผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำ จังหวัดนี้ เมื่อกฎหมายบัญญัติให้แต่งตั้งจากกรรมการอิสลามประจำ จังหวัด จึงต้องถือว่าการดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการอิสลามประจำ จังหวัดเป็นคุณสมบัติที่ทำให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ เป็นกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ดังนั้น เมื่อวาระการดำรง ตำแหน่งของกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสิ้นสุดลงก่อนวาระการดำรง ตำแหน่งของกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยจะได้สิ้นสุดลง บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยซึ่งเป็น ผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนั้นย่อมขาดคุณสมบัติของ การเป็นกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย และพ้นจากตำแหน่ง ดังกล่าว

เมื่อกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากกรรมการอิสลามประจำจังหวัดซึ่งเป็นผู้แทนคณะกรรมการ อิสลามประจำจังหวัดได้สิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ อิสลามประจำจังหวัดและพ้นจากตำแหน่งกรรมการกลางอิสลาม แห่งประเทศไทยแล้ว กรณีดังกล่าวมิใช่กรณีการพ้นจากตำแหน่ง ตามวาระซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการบริหาร องค์การศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง เพราะเหตุอื่นใดนอกจากถึงคราวออกตามวาระตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยจึงต้องดำเนินการ ตามกฎหมายเพื่อให้มีการคัดเลือกและดำเนินการแต่งตั้งกรรมการกลาง อิสลามแห่งประเทศไทยแทนตำแหน่งที่ว่างลง

เรื่องเสร็จที่ ๗๐๖/๒๕๔๘

ผู้อำนวยการองค์การสวนยาง ได้พ้นวาระการดำรงตำแหน่งไปแล้ว แต่ยังคงปฏิบัติหน้าที่อยู่ต่อไป และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ยอมรับ การปฏิบัติหน้าที่นั้นโดยไม่มีการทักท้วงว่าเป็นการดำรงตำแหน่ง โดยไม่ชอบ จึงเป็นกรณีที่ผู้อำนวยการองค์การสวนยางใช้อำนาจ พิจารณาทางปกครองในขณะที่มีเหตุบกพร่องในการดำรงตำแหน่ง ด้วยเหตุนี้จึงสามารถนำหลักการตามมาตรา ๑๙ มาใช้โดยเทียบเคียง เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบกับการพิจารณาทางปกครองที่ผู้อำนวยการ องค์การสวนยางกระทำไปในระหว่างที่พ้นวาระการดำรงตำแหน่งได้ ดังนั้น การกระทำใดที่ผู้อำนวยการองค์การสวนยางได้ปฏิบัติไปตาม อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการองค์การสวนยางภายหลังจากที่ได้พ้นวาระ การดำรงตำแหน่งแล้วย่อมไม่ถูกกระทบกระเทือนด้วยเหตุบกพร่อง ในการดำรงตำแหน่งแต่อย่างใด

เรื่องเสรีจปี พ.ศ. ๒๕๕๐

เรื่องเสรีจปี ๓๐/๒๕๕๐

มาตรา ๑๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้กำหนดให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่าสี่คนแต่ไม่เกินแปดคน และกำหนดคุณสมบัติไว้ในมาตรา ๑๔ (๑) กล่าวคือ จะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และความเจตนาทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี หรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการของสถาบัน และเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งเป็นไปตามมาตรา ๑๗ ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๓ (๓) โดยกำหนดให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสองประเภท ประเภทแรก คือ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั่วไปที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔ (๑) และประเภทที่สอง นอกจากจะมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔ (๑) แล้วจะต้องเป็นครูและได้ทำการสอนด้านวิทยาศาสตร์หรือด้านคณิตศาสตร์ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจากเขตพื้นที่การศึกษาในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ อย่างน้อยภาคละหนึ่งคน เมื่อเจตนารมณ์ของมาตรา ๑๓ (๓) กำหนดไว้เช่นนี้การเป็นครูซึ่งได้ทำการสอนด้านวิทยาศาสตร์ หรือด้านคณิตศาสตร์จากเขตพื้นที่การศึกษาในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ จึงเป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวของบุคคลที่จะมีสิทธิได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเภทที่สองด้วยอย่างหนึ่ง ดังนั้น トラบใดที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นยังคงเป็นครู และได้ทำการสอนด้านวิทยาศาสตร์ หรือด้านคณิตศาสตร์ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจากเขตพื้นที่การศึกษาในภาคนั้น ๆ อยู่ แม้จะเกษียณอายุราชการหรือพ้นจากการเป็นข้าราชการครูในกรณีอื่น ๆ หากยังคงมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๓ (๓) ก็ยังคงดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต่อไปได้ และหากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นได้รับการโยกย้ายไปรับราชการครูในเขตพื้นที่การศึกษาในภาคอื่น ๆ หรือไม่ได้เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นย่อมขาดคุณสมบัติตามมาตราดังกล่าว ส่วนกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้รับมอบหมายให้สอนวิชาอื่นที่ไม่ใช่ด้านวิทยาศาสตร์หรือด้านคณิตศาสตร์ หากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นไม่ได้สอนด้านวิทยาศาสตร์ หรือด้านคณิตศาสตร์อีกต่อไป ก็ย่อมขาดคุณสมบัติและพ้นจากตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้วยเช่นกัน

เรื่องเสรีจปี ๑๗๗/๒๕๕๐

มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้กรรมการจำนวนหนึ่งในคณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรต้องแต่งตั้งจากกรรมการในคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร การเป็นกรรมการในคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจึงเป็นคุณสมบัติ

ที่จะทำให้บุคคลนั้นมีสิทธิได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ดังนั้นเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้แทนเกษตรกรและผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรที่คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรแต่งตั้งให้เป็นกรรมการในคณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรได้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจนครบวาระแล้วย่อมทำให้กรรมการผู้แทนชาดคุณสมบัติที่จะเป็นกรรมการในคณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรด้วย และมีผลทำให้คณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรซึ่งต้องมีบุคคลในคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการด้วยนั้นไม่ครบองค์ประกอบของการเป็นคณะกรรมการตามที่กฎหมายกำหนด จึงทำให้คณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรไม่อาจจะดำเนินการประชุมเพื่อทำหน้าที่ต่อไปได้แม้จำนวนกรรมการจะครบเป็นองค์ประชุมก็ตาม ส่วนกรณีผู้ใดจะเป็นผู้ทำการแทนคณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติมาตราใดบัญญัติให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้ทำการแทนคณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรในกรณีที่คณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรไม่อาจจะดำเนินการประชุมเพื่อทำหน้าที่ต่อไปได้

เรื่องเสร็จที่ ๖๕๙/๒๕๕๐

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ไม่ได้กำหนดคุณสมบัติของคณบดีว่าต้องเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา นอกจากนี้ การเกษียณอายุราชการยังมีสาเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งคณบดีด้วย ดังนั้น ภายหลังจากเกษียณอายุราชการแล้ว บุคคลนั้นก็ยังสามารถดำรงตำแหน่งคณบดีคณะเกษตรศาสตร์ต่อไปจนครบวาระได้ และเมื่อบุคคลนั้นก็ยังได้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งคณบดีให้แก่มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ย่อมมีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งตามพระราชกฤษฎีกาการได้รับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการและผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารซึ่งไม่เป็นข้าราชการฯ และอาจได้รับค่าตอบแทนอื่นเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอีกก็ได้ ส่วนการประเมินผลการปฏิบัติงานนั้น ย่อมเป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๑

เรื่องเสร็จที่ ๑๒๑/๒๕๕๑

การที่ทบบัญญัติมาตรา ๘๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติให้กรรมการค่าจ้างซึ่งพ้นจากตำแหน่ง

ตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่เข้ารับหน้าที่ ซึ่งต้องแต่งตั้งกรรมการให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการเดิมพ้นจากตำแหน่งนั้น หมายความว่า เมื่อกรรมการค่าจ้างพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการค่าจ้างดังกล่าวยังคงสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่เข้ารับหน้าที่ ส่วนระยะเวลาเก้าสิบวันนั้นเป็นกำหนดเวลาให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการใหม่ มิใช่กำหนดเวลาให้กรรมการค่าจ้างเดิมพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ และเป็นเพียงบทบัญญัติเร่งรัดให้ดำเนินการเท่านั้น ทั้งนี้ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้การดำเนินการของคณะกรรมการค่าจ้างเป็นไปอย่างต่อเนื่องในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการค่าจ้างใหม่เข้ารับหน้าที่ โดยระยะเวลาที่กฎหมายบัญญัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการใหม่ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดนั้น เป็นเพียงบทบัญญัติเร่งรัดให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการใหม่เท่านั้น มิใช่เงื่อนไขหรือกำหนดเวลาที่จะทำให้คณะกรรมการเดิมพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่แต่อย่างใด ดังนั้น กรณีนี้กรรมการค่าจ้างซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระจึงสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่เข้ารับหน้าที่ แม้ว่าจะพ้นกำหนดเวลาเก้าสิบวันตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ก็ตาม

การเบิกค่าเบี้ยประชุมให้กรรมการค่าจ้างและคณะอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการหรือคณะอนุกรรมการใหม่นั้นสามารถทำได้ เพราะมาตรา ๘๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ กำหนดให้ในกรณีที่กรรมการค่าจ้างซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระยังสามารถปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะแต่งตั้งกรรมการใหม่เข้ารับหน้าที่ได้ และในส่วนของคณะอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดนั้น แม้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ จะไม่บัญญัติไว้อย่างชัดเจน แต่ในข้อ ๑๑ วรรคสอง แห่งระเบียบคณะกรรมการค่าจ้าง ว่าด้วยคณะอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดฯ ได้กำหนดให้คณะอนุกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนได้ ดังนั้น กรรมการค่าจ้างและคณะอนุกรรมการดังกล่าวได้ปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการค่าจ้างหรือคณะอนุกรรมการใหม่เข้ารับหน้าที่ย่อมมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม

เรื่องเสร็จที่ ๓๒๖/๒๕๕๑

กรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และเมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่งแล้ว มาตรา ๑๗ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ระบุไว้โดยแจ้งชัดว่า ให้มหาวิทยาลัยดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔)

และ (๕) ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ประกอบกับ มาตรา ๑๗ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ นั้นเอง ก็ได้บัญญัติขั้นตอนและหลักเกณฑ์สำหรับการปฏิบัติไว้ด้วยว่า เมื่อนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่ให้นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่อีกด้วย ดังนั้น เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๑๗ วรรคห้า และวรรคหก แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกันแล้ว เห็นได้ว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางจะดำเนินการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) ก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งไม่ได้ หากมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางจะดำเนินการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยตามข้อบังคับก่อนที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) ครบวาระการดำรงตำแหน่ง ย่อมเป็นการดำเนินการที่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติมาตรา ๑๗ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗

เรื่องเสร็จที่ ๓๘๑/๒๕๕๑

โดยที่มาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดองค์ประกอบ คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการธุรกรรม และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยบทบัญญัติทั้งสองมาตราได้บัญญัติให้ยกเลิกบทบัญญัติเดิมและบัญญัติใหม่ที่มีข้อความแตกต่างจากบทบัญญัติเดิมก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมในครั้งนี้ ด้วยเหตุนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมตามบทบัญญัติที่แก้ไขใหม่จึงมีผลทำให้ผู้ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติเดิมที่ถูกยกเลิกต้องพ้นจากตำแหน่งและต้องมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งใหม่ตามหลักเกณฑ์ของบทบัญญัติที่แก้ไขในครั้งหลังสุด เว้นแต่จะมีบทเฉพาะกาลรองรับให้ผู้ดำรงตำแหน่งเดิมปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ ซึ่งปรากฏว่าตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติเป็นบทเฉพาะกาลรองรับเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ของเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้เท่านั้น แต่ไม่มีการบัญญัติบทเฉพาะกาลรองรับ

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการธุรกรรมไว้แต่อย่างใด ดังนั้น คณะกรรมการธุรกรรมตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นคณะกรรมการตามกฎหมายเดิมก่อนการแก้ไขในครั้งนี้อาจต้องสิ้นสภาพไปโดยผลของกฎหมาย แม้ว่าวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการจะยังไม่สิ้นสุดลงก็ตาม

เรื่องเสร็จที่ ๗๘๒/๒๕๕๑

การดำเนินการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ดำเนินการเลือกตามมาตรา ๑๖ (๔) ก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดปัจจุบัน เป็นการดำเนินการที่ขัดต่อบทบัญญัติมาตรา ๑๗ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย บุคคลดังกล่าวไม่อาจดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยได้ตั้งแต่เริ่มแรก โดยถือเสมือนว่ายังมิได้ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยแทนชุดเดิม ดังนั้น กรรมการสภามหาวิทยาลัยดังกล่าวจึงต้องพ้นจากตำแหน่งโดยปริยายในทันทีที่ได้รับเลือก อย่างไรก็ตาม การดำเนินการต่าง ๆ ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดใหม่ที่ได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ยังคงมีผลบังคับใช้ได้ต่อไปตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๗ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้มีการดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง แต่มาตรา ๑๗ วรรคห้า บัญญัติให้นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) หรือ (๕) ที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่ให้นายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะได้มีนายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่ จะเห็นได้ว่ากฎหมายนี้มีเจตนารมณ์ที่จะให้การดำเนินการของสภามหาวิทยาลัยเป็นไปอย่างต่อเนื่องในระหว่างที่ยังมิได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่ ด้วยเหตุนี้ แม้ว่านายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดเดิมจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว ก็ยังสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ กำหนดเวลาที่มาตรา ๑๗ วรรคหก ให้ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดเดิมพ้นจากตำแหน่ง จึงเป็นเพียงบทเร่งรัดให้ต้องรีบดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่เท่านั้น

เรื่องเสร็จที่ ๘๗๘/๒๕๕๑ เมื่อพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดว่า ในการดำเนินการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยจะต้องดำเนินการสรรหาเมื่อกรรมการชุดเดิมหมดวาระลงแล้ว จะดำเนินการสรรหาล่วงหน้าไม่ได้ การสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยที่ได้สรรหาล่วงหน้าก่อนกรรมการชุดเดิมครบวาระย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมาย สำหรับการใด ๆ ที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยที่ได้รับการสรรหาโดยไม่ชอบได้กระทำลงไปนั้น มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้กำหนดว่า ในกรณีที่ปรากฏภายหลังว่า เจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งเช่นนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ ดังนั้น การดำเนินการต่าง ๆ ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยดังกล่าวที่ได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ย่อมไม่เสียเปล่า และมีผลบังคับใช้ได้ต่อไป สำหรับการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยที่ได้กระทำลงก่อนที่กรรมการชุดเดิมจะครบวาระย่อมถือว่าเป็นการสรรหาที่ไม่ชอบมาแต่ต้น จึงจำเป็นต้องดำเนินการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่ทั้งหมด

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๒

เรื่องเสร็จที่ ๗๔๘/๒๕๕๒ กรรมการการแพทย์ฉุกเฉินซึ่งเป็นผู้แทนจากสถานพยาบาลของรัฐตามมาตรา ๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗ สำหรับเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระและการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๙ แล้วก็ได้มีการบัญญัติให้กรณีเกษียณอายุราชการหรือพ้นจากการเป็นข้าราชการเป็นเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งกรรมการผู้แทนสถานพยาบาลของรัฐแต่อย่างใด และคุณสมบัติของกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสถานพยาบาลของรัฐตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ก็ไม่ได้กำหนดว่าต้องมีสถานะเป็นข้าราชการในสถานพยาบาลของรัฐไว้ด้วย นอกจากนี้คุณสมบัติของกรรมการตามมาตรา ๗ (๒) บัญญัติว่าต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์และไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์เท่านั้น ดังนั้น แม้ว่าการกรรมการผู้แทนสถานพยาบาลของรัฐจะเกษียณอายุราชการแล้วก็ตาม หากผู้นั้นยังมีอายุไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ และไม่มีกรณีเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งในประการอื่น ก็ย่อมยังคงดำรงตำแหน่งดังกล่าวต่อไปได้จนกว่าจะครบวาระ

เรื่องเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๕๓

เรื่องเสร็จที่ ๒๘๔/๒๕๕๓

เมื่อพิจารณาจากบทนิยามคำว่า “คณาจารย์ประจำ” ในข้อ ๔ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ คุณสมบัติ และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์จากคณาจารย์ประจำ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ จะเห็นได้ว่า คณาจารย์ประจำหมายความว่า ข้าราชการพลเรือน ตามมาตรา ๑๘ (ก) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งได้ปฏิบัติงานต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๖ เดือน อยู่ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ด้วยเหตุนี้ บุคคลใดเกษียณอายุราชการ จึงไม่เป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ อีกต่อไป รวมทั้งไม่ใช่คณาจารย์ประจำตามบทนิยามข้างต้นด้วย การเกษียณอายุราชการดังกล่าวจึงเป็นเหตุให้ต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ เนื่องจากขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำ นับตั้งแต่วันที่เกษียณอายุราชการเป็นต้นไป

โดยที่มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นบทบัญญัติที่รองรับผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้อำนาจพิจารณาทางปกครองแต่มีเหตุบกพร่องในการดำรงตำแหน่ง โดยให้การกระทำทางปกครองนั้นมีผลต่อไป ไม่ถูกกระทบทกระเทือน เพราะเหตุดังกล่าว ดังนั้น บุคคลใดขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำเพราะเหตุที่เกษียณอายุราชการตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไปก็ตาม แต่การดำเนินการต่าง ๆ ที่ได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ย่อมไม่ถูกกระทบทกระเทือนตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยถึงแก่กรรม ลาออก หรือขาดคุณสมบัติ จะมีหลักเกณฑ์การนับองค์ประชุมและคะแนนเสียงในการลงมติอย่างไร เห็นว่า มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยออกเป็นห้ากลุ่ม คือ นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหาร กรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งการพิจารณาว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการมีความสมบูรณ์ที่จะพิจารณาเรื่องใดได้หรือไม่นั้น ต้องพิจารณาเป็นสองขั้นตอน กล่าวคือ ขั้นตอนแรกต้องพิจารณาว่า มีกรรมการครบถ้วนตามกลุ่มและจำนวนที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ เมื่อมีกรรมการครบถ้วนตามกลุ่มและจำนวนที่กฎหมายกำหนดแล้ว

ย่อมถือได้ว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการเป็นอันสมบูรณ์ ขั้นตอนต่อไปจึงพิจารณาองค์ประชุมของคณะกรรมการเป็นลำดับถัดไป การที่จะถือว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการไม่ครบถ้วนจะเป็นกรณีที่กรรมการในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งพ้นจากตำแหน่งทั้งหมด กรรมการที่เหลืออยู่จึงไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการได้ แม้ว่ากรรมการที่เหลืออยู่จะมีจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดก็ตาม ดังนั้น ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ว่าด้วยการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้ในการประชุมสภามหาวิทยาลัย จะต้องมีการเข้าประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุมตามข้อ ๗ นั้น จึงเป็นบทบัญญัติที่จะนำมาใช้ได้เมื่อมีสภามหาวิทยาลัยครบถ้วนตามมาตรา ๑๖ และการประชุมสภามหาวิทยาลัยดังกล่าวแต่ละคราวจะต้องมีการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม

เรื่องเสร็จที่ ๒๘๕/๒๕๕๓

การแต่งตั้งนายธนารักษ์ สมคณ ให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพเป็นการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแพนรองศาสตราจารย์สมศักดิ์ คงเที่ยง ซึ่งออกจากตำแหน่งประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งในวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๒ คำสั่งแต่งตั้งนายธนารักษ์ สมคณ จึงอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๒๔ วรรคสาม ซึ่งบัญญัติว่า ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้นำความในมาตรา ๑๖ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม เมื่อมาตรา ๑๖ วรรคสอง บัญญัติให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน ดังนั้น นายธนารักษ์ สมคณ จึงดำรงตำแหน่งประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของรองศาสตราจารย์สมศักดิ์ คงเที่ยง และครบวาระการดำรงตำแหน่งในวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๒

การกำหนดให้นายธนารักษ์ สมคณ ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพเกินกว่าวาระที่เหลืออยู่ของรองศาสตราจารย์สมศักดิ์ คงเที่ยง จึงขัดต่อมาตรา ๑๖ วรรคสอง และทำให้คำสั่งในส่วนนี้ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงต้องเพิกถอนประกาศกระทรวงศึกษาธิการฯ ฉบับลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๑ และออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการเพื่อแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพในคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ ชุดที่ ๒ ต่อไป อย่างไรก็ตาม การประชุม มติและการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่มีนายธนารักษ์ สมคณ ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมร่วมกับกรรมการมาตรฐานวิชาชีพอื่นตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันย่อมไม่เสียไป และกรรมการมาตรฐานวิชาชีพที่เข้าร่วมประชุมไม่ต้องคืน

เบี้ยประชุม ค่าพาหนะ ค่าที่พัก หรือสิทธิประโยชน์อื่นใด ในการเดินทาง มาประชุมหรือเข้าร่วมประชุมในฐานะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่บัญญัติว่า “ถ้าปรากฏภายหลังว่าเจ้าหน้าที่หรือกรรมการ ในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองใดขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้ที่ได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่”

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้บัญญัติให้คณะกรรมการคุรุสภาและคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง และ มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง โดยในมาตรา ๒๑ (๑) ได้กำหนดให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งประธานกรรมการมาตรฐาน วิชาชีพจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคุรุสภา ดังนั้น วาระ การดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการคุรุสภาและคณะกรรมการมาตรฐาน วิชาชีพจึงไม่อาจเริ่มต้นและสิ้นสุดลงพร้อมกันได้ อย่างไรก็ตาม ในการ ปฏิบัติหน้าที่ หากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคุรุสภาซึ่งเป็น ประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคุรุสภาซึ่งเป็นประธานกรรมการมาตรฐาน วิชาชีพผู้หนึ่งและกรรมการอื่นในคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพก็ยังคง ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพชุดใหม่ จะเข้ารับหน้าที่ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖

เรื่องเสร็จที่ ๕๐๗/๒๕๕๓

โดยที่มาตรา ๑๓ (๕) แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นกรรมการ โดยตำแหน่งในคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ และมาตรา ๒๖ วรรคสอง กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติมีฐานะเป็นนิติบุคคล และอยู่ในกำกับของนายกรัฐมนตรี ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๐ ต่อมาเมื่อมีรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ ปรากฏว่า มาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับลักษณะต้องห้ามของ ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไว้ โดยให้ อนุโลมลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญ และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๐๗ (๒) ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย มาใช้ในทำนองเดียวกัน กล่าวคือ ประธาน กรรมการสิทธิมนุษยชนต้องไม่เป็นกรรมการของหน่วยงานของรัฐ อันเป็นการบัญญัติหลักการดังกล่าวนี้ไว้ในรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน เป็นครั้งแรก เมื่อเป็นเช่นนี้ บทบัญญัติมาตรา ๑๓ (๕) แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่กำหนดให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นกรรมการในคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ จึงอาจขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติมาตรา ๒๕๖ ประกอบกับมาตรา ๒๐๗ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนั้น มาตรา ๑๓ (๕) แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ย่อมต้องด้วยกรณีตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บทบัญญัตินี้ดังกล่าวจึงเป็นอันใช้บังคับไม่ได้ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน เป็นต้นไป

เรื่องเสร็จที่ ๕๓๔/๒๕๕๓

ในขณะนี้ยังไม่มี การแต่งตั้งประธานกรรมการและผู้แทนจากสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยในคณะกรรมการบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ถือว่าคณะกรรมการ บสท. มีองค์ประกอบไม่ครบตามที่กำหนดในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ และไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการ บสท. ได้ ดังนั้น เมื่อการประชุมคณะกรรมการ บสท. ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๑ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๑ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๑ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๑ และครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ เป็นการประชุมในขณะนี้ยังไม่มีประธานกรรมการหรือผู้แทนจากสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย กรณีจึงไม่ใช้การประชุมของคณะกรรมการ บสท. ตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ บสท. จึงไม่อาจเบิกจ่ายเบี้ยประชุมให้แก่กรรมการที่มาประชุมได้ และกรรมการที่มาประชุมย่อมไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม กรณีดังกล่าว บสท. จึงต้องเรียกคืน

Better Regulation for Better Life
www.ocs.go.th